Finanțat de Uniunea Europeană

Ministerstwo Sprawiedliwości

Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție

unicef pentru fiecare copil

Cartografierea serviciilor la nivel național și descentralizat, inclusiv evaluarea cadrului legal și evaluarea capacităților în Polonia și România

EVALUAREA CADRULUI LEGAL - România

Finanțat de Uniunea Europeană

Ministerstwo Sprawiedliwości

Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție

unicef pentru fiecare copil

Cartografierea serviciilor la nivel național și descentralizat, inclusiv evaluarea cadrului legal și evaluarea capacităților în Polonia și România

EVALUAREA CADRULUI LEGAL - România

Autori:
Diana Neguț, Consultant juridic • Maria-Cristina Ghiță-Hâncean, Sociolog
Coordonator: Voichița Tomuș, Specialist Protecția Copilului, UNICEF

București, 2026

Proiectul *„Consolidarea răspunsului la violența împotriva copiilor prin politici mai bine fundamentate și capacitate instituțională îmbunătățită”* este finanțat de Uniunea Europeană prin Instrumentul de Sprijin Tehnic și implementat de UNICEF în cooperare cu Comisia Europeană, la solicitarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale din România și a Ministerului Justiției din Polonia.

Acest studiu nu ar fi fost posibil fără contribuția valoroasă a reprezentanților Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție din România.

Acest raport a fost elaborat cu asistența financiară a Uniunii Europene. Opiniile exprimate în acest document nu pot fi în niciun fel considerate ca reflectând poziția oficială a Uniunii Europene.

Opiniile exprimate în acest raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția UNICEF.

Editura **VANEMONDE**

ISBN 978-973-1733-70-8

Mulțumiri

Mulțumirile noastre se îndreaptă către specialiștii din domeniile politici publice, guvernanță și cooperare instituțională, justiție și aplicarea legii, protecția drepturilor copilului și victimelor, asistență socială și intervenție socială, prevenirea și combaterea criminalității și a traficului de persoane, psihologie și suport psihosocial, educație și formare, care au participat la discuțiile de grup și la completarea chestionarului online și au oferit contribuții esențiale pentru înțelegerea provocărilor și conturarea direcțiilor de acțiune.

Mulțumiri speciale adresăm și doamnei Elena Tudor, Director general în cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție și doamnei Izabella Popa, Șef serviciu în cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție pentru observațiile formulate pe raport, care au vizat atât claritatea conceptuală, cât și aspecte de structură și coerență internă.

Cuprins

Listă figuri 8
Listă abrevieri 8
I. Context 9
II. Metodologia studiului 10
II.1 Obiectiv 10
II.2 Design-ul studiului 10
A. Analiza documentelor 10
B. Anchetă sociologică exploratorie pe bază de chestionar și focus-grupuri cu experți 12
II.3 Limitele studiului 13
III. Identificarea actelor normative relevante 14
III.1 Legislația națională cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online 14
III.2 Legislația internațională și europeană relevante cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online 15
III.3 Legislația relevantă cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online, în 5 țări europene 15
III.4 Alte studii și rapoarte recente consultate, ce analizează violența împotriva copilului în România: 16
Concluzii preliminare și implicații 17
IV. Evaluarea cadrelor juridice și politice ale României legate de iolența împotriva copiilor, cu un accent special pe violența online 19
IV.1 Evaluarea cadrelor juridice și politice ale României din perspectiva definițiilor conținute în ”Clasificarea internațională a violenței împotriva copiilor” (”International Classification of Violence Against Children”- ICVAC) 19
Secțiunea 1: Uciderea violentă a unui copil 20
Secțiunea 2: Violență fizică împotriva unui copil 23
Secțiunea 3: Violență sexuală împotriva unui copil 27
Secțiunea 4: Violență psihologică împotriva unui copil 31
Secțiunea 5: Neglijarea unui copil 37
Secțiunea 9: Alte acte de violență împotriva unui copil care nu sunt clasificate în altă parte 44
Concluzii preliminare și recomandări 45
IV.2 Evaluarea cadrelor juridice și politice ale României din perspectiva serviciilor de coordonare a anchetei penale și a celei privind protecția copilului în cazurile cu copiii - victime ale violenței, conform ”Cerințelor pentru serviciile prietenoase cu copiii-victime ale violenței (”Requirements for child-friendly services for victims of violence”, IWA 49:2025) 47
Analiză comparativă IWA 49:2025, cadrul de reglementare din România 48
Concluzii preliminare și recomandări 57
IV.3 Analiza cadrului legal național cu privire la definiția conținutului online dăunător copiilor 59
Legislație și documente strategice relevante 59
Documente strategice conexe 60
Lacunele și limitările cadrului actual 60
V. Evidențe empirice din ancheta sociologică exploratorie pe bază de chestionar și din focus-grupurile cu experți 61
Prevederile ICVAC și gradul de reglementare în legislația românească 62
Prevederile IWA 49:2025 și gradul de implementare în legislația românească 68
Prevederi cu privire la conținut online ilegal și conținut online dăunător în legislația românească 72
Concluzii preliminare și recomandări 74
VI. Recomandări în ce privește violența online împotriva copilului 76
A. Exemple de bune practici care pot fi utilizate pentru îmbunătățirea cadrului legal din România: 76
1. Model de definiție recomandată (inspirată din UK, Danemarca și Germania) 76

2. Înființarea unei structuri naționale pentru monitorizare și cercetare ... 76
3. Obligații pentru platformele digitale ... 77
4. Obligații pentru producătorii și distribuitorii de dispozitive conectate ... 77
5. Introducerea unei liste oficiale a tipurilor de conținut dăunător (similar modelului german) ... 77
B. Alte recomandări de îmbunătățire a cadrului național legislativ: ... 78
6. Sancțiuni proporționale și respectarea drepturilor fundamentale ... 78
7. Clarificarea și adaptarea cadrului penal ... 78
8. Platformă națională prietenoasă cu copiii pentru consiliere și raportare ... 78
9. Educație pentru siguranță online ... 78
Bibliografie ... 80
Anexa 1. Legislația națională u privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online
Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului "Copii protejați. România sigură" 2024-2027 ... 85
Planul Național de Acțiune pentru Implementarea Garanției pentru Copii (PNA) ... 86
Strategia Națională pentru Susținerea Părinților: 2024-2030 ... 86
Legea nr. 18/1990 pentru ratificarea Convenției cu privire la drepturile copilului ... 86
Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului ... 87
Legea nr. 196/2003 privind prevenirea și combaterea pornografiei ... 87
Legea nr. 198/2023 a învăţământului preuniversitar ... 87
Hotărârea de Guvern nr. 1065/2024 privind aprobarea Planului național de combatere a violenței școlare ... 88
Hotărârea de Guvern nr. 592/2021 privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030 ... 88
Hotărârea nr. 533/2024 pentru aprobarea Strategiei naţionale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2024-2028 ... 89
Hotărârea nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea şi intervenţia în echipă multidisciplinară şi în reţea în situaţiile de violenţă asupra copilului şi de violenţă în familie şi a Metodologiei de intervenţie multidisciplinară şi interinstituţională privind copiii exploataţi şi aflaţi în situaţii de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum şi copiii r omâni migranţi victime ale altor forme de violenţă pe teritoriul altor state ... 90
Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii şi protecţiei victimelor infracţiunilor ... 91
Ordinul ministrului educației nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violenţă asupra antepreşcolarilor/preşcolarilor/elevilor şi personalului unităţii de învăţământ, precum şi al altor situaţii corelate în mediul şcolar şi al suspiciunii de violenţă asupra copiilor în afara mediului şcolar ... 92
Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice ... 92
Codul Penal ... 93
Legea nr. 50/2024 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2022/2.065 al Parlamentului European şi al Consiliului din 19 octombrie 2022 privind o piaţă unică pentru serviciile digitale şi de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale), precum şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 365/2002 privind comerţul electronic ... 93
Ghid privind combaterea conținutului ilegal- CNA & Ministerul Educației ... 93
Anexa 2. Legislația internațională și europeană relevante cu privire a violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online ... 95
Convenția ONU privind Drepturile Copilului (United Nations Convention on the Rights of the Child, 1989) ... 95
Comentariul general nr. 25 (2021) al Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului (General Comment No. 25 (2021) on children's rights in the digital environment) ... 95
Convenția Consiliului Europei pentru protecţia copiilor împotriva exploatării sexuale şi a abuzurilor sexuale Lanzarote, 25 octombrie 2007 (Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse – CETS nr. 201) ... 96
Convenția de la Budapesta (2001) privind criminalitatea informatică (Convention on Cybercrime, Budapest 2001) ... 96

”Guidelines to respect, protect and fulfil the rights of the child in the digital environment” (Linii directoare pentru respectarea, protejarea și îndeplinirea drepturilor copilului în mediul digital- Recomandarea CM/Rec(2018)7 a Comitetului de Miniștri- Consiliul Europei) 97
Clasificarea Internațională a Violenței Împotriva Copiilor (ICVAC) - International Classification of Violence against Children (ICVAC), 2023 98
”Weprotect Global Alliance Model National Response” (2015) 98
Directiva serviciilor mass-media audiovizuale - Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale 99
Directiva (UE) 2011/93 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor 99
Regulamentul (UE) 2022/2065 – Digital Services Act (DSA) 99
Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) - Regulamentul– GDPR 100
Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Strategia UE pentru Drepturile Copilului 2021–2024 100
Recomandarea (UE) 2024/1238 a Comisiei din 23 aprilie 2024 privind dezvoltarea și consolidarea unor sisteme integrate de protecție a copilului în interesul superior al copilului 101
Strategia europeană „Un internet mai bun pentru copii”(37) (BIK+) 101
Lupta împotriva abuzului sexual asupra copiilor: reguli actualizate pentru a aborda noile tehnologii (Fight against child sexual abuse: updated rules to address new technologies) 102
Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului 102
Servicii de răspuns multidisciplinare și interinstituționale prietenoase cu copiii, destinate copiilor victime ale violenței - Cerințe și recomandări (IWA 49:2025 Child-friendly multidisciplinary and interagency response services for children who are victims of violence - Requirements and recommendations) 103
Anexa 3. Legislația relevantă cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online, în 5 țări europene 105
Germania 105
Cadru general 105
Legea privind protecția tinerilor (JuSchG) 105
Legea fundamentală – Grundgesetz (Constituția Germaniei) 107
Codul Social (SGB) - Cartea VIII (VIII) - Servicii pentru Copil și Tineret 108
Lege pentru îmbunătățirea aplicării legii în rețelele sociale - Gesetz zur Verbesserung der Rechtsdurchsetzung in sozialen Netzwerken (NetzDG) 108
Tratatul de stat privind protecția demnității umane și protecția minorilor în radiodifuziune și telemedia (Tratatul de stat privind protecția mass-media pentru tineri – JMStV) în versiunea celui de-al Cincilea Tratat de stat de modificare a Tratatelor de stat privind legislația mass-media (Al cincilea Tratat de modificare a mass-media) în vigoare de la 1 octombrie 2024 108
Codul penal (Strafgesetzbuch - StGB) 109
Franța 110
Cadrul general 110
Codul de Protecție Socială și al Familiilor (Code de l’action sociale et des familles) 110
Legislația privind protecția minorilor împotriva abuzului online 110
Legea Studer nr. 2022-300 din 2 martie 2022 care vizează consolidarea controlului parental asupra mijloacelor de accesare a internetului obligațiile au intrat în vigoare pe 13 iulie 2024) 111
”Îmi Protejez Copilul” - Platforma digitală de informații și sprijin pentru părinți - ”Je protège mon enfant” - la plateforme d’information et d’accompagnement à la parentalité numérique 112
Codul Penal (Code pénal) 112
Italia 113
Cadrul general 113

Decretul-lege nr. 123/2023 (Decretul Caivano) – Măsuri urgente pentru combaterea dificultăților în rândul tinerilor, a sărăciei educaționale și a criminalității juvenile, precum și pentru siguranța minorilor în zona digitală ... 113
Legea nr. 71/2017 - privind protecția minorilor pentru prevenirea și combaterea fenomenelor de hărțuire și cibernetică (Legge Ferrara) ... 113
Regulament de punere în aplicare a art. 41, paragraful 9, din Decretul legislativ din 8 noiembrie 2021, nr. 208 privind programele, videoclipurile generate de utilizatori sau comunicările comerciale audiovizuale adresate publicului italian și transmise prin intermediul unei platforme de partajare video al cărei furnizor este stabilit într-un alt stat membru - Rezoluția 298/23/CONS ... 114
Codul penal (Codice Penale) ... 115
Regatul Unit Al Marii Britanii și al Irlandei de Nord ... 115
Cadrul general ... 115
Children Act 1989 și Children Act 2004 (Anglia și Țara Galilor) ... 115
Children and Social Work Act 2017 ... 115
Legea privind violența domestică din 2021- Domestic Abuse Act 2021 ... 116
Legea privind protejarea grupurilor vulnerabile din 2006 - Safeguarding Vulnerable Groups Act 2006 ... 116
Obligația de raportare a abuzului asupra copilului ... 117
Pedeapsa corporală și apărarea „pedepsirii rezonabile” ... 117
Legea privind siguranța online din 2023 - Online Safety Act 2023 ... 117
Danemarca ... 121
Cadrul general ... 121
Legea privind autoritatea părintească (Lov om forældremyndighed og samvær, Act No. 387 of 14.06.1995) ... 122
Legea copilului (Barnets Lov) ... 122
Legea privind serviciile sociale (Serviceloven) ... 122
Ordonanța privind casele de copii (Bekendtgørelse om børnehuse) ... 122
Definirea „conținutului dăunător” și a „caracteristicilor dăunătoare” pentru copii și tineri pe rețelele de socializare și alte servicii digitale. ... 123
Codul Penal (Straffeloven) ... 125
Anexa 4. Reglementarea formelor de violență (definire conform CVAC): comparație România-Germania ... 126
Anexa 5. Grilă de criterii pentru analiza gradului de aliniere a prevederilor legislației naționale cu instrumentele și standardele internaționale în ceea ce privește drepturile copilului și protecția acestuia împotriva violenței (în special facilitată de ehnologie, inclusiv online) ... 133
Anexa 6. Chestionar pentru evaluarea gradului de aliniere a prevederilor legislației naționale cu instrumentele și standardele internaționale în ceea ce privește drepturile copilului și protecția acestuia împotriva violenței (în special facilitată de tehnologie, inclusiv online) ... 136
Anexa 7. Ghid de focus-grup pentru evaluarea aprofundată a gradului de aliniere a prevederilor legislației naționale cu instrumentele și standardele nternaționale în ceea ce privește drepturile copilului și protecția acestuia împotriva violenței (în special facilitată de tehnologie, inclusiv online) ... 146

Listă figuri

Figura 1. Evaluarea formelor de violență în cercetarea cantitativă 62
Figura 2. Evaluarea reglementării cerințelor și recomandărilor ISO IWA 49:2025 în cercetarea cantitativă 70

Listă abrevieri

ANCOM - Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații

ANPDCA - Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție

CEDO - Curtea Europeană a Drepturilor Omului

CJRAE - Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională

CMBRAE - Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională

CNA - Consiliul Național al Audiovizualului

DGASPC - Direcția Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului

DIICOT - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

ICVAC - International Classification of Violence against Children (Clasificarea Internațională a Violenței împotriva Copiilor)

INML - Institutul Național de Medicină Legală

ISO - International Organization for Standardization (Organizația Internațională pentru Standardizare)

MMFTSS - Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale

ONU - Organizația Națiunilor Unite

SPAS – Serviciul Public de Asistență Socială

I. Context

Violența împotriva copiilor, fie că are loc online sau offline, are consecințe care se resimt la nivelul întregii societăți. Pe lângă costurile directe - cum ar fi presiunea suplimentară asupra sistemului de sănătate, de asistență socială sau asupra sistemului de justiție - este dovedit că violența asupra copiilor generează efecte de durată și costuri indirecte pe termen lung, inclusiv asupra sistemului de educație sau asupra pieței muncii.

Guvernul României și-a asumat ferm combaterea violenței împotriva copiilor. Eforturile României se concentrează pe construirea unui mediu de protecție solid, bazat atât pe politici și servicii fundamentate pe date, cât și pe pregătirea adecvată a profesioniștilor din toate sectoarele relevante. Acestea sunt esențiale pentru prevenirea și combaterea violenței asupra copiilor, dar și pentru a face față formelor de violență bazate pe gen, precum și noilor amenințări din mediul digital.

În contextul extinderii fără precedent a tehnologiilor digitale și al digitalizării accelerate a vieții sociale, violența împotriva copiilor cunoaște o diversificare a formelor și o migrare tot mai accentuată în spațiul virtual. Mediul online, deși oferă oportunități educaționale și sociale pentru copii, devine tot mai frecvent scena unor comportamente abuzive, precum hărțuirea cibernetică (*cyberbullying*), capcanele sexuale online (*grooming*), exploatarea sexuală prin materiale digitale și alte forme de manipulare psihologică. Aceste fenomene reclamă o reglementare juridică nu doar la nivel național, ci și european și internațional, prin prisma caracterului transfrontalier și complex al agresiunilor virtuale la adresa copiilor.

În România, procentul copiilor care desfăşoară diferite activităţi online este ridicat, însă aceștia sunt prea puţin sau deloc protejaţi împotriva riscurilor şi au uneori experienţe dăunătoare. Aproape o treime dintre aceştia apreciază că nu au suficiente abilităţi referitoare la aspecte precum: *schimbarea opţiunilor cu privire la vizibilitatea informaţiilor pe care le distribuie* (30%), *verificarea acurateţii informaţiilor disponibile online* (31%), *selecţia informaţiei pe care o distribuie* (22%), *administrarea costurilor de utilizare a serviciilor digitale* (26%)[1].

Măsuri dedicate pentru prevenirea și combaterea violenței asupra copiilor, inclusiv a noilor amenințări din mediul digital sunt prevăzute în Strategia Națională pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului 2023–2027 și în Planul Național de Acțiune pentru implementarea Garanției pentru Copii 2023-2030. Ambele documente strategice sunt coordonate de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA), aflată în subordinea Ministerului Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.

Totuși, cadrul legislativ privind violența împotriva copiilor, și în special a formelor de violență facilitate de tehnologia digitală, necesită o analiză aprofundată, pentru a ne asigura că este aliniat la standardele internaționale actuale, că sunt identificate eventualele lacune din legislația națională și că este armonizat cu modificările survenite în domeniile conexe protecției copilului.

Acest demers, care vine în completarea unui studiu privind amploarea fenomenului, urmărește realizarea unei evaluări a cadrului legislativ și de politici, având ca focus violența facilitată de tehnologie. Rezultatele și recomandările obținute vor constitui o bază solidă pentru consolidarea eforturilor naționale de prevenire și intervenție în cazurile de violență împotriva copiilor.

1 EU Kids Online 2020, Rezultatele unui studiu realizat la nivelul a 19 state, David Smahel, Hana Machackova, Giovanna Mascheroni, Lenka Dedkova, Elisabeth Staksrud, Kjartan Ólafsson, Sonia Livingstone şi Uwe Hasebrink

II. Metodologia studiului

II.1 Obiectiv

Studiul își propune analiza comparativă a cadrului legislativ și politicilor publice privind prevenirea și combaterea violenței împotriva copiilor – cu accent pe violența facilitată de tehnologie – din România, în raport cu standardele europene și internaționale. Se urmărește identificarea de bune practici, lacune și propunerea de direcții de aliniere la standardele avansate în domeniu prin:

- Cartografierea formelor de violență împotriva copilului (inclusiv facilitată de tehnologie), așa cum sunt reglementate în legislația și politicile publice din România;
- Compararea reglementărilor naționale cu standardele UE și internaționale;
- Identificarea de bune practici, neconcordanțe și posibile zone de îmbunătățire;
- Validarea constatărilor prin consultarea experților și actorilor instituționali;
- Formularea de recomandări de politică publică și legislație.

II.2 Design-ul studiului

Studiu comparativ, cuprinzând A) o **componentă de analiză a documentelor** în vederea cartografierii formelor de violență împotriva copilului, așa cum sunt reglementate în legislația și politicile publice din România, din alte state membre UE sau de pe plan internațional, dar și în vederea identificării de bune practici, neconcordanțe și posibile zone de îmbunătățire a cadrului legal și B) o componentă de completare și validare a constatărilor din etapa de analiză a documentelor prin **focus-grupuri și anchetă sociologică pe bază de chestionar online adresat experților** din diverse sectoare de activitate cu impact asupra protecției copilului.

A. Analiza documentelor

A1. Criterii de selecție a documentelor

Documentele au fost selectate în funcție de relevanța lor tematică, de nivelul de aplicabilitate (național sau european/ internațional), de gradul de actualitate, precum și în funcție de relevanța normativă și instituțională, delimitându-se trei principale categorii:

- legislația și politicile publice din România relevante pentru prevenirea și combaterea violenței asupra copiilor, cu accent pe violența online;
- cadrul normativ internațional și european relevant pentru tema de analiză, cu accent pe cele mai noi prevederi și/sau standarde internaționale cum ar fi: Clasificarea Internațională a Violenței Împotriva Copiilor (ICVAC) - International Classification of Violence against Children (ICVAC), 2023 sau IWA 49:2025 Servicii de răspuns multidisciplinare și interinstituționale prietenoase cu copiii, destinate copiilor victime ale violenței - Cerințe și recomandări";

- studii și rapoarte de cercetare recente (publicate în perioada 2023-2025) care includ recomandări ce vizează dezvoltarea și/sau completarea cadrului normativ și/sau de politici publice relevante pentru prevenirea și combaterea violenței asupra copiilor în România.

A2. Identificarea și selectarea țărilor cu legislație referitoare la protecția copilului în mediul online

Criterii de selecție: țările membre UE din prezenta analiză au fost selectate în funcție de existența legislației disponibile online, în format actualizat, integral și accesibil gratuit, precum și în funcție de progresul realizat cu privire la reglementarea domeniului aferent violenței online asupra copiilor.

Teme juridice asociate avute în vedere:

a. Protecția datelor personale ale minorilor

b. Violență digitală asupra minorilor (cyberbullying, grooming, sextortion)

c. Exploatarea sexuală online a minorilor

d. Viața privată a copilului în spațiul digital

e. Dreptul la informare și exprimare și limitele libertății de exprimare în contextul protecției copilului

f. Obligația statului de a proteja copilul de violență și abuz (online și offline)

A3. Criterii de analiză

În cadrul documentelor analizate, o atenție deosebită a fost îndreptată către:

a) *formele de violență* - agresiune fizică minoră intenționată (202), agresiune fizică gravă (201), izolarea copilului (203), violența sexuală fără contact (303), agresiune sexuală (302), viol (301), terorizare (401), hărțuire, disprețuire sau umilire (402), expunerea copilului la violență domestică (403), expunerea copilului la alte experiențe violente (404), neglijarea copilului (501-505). Categoriile selectate și definițiile aferente sunt aliniate cu cele utilizate în chestionarul studiului privind măsurarea prevalenței violenței împotriva copilului în România, coordonat de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție și UNICEF, și au fost au fost stabilite în conformitate cu Clasificarea Internațională a Violenței împotriva Copilului (ICVAC).

b) *aspectele sau detaliile cu privire la situații specifice* (ex. vârsta copilului, locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea - acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social, dacă s-a produs prin intermediul tehnologiei sau offline, istoric, agresor individual sau grup de agresori);

c) *nivelul de îndeplinire a standardelor ISO* în etapa de intervenție în cazurile de violență asupra copilului din perspectiva următoarelor aspecte: prevenție, protecție, sancțiune, colaborare interinstituțională, participarea copilului, confidențialitate, implementate prin:

- Prevedere care asigură o abordare centrată pe copil și prioritizarea interesului superior al copilului.
- Strategii cuprinzătoare de prevenire, inclusiv pentru abordarea cauzelor fundamentale, educarea și creșterea gradului de conștientizare cu privire la violență și abilitarea copiilor.
- Sistem eficient de răspuns și sprijin, care reglementează colaborarea multisectorială, răspunsurile specializate și accesul la justiție.
- Răspunderea și aplicarea legii pentru a trage la răspundere făptuitorii, pentru a colabora cu sectorul privat, în special la identificarea și eliminarea conținutului online.
- Protecția datelor și confidențialitatea pentru a proteja informațiile personale ale copiilor online și offline și pentru a asigura respectarea drepturilor copiilor în utilizarea tehnologiei.

A4. Instrument utilizat în analiza documentelor

Pentru analiza documentelor a fost utilizată grila de analiză ce facilitează identificarea de bune practici neconcordanțe și posibile zone de îmbunătățire în ceea ce privește drepturile copilului și protecția împotriva violenței (în special în mediul online) în diverse sisteme legislative, grilă ce se regăsește în ***Anexa 5. Grilă de criterii*** *pentru analiza gradului de aliniere a prevederilor legislației naționale cu instrumentele și standardele internaționale în ceea ce privește drepturile copilului și protecția acestuia împotriva violenței (în special facilitată de tehnologie, inclusiv online).* Grila cuprinde formele de violență și aspectele sau detaliile cu privire la situații specifice identificate în Clasificarea Internațională a Violenței Împotriva Copiilor (ICVAC), precum și cerințe și recomandări cuprinse în ISO IWA 49:2025 Servicii de răspuns multidisciplinare și interinstituționale prietenoase cu copiii, destinate copiilor victime ale violenței.

B. Anchetă sociologică exploratorie pe bază de chestionar și focus-grupuri cu experți

B1. Definirea grupului țintă și criterii de selecție

Experții au fost selectați prin metode neprobabiliste (selecție deliberată) și a fost avut în vedere ca aceștia să lucreze în domenii complementare (juridic, educațional, psihologie, protecția copilului etc.), selecția fiind realizată în baza următoarelor criterii:

- Deținererea unei reputații profesionale și a unei experiențe dovedite în politici publice privind copilul;
- Experiență profesională în cadrul unor instituții-cheie (ministere, ONG-uri relevante, autorități de reglementare, universități);
- Implicarea anterioară în inițiative legislative sau de advocacy;
- Experiență diversă instituțională și profesională.

B2. Profilul experților selectați și organizarea activităților de colectare a datelor

În ceea ce privește **componenta cantitativă** a cercetării, 20 de experți au luat parte la completarea chestionarului online în perioada 22 iulie – 4 august 2025. Aceștia își desfășoară activitatea în diverse domenii: elaborarea de politici publice; politici, strategii și cooperare internațională; politici, strategii, standarde, metodologii în protecția drepturilor copilului; controlul ierarhic pe care procurorul general al României îl exercită asupra procurorilor din subordine; psihologie clinică, expertiză psihologică, asistență psihologică; urgență socială; apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului; protecția copilului; afaceri europene, aspecte de drept penal și procedural penal și drepturile victimelor infracțiunilor; cercetarea și investigarea infracțiunilor contra persoanei; puncte de vedere probleme juridice controversate; justiție pentru minori; legislație și documentare; asistența socială a minorilor, tinerilor și femeilor din detenție; magistratură; prevenirea și combaterea traficului de persoane; educație.

Componenta calitativă a studiului a cuprins două discuții de grup, organizate pe data de 7 august 2025 la sediul UNICEF România, însumând 10 participanți din următoarele domenii: asistență socială, magistratură, Avocatul Copilului, protecția copilului, protecția victimelor traficului de persoane, investigații criminale, criminalitate online, apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului, penitenciar, asistența socială a minorilor, tinerilor, femeilor din detenție.

B3. Instrumente utilizate pentru colectarea datelor

- Chestionar - redat în ***Anexa 6. Chestionar*** *pentru evaluarea gradului de aliniere a prevederilor legislației naționale cu instrumentele și standardele internaționale în ceea ce privește drepturile copilului și protecția acestuia împotriva violenței (în special facilitată de tehnologie, inclusiv online)*, cuprinzând 68 itemi (în general, sub formă de întrebări închise) în principal cu privire la formele de violență incluse în Clasificarea Internațională a Violenței Împotriva Copiilor (ICVAC), precum și cu privire la cerințe și recomandări cuprinse în ISO IWA 49:2025 Servicii de răspuns multidisciplinare și interinstituționale prietenoase cu copiii, destinate copiilor victime ale violenței.

- Ghid de focus-grup pentru evaluarea bunelor practici și identificarea de posibile neconcordanțe și zone de îmbunătățire în ceea ce privește drepturile copilului și protecția acestora împotriva violenței (în special în mediul online) în diverse sisteme legislative, ce se regăsește în ***Anexa 7. Ghid de focus-grup*** *pentru evaluarea aprofundată a gradului de aliniere a prevederilor legislației naționale cu instrumentele și standardele internaționale în ceea ce privește drepturile copilului și protecția acestuia împotriva violenței (în special facilitată de tehnologie, inclusiv online).*

II.3 Limitele studiului

În cadrul acestui studiu, cercetările și analizele legilor și proiectelor de lege din alte țări UE au fost efectuate de persoane care nu sunt înregistrate să practice în jurisdicțiile la care se referă respectivele legi, iar în unele cazuri s-a apelat la traduceri neoficiale ale textelor. Prin prezentul studiu au fost derulate diligențele necesare pentru a verifica forma actuală și acuratețea legilor și politicilor din alte țări UE cercetate, însă există probabilitatea ca actele juridice respective să fi suferit modificări care nu sunt reflectate în studiu.

Alte posibile limite: diferențe culturale și legislative care pot influența comparabilitatea, acces limitat la date relevante din alte jurisdicții.

III. Identificarea actelor normative relevante

III.1 Legislația națională cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online

Corpusul documentar inventariat *din România* include: **Legea nr. 18/1990** pentru ratificarea Convenţiei cu privire la drepturile copilului, republicată; **Codul Penal**; **Legea nr. 272/2004** privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare; **Legea nr. 196/2003** privind prevenirea şi combaterea pornografiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare; **Legea nr. 198/2023** a învăţământului preuniversitar cu modificările și completările ulterioare; **Legea nr. 217/2003** pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice, republicată, cu modificările și completările ulterioare; **Hotărârea de Guvern nr. 49/2011** pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea şi intervenţia în echipă multidisciplinară şi în reţea în situaţiile de violenţă asupra copilului şi de violenţă în familie şi a Metodologiei de intervenţie multidisciplinară şi interinstituţională privind copiii exploataţi şi aflaţi în situaţii de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum şi copiii români migranţi victime ale altor forme de violenţă pe teritoriul altor state; **Ordinul ministrului educației nr. 6235/ 023** pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violenţă asupra antepreşcolarilor/ preşcolarilor/ elevilor şi personalului unităţii de învăţământ, precum şi al altor situaţii corelate în mediul şcolar şi al suspiciunii de violenţă asupra copiilor în afara mediului şcolar; **Ghidul privind combaterea conținutului ilegal** - Consiliul Național al Audiovizualului și Ministerul Educației și Cercetării; **Hotărârea de Guvern nr. 969/2023** privind aprobarea Strategiei naţionale pentru protecţia şi promovarea drepturilor copilului „Copii protejaţi, România sigură" 2023-2027; **Planul Național de Acțiune pentru Implementarea Garanției pentru Copii** (PNA); **Hotărârea de Guvern nr. 1353/2024** privind aprobarea Strategiei naţionale pentru susţinerea părinţilor 2024-2030; **Hotărârea de Guvern nr. 1065/2024** privind aprobarea Planului naţional de combatere a violenţei şcolare; **Hotărârea de Guvern nr. 592/2021** privind aprobarea Strategiei naţionale pentru prevenirea şi combaterea violenţei sexuale „SINERGIE" 2021-2030 şi a Planului de acţiuni pentru implementarea Strategiei naţionale pentru prevenirea şi combaterea violenţei sexuale „SINERGIE" 2021-2030; **Legea nr. 217/2003** pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice; **Legea nr. 50/2024** privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2022/2.065 al Parlamentului European şi al Consiliului din 19 octombrie 2022 privind o piaţă unică pentru serviciile digitale şi de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale), precum şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 365/2002 privind comerţul electronic; **Hotărârea nr. 533/2024** pentru aprobarea Strategiei naţionale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2024-2028; **Legea nr. 211/2004** privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor.

O analiză a elementelor relevante din actele normative menționate se regăsește în detaliu în ***Anexa 1. Legislația națională*** *cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online*.

III.2 Legislația internațională și europeană relevante cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online

Corpusul documentar identificat *de la nivelul Uniunii Europene*, inclusiv la nivelul național al unor țări europene, precum și de la nivel internațional include: **Convenția ONU privind Drepturile Copilului** (United Nations Convention on the Rights of the Child, 1989); **Comentariul general nr. 25 (2021) al Comitetului ONU** pentru Drepturile Copilului (General Comment No. 25 (2021) on children's rights in the digital environment); **Convenția Consiliului Europei** pentru protecţia copiilor împotriva exploatării sexuale şi a abuzurilor sexuale Lanzarote, 25 octombrie 2007 (Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse – CETS nr. 201); **Convenția de la Budapesta** (2001) privind criminalitatea informatică (Convention on Cybercrime, Budapest 2001); "**Guidelines to respect, protect and fulfil the rights of the child in the digital environment"** (Linii directoare pentru respectarea, protejarea și îndeplinirea drepturilor copilului în mediul digital - Recomandarea CM/Rec(2018)7 a Comitetului de Miniștri- Consiliul Europei); **Clasificarea Internațională a Violenței Împotriva Copiilor (ICVAC)** - International Classification of Violence against Children (ICVAC), 2023; **"WePROTECT Global Alliance Model National Response"** (2015); **Directiva serviciilor mass-media audiovizuale** - Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale; **Directiva (UE) 2011/93** privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor; **Regulamentul (UE) 2022/2065** – Digital Services Act (DSA); **Regulamentul (UE) 2016/679** al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) - Regulamentul– GDPR; COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR - **Strategia UE pentru Drepturile Copilului 2021–2024**; **Recomandarea (UE) 2024/1238** a Comisiei din 23 aprilie 2024 privind dezvoltarea și consolidarea unor sisteme integrate de protecție a copilului în interesul superior al copilului; **Strategia europeană „Un internet mai bun pentru copii**"(37) (BIK+); **Lupta împotriva abuzului sexual asupra copiilor**: reguli actualizate pentru a aborda noile tehnologii (Fight against child sexual abuse: updated rules to address new technologies); **Directiva 2012/29/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului**; Servicii de răspuns multidisciplinare și interinstituționale prietenoase cu copiii, destinate copiilor victime ale violenței** - Cerințe și recomandări (IWA 49:2025 Child-friendly multidisciplinary and interagency response services for children who are victims of violence - Requirements and recommendations).

O analiză a elementelor relevante din actele normative menționate se regăsește în detaliu în ***Anexa 2. Legislația internațională și europeană*** *relevante cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online*.

III.3 Legislația relevantă cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online, în 5 țări europene

Selecția țărilor pentru analiza legislativă a avut în vedere progresul realizat cu privire la reglementarea domeniului aferent violenței online asupra copiilor, incluzând teme juridice referitoare la copii și protecția datelor personale, violență digitală (cyberbullying, grooming, sextortion), exploatarea sexuală

online, viața privată în spațiul digital, dreptul la informare și exprimare și limitele libertății de exprimare în contextul protecției copilului etc.

Pentru studiile de caz, a fost avut în vedere cadrul legislativ relevant din următoarele țări:

- *din Germania*[2]: **Legea privind protecția tinerilor** (JuSchG); **Legea fundamentală** – Grundgesetz (Constituția Germaniei); **Codul Social** (SGB) - Cartea VIII (VIII) - Servicii pentru Copil și Tineret; **Lege pentru îmbunătățirea aplicării legii în rețelele sociale** - Gesetz zur Verbesserung der Rechtsdurchsetzung in sozialen Netzwerken (NetzDG); **Tratatul de stat privind protecția demnității umane și protecția minorilor în radiodifuziune și telemedia** (Tratatul de stat privind protecția mass-media pentru tineri – JMStV) în versiunea celui de-al Cincilea Tratat de stat de modificare a Tratatelor de stat privind legislația mass-media (Al cincilea Tratat de modificare a mass-media) în vigoare de la 1 octombrie 2024; **Codul penal** (Strafgesetzbuch – StGB).
- *din Franța*: **Codul de Protecție Socială și al Familiilor** (Code de l'action sociale et des familles); **Legislația privind protecția minorilor împotriva abuzului online**; **Legea Studer nr. 2022-300** din 2 martie 2022 care vizează consolidarea controlului parental asupra mijloacelor de accesare a internetului (obligațiile au intrat în vigoare pe 13 iulie 2024); "**ÎMI PROTEJEZ COPILUL**" - PLATFORMA DIGITALĂ DE INFORMAȚII ȘI SPRIJIN PENTRU PĂRINȚI- "Je protège mon enfant" - la plateforme d'information et d'accompagnement à la parentalité numérique; **Codul Penal** (Code pénal).
- *din Italia*: **Decretul-lege nr. 123/2023** (Decretul Caivano) – Măsuri urgente pentru combaterea dificultăților în rândul tinerilor, a sărăciei educaționale și a criminalității juvenile, precum și pentru siguranța minorilor în zona digitală; **Legea nr. 71/2017** - privind protecția minorilor pentru prevenirea și combaterea fenomenelor de hărțuire și cibernetică (Legge Ferrara); **Regulament de punere în aplicare a art. 41, paragraful 9, din Decretul legislativ din 8 noiembrie 2021, nr. 208** privind programele, videoclipurile generate de utilizatori sau comunicările comerciale audiovizuale adresate publicului italian și transmise prin intermediul unei platforme de partajare video al cărei furnizor este stabilit într-un alt stat membru - Rezoluția 298/23/CONS; **Codul penal** (Codice Penale).
- *din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord*: **Children Act 1989 și Children Act 2004** (Anglia și Țara Galilor); **Children and Social Work Act 2017**; **Legea privind violența domestică din 2021**- Domestic Abuse Act 2021; **Legea privind protejarea grupurilor vulnerabile din 2006** - Safeguarding Vulnerable Groups Act 2006; **Obligația de raportare a abuzului asupra copilului**; **Pedeapsa corporală și apărarea „pedepsirii rezonabile"**; **Legea privind siguranța online din 2023** - Online Safety Act 2023.
- *din Danemarca*: **Legea privind autoritatea părintească** (Lov om forældremyndighed og samvær, Act No. 387 of 14.06.1995); **Legea copilului** (Barnets Lov); **Legea privind serviciile sociale** (Serviceloven); **Ordonanța privind casele de copii** (Bekendtgørelse om børnehuse); **Definirea „conținutului dăunător"** și a „caracteristicilor dăunătoare" pentru copii și tineri pe rețelele de socializare și alte servicii digitale, **Codul Penal** (Straffeloven).

O analiză a elementelor relevante din actele normative menționate se regăsește în detaliu în ***Anexa 3. Legislația relevantă cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online, în 5 țări europene***.

III.4 Alte studii și rapoarte recente consultate, ce analizează violența împotriva copilului în România:

În completarea analizelor documentelor de mai sus, au fost considerate un set de studii si rapoarte ce analizează violența împotriva copilului în România. Acestea includ: "**Incidența violenței asupra copilului** - rezultatele consultării cu părinții și copiii - București, Noiembrie 2024", **Salvați Copiii**;

2 O analiză comparativă a formelor de violență, așa cum sunt reglementate în legislațiile din România și Germania, se regăsește în Anexa 4.

”**Siguranța în școală”** – studiu – inițiat de către Ministerul Educației și Inspectoratul General al Poliției Române, Direcția Siguranță Școlară și realizat de către Unitatea de Cercetare în Educație din cadrul Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație și Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității, București, 2024”; ”**Raport cu privire la interacțiunea copilului victimă a abuzului sexual cu instituțiile statului implicate în gestionarea acestor cazuri** (Raport Barnhaus), 2023”[3]; ”**Raport cazuistică – 119**, Numărul Unic – Din grijă pentru copii, Guvernul României, 2022”; ”**Efectele cyberbullying-ului asupra echilibrului emoțional al copiilor**”, raport de cercetare sociologică cantitativă, la nivel național, februarie 2025, **Salvați Copiii**.

Concluzii preliminare și implicații

Din analiza legislațiilor incidente internaționale, europene, naționale și specifice celor 5 țări din prezentul studiu, se confirmă că violența digitală împotriva copiilor este un fenomen în expansiune, prezentând forme tot mai sofisticate și invazive precum: cyberbullying, sextortion, hărțuire online, distribuirea nonconsensuală a conținutului sexual, manipulare emoțională („grooming”).

Pe fondul intensificării fenomenului de abuz digital asupra minorilor, se observă că atât legislația europeană, cât și cea internațională, se orientează spre:

- criminalizarea specifică a noilor forme de agresiune digitală (grooming, cyberbullying, sextortion);
- responsabilizarea actorilor privați din mediul digital în ceea ce privește monitorizarea, raportarea și blocarea conținutului abuziv;
- armonizarea transnațională a cadrului juridic prin convenții, directive și reglementări directe;
- digitalizarea mijloacelor de anchetă penală, cu respectarea garanțiilor fundamentale.

Cu privire la ”conținutul dăunător” unele legislații consideră că poate fi dificil de definit, deoarece va fi adesea relevant să se facă distincția între diferitele moduri în care conținutul poate fi dăunător, de exemplu conținut transgresiv (individual), violent (individual, dar poate fi și dependent de vârstă) sau de alte tipuri în care cineva experimentează consecințe care îi afectează semnificativ gândurile/ emoțiile/ comportamentul/ reacțiile fizice. Vor exista diferențe în ceea ce privește tipul de conținut dăunător, în funcție de vârstă, dezvoltare cognitivă, context etc.

Pe de altă parte, alte legislații consideră că un ”conținut dăunător” poate însemna: conținut legat de sinucidere, autovătămare, tulburări de alimentație și pornografie.

3 Raport elaborat în cadrul proiectului derulat de Organizația Salvați Copiii, în parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului sector 6, cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021.

În ceea ce privește reglementarea soluțiilor privind această problematică, la nivel european se observă și o tendință care susține faptul că reglementarea excesivă ar putea dăuna masiv drepturilor fundamentale privind libertatea de exprimare, generând potențiale situații de cenzură excesiv de largă și fără nicio răspundere. Consecința poate genera atitudini politice severe, formă emergentă de manipulare politică[4], putând deveni un instrument periculos pentru conduceri care doresc, de asemenea, să restricționeze discursul online, forțând actorii implicați să cenzureze în numele lor.

Acest lucru ar fi determinat în situații în care criteriile stabilite pentru identificarea conținutului dăunător ar fi vagi și ambigue, iar sancțiunile respective nu ar fi direct proporționale cu fapta în sine.

O altă provocare ar putea fi termenul scurt pe care autoritățile competente cu eliminarea acestui conținut din mediul online trebuie să îl respecte, întrucât ar putea genera situații de cenzură preventivă prin eliminarea unor conținuturi care nu îndeplinesc criteriile specifice conținutului dăunător, având în vedere că legalitatea informațiilor depinde adesea de context, ceea ce ar fi dificil de evaluat cu exactitate de către fiecare platformă în parte.

Totodată, mecanismul de implementare impune existența unei proceduri de stocare a datelor utilizatorilor (inclusiv a datelor private) aferente situațiilor de furnizare de conținut dăunător, cu accent pe măsurile privind protejarea confidențialității și securității tuturor datelor cu caracter personal relevante.

Legislația privind violența online împotriva copiilor din Germania, Italia, Franța, Regatul Unit și Danemarca reflectă o preocupare comună pentru protecția minorilor, dar cu diferențe în mecanismele de aplicare și în echilibrul între libertatea de exprimare și siguranța copiilor.

Germania și Regatul Unit adoptă cadre legislative stricte și detaliate, Italia combină sancțiunile cu educația și prevenția, Franța pune accent pe echilibru și control parental, iar Danemarca prioritizează educația și colaborarea interinstituțională. Toate țările recunosc importanța combaterii cyberbullying-ului și a altor forme de violență digitală, implementând măsuri integrate naționale pentru protecția copiilor în mediul online.

4 "Computational Propaganda: Political Parties, Politicians, and Political Manipulation on Social Media, Samuel C. Woolley (ed.), Philip N. Howard (ed.)" - https://academic.oup.com/book/25859

IV. Evaluarea cadrelor juridice și politice ale României legate de violența împotriva copiilor, cu un accent special pe violența online

IV.1 Evaluarea cadrelor juridice și politice ale României din perspectiva definițiilor conținute în ”Clasificarea internațională a violenței împotriva copiilor” (”International Classification of Violence Against Children”- ICVAC)

”Clasificarea internațională a violenței împotriva copiilor” (denumită în continuare ICVAC) urmărește:

- la nivel internațional:
  - » să măsoare într-o manieră consistentă și cuprinzătoare formele de violență împotriva copiilor, indiferent de diferențele de legislație dintre țări;
  - » să îmbunătățească comparabilitatea statisticilor între țări.
- la nivel național:
  - » să fie utilizată ca model pentru a oferi structuri și a organiza datele statistice privind violența împotriva copiilor din diferite surse de date (de exemplu, înregistrări administrative, caziere judiciare și studii statistice). Poate ajuta la reducerea lacunelor dintre înregistrările judiciare și administrative și datele din sondaje: datele penale și administrative pot avea un domeniu de aplicare mai limitat în anumite contexte, deoarece sunt legate de legislația existentă, în timp ce sondajele ar fi putut colecta date despre forme de violență care nu sunt neapărat incriminate/reglementate prin legislația țării respective. Prin urmare, ICVAC își propune să ofere definiții operaționale care nu depind de sursele de date și sunt aliniate cu standardele drepturilor omului;
  - » să îmbunătățească consecvența și comparabilitatea în cadrul și între sectoare din cadrul țărilor. Având în vedere natura multisectorială a violenței împotriva copiilor, domenii precum sănătatea, educația, bunăstarea socială și justiția, printre altele, au fost implicate în colectarea și raportarea datelor în acest sens. Au făcut acest lucru în funcție de propriile nevoi și abordări sectoriale, contribuind la multitudinea de definiții, interpretări și clasificări, mai degrabă decât la standardizarea acestora;

- să asigure baza pentru dezagregarea datelor privind violența împotriva copiilor, inclusiv setul minim de variabile care trebuie colectate în toate sursele de date;
- să ajute la creșterea capacităților instituțiilor naționale de statistică și la îmbunătățirea calității datelor privind violența împotriva copiilor;
- să schimbe baza statisticilor naționale privind violența împotriva copiilor de la definiții bazate pe lege la definiții bazate pe acte;
- să creeze date care vor conduce la politici publice și programe mai bune pentru a preveni și a răspunde la violența împotriva copiilor, inclusiv a celor care sunt deosebit de vulnerabili la violență.

Secțiunea 1: Uciderea violentă a unui copil

Definiție ICVAC - Orice act deliberat, nedorit și neesențial care duce la moartea sau are intenția de a provoca moartea unui copil.

101 Omucidere intenționată a unui copil

Moartea provocată unui copil cu intenția de a provoca moartea sau vătămări grave.

Exemple ilustrative: crimă; crimă de onoare; uciderea unui copil în contextul unui conflict armat; moartea ca urmare a activităților teroriste; ucidere legată de zestre; femicid; infanticid; omor voluntar din culpă; ucidere extrajudiciară; ucidere cauzată de utilizarea excesivă a forței de către organele de drept/oficialii statului.

Includeri: agresiune gravă care a dus la moarte.

Excluderi: moartea unui copil din cauza intervențiilor legale; omor justificabil în autoapărare; tentativă de omor intenționat asupra unui copil (102); omor neintenționat asupra unui copil (103).

Corespondent în legislația din România

1. Omorul (art. 188 Cod penal)

„Uciderea unei persoane se pedepsește cu închisoarea de la 10 la 20 de ani şi interzicerea exercitării unor drepturi.”

Dacă victima este un copil, instanța va reține circumstanța atenuantă/agravantă (după caz) și poate încadra în forma calificată.

2. Omorul calificat (art. 189 Cod penal)

În special, literele:

- **h)** „prin cruzimi”;
- **i)** profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanei vătămate, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmităţii sau altor cauze;

Pedeapsa: **detenţiune pe viaţă sau închisoare de la 15 la 25 de ani**.

3. Lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte (art. 195 Cod penal)

Dacă moartea a survenit în urma unor acte de violență, fără intenția de a ucide, dar cu intenția de a răni. Se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani, dar dacă victima este minoră, se poate reține o circumstanță agravantă conform art. 77 lit. e)[5] Cod penal.

5 Art. 77. - Următoarele împrejurări constituie circumstanţe agravante: e) săvârşirea infracţiunii profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanei vătămate, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmităţii sau altor cauze;

Uciderи în context special

ICVAC	Corespondență națională
Crimă de onoare	În România nu este recunoscută ca justificare; este încadrată ca omor calificat**.**
Uciderea unui copil în contextul unui conflict armat	Infracțiuni contra umanității – **art. 439 alin. (1) lit. g)**[6] **și i)**[7] Cod penal. Crimă de război împotriva persoanelor – art. 440 Cod penal. Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului **Art. 110 (2)** Instituţiile şi autorităţile publice, potrivit atribuţiilor lor, adoptă reglementări specifice şi aplică măsuri corespunzătoare pentru prevenirea, între altele: **e)** implicării copiilor în conflicte armate;
Moartea ca urmare a activităților teroriste	Infracțiuni și contravenții – **art. 32** și următoarele din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului. Dacă rezultă decesul unei persoane: omor calificat în concurs cu actul de terorism.
Femicid	Nu este incriminat distinct. Cod penal Omor – **art. 188** Omor calificat – **art. 189** (dacă este vorba despre un fost/actual partener, cu premeditare etc.) Violență în familie – **art. 199 alin. (1)** Cod penal, ca circumstanță agravantă România nu recunoaște juridic termenul de FEMICID, dar există propuneri legislative și inițiative ale societății civile pentru a-l introduce ca infracțiune autonomă.
Ucidere legată de zestre	Omor calificat – **art. 189, lit. b)** Cod penal – „din interes material”. În România nu există tradiția zestrei ca în alte jurisdicții, dar moartea provocată în context de interes economic poate fi sancționată ca omor calificat.
Infanticid	**art. 200** Cod penal – Uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă. Pedeapsa: închisoare de la 1 la 5 ani**.**
Omor voluntar din culpă	Ucidere din culpă – **art. 192** Cod penal „Uciderea din culpă a unei persoane” – se sancționează cu închisoare de la 1 la 5 ani (sau mai mult, în funcție de context și circumstanțe).
Ucideri extrajudiciare sau prin abuz de autoritate	**art. 297** (abuz în serviciu), **art. 280** (cercetarea abuzivă), dar în contextul uciderii, încadrabile la omor calificat sau complicitate la omor.
Utilizarea excesivă a forței de către autorități	Poate duce la răspundere penală – în funcție de rezultat, încadrabile la: omor, lovituri cauzatoare de moarte, purtare abuzivă etc.

102 Tentativă de omor intenționat asupra unui copil

Tentativă de a provoca moartea unui copil cu intenția de a provoca moartea sau vătămări grave.

Exemple ilustrative: tentativă de omor; tentativă de a provoca moartea ca urmare a unor activități teroriste; tentativă de femicid; tentativă de infanticid.

Excluderi: omor neintenționat asupra unui copil (103); amenințarea cu comiterea de acte care ar putea răni sau ucide un copil cu sau fără armă, inclusiv de către grupuri criminale organizate (401).

6 g) vătămarea integrităţii fizice sau psihice a unor persoane;
7 i) întemniţarea sau altă formă de privare gravă de libertate, cu încălcarea regulilor generale de drept internaţional;

ICVAC	Corespondență națională
Tentativă de omor	**Art. 188** Cod penal – Omor **Art. 32** Cod penal – Tentativa Tentativa la omor este incriminată și pedepsită cu o fracție de la pedeapsa prevăzută pentru faptă consumată (de regulă, între 1/3 și 1/2). Ex.: Tentativa de omor atrage închisoarea de la 3 ani și 4 luni la 13 ani și 4 luni, în funcție de împrejurări.
Tentativă de a provoca moartea ca urmare a unor activități teroriste	**Art. 32** Cod penal – Tentativa Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului – mai ales **art. 32** și următoarele. În funcție de fapta principală: Tentativă de omor (**art. 188 + art. 32** C.pen.) Tentativă de distrugere în scop terorist (**art. 32** C.pen. + infracțiunile prevăzute în Legea nr. 535/2004) Tentativa la infracțiunile de terorism este incriminată explicit. Dacă tentativa vizează moartea, se cumulează cu tentativa de omor sau de omor calificat, în funcție de context.
Tentativă de femicid	Nu există infracțiunea ca atare în legislația română. Încadrare posibilă: Tentativă de omor (**art. 188 + art. 32** C.pen.) Cu aplicarea circumstanței agravante de violență în familie – **art. 199 alin. (1)** Cod penal, dacă victima este soția/concubina sau fostă parteneră.
Tentativă de infanticid	**Art. 200** Cod penal – Uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârșită de mamă **Art. 32** Cod penal – Tentativa Tentativa este incriminată doar dacă legea prevede. În cazul **art. 200** C.pen., tentativa NU este prevăzută în mod expres, dar: Dacă fapta se încadrează la tentativă de omor (ex. copilul nu mai este nou-născut sau mama acționează fără cauze exoneratoare), se poate reține tentativa la **art. 188**, cu posibile circumstanțe atenuante. În doctrină și jurisprudență, tentativa de infanticid se analizează *in concreto* în funcție de momentul comiterii și starea psiho-fiziologică a mamei. Dacă nu se aplică **art. 200**, atunci se va aplica **art. 32** raportat la **art. 188 sau 189**.

109 Alte acte care duc la moartea unui copil, neclasificate în altă parte

Acte care duc la moartea sau care au ca scop provocarea morții unui copil, nedescrise în categoriile 101-103.

ICVAC	Corespondență națională
Acte care duc la moartea sau care au ca scop provocarea morții unui copil, nedescrise în categoriile 101-103	• Trafic de minori urmat de deces: **art.v211** cu **art. 195/art. 192** Cod Penal (cumul cu omor/lovituri cauzatoare de deces) • Tortură urmată de moarte: **art. 282** cu **art. 195/art. 188** Cod Penal • Neoferirea ajutorului care a dus la moartea copilului: **art. 203** cu **art. 192** Cod Penal.

Secțiunea 2: Violență fizică împotriva unui copil

Orice act deliberat, nedorit și neesențial care folosește forța fizică împotriva corpului unui copil și care are ca rezultat sau are o probabilitate mare de a provoca vătămări corporale, durere sau suferință psihologică.

201 Agresiune gravă împotriva unui copil

Aplicarea intenționată sau imprudentă a forței fizice grave aplicate corpului unui copil rezultând vătămări grave.

Exemple ilustrative: mutilarea unui copil în contextul unui conflict armat; rănirea; lovirea sau bătaia unui copil; atac cu acid; prelevarea de organe din motive nemedicale; mutilarea genitală; otrăvirea; agresiunea cu un obiect sau armă; sterilizarea forțată; arderea; sufocarea; traumatismul cranian abuziv.

Includeri: tortură, inclusiv în contextul unui conflict armat.

ICVAC	Corespondență națională
Mutilarea unui copil în contextul unui conflict armat	**art. 440–442 Cod penal** – infracțiuni de război împotriva persoanelor. **art. 439 lit. g Cod penal** – vătămarea integrității fizice sau psihice a unor persoane; Pedeapsă: **10-20 ani** sau **detențiune pe viață.** Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului: **art. 110 (2)** Instituţiile şi autorităţile publice, potrivit atribuţiilor lor, adoptă reglementări specifice şi aplică măsuri corespunzătoare pentru prevenirea, între altele: **e)** implicării copiilor în conflicte armate;
Rănirea unui copil	**art. 194 Cod penal** – vătămarea corporală Pedeapsă: **2-7 ani** Dacă se încadrează ca vătămare corporală gravă, sancțiunea crește (alin. 2–3).
Lovirea sau bătaia unui copil	**art. 193 Cod penal** – loviri sau alte violențe Pedeapsă: **6 luni – 3 ani** sau **amendă**. Dacă este comisă asupra unui copil → **circumstanță agravantă** (art. 77 lit. e).
Atac cu acid asupra unui copil	**art. 194 Cod penal** – vătămare corporală **art. 77 lit. e Cod penal** – victimă aflată în imposibilitate de a se apăra Pedeapsă: **2–7 ani**, posibil majorare în funcție de rezultat.
Prelevarea de organe din motive nemedicale	**art. 182 lit. e) Cod penal** – Exploatarea unei persoane **Dacă fapta este comisă asupra unui minor (copil):** Se aplică circumstanța agravantă – **art. 77 lit. e Cod penal**. Poate atrage o pedeapsă mai severă în concret (pedeapsă orientată spre maximul special). Dacă este în scop comercial sau prin constrângere: Poate fi încadrată **în concurs cu**: - Trafic de persoane/minori – **art. 210** și **211 Cod penal** - Lipsire de libertate în mod ilegal – **art. 205 Cod penal** - Vătămare corporală – **art. 194 Cod penal**, dacă s-au produs leziuni **Dacă intervine moartea victimei în urma prelevării**: Se aplică și **art. 192 Cod penal** – ucidere din culpă, sau **art. 188 Cod penal** – omor, dacă este dovedită intenția.

Mutilarea genitală a unui copil	**art. 194 Cod penal** – vătămare corporală **art. 439 lit. g Cod penal** – dacă e în context de atac generalizat sau sistematic, lansat împotriva unei populații civile. Pedeapsă: **15–25 ani**.
Otrăvirea unui copil	**art. 194 Cod penal** – dacă rezultă vătămare corporală Posibil tentativă de omor – **art. 32 + 188 Cod penal**, dacă se dovedește intenția Pedeapsă: **2–7 ani** sau mai mare, în funcție de rezultat.
Agresiunea cu un obiect sau armă	**art. 193** - Lovirea sau alte violenţe sau **194** - Vătămarea corporală Cod penal, în funcție de gravitatea leziunilor Arma → **circumstanță agravantă** (art. 77 lit. d) Pedeapsă: de la **6 luni la 10 ani**, în funcție de forma de vătămare.
Sterilizarea forțată a unui copil	**art. 439 lit.f)**[8] Infracţiuni contra umanităţii Pedeapsă: **15–25 ani**.
Arderea unui copil	**art. 194 Cod penal** – vătămare corporală Pedeapsă: **2–7 ani** sau mai mult dacă rezultă infirmitate/deces.
Sufocarea unui copil	**art. 194 - vătămare corporală Cod pena**l – dacă survine vătămare **art. 188 - Omorul Cod penal** – dacă survine deces (omor) Pedeapsă: **2–7 ani** sau mai mult, în funcție de rezultat.
Traumatism cranian abuziv ("Shaken Baby Syndrome")	**art. 194 Cod penal – vătămare corporală** **art. 199 Cod penal** - violenţa în familie– dacă este săvârșită în familie Pedeapsă: dacă sunt săvârşite asupra unui membru de familie, maximul special al pedepsei prevăzute de lege se majorează cu o pătrime.
Tortură, inclusiv în contextul unui conflict armat	**art. 282 Cod penal** – tortură În context de război: **art. 439-440 Cod penal** Pedeapsă: **2-7 ani (tortură)**, până la **detenţiune pe viaţă** (crime internaționale) Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului **art. 110 (2)** Instituţiile şi autorităţile publice, potrivit atribuţiilor lor, adoptă reglementări specifice şi aplică măsuri corespunzătoare pentru prevenirea, între altele: **e)** implicării copiilor în conflicte armate;

202 Agresiune minoră împotriva unui copil

Aplicarea intenționată sau imprudentă a unei forțe fizice minore aplicată asupra corpului unui copil, care nu are ca rezultat vătămări fizice imediate sau vătămări minore.

Exemple ilustrative: hărțuire fizică; aruncarea sau doborârea unui copil la pământ; pălmuirea; împingerea; lovirea; bătaia la fund; lovirea cu piciorul; zgârierea; ciupirea; mușcarea; tragerea de păr; lovirea cu pumnii în urechi; forțarea unui copil să stea într-o poziție inconfortabilă; opărirea.

Includeri: hărțuirea.

8 f) violul sau agresiunea sexuală, constrângerea la prostituţie, sterilizarea forţată sau detenţia ilegală a unei femei rămase gravidă în mod forţat, în scopul modificării compoziţiei etnice a unei populaţii;

ICVAC	Corespondență națională
Hărțuire	**art. 208 Cod penal**, constă în fapta celui care, în mod repetat, urmărește, fără drept sau fără un interes legitim, o persoană ori îi supraveghează locuința, locul de muncă sau alte locuri frecventate de către aceasta, cauzându-i astfel o stare de temere. Pedeapsa: închisoare de la 3 la 6 luni sau amendă.
Hărțuire fizică	Nu este definită ca infracțiune distinctă, dar orice contact fizic violent se încadrează la: **art. 193 Cod penal** – Loviri sau alte violențe Pedeapsa: **6 luni – 3 ani** sau amendă.
Aruncarea sau doborârea unui copil la pământ	Dacă nu rezultă leziuni grave – **art. 193 Cod penal** - Lovirea sau alte violenţe. Dacă rezultă leziuni corporale – **art. 194 Cod penal** - Vătămarea corporală. Pedeapsa poate ajunge **până la 7 ani** în caz de vătămări grave.
Pălmuirea	Constituie **lovire** în sensul **art. 193 Cod penal** - Lovirea sau alte violenţe. Pedeapsa: **6 luni – 3 ani** sau amendă. Dacă victima este copil, este aplicabilă **circumstanța agravant**ă (art. 77 lit. e) C.pen.).
Împingerea	**art. 193 Cod penal** Lovirea sau alte violenţe sau art. 194- Vătămarea corporală, în funcție de consecințele faptei (ex. dacă victima se rănește). Pedeapsa: între **6 luni – 7/10 ani**.
Lovirea	Orice formă de agresiune fizică se sancționează potrivit **art. 193 Cod penal** - Lovirea sau alte violenţe sau **art. 194** - Vătămarea corporală, în funcție de gravitatea rezultatului.
Bătaia la fund	**Art. 193 Cod penal** - Lovirea sau alte violenţe **Art. 95 Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** - Sunt interzise săvârşirea oricărui act de violenţă, precum şi privarea copilului de drepturile sale de natură să pună în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, atât în familie, cât şi în instituţiile care asigură protecţia, îngrijirea şi educarea copiilor, în unităţi sanitare, unităţi de învăţământ, precum şi în orice altă instituţie publică sau privată care furnizează servicii sau desfăşoară activităţi cu copii.
Lovirea cu piciorul	Dacă rezultă leziuni grave: **art. 194 Cod penal** - Vătămarea corporală.
Zgârierea / Ciupirea / Mușcarea	**Art. 193 Cod penal** - Lovirea sau alte violenţe Dacă provoacă leziuni grave (ex. afectarea auzului), se poate încadra la vătămare corporală gravă – **art. 194 Cod penal**.
Tragerea de păr	**Art. 193 Cod penal** - Lovirea sau alte violenţe. Dacă rezultă leziuni (ex. hematoame, scalpări): **art. 194 Cod penal**. Pedeapsa poate ajunge la **7 ani**.
Lovirea cu pumnii în urechi	Dacă provoacă leziuni grave (ex. afectarea auzului), se poate încadra la **vătămare corporală gravă – art. 194 Cod penal**.

Forțarea unui copil să stea într-o poziție inconfortabilă	**art. 197 Cod penal** – Rele tratamente aplicate minorului posibil **art. 282 Cod penal** – Tortură, dacă este săvârșită cu intensitate deosebită Pedeapsa: **3–7 ani** sau mai mult.
Opărirea **(ex. arsuri cu lichid fierbinte)**	**art. 194 Cod penal** – vătămare corporală. Dacă rezultă infirmitate permanentă: **art. 195 Cod penal** – Lovituri cauzatoare de moarte. Pedeapsa: de la **2 până la 12 ani**.

203 Izolarea unui copil

Separarea unui copil de alți copii sau adulți cu care are legătură, inclusiv în timp ce se află în centre rezidențiale, în custodia poliției sau în detenție.

Exemple ilustrative: plasarea în izolare solitară, izolare sau în condiții de detenție umilitoare sau degradante; izolarea repetată a unui copil, impunerea de limitări nerezonabile libertății sale de mișcare sau interacțiunilor sociale.

ICVAC	Corespondență națională
Plasarea în izolare solitară/ izolare în condiții degradante	Nu este reglementată expres în Codul penal ca infracțiune autonomă, dar poate fi încadrată în: **art. 282 Cod penal** – Tortura: Aplicabilă atunci când izolarea implică suferințe fizice sau psihice severe, impuse în mod intenționat. Pedeapsă: 2-7 ani (sau mai mult, dacă rezultă leziuni grave) **art. 197 Cod penal** – Rele tratamente aplicate minorului: Se aplică în cazul în care minorul este supus la tratamente necorespunzătoare, umilitoare sau degradante, de către persoanele responsabile de supravegherea sa (părinte, educator, personal din instituții). Pedeapsă: **3–7 ani** **art. 95[9] din Legea nr. 272/2004** privind protecția și promovarea drepturilor copilului.
Izolarea repetată a unui copil	Nu este reglementată expres în Codul penal ca infracțiune autonomă, dar: Dacă este aplicată cu intenție, într-un mod abuziv, sistematic și fără justificare legală, fapta poate constitui: **art. 197 Cod penal** – Rele tratamente aplicate minorului **art. 282 Cod penal**, în caz de cruzime – Tortură **art. 296 Cod penal** – Purtare abuzivă, dacă este comisă de un funcționar (educator, polițist, asistent social) De asemenea, poate fi interpretată ca formă de neglijare emoțională severă, sancționabilă și civil, prin măsuri de protecție specială (Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului).

9 Sunt interzise săvârşirea oricărui act de violenţă, precum şi privarea copilului de drepturile sale de natură să pună în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, atât în familie, cât şi în instituţiile care asigură protecţia, îngrijirea şi educarea copiilor, în unităţi sanitare, unităţi de învăţământ, precum şi în orice altă instituţie publică sau privată care furnizează servicii sau desfăşoară activităţi cu copii.

Impunerea de limitări nerezonabile libertății de mișcare sau interacțiunilor sociale ale copilului	Acest comportament, dacă depășește limitele autorității părintești sau este aplicat într-o instituție (școală, centru), poate fi calificat drept: Rele tratamente aplicate minorului (**art. 197 Cod penal**) – dacă implică suferință emoțională gravă sau izolare socială impusă abuziv. Abuz psihologic, în accepțiunea **Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului**, **art. 94 alin. (1),** care prevede dreptul copilului la un mediu lipsit de abuz. Lipsire de libertate în mod ilegal – atrage sancțiuni administrative și poate constitui lipsire de libertate în mod ilegal (**art. 205 Cod penal**) în forme extreme.
Standarde internaționale aplicabile	**Convenția ONU privind drepturile copilului** Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO)

209 Alte acte de violență fizică împotriva unui copil neclasificate în altă parte

Acte de violență fizică neclasificate în categoriile 201–203.

Include: vânzarea unui copil; răpirea unui copil; dispariția forțată.

ICVAC	Corespondență națională
Vânzarea unui copil	**art. 211 Cod penal** – Traficul de minori Recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea unui minor, în scopul exploatării acestuia. Pedeapsă: **7–15 ani** închisoare și interzicerea unor drepturi.
Răpirea unui copil	**art. 205 Cod penal** – Lipsirea de libertate în mod ilegal Aplicabilă oricărei persoane, indiferent de vârstă. Dacă victima este un minor, se aplică circumstanță agravantă. Dacă răpirea este urmată de trafic/exploatare, se poate reține și trafic de minori (**art. 211** Cod penal).
Dispariția forțată	**Termenul de „dispariție forțată" este utilizat în dreptul internațional (ex. Convenția ONU din 2006 privind protecția împotriva dispariților forțate), însă în legislația română**: **Nu este incriminată distinct, dar, poate fi încadrată ca**: Lipsire de libertate în mod ilegal – **art. 205 Cod penal**, Tortură – **art. 282** Cod penal, Omor sau trafic de persoane/minori, în cazurile în care dispariția este rezultatul unei infracțiuni grave. **art. 439 lit. h Cod penal** – infracțiuni împotriva umanității - Incriminează „dispariții forțate ale unor persoane" comise în mod sistematic, ca parte a unui atac împotriva populației civile. Pedeapsă: **15–25 ani** închisoare sau detențiune pe viață. Această formă este aplicabilă mai ales în contexte de represiune statală, dictaturi, conflicte armate sau crime de stat.

Secțiunea 3: Violență sexuală împotriva unui copil

Orice act deliberat, nedorit și neesențial de natură sexuală, fie săvârșit, fie tentat, care este săvârșit împotriva unui copil, inclusiv în scopuri de exploatare, și care are ca rezultat sau are o probabilitate mare de a provoca vătămări corporale, durere sau suferință psihologică.

301 Violul unui copil

Penetrarea vaginală, anală sau orală de natură sexuală a corpului unui copil cu orice parte a corpului sau obiect, cu sau fără utilizarea forței și fără consimțământ, deoarece copilul este prea mic pentru a-și da consimțământul sau consimțământul nu este dat.

Exemple ilustrative: viol forțat fizic; viol sub presiune sau constrângere; viol facilitat de droguri și/sau alcool; penetrare sexuală fără consimțământ, fără forță fizică sau amenințări; viol în contextul unui conflict armat; viol comis de o bandă.

ICVAC	Corespondență națională
Viol forțat fizic	**art. 218¹ alin. (2) Cod penal** – Violul săvârşit asupra unui minor - Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum şi orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise de un major cu un minor prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-şi exprima voinţa sau profitând de această stare Pedeapsă: **8-15 ani** sau mai mult Dacă faptele sunt comise de părinți sau rude: agravante speciale – **art. 218¹ alin. (4) lit. a) și b)** Cod penal.
Viol sub presiune sau constrângere	**art. 218¹ alin. (2) Cod penal** – Violul săvârşit asupra unui minor - Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum şi orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise de un major cu un minor prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-şi exprima voinţa sau profitând de această stare. Pedeapsă: **8-15 ani** sau mai mult Dacă faptele sunt comise de părinți sau rude: agravante speciale – **art. 218¹ alin. (4) lit. a) și b)** Cod penal.
Viol facilitat de droguri și/sau alcool	**art. 218¹ alin. (2) Cod penal** – Violul săvârşit asupra unui minor Pedeapsă: **8-15 ani** sau mai mult Dacă făptuitorul administrează substanțe pentru a facilita fapta, aceasta poate fi încadrată și în art. 193 Cod penal (loviri) sau art. 192 (vătămare din culpă), în concurs. Dacă faptele sunt comise de părinți sau rude: agravante speciale – **art. 218¹ alin. (4) lit. a) și b)** Cod penal.
Penetrare sexuală fără consimțământ, fără forță fizică sau amenințări;	**art. 218¹ alin. (2) Cod penal** – Violul săvârşit asupra unui minor - Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum şi orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise de un major cu un minor prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-şi exprima voinţa sau profitând de această stare. Pedeapsă: **8-15 ani** sau mai mult Dacă faptele sunt comise de părinți sau rude: agravante speciale – **art. 218¹ alin. (4) lit. a) și b)** Cod penal.
Viol în contextul unui conflict armat	**art. 218¹ alin. (2) Cod penal** – Violul săvârşit asupra unui minor - Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum şi orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise de un major cu un minor prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-şi exprima voinţa sau profitând de această stare Pedeapsă: **8-15 ani** sau mai mult Dacă faptele sunt comise de părinți sau rude: agravante speciale – **art. 218¹ alin. (4) lit. a) și b)** Cod penal. **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **Art. 110 (2)** Instituţiile şi autorităţile publice, potrivit atribuţiilor lor, adoptă reglementări specifice şi aplică măsuri corespunzătoare pentru prevenirea, între altele: **e)** implicării copiilor în conflicte armate;

Viol comis de o bandă	**art. 218¹ alin. (4) Cod penal** – Violul săvârşit asupra unui minor - se pedepseşte cu închisoarea de la 3 la 10 ani dacă: lit. e**)** fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună și alin. (5²) lit.a). Dacă faptele sunt comise de părinți sau rude: agravante speciale – **art. 218¹ alin. (4) lit. a) și b)** Cod penal.

302 Agresiune sexuală asupra unui copil

Atingerea părților intime ale unui copil (fără a include penetrarea) sau obligarea unui copil să atingă părțile intime ale altcuiva, cu sau fără utilizarea forței și fără consimțământ, deoarece copilul este prea mic pentru a-și da consimțământul sau consimțământul nu este dat.

Exemple ilustrative: tentativă de viol; pipăire, mângâiere sau alte atingeri nedorite.

ICVAC	Corespondență națională
Tentativă de viol	**art. 218¹ alin. (2) Cod penal** – Violul săvârşit asupra unui minor Tentativa se pedepseşte. Dacă faptele sunt comise de părinți sau rude: agravante speciale – **art. 218¹ alin. (4) lit. a) și b)** Cod penal.
Pipăire, mângâiere sau alte atingeri nedorite	**art. 219¹ Cod penal** - Agresiunea sexuală săvârşită asupra unui minor Dacă faptele sunt comise de părinți sau rude: agravante speciale –**art. 219¹ alin. (3) lit. a) și b)** Cod penal**.**

303 Violență sexuală fără contact împotriva unui copil

Orice formă de comportament verbal sau non-verbal, non-fizic, fie izolat sau persistent, care implică referințe nedorite la orice parte a corpului utilizată pentru activitate sexuală sau la sexualitatea copilului, inclusiv comportamentul facilitat prin tehnologie.

Exemple ilustrative: hărțuire sexuală, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC); amenințare de natură sexuală; expunerea unui copil la abuzuri sexuale și pornografie, inclusiv prin intermediul TIC; solicitare online; agresiune sexuală, inclusiv cyber-grooming; hărțuire sexuală și/sau glume, batjocuri sau comentarii sexuale nedorite; expunerea organelor sexuale; prinderea unui copil în capcană și supunerea acestuia la avansuri sexuale; supunerea unui copil la zvonuri sexuale; priviri lascive persistente; urmărire de natură sexuală; *sexting* nedorit; transmiterea în direct a abuzului sexual asupra unui copil; extorcare sexuală, constrângerea și șantajul unui copil în scopuri sexuale; fotografierea fără consimțământ a organelor sexuale ale unui copil sau activități sexuale cu un copil, inclusiv atunci când constituie violență sexuală.

ICVAC	Corespondență națională
Hărțuire sexuală, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC)	**art. 223 Cod penal** – hărțuirea sexuală **Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, dacă agresorul este membru de familie. **art.4 alin.(1) lit.h) violenţa cibernetică** - hărţuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, ameninţări online, publicarea nonconsensuală de informaţii şi conţinut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicaţiilor şi datelor private şi orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informaţiei şi a comunicaţiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicaţiile sau se pot conecta la internet şi pot transmite şi utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de ruşine, umili, speria, ameninţa, reduce la tăcere victima.

Amenințare de natură sexuală	**art. 206 Cod penal** – Amenințarea Poate fi aplicată și pentru amenințări cu viol sau acte sexuale, dacă generează o stare de temere legitimă. Dacă fapta este în scop sexual, poate apărea în concurs cu hărțuirea sexuală sau cu tentativa de agresiune sexuală.
Expunerea unui copil la abuzuri sexuale și pornografie, inclusiv prin intermediul TIC	**art. 374 Cod penal** – Pornografie infantilă **art. 221 Cod penal** – Coruperea sexuală a minorilor – alin. (4) Determinarea de către un major a unui minor care nu a împlinit vârsta de 16 ani să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiţionist ori la spectacole sau reprezentaţii în cadrul cărora se comit acte sexuale de orice natură, precum şi punerea la dispoziţia acestuia de materiale cu caracter pornografic se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă. **art. 219¹ Cod penal** - Agresiunea sexuală săvârşită asupra unui minor alin.(3) lit.d) - fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.
Solicitare online	**art.221 (4¹) Cod penal** - Fapta unui major de a incita un minor care nu a împlinit vârsta de 16 ani, prin mijloacele de transmitere la distanță, **prin intermediul comunicării electronice sau al reţelelor sociale**, la comiterea oricărui act de natură sexuală asupra sa, asupra unei persoane sau împreună cu o persoană, inclusiv atunci când actul de natură sexuală nu este comis, se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.
Agresiune sexuală, inclusiv cyber-grooming	**art. 219¹ Cod penal** - Agresiunea sexuală săvârşită asupra unui minor. **Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, dacă agresorul este membru de familie. **art.4 alin.(1) lit.h) violenţa cibernetică** - hărţuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, ameninţări online, publicarea nonconsensuală de informaţii şi conţinut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicaţiilor şi datelor private şi orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informaţiei şi a comunicaţiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicaţiile sau se pot conecta la internet şi pot transmite şi utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de ruşine, umili, speria, ameninţa, reduce la tăcere victima.
Hărțuire sexuală și/sau glume, batjocuri sau comentarii sexuale nedorite	**art. 223 Cod penal** – hărțuirea sexuală
Expunerea organelor sexuale	**art. 221 Cod penal** – Coruperea sexuală a minorilor
Prinderea unui copil în capcană și supunerea acestuia la avansuri sexuale	**art. 223 Cod penal** – hărțuirea sexuală
Supunerea unui copil la zvonuri sexuale	
Priviri lascive persistente	
Urmărire de natură sexuală	
Sexting nedorit	**art. 221 Cod penal** – Coruperea sexuală a minorilor. **art. 374 Cod penal** - Pornografie infantilă.
Transmiterea în direct a abuzului sexual asupra unui copil	**art. 374 Cod penal** - Pornografie infantilă. **art. 218¹ alin. (2) Cod penal** - Violul săvârşit asupra unui minor. **art. 219¹ Cod penal** - Agresiunea sexuală săvârşită asupra unui minor.

Extorcare sexuală, constrângerea și șantajul unui copil în scopuri sexuale	**art.207** Cod penal - Șantaj. **art. 219¹ Cod penal** - Agresiunea sexuală săvârşită asupra unui minor. **art. 221 Cod penal** - Coruperea sexuală a minorilor.
Fotografierea fără consimțământ a organelor sexuale ale unui copil sau activități sexuale cu un copil, inclusiv atunci când constituie violență sexuală	**art. 219¹ Cod penal** - Agresiunea sexuală săvârşită asupra unui minor. **art. 221 Cod penal** - Coruperea sexuală a minorilor. **art. 374 Cod penal** - Pornografie infantilă.

309 Alte acte de violență sexuală împotriva unui copil neclasificate în altă parte

Acte de violență sexuală neclasificate în categoriile **301–303.**

ICVAC	Corespondență națională
Acte de violență sexuală neclasificate în categoriile 301–303	n/a

Secțiunea 4: Violență psihologică împotriva unui copil

Orice act deliberat, nedorit și neesențial, verbal și non-verbal, care dăunează sau are o probabilitate mare de a dăuna dezvoltării unui copil, inclusiv daune fiziologice pe termen lung și consecințe asupra sănătății mintale.

401 Terorizarea unui copil

A face un copil să se simtă speriat în mod repetat prin amenințarea că îl va ucide, răni sau abandona.

Exemple ilustrative: amenințarea cu abandonul, vătămarea sau pericolul împotriva unui copil sau a persoanelor dragi ori a obiectelor unui copil; amenințarea cu vătămări minore.

Includeri: amenințarea cu comiterea de acte care ar putea răni sau ucide un copil cu sau fără armă, inclusiv de către grupuri criminale organizate.

ICVAC	Corespondență națională
Amenințarea cu abandonul, vătămarea sau pericolul împotriva unui copil sau a persoanelor dragi ori a obiectelor unui copil	**art. 206 Cod Penal –** Amenințarea **art. 197 Cod Penal**- Relele tratamente aplicate minorului se agravează: dacă victima este minorul, iar fapta este repetată – se poate încadra și la violență psihologică (**Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, art. 4 lit. b), dacă agresorul este membru de familie.
Amenințarea cu vătămări minore	**art. 206 Cod Penal –** Amenințarea **art. 197 Cod Penal -** Relele tratamente aplicate minorului dacă victima este minorul, iar fapta este repetată – se poate încadra și la violență psihologică (**Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, art. 4 lit. b).

Amenințarea cu comiterea de acte care ar putea răni sau ucide un copil cu sau fără armă, inclusiv de către grupuri criminale organizate	**art. 206 Cod Penal –** Amenințarea **art. 197 Cod Penal** - Relele tratamente aplicate minorului se agravează: dacă este comisă cu armă, aceasta constituie circumstanță agravantă (art. 77 lit. d) C.pen.); dacă are loc în public, sau în fața altor minori – posibil ultraj contra bunelor moravuri (art. 375 C.pen.); dacă victima este minorul, iar fapta este repetată – se poate încadra și la violență psihologică (**Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, art. 4 lit. b) - dacă agresorul este membru de familie.

402 Hărțuirea, respingerea și umilirea unui copil

Interacțiuni repetate cu un copil care transmit faptul că este lipsit de valoare, imperfect, neiubit, nedorit, pus în pericol sau valoros doar în satisfacerea nevoilor altora.

Exemple ilustrative: umilirea, degradarea, umilirea sau ridiculizarea repetată a unui copil; identificarea repetată a unui copil pentru a-l critica sau pedepsi; umilirea repetată a unui copil, inclusiv în public; îndepărtarea repetată a unui copil și ignorarea acestuia; insultarea, jignirea, rănirea repetată a sentimentelor unui copil; hărțuirea psihologică (directă și indirectă), inclusiv hărțuirea cibernetică; urmărirea, inclusiv hărțuirea cibernetică.

Includeri: hărțuire.

ICVAC	Corespondență națională
Umilirea, degradarea, umilirea sau ridiculizarea repetată a unui copil	**art. 197 Cod Penal** - Relele tratamente aplicate minorului dacă victima este minorul, iar fapta este repetată – se poate încadra și la violență psihologică (**Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, art. 4 lit. b) - dacă agresorul este membru de familie.
Identificarea repetată a unui copil pentru a-l critica sau pedepsi	Violență psihologică – **art. 4 lit. b) Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, dacă agresorul este membru de familie. - dacă e comisă în școală – **Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 4.342/2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (11), art. 561 şi ale pct. 61 din anexa la Legea educaţiei naţionale nr. 1/2011, privind violenţa psihologică** - bullying - **art.1 lit. d)** abuzul emoţional constă în expunerea repetată a unui copil la situaţii al căror impact emoţional depăşeşte capacitatea sa de integrare psihologică. În această situaţie, abuzul emoţional vine din partea unei persoane care se află în relaţie de încredere, de răspundere sau de putere cu copilul. Ca modalitate concretă, o situaţie de abuz emoţional poate îmbrăca formă de umilire verbală şi/sau nonverbală, intimidare, ameninţare, terorizare, restrângerea libertăţii de acţiune, denigrarea, acuzaţiile nedrepte, discriminarea, ridiculizarea şi alte atitudini ostile sau de respingere faţă de copil.

Umilirea repetată a unui copil, inclusiv în public	Violență psihologică – art. 4 lit. b) **Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice** (dacă agresorul este membru de familie) dacă e comisă în școală – (**Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 4.342/2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (11), art. 561 şi ale pct. 61 din anexa la Legea educaţiei naţionale nr. 1/2011, privind violenţa psihologică** - bullying - **art.1 lit. d)** abuzul emoţional constă în expunerea repetată a unui copil la situaţii al căror impact emoţional depăşeşte capacitatea sa de integrare psihologică. În această situaţie, abuzul emoţional vine din partea unei persoane care se află în relaţie de încredere, de răspundere sau de putere cu copilul. Ca modalitate concretă, o situaţie de abuz emoţional poate îmbrăca formă de umilire verbală şi/sau nonverbală, intimidare, ameninţare, terorizare, restrângerea libertăţii de acţiune, denigrarea, acuzaţiile nedrepte, discriminarea, ridiculizarea şi alte atitudini ostile sau de respingere faţă de copil).
Îndepărtarea repetată a unui copil și ignorarea acestuia	**Formă subtilă de neglijare emoțională**: **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** Protecţia copilului împotriva abuzului, neglijării, exploatării şi a oricărei forme de violenţă – **art.89, art.94** Se consideră formă de abuz emoțional, sancționabilă administrativ și civil dacă efectele asupra sănătății mintale sunt grave → se poate activa: **art. 197 Cod penal** – Rele tratamente aplicate minorului, dacă autorul este un tutore, părinte etc.
Insultarea, jignirea, rănirea repetată a sentimentelor unui copil	**Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** Protecţia copilului împotriva abuzului, neglijării, exploatării şi a oricărei forme de violenţă – **art.89, art.94.** Violență psihologică – art. 4 lit. b) Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice (dacă agresorul este membru de familie) dacă e comisă în școală – (**Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 4.342/2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (11), art. 561 şi ale pct. 61 din anexa la Legea educaţiei naţionale nr. 1/2011, privind violenţa psihologică** – bullying. - art.1 lit. **d)** abuzul emoţional constă în expunerea repetată a unui copil la situaţii al căror impact emoţional depăşeşte capacitatea sa de integrare psihologică. În această situaţie, abuzul emoţional vine din partea unei persoane care se află în relaţie de încredere, de răspundere sau de putere cu copilul. Ca modalitate concretă, o situaţie de abuz emoţional poate îmbrăca formă de umilire verbală şi/sau nonverbală, intimidare, ameninţare, terorizare, restrângerea libertăţii de acţiune, denigrarea, acuzaţiile nedrepte, discriminarea, ridiculizarea şi alte atitudini ostile sau de respingere faţă de copil.)

Hărțuirea psihologică (directă și indirectă), inclusiv hărțuirea cibernetică	**art.208 Cod penal** – hărțuirea România nu are o incriminare specifică a hărțuirii cibernetice, dar se poate încadra prin: art. 208 **Cod penal** – hărțuirea, în formă extinsă digital art. 206 **Cod penal** – amenințare (dacă există conținut agresiv) art. 374 **Cod penal** Pornografia infantilă; art. 375 **Cod penal** Ultrajul contra bunelor moravuri - dacă mesajele au conținut sexual.
Urmărirea, inclusiv hărțuirea cibernetică	**art.208 Cod penal** – hărțuirea **art.206 Cod penal** - amenințarea **art. 207 Cod penal** - șantajul **Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, dacă agresorul este membru de familie. **art.4 alin.(1) lit.h)** violenţa cibernetică - hărţuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, ameninţări online, publicarea nonconsensuală de informaţii şi conţinut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicaţiilor şi datelor private şi orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informaţiei şi a comunicaţiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicaţiile sau se pot conecta la internet şi pot transmite şi utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de ruşine, umili, speria, ameninţa, reduce la tăcere victima. **Legea învăţământului preuniversitar nr. 198/2023** **Art.120 alin. (5)** CJRAE/CMBRAE dezvoltă, coordonează, monitorizează şi evaluează următoarele servicii: **j)** servicii de informare, consiliere şi sprijin pentru personalul unităţilor de învăţământ şi pentru elevi în scopul prevenirii traficului şi consumului de droguri, a delincvenţei şi predelincvenţei juvenile şi a altor comportamente de risc, precum şi a oricărei forme de violenţă în spaţiul şcolar, inclusiv bullying, **cyberbullying**, hărţuire; Anexa la **Ordinul ministrului educaţiei nr. 4.150/2022 pentru aprobarea cadrului de competenţe digitale al profesionistului din educaţie**, din 29.06.2022 - Ministerul Educaţiei **Art. 34.** (1) Competenţa 6.4. Utilizarea responsabilă presupune ca profesionistul în educaţie: (2) Listă de activităţi specifice acestei competenţe: **g)** Să se protejeze pe sine şi pe ceilalţi de pericolele posibile din mediile digitale, respectiv cyberbullying, precum şi alte asemenea; **i)** Să fie conştienţi de impactul pe care tehnologiile digitale şi utilizarea acestora îl au asupra mediului. Monitorizarea comportamentului antepreşcolarilor/ preşcolarilor/elevilor/studenţilor/ altor persoane aflate în proces de învăţare în medii digitale pentru a proteja bunăstarea acestora; Intervenţia imediată şi eficientă atunci când bunăstarea antepreşcolarilor/preşcolarilor/elevilor/studenţilor/altor persoane aflate în proces de învăţare este ameninţată în medii digitale, respectiv cyberbullying, precum şi alte asemenea.

403 Expunerea unui copil la violență domestică

Expunerea unui copil la un act de violență fizică, sexuală sau psihologică care are loc în cadrul familiei sau al unității domestice între parteneri intimi, care are ca rezultat sau cu o probabilitate mare de a avea ca rezultat probleme psihologice, sociale, emoționale și comportamentale.

Exemple ilustrative: expunerea unui copil la atacuri fizice, sexuale și psihologice din partea părinților, îngrijitorilor sau a altor membri ai familie.

ICVAC	Corespondență națională

Expunerea unui copil la atacuri fizice, sexuale și psihologice din partea părinților, îngrijitorilor sau a altor membri ai familie	Violența fizică **art. 193 Cod penal** – Lovirea sau alte violențe, **art. 194 Cod penal** – Vătămarea corporală, **art. 197 Cod penal** – Rele tratamente aplicate minorului Violența psihologică - Nu este reglementată ca infracțiune autonomă, dar poate fi încadrată prin: **art. 197 Cod penal** – dacă are efect de degradare psihică severă **art. 206 Cod penal** – Amenințarea **art. 208 Cod penal** – Hărțuirea **art. 207 Cod penal** – Șantajul, dacă copilul este manipulat ori forțat emoțional Violența sexuală **art. 218¹ Cod penal** – Violul săvârşit asupra unui minor **art. 219¹ Cod penal** – Agresiunea sexuală săvârşită asupra unui minor **art. 221 Cod penal** – Coruperea sexuală a minorilor **art. 374–375 Cod penal** – Pornografie infantilă, Ultrajul contra bunelor moravuri Dacă faptele sunt comise de părinți sau rude: agravante speciale – art. 218¹ alin. (4) lit. a) și b) și art. 219¹ alin. (3) lit. a) și b). Violența domestică **art.4 – Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice** (dacă agresorul este membru de familie) – alin. (1) lit. **a)** violența verbală, **b)** violența psihologică, **c)** violența fizică, **d)** violența sexuală.

404 Expunerea unui copil la alte experiențe violente

Expunerea unui copil la violență sau delincvență în comunitate care are ca rezultat sau este cu o probabilitate mare de a avea ca rezultat probleme psihologice, sociale, emoționale și comportamentale.

Exemple ilustrative: a fi martor la crime de genocid, crime împotriva umanității, crime de război și crime de agresiune, astfel cum se prevede în articolele 6-8 bis din Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale; expunerea unui copil la violența bandelor sau la activitățile violente ale crimei organizate; expunerea unui copil la utilizarea armelor de foc; a fi martor la răpirea, abuzul sexual sau tortura unui membru al familiei; expunerea unui copil la atacuri cu arme de foc în școli sau în comunitate.

ICVAC	Corespondență națională
A fi martor la crime de genocid, crime împotriva umanității, crime de război și crime de agresiune, astfel cum se prevede în articolele 6-8 bis din Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale	**Legea nu incriminează A FI MARTOR, însă**: Violența psihologică - Nu este reglementată ca infracțiune autonomă, dar poate fi încadrată prin: **art. 206 Cod penal** – Amenințarea **art. 197 Cod Penal** - Relele tratamente aplicate minorului

Expunerea unui copil la violența bandelor sau la activitățile violente ale crimei organizate; expunerea unui copil la utilizarea armelor de foc	Violența fizică **art. 193 Cod penal** – Lovirea sau alte violențe **art. 194 Cod penal** – Vătămarea corporală **art. 197 Cod penal** – Rele tratamente aplicate minorului Violența psihologică - Nu este reglementată ca infracțiune autonomă, dar poate fi încadrată prin: **art. 197 Cod penal** – dacă are efect de degradare psihică severă **art. 206 Cod penal** – Amenințarea **art. 208 Cod penal** – Hărțuirea **art. 207 Cod penal** – Șantajul, dacă copilul este manipulat ori forțat emoțional
A fi martor la răpirea, abuzul sexual sau tortura unui membru al familiei	Violența fizică **art. 193 Cod penal** – Lovirea sau alte violențe **art. 194 Cod penal** – Vătămarea corporală **art. 197 Cod penal** – Rele tratamente aplicate minorului Violența psihologică - Nu este reglementată ca infracțiune autonomă, dar poate fi încadrată prin: **art. 206 Cod penal** – Amenințarea **art. 208 Cod penal** – Hărțuirea **art. 207 Cod penal** – Șantajul, dacă copilul este manipulat ori forțat emoțional
Expunerea unui copil la atacuri cu arme de foc în școli sau în comunitate	Nu există o reglementare specifică pentru „school shooting” în România, dar: Violența psihologică - Nu este reglementată ca infracțiune autonomă, dar poate fi încadrată prin: **art. 206 Cod penal** – Amenințarea **art. 208 Cod penal** – Hărțuirea **art. 207 Cod penal** – Șantajul, dacă copilul este manipulat ori forțat emoțional

409 Alte acte de violență psihologică împotriva unui copil neclasificate în altă parte

Acte de violență psihologică neclasificate în categoriile 401–404.

Exemple ilustrative: încurajarea unui copil să dezvolte comportamente delincvente; defăimare.

ICVAC	Corespondență națională
Încurajarea unui copil să dezvolte comportamente delincvente	**art. 368 Cod penal** - Instigarea publică **(1)** Fapta de a îndemna publicul, verbal, în scris sau prin orice alte mijloace, să săvârşească infracţiuni se pedepseşte cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă, fără a se putea depăşi pedeapsa prevăzută de lege pentru infracţiunea la săvârşirea căreia s-a instigat. **art. 47 Cod penal** - Instigatorul Instigator este persoana care, cu intenţie, determină o altă persoană să săvârşească o faptă prevăzută de legea penală.

Defăimarea	**Nu este incriminată în mod direct ca infracțiune**. **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 6 g)** respectarea demnităţii copilului; **art. 33 alin. (1)** Copilul are dreptul la respectarea personalităţii şi individualităţii sale şi nu poate fi supus pedepselor fizice sau altor tratamente umilitoare ori degradante. **art. 37. -** Copilul are dreptul să fie crescut în condiţii care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. **Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, dacă agresorul este membru de familie **art. 4. lit. a)** violenţa verbală - adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, ameninţări, cuvinte şi expresii degradante sau umilitoare; **Dacă faptele depășesc sfera contravențională, pot deveni infracțiuni în Codul penal**: **art. 193 Cod penal** – Lovirea sau alte violențe **art. 194 Cod penal** – Vătămarea corporală **art. 197 Cod penal** – Rele tratamente aplicate minorului

Secțiunea 5: Neglijarea unui copil

Neîndeplinirea deliberată, nedorită și neesențială a nevoilor fizice sau psihologice ale unui copil, neprotejarea acestuia de pericole sau obținerea de servicii medicale, educaționale sau de altă natură atunci când cei responsabili de îngrijirea copilului au mijloacele, cunoștințele și accesul la servicii pentru a face acest lucru.

501 Neglijarea fizică a unui copil

Eșecul continuu de a proteja un copil de vătămări, inclusiv prin lipsa supravegherii, sau eșecul continuu de a oferi unui copil necesități de bază, inclusiv hrană, adăpost și îmbrăcăminte adecvate, atunci când cei responsabili de îngrijirea copilului au mijloacele, cunoștințele și accesul la servicii pentru a face acest lucru.

Exemple ilustrative: nutriție inadecvată persistentă, inclusiv în sistemul de plasament rezidențial, internate sau tabere de refugiați; eșecul persistent de a proteja un copil de pericole din cauza lipsei de supraveghere din partea părinților sau a îngrijitorilor, inclusiv în sistemul de plasament rezidențial, internate sau tabere de refugiați; lăsarea constantă a unui copil cu un aspect murdar sau urât mirositor, nespălat sau îmbrăcat în haine nepotrivite pentru sezonul respectiv; lăsarea constantă a unui copil să trăiască într-un mediu casnic nepotrivit/nesănătos.

ICVAC	Corespondență națională
Neglijarea	**Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 94 (2)** Prin neglijarea copilului se înţelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creşterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilităţi, care pune în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului şi poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educaţională, neglijarea emoţională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare. **Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, dacă agresorul este membru de familie **art. 4 (4) lit. c)** violenţa fizică - vătămarea corporală ori a sănătăţii prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înţepare, tăiere, ardere, strangulare, muşcare, în orice formă şi de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum şi alte acţiuni cu efect similar, supunerea la eforturi fizice epuizante sau la activităţi cu grad mare de risc pentru viaţă sau sănătate şi integritate corporală, altele decât cele de la lit. e);
Eșecul persistent de a proteja un copil de pericole din cauza lipsei de supraveghere din partea părinților sau a îngrijitorilor, inclusiv în sistemul de plasament rezidențial, internate sau tabere de refugiați	**Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 94 (2)**- neglijarea copilului **art. 197 Cod penal** – Rele tratamente aplicate minorului
Lipsa supravegherii față de pericole (în familie sau instituții)	**Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 97. - (1) -** Părinţii sau reprezentanţii legali au obligaţia de a supraveghea copilul şi de a lua toate măsurile în vederea prevenirii înlesnirii sau practicării cerşetoriei de către copil. **art. 197 Cod penal** – Rele tratamente aplicate minorului **art. 378 Cod penal** - Abandonul de familie (1) Săvârşirea de către persoana care are obligaţia legală de întreţinere, faţă de cel îndreptăţit la întreţinere, a uneia dintre următoarele fapte: a) părăsirea, alungarea sau lăsarea fără ajutor, expunându-l la suferinţe fizice sau morale;
Lăsarea constantă a unui copil cu un aspect murdar sau urât mirositor, nespălat sau îmbrăcat în haine nepotrivite pentru sezonul respectiv	**Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 94 (2)** Prin neglijarea copilului se înţelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creşterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilităţi, care pune în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului şi poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educaţională, neglijarea emoţională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare.

Lăsarea constantă a unui copil să trăiască într-un mediu casnic nepotrivit/nesănătos	**Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 94 (2)** Prin neglijarea copilului se înţelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creşterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilităţi, care pune în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului şi poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educaţională, neglijarea emoţională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare.

502 Neglijarea psihologică a unui copil

Eșecul continuu de a oferi îngrijire și afecțiune adecvate unui copil, atunci când cei responsabili de îngrijirea copilului au mijloacele, cunoștințele și accesul la servicii pentru a face acest lucru.

Exemple ilustrative: lipsa constantă a oricărui sprijin emoțional și a iubirii, neatenție cronică față de un copil; îngrijitorii care sunt constant „indisponibili/inaccesibili din punct de vedere psihologic" prin ignorarea indiciilor și semnalelor unui copil mic, inclusiv în sistemul de îngrijire rezidențială.

ICVAC	Corespondență națională
Lipsa constantă a oricărui sprijin emoțional și a iubirii, neatenție cronică față de un copil	**Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 94 (1)** Prin abuz asupra copilului se înţelege orice acţiune voluntară a unei persoane care se află într-o relaţie de răspundere, încredere sau de autoritate faţă de acesta, prin care sunt periclitate viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, şi se clasifică drept abuz fizic, emoţional, psihologic, sexual şi economic. **art.6 g)** respectarea demnităţii copilului; **art.33 alin. (1)** Copilul are dreptul la respectarea personalităţii şi individualităţii sale şi nu poate fi supus pedepselor fizice sau altor tratamente umilitoare ori degradante. **art. 37. -** Copilul are dreptul să fie crescut în condiţii care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice, dacă agresorul este membru de familie **art.4. lit. a)** violenţa verbală - adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, ameninţări, cuvinte şi expresii degradante sau umilitoare; **b)** violenţa psihologică - impunerea voinţei sau a controlului personal, provocarea de stări de tensiune şi de suferinţă psihică în orice mod şi prin orice mijloace, prin ameninţare verbală sau în orice altă modalitate, şantaj, violenţă demonstrativă asupra obiectelor şi animalelor, afişare ostentativă a armelor, neglijare, controlul vieţii personale, acte de gelozie, constrângerile de orice fel, urmărirea fără drept, supravegherea locuinţei, a locului de muncă sau a altor locuri frecventate de victimă, efectuarea de apeluri telefonice sau alte tipuri de comunicări prin mijloace de transmitere la distanţă, care prin frecvenţă, conţinut sau momentul în care sunt emise creează temere, precum şi alte acţiuni cu efect similar;

Îngrijitorii care sunt constant „indisponibili/ inaccesibili din punct de vedere psihologic" prin ignorarea indiciilor și semnalelor unui copil mic, inclusiv în sistemul de îngrijire rezidențială	**Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 94 (1)** Prin abuz asupra copilului se înţelege orice acţiune voluntară a unei persoane care se află într-o relaţie de răspundere, încredere sau de autoritate faţă de acesta, prin care sunt periclitate viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, şi se clasifică drept abuz fizic, emoţional, psihologic, sexual şi economic. **art.6 g)** respectarea demnităţii copilului; **art.33 alin. (1)** Copilul are dreptul la respectarea personalităţii şi individualităţii sale şi nu poate fi supus pedepselor fizice sau altor tratamente umilitoare ori degradante. **art. 37. -** Copilul are dreptul să fie crescut în condiţii care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. **Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, dacă agresorul este membru de familie **art.4. lit. a)** violenţa verbală - adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, ameninţări, cuvinte şi expresii degradante sau umilitoare; art. 197 Cod penal – rele tratamente aplicate minorului.

503 Neglijarea sănătății fizice sau mentale a unui copil

Reținerea continuă a acordării îngrijirilor medicale adecvate atunci când cei responsabili de îngrijirea copilului au mijloacele, cunoștințele și accesul la servicii pentru a face acest lucru.

Exemple ilustrative: eșecul persistent de a furniza sau de a permite îngrijirea necesară în conformitate cu recomandările unui profesionist competent din domeniul sănătății pentru o vătămare corporală, o boală, o afecțiune medicală sau o deficiență fizică sau psihologică, inclusiv în îngrijirea rezidențială; eșecul persistent de a solicita îngrijiri medicale la timp și adecvate pentru o problemă gravă de sănătate.

ICVAC	Corespondență națională
Eșecul persistent de a furniza sau de a permite îngrijirea necesară în conformitate cu recomandările unui profesionist competent din domeniul sănătății pentru o vătămare corporală, o boală, o afecțiune medicală sau o deficiență fizică sau psihologică, inclusiv în îngrijirea rezidențială	**Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice, dacă agresorul este membru de familie** **Art.4 (4) lit. c)** violenţa fizică - vătămarea corporală ori a sănătăţii prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înţepare, tăiere, ardere, strangulare, muşcare, în orice formă şi de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum şi alte acţiuni cu efect similar, supunerea la eforturi fizice epuizante sau la activităţi cu grad mare de risc pentru viaţă sau sănătate şi integritate corporală, altele decât cele de la lit. e); **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 37. -** Copilul are dreptul să fie crescut în condiţii care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. **art. 94 (2)** Prin neglijarea copilului se înţelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creşterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilităţi, care pune în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului şi poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educaţională, neglijarea emoţională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare. art. 197 Cod penal – rele tratamente aplicate minorului.

Eșecul persistent de a solicita îngrijiri medicale la timp și adecvate pentru o problemă gravă de sănătate	**Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice**, dacă agresorul este membru de familie **art. 4 alin. (4) lit.c)** violenţa fizică - vătămarea corporală ori a sănătăţii prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înţepare, tăiere, ardere, strangulare, muşcare, în orice formă şi de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum şi alte acţiuni cu efect similar, supunerea la eforturi fizice epuizante sau la activităţi cu grad mare de risc pentru viaţă sau sănătate şi integritate corporală, altele decât cele de la lit. e); Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului **art. 37. -** Copilul are dreptul să fie crescut în condiţii care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. **art. 94 (2)** Prin neglijarea copilului se înţelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creşterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilităţi, care pune în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului şi poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educaţională, neglijarea emoţională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare. art. 197 Cod penal – rele tratamente aplicate minorului.

504 Neglijarea educațională a unui copil

Eșecul continuu de a asigura educația unui copil prin participarea la școală sau în alt mod, atunci când cei responsabili de îngrijirea copilului au mijloacele, cunoștințele și accesul la servicii pentru a face acest lucru.

Exemple ilustrative: permiterea unui copil să lipsească de la școală în mod repetat și nejustificat; obstrucționarea repetată a școlarizării la domiciliu; absentarea continuă de la întâlnirile cu personalul didactic.

ICVAC	Corespondență națională
Permiterea unui copil să lipsească de la școală în mod repetat și nejustificat; obstrucționarea repetată a școlarizării la domiciliu; absentarea continuă de la întâlnirile cu personalul didactic.	**Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 37. -** Copilul are dreptul să fie crescut în condiţii care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. **art. 94 (2)** Prin neglijarea copilului se înţelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creşterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilităţi, care pune în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului şi poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educaţională, neglijarea emoţională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare. art. 197 Cod penal – rele tratamente aplicate minorului.

505 Abandonul unui copil

Orice act al părinților sau al altor îngrijitori de a lăsa în urmă un copil cu intenția de a renunța de bunăvoie la responsabilitatea părintească, fie în mod deschis, fie anonim.

Exemple ilustrative: abandonul unui nou-născut (secret sau nesecret); lăsarea permanentă a unui copil acasă, fără îngrijirea adecvată; expulzarea unui copil de acasă fără aranjamente alternative de îngrijire; refuzul de a accepta custodia unui copil fugar care s-a întors de acasă; refuzul de a căuta un copil fugar, inclusiv din partea asistenților sociali sau a asistenților maternali.

ICVAC	Corespondență națională
Abandonul unui nou-născut (secret sau nesecret)	**art. 200 Cod penal** - uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârşită de către mamă **art. 378 Cod penal** - abandonul de familie **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 37. -** Copilul are dreptul să fie crescut în condiţii care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. Abandonul „secret" (anonimizat) la naștere – NU este reglementat de dreptul român. În România nu există un sistem legal de naștere anonimă sau de cutii pentru bebeluși („baby box").
Lăsarea permanentă a unui copil acasă, fără îngrijirea adecvată	**art. 378 Cod penal** - abandonul de familie art. 197 Cod penal – rele tratamente aplicate minorului **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 37. -** Copilul are dreptul să fie crescut în condiţii care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. **art. 94 (2)** Prin neglijarea copilului se înţelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creşterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilităţi, care pune în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului şi poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educaţională, neglijarea emoţională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare.
Expulzarea unui copil de acasă fără aranjamente alternative de îngrijire	**art. 378 Cod penal** - abandonul de familie art. 197 Cod penal – rele tratamente aplicate minorului **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 36.** - (1) Ambii părinţi sunt responsabili pentru creşterea copiilor lor. **art. 37. -** Copilul are dreptul să fie crescut în condiţii care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. **art. 94 (2)** Prin neglijarea copilului se înţelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creşterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilităţi, care pune în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului şi poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educaţională, neglijarea emoţională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare.

Refuzul de a accepta custodia unui copil fugar care s-a întors de acasă	**art. 378 Cod penal** - abandonul de familie art. 197 Cod penal – rele tratamente aplicate minorului **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 36.** - (1) Ambii părinţi sunt responsabili pentru creşterea copiilor lor. **art. 37. -** Copilul are dreptul să fie crescut în condiţii care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. **art. 94 (2)** Prin neglijarea copilului se înţelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creşterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilităţi, care pune în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului şi poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educaţională, neglijarea emoţională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare.
Refuzul de a căuta un copil fugar, inclusiv din partea asistenților sociali sau a asistenților maternali	**art. 378 Cod penal** - abandonul de familie art. 197 Cod penal - rele tratamente aplicate minorului **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **art. 36.** - (1) Ambii părinţi sunt responsabili pentru creşterea copiilor lor. **art. 37. -** Copilul are dreptul să fie crescut în condiţii care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. **art. 94 (2)** Prin neglijarea copilului se înţelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creşterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură pe care o presupune îndeplinirea acestei responsabilităţi, care pune în pericol viaţa, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului şi poate îmbrăca mai multe forme: alimentară, vestimentară, neglijarea igienei, neglijarea medicală, neglijarea educaţională, neglijarea emoţională sau părăsirea copilului/abandonul de familie, care reprezintă cea mai gravă formă de neglijare. **Ordonanţa de Guvern nr. 27/2024 privind condiţiile de obţinere a atestatului, procedura de atestare şi statutul asistentului maternal** **Art. 18. -** Obligaţiile asistentului maternal

509 Alte acte de neglijare a unui copil neclasificate în altă parte

Acte de neglijare neclasificate în categoriile 501–505.

Exemple ilustrative: personalul forțelor de ordine care nu a reacționat pentru a proteja un copil în incidente de violență domestică; personalul instanței care acordă custodia principală a unui copil unui agresor cunoscut.

ICVAC	Corespondență națională
Personalul forțelor de ordine care nu a reacționat pentru a proteja un copil în incidente de violență domestică	Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice, dacă agresorul este membru de familie **art. 28 (5)** În cazul în care, ca urmare a evaluării situaţiei de fapt, se constată că nu sunt întrunite condiţiile pentru emiterea ordinului de protecţie provizoriu, prevăzute la alin. (1), poliţiştii au obligaţia de a informa persoanele care susţin că sunt victime ale violenţei domestice cu privire la posibilitatea formulării unei cereri pentru emiterea unui ordin de protecţie potrivit prevederilor art. 38 şi de a pune la dispoziţia acestora formularul de cerere prevăzut la art. 41. **art. 298. Cod penal** – neglijență în serviciu[10]. **art. 297. Cod penal** – abuzul în serviciu[11]
Personalul instanței care acordă custodia principală a unui copil unui agresor cunoscut	**art. 297. Cod penal** – abuzul în serviciu Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor şi procurorilor **art. 270. - (1)** Judecătorii, procurorii, magistraţii-asistenţi şi personalul de specialitate juridică asimilat acestora răspund disciplinar pentru săvârşirea, cu vinovăţie, a abaterilor disciplinare prevăzute de lege. **art. 271. -** Constituie abateri disciplinare: g) nerespectarea în mod repetat şi din motive imputabile a dispoziţiilor legale privitoare la soluţionarea cu celeritate a cauzelor ori întârzierea repetată în efectuarea lucrărilor, din motive imputabile; s) exercitarea funcţiei cu rea-credinţă sau gravă neglijenţă. **art. 272.** - (1) Există rea-credinţă atunci când judecătorul sau procurorul încalcă cu ştiinţă normele de drept material ori procesual, urmărind sau acceptând vătămarea unei persoane. (2) Există gravă neglijenţă atunci când judecătorul sau procurorul nesocoteşte din culpă, în mod grav, neîndoielnic şi nescuzabil, normele de drept material ori procesual.

Secțiunea 9: Alte acte de violență împotriva unui copil care nu sunt clasificate în altă parte

909 Alte acte de violență împotriva unui copil neclasificate în altă parte

Orice formă de violență nedescrisă în secțiunile 1-5.

ICVAC	Corespondență națională
Orice formă de violență nedescrisă în secțiunile 1-5.	n/a

10 Fapta funcţionarului public care, din culpă, în exercitarea atribuţiilor de serviciu, nu îndeplineşte un act prevăzut de o lege, o ordonanţă a Guvernului, o ordonanţă de urgenţă a Guvernului sau de un alt act normativ care, la data adoptării, avea putere de lege ori îl îndeplineşte cu încălcarea unei dispoziţii cuprinse într-un astfel de act normativ şi prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepseşte cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

11 (1) Fapta funcţionarului public care, în exercitarea atribuţiilor de serviciu, nu îndeplineşte un act prevăzut de o lege, o ordonanţă a Guvernului, o ordonanţă de urgenţă a Guvernului sau de un alt act normativ care, la data adoptării, avea putere de lege ori îl îndeplineşte cu încălcarea unei dispoziţii cuprinse într-un astfel de act normativ, cauzând astfel o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, se pedepseşte cu închisoarea de la 2 la 7 ani şi interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcţie publică. (2) Cu aceeaşi pedeapsă se sancţionează şi fapta funcţionarului public care, în exercitarea atribuţiilor de serviciu, îngrădeşte exercitarea unui drept al unei persoane ori creează pentru aceasta o situaţie de inferioritate pe temei de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, apartenenţă politică, avere, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecţie HIV/SIDA.

Concluzii preliminare și recomandări

România are un cadru normativ extins, care acoperă în mare parte categoriile de violență asupra copilului definite de ICVAC, după cum urmează:

Opinie privind corespondența ICVAC – legislația din România

ICVAC	Corespondență legislativă în România	Observații
Uciderea copilului	**Cod penal**: art. 188, 189, 195, 192, 200	Acoperire completă, inclusiv pentru forme speciale (*infanticid*, *omor calificat*). Nu există distinct „femicid", dar se aplică circumstanțe agravante.
Violența fizică	**Cod penal**: art. 193, 194, 197, 282; **Legea nr. 272/2004, Legea nr. 217/2003**	Se regăsesc toate formele de violență fizică. Sunt tratate distinct *agresiunea gravă* și *agresiunea minoră*.
Violența sexuală	**Cod penal**: art. 218, 219, 221, 374; **Legea nr. 272/2004, Legea nr. 217/2003**	România incriminează complet *violul*, *agresiunea sexuală*, *pornografia infantilă*, *coruperea minorilor* etc.
Violența psihologică	**Cod penal**: art. 206, 208, 197; **Legea nr. 217/2003; Legea nr. 272/2004; Ordinul nr. 4342/2020 (bullying)**	Există reglementări multiple, însă violența psihologică nu are un corespondent penal autonom, fiind încadrată în *rele tratamente*, *hărțuire*, *amenințare* etc.
Neglijarea	**Cod penal**: art. 197, 378; **Legea nr. 272/2004: art. 94; Legea 217/2003**	Definiția *neglijării* din Legea nr. 272/2004 este aliniată cu ICVAC, însă există dificultăți de operaționalizare în practică (standardizare, colectare date etc.).
Expunerea copilului la violență	**Legea nr. 217/2003, Legea nr. 272/2004, Cod penal**	Se încadrează prin efect indirect în *rele tratamente*, *violență psihologică*, dar nu este reglementată expres *expunerea la violență* ca infracțiune autonomă.

Lacune și aspecte de neconcordanță

Aspect ICVAC	Situația în legislația națională
Standardizarea datelor și clasificare unitară	România nu are o clasificare operaționalizată uniform după ICVAC pentru colectarea și raportarea datelor multisectoriale (sănătate, educație, justiție).
Femicidul	Nu este incriminat distinct; se aplică omor calificat, art. 199 C.pen., dar nu există recunoaștere autonomă juridică.
Abandonul „secret"	Nu există posibilitatea legală de „*baby box*" sau naștere anonimă.
Expunerea la violență (martor la acte grave)	Nu există o incriminare penală specifică pentru expunerea unui copil la violență (martor la crime, violențe domestice), însă se poate încadra în *rele tratamente* sau *neglijență*.
Violența psihologică	Lipsa unei incriminări autonome; este tratată în general ca o componentă a altor infracțiuni sau ca faptă civilă ori contravențională.
Hărțuirea cibernetică (cyberbullying)	Se regăsește indirect în hărțuire (art. 208 C.pen.) și în Legea nr. 217/2003, dar nu există un articol penal distinct pentru *cyberbullying* asupra copilului.

Conformitate parțială – spre conformitate ridicată

- Legislația penală română acoperă majoritatea formelor de violență definite de ICVAC.
- Legea nr. 272/2004 preia multe dintre standardele ICVAC, mai ales în ceea ce privește neglijarea și protecția împotriva abuzului.
- Legea nr. 217/2003 privind violența domestică reglementează aspectele specifice violenței în familie, inclusiv împotriva copilului.

Zone de îmbunătățire

1. Implementarea unui sistem național de colectare a datelor compatibil cu ICVAC – inclusiv definirea unor proceduri unitare de raportare între justiție, educație, sănătate și protecția copilului.

Instituții responsabile: Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.

2. Legiferarea distinctă a unor forme de violență specifice:
    - » Izolarea copilului
    - » Violență sexuală fără contact
    - » Femicid (infracțiune autonomă)
    - » Cyberbullying și cyber-hărțuire
    - » Expunerea copilului la violență gravă ca martor (traumă indirectă)

Instituții responsabile: conform Constituției (art.73 alin. (3) lit.h)), infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora se reglementează prin lege organică adoptată de Parlament. Inițiativa legislativă aparține, după caz, Guvernului, deputaților, senatorilor sau unui număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot.

3. Clarificarea răspunderii instituționale în caz de neglijență sistemică, inclusiv pentru personalul din sistemele de protecție și justiție.

Instituții responsabile: Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne.

4. Armonizarea terminologiei între legea penală, civilă și normele administrative pentru a evita interpretările divergente.

Instituții responsabile: Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale.

Alinierea cu standardele europene și internaționale

- România a ratificat Convenția ONU privind Drepturile Copilului (Legea nr. 18/1990) și Convenția de la Lanzarote (Legea nr. 252/2010).
- Recomandările ICVAC sunt în linie cu art. 19 din Convenția ONU și cu Strategia UE privind drepturile copilului (2021–2024).
- Este necesară transpunerea ICVAC nu doar în cadrul juridic, ci și în sistemul național de monitorizare și statistică.

IV.2 Evaluarea cadrelor juridice și politice ale României din perspectiva serviciilor de coordonare a anchetei penale și a celei privind protecția copilului în cazurile cu copiii - victime ale violenței, conform ”Cerințelor pentru serviciile prietenoase cu copiii-victime ale violenței (”Requirements for child-friendly services for victims of violence”, IWA 49:2025)

Hotărârea de Guvern nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea şi intervenţia în echipă multidisciplinară şi în reţea în situaţiile de violenţă asupra copilului şi de violenţă în familie şi a Metodologiei de intervenţie multidisciplinară şi interinstituţională privind copiii exploataţi şi aflaţi în situaţii de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum şi copiii români migranţi victime ale altor forme de violenţă pe teritoriul altor state:

- este **cadrul metodologic comun** pentru autorităţile responsabile cu protecţia copilului şi a familiei împotriva violenţei, pentru furnizorii de servicii din acest domeniu şi profesioniştii care lucrează direct cu copiii, familiile acestora şi presupuşii făptuitori/agresori;
- reuneşte principalele aspecte ale metodologiilor şi procedurilor de lucru conforme cu legislaţia în vigoare şi **cu specificul fiecărei instituţii implicate** în prevenirea şi intervenţia în cazurile de violenţă asupra copilului;
- subliniază **rolul şi responsabilităţile diferitelor instituţii şi ale profesioniştilor** implicaţi în prevenirea şi rezolvarea cazurilor;
- stabileşte **proceduri de colaborare intra şi interinstituţională** în acest domeniu.

Hotărârea de Guvern emisă în anul 2011 nu a mai avut nicio modificare/completare până în prezent.

Analiză comparativă IWA 49:2025, cadrul de reglementare din România

IWA 49:2025	Corespondență națională	Observații juridice cu privire la corespondența dintre cele două cadre de reglementare
Echipe multidisciplinare: implicarea sincronizată a sistemului de protecție a copilului, anchetei penale și a sistemului medical și terapeutic psihologic pentru un răspuns coordonat și coerent.	**Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** art. 6. - Respectarea şi garantarea drepturilor copilului se realizează conform următoarelor principii: e) descentralizarea serviciilor de protecţie a copilului, intervenţia multisectorială şi parteneriatul dintre instituţiile publice şi furnizorii privaţi acreditaţi; **HG nr. 49/2011** "- **Echipa multidisciplinară şi interinstituţională** poate interveni atât în procesul de evaluare, cât şi în furnizarea serviciilor specializate." "Componenţa minimă obligatorie: **1. asistentul social**, de regulă este şi managerul de caz; **2. psihologul** (de regulă dintr-un compartiment/serviciu specializat al DGASPC); **3. medicul** (de regulă dintr-un serviciu specializat al DGASPC). În cazul copilului victimă se recomandă includerea în echipă a unui medic pediatru specialist; în caz de nevoie, acesta poate solicita examinare medicală de specialitate sau/şi examinare medico-legală, în conformitate cu legislaţia în vigoare; în funcţie de caz, vor fi consultaţi şi medici de alte specialităţi: ginecologie-obstetrică, psihiatrie etc.; **4. poliţistul**. În funcţie de tipologia cazului, se poate colabora cu unul sau mai mulţi poliţişti, cu predilecţie din cadrul următoarelor structuri: Investigaţii criminale, Ordine publică (poliţia de proximitate şi posturile de poliţie), Analiză, prevenire şi cercetare, Cercetare penală şi Combaterea crimei organizate, precum şi ofiţerul de poliţie care este membru desemnat în Comisia pentru Protecţia Copilului (CPC). **5. juristul** (de regulă, juristul DGASPC). Se recomandă ca asistentul social, psihologul şi juristul să fie angajaţi ai DGASPC, iar medicul şi poliţistul să participe la întâlnirile periodice ale echipei. DGASPC poate încheia convenţii de colaborare cu instituţiile din care provin membrii echipei multidisciplinare, punându-i-se la dispoziţie o listă de persoane care pot face parte din echipă la un moment dat, în funcţie de caz. Participarea în cadrul echipei va fi parte a sarcinilor de serviciu şi responsabilităţile acestora în cadrul echipei vor fi incluse în fişele de post. După caz, în echipa multidisciplinară poate fi invitat **cadrul didactic al copilului** şi/sau **consilierul şcolar** (obligatoriu pentru cazurile de exploatare prin muncă, trafic de copii şi repatrierea copiilor români migranţi victime ale altor forme de violenţă pe teritoriul altor state). Pe lângă membrii unei echipe minim constituite pot fi implicaţi şi **alţi profesionişti: a)** cadre didactice; **b)** medici legişti; **c)** terapeuţi specializaţi; **d)** consilieri de probaţiune; **e)** avocaţi; **f)** preoţi; **g)** persoana de îngrijire; **h)** persoana de referinţă a copilului."	**! Echipa colaborează inclusiv cu alți membrii din afara acesteia, nu există toate serviciile sub același acoperiș/în aceeași locație, ceea ce presupune ca victima-copil să se prezinte în mai multe locații, ceea ce va determina și faptul că va trebui să își spună povestea de mai multe ori/către mai mulți specialiști, ceea ce va accentua retraumatizarea.** **! Nu există o procedură clară și detaliată cu privire la modul de lucru în cadrul echipei.** **! Resursele de care dispune fiecare membru al echipei diferă de la un specialist la altul (de ex. lipsa resurselor materiale pentru ca asistentul social să se deplaseze la domiciliul copilului.)** **! Se impune necesitatea unor ghiduri pentru toți membrii echipei, cu rolul fiecăruia în cadrul echipei, inclusiv cu informații despre modul de abordare al copilului-victimă/martor.** **! Inexistența unui sistem informatic care să comunice informații referitoare la caz, în timp real, între toți membrii echipei.**

Orientare pe copil: toate serviciile urmăresc interesul superior al copilului și sunt adaptate nivelului de dezvoltare, nevoilor și drepturilor copilului.	**Codul civil – art. 263 alin. (1)**[12] Principiul interesului superior al copilului **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** ”Art. 2. - (1) Prezenta lege, **orice alte reglementări adoptate în domeniul respectării şi promovării drepturilor copilului**, precum şi **orice act juridic emis** sau, după caz, încheiat în acest domeniu se subordonează cu prioritate principiului interesului superior al copilului.” **Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii şi protecţiei victimelor infracţiunilor** **”Art.3**[3] Informarea, sprijinirea şi protecţia victimelor infracţiunilor se realizează cu respectarea următoarelor principii generale: h) interesul superior al copilului - în cazul în care victima este un copil, se asigură luarea în considerare în primul rând a interesului superior al acestuia, evaluat în mod individual, aşa cum este acesta definit în Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;”	**! Nu sunt precizate măsurile luate în cadrul acestor servicii și care să asigure respectarea acestui principiu.**
Spații de lucru dedicate: interviurile, examenele medicale și ședințele de terapie în cazul copilului victimă se desfășoară în spații prietenoase pentru copil.	**Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 969/2023 privind aprobarea Strategiei naţionale pentru protecţia şi promovarea drepturilor copilului „Copii protejaţi, România sigură” 2023-2027, din 12.10.2023** ”Crearea de camere de audiere prietenoase cu copiii MAI MP cu sprijinul ANPDCA, termen 2024.” **Codul de procedură penală** **”art.111 (6)** În cazul persoanelor vătămate pentru care a fost stabilită în condiţiile legii existenţa unor nevoi specifice de protecţie, organul judiciar dispune una sau mai multe dintre următoarele măsuri, fără a aduce atingere bunei desfăşurări a procesului ori drepturilor şi intereselor părţilor: **a)** audierea acestora în incinte concepute sau adaptate acestui scop; **(8[1])** Audierea persoanei vătămate în vârstă de până la 14 ani are loc în prezenţa unuia dintre părinţi, a tutorelui sau a persoanei ori a reprezentantului instituţiei căreia îi este încredinţat minorul spre creştere şi educare, precum şi în prezenţa unui psiholog, stabilit de organul judiciar. Psihologul va oferi consiliere de specialitate minorului pe toată durata procedurilor judiciare.” **Codul de procedură civilă** **”art. 226. (1)** În cazul în care, potrivit legii, urmează să fie ascultat un minor, ascultarea se va face în camera de consiliu.” **HG nr. 49/2011** ”Interviul cu copilul trebuie făcut într-un loc perceput de către acesta ca fiind sigur: acasă (numai dacă acesta nu este locul în care a avut loc abuzul/neglijarea/exploatarea/forma de violenţă), la şcoală, într-un cabinet etc. Cel mai indicat loc pentru intervievarea/audierea copilului este cabinetul psihologului, cabinet obligatoriu dotat cu oglindă unidirecţională şi sistem de înregistrare audio-video. Aceste facilităţi trebuie furnizate obligatoriu în cadrul centrelor de consiliere pentru copilul abuzat, neglijat şi exploatat, publice şi private, conform prevederilor Ordinului secretarului de stat al Autorităţii Naţionale pentru Protecţia Copilului şi Adopţie nr. 177/2003.”	**! România nu are încă o rețea extinsă de centre specializate (ex. tip Barnahus), dar există inițiative pilot în unele județe.** **! Se recomandă evitarea audierilor repetate, dar nu există un mecanism unic de audiere.** **! Lipsa unui cadru național unitar pentru crearea acestor spații.** **! Inexistența unor spații aferente examinărilor medicale (inclusiv de recoltări) prietenoase cu copiii.** **! Se recomandă o integrare a acestor servicii prin furnizarea lor de către un singur psiholog pe toată perioada în care este consiliat copilul-victimă a violenței (același psiholog de la DGASPC/ centre private și în cadrul procedurii judiciare și ulterior.** **! Se recomandă modificarea Codului de procedură penală cu mențiunea ca psihologul să însoțească și minorii peste 14 ani.**

12 (1) Orice măsură privitoare la copil, indiferent de autorul ei, trebuie să fie luată cu respectarea interesului superior al copilului.

Participarea copiilor: sunt respectate drepturile copiilor de a-și exprima opiniile, de a fi ascultați și de a primi informații.	**Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **”art.2 (6)** În determinarea interesului superior al copilului se au în vedere cel puţin următoarele: **b)** opinia copilului, în funcţie de vârsta şi gradul de maturitate; **art. 29. (1)** Copilul capabil de discernământ are dreptul de a-şi exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl priveşte. (2) În orice procedură judiciară sau administrativă care îl priveşte, copilul are dreptul de a fi ascultat. Este obligatorie ascultarea copilului care a împlinit vârsta de 10 ani. Cu toate acestea, poate fi ascultat şi copilul care nu a împlinit vârsta de 10 ani, dacă autoritatea competentă apreciază că audierea lui este necesară pentru soluţionarea cauzei. **3)** Dreptul de a fi ascultat conferă copilului posibilitatea de a cere şi de a primi orice informaţie pertinentă, de a fi consultat, de a-şi exprima opinia şi de a fi informat asupra consecinţelor pe care le poate avea opinia sa, dacă este respectată, precum şi asupra consecinţelor oricărei decizii care îl priveşte. **(4)** În toate cazurile prevăzute la alin. (2), opiniile copilului ascultat vor fi luate în considerare şi li se va acorda importanţa cuvenită, în raport cu vârsta şi cu gradul de maturitate a copilului. **(5)** Orice copil poate cere să fie ascultat conform dispoziţiilor alin. (2) şi (3). În caz de refuz, autoritatea competentă se va pronunţa printr-o decizie motivată. **(6)** Dispoziţiile legale speciale privind consimţământul sau prezenţa copilului în procedurile care îl privesc, precum şi prevederile referitoare la desemnarea unui curator, în caz de conflict de interese, sunt şi rămân aplicabile. **art.32 (2)** Copilul aparţinând minorităţilor naţionale are dreptul să se exprime în limba maternă în procedurile care îl privesc. **art. 34 alin. 1** - Copilul are dreptul să depună singur plângeri referitoare la încălcarea drepturilor sale fundamentale.” **HG nr. 49/2011** **”II.1.** Principii de lucru Particularităţile vieţii copilului implică respectarea unor principii şi valori de către persoanele care sunt responsabile cu creşterea, îngrijirea, protecţia şi educarea lui. În consecinţă, profesioniştii care intervin în situaţii de violenţă asupra copilului şi de violenţă în familie trebuie să respecte următoarele principii specifice: **3.** participarea copilului şi a părintelui sau, după caz, a persoanei de îngrijire, precum şi a adultului victimă şi, după caz, a tutorelui la procesul de rezolvare a situaţiei de violenţă; **IV.** Managementul de caz în situaţiile de violenţă asupra copilului şi violenţă în familie ”De asemenea, este foarte important ca profesioniştii să încurajeze şi să susţină implicarea şi participarea copilului şi a familiei în toate etapele acestui proces, atunci când acest lucru este posibil, ţinând cont de gradul de maturitate al copilului şi prin utilizarea unor modalităţi adecvate.”	**! Copilul participă la mai multe audieri, cu fiecare instituție implicată – se pot genera situații de retraumatizare.**

Implicarea victimelor-copii, supraviețuitori ai violenței: implicarea supraviețuitorilor, beneficiari ai serviciilor de răspuns, se realizează încă din etapa de evaluare a nevoilor victimei de aceste servicii, precum și pe toată perioada de furnizarea a acestora.	**HG nr. 49/2011** **IV.** Managementul de caz în situaţiile de violenţă asupra copilului şi violenţă în familie ”De asemenea, este foarte important ca profesioniştii să încurajeze şi să susţină implicarea şi participarea copilului şi a familiei în toate etapele acestui proces, atunci când acest lucru este posibil, ţinând cont de gradul de maturitate al copilului şi prin utilizarea unor modalităţi adecvate.” **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **”art. 29. (1)** Copilul capabil de discernământ are dreptul de a-şi exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl priveşte. **(2)** În orice procedură judiciară sau administrativă care îl priveşte, copilul are dreptul de a fi ascultat. Este obligatorie ascultarea copilului care a împlinit vârsta de 10 ani. Cu toate acestea, poate fi ascultat şi copilul care nu a împlinit vârsta de 10 ani, dacă autoritatea competentă apreciază că audierea lui este necesară pentru soluţionarea cauzei. **(3)** Dreptul de a fi ascultat conferă copilului posibilitatea de a cere şi de a primi orice informaţie pertinentă, de a fi consultat, de a-şi exprima opinia şi de a fi informat asupra consecinţelor pe care le poate avea opinia sa, dacă este respectată, precum şi asupra consecinţelor oricărei decizii care îl priveşte. **(4)** În toate cazurile prevăzute la alin. (2), opiniile copilului ascultat vor fi luate în considerare şi li se va acorda importanţa cuvenită, în raport cu vârsta şi cu gradul de maturitate a copilului. **(5)** Orice copil poate cere să fie ascultat conform dispoziţiilor alin. (2) şi (3). În caz de refuz, autoritatea competentă se va pronunţa printr-o decizie motivată. **(6)** Dispoziţiile legale speciale privind consimţământul sau prezenţa copilului în procedurile care îl privesc, precum şi prevederile referitoare la desemnarea unui curator, în caz de conflict de interese, sunt şi rămân aplicabile. **art.32 (2)** Copilul aparţinând minorităţilor naţionale are dreptul să se exprime în limba maternă în procedurile care îl privesc. **art. 34 alin. 1** - Copilul are dreptul să depună singur plângeri referitoare la încălcarea drepturilor sale fundamentale.”	

Evitarea întârzierilor nejustificate cu privire la evenimentele care au copii-victime ale violenței: audierile de investigație, evaluările privind protecția copilului, procedurile judiciare și de aplicare a legii, examenele medicale și intervențiile terapeutice psihologice se desfășoară într-un termen rezonabil stipulat.	**Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor şi procurorilor** **”art. 270. - (1)** Judecătorii, procurorii, magistraţii-asistenţi şi personalul de specialitate juridică asimilat acestora răspund disciplinar pentru săvârşirea, cu vinovăţie, a abaterilor disciplinare prevăzute de lege. **art. 271.** - Constituie abateri disciplinare: g) nerespectarea în mod repetat şi din motive imputabile a dispoziţiilor legale privitoare la soluţionarea cu celeritate a cauzelor ori întârzierea repetată în efectuarea lucrărilor, din motive imputabile; s) exercitarea funcţiei cu rea-credinţă sau gravă neglijenţă. **art. 272.** - (1) Există rea-credinţă atunci când judecătorul sau procurorul încalcă cu ştiinţă normele de drept material ori procesual, urmărind sau acceptând vătămarea unei persoane. (2) Există gravă neglijenţă atunci când judecătorul sau procurorul nesocoteşte din culpă, în mod grav, neîndoielnic şi nescuzabil, normele de drept material ori procesual.” **Codul civil** **”art.263 (4)** Procedurile privitoare la copii trebuie să se desfăşoare într-un timp rezonabil, astfel încât interesul superior al copilului şi relaţiile de familie să nu fie afectate.” **HG nr. 49/2011** **IV.1.3.** Semnalarea/Sesizarea situaţiilor de violenţă asupra copilului şi de violenţă în familie ”Orice instituţie ai cărei angajaţi, în cursul ducerii la îndeplinire a sarcinilor de serviciu, au contact direct cu copiii trebuie să prevadă, la nivelul regulamentului de ordine interioară, în plus faţă de procedurile de semnalare către autorităţile abilitate, procedura de semnalare internă a cazurilor de violenţă asupra copilului, inclusiv procedurile disciplinare de investigare. O asemenea procedură este recomandabil să respecte următoarele principii: **b)** procedura internă nu trebuie să întârzie nejustificat sau excesiv semnalarea către autorităţile abilitate, să îngreuneze sau să împiedice colectarea probelor;” **Codul de procedură penală** **”Art.111 (9)** Audierea persoanei vătămate de către organul judiciar care a înregistrat o plângere cu privire la săvârşirea unei infracţiuni se desfăşoară de îndată, iar, dacă acest lucru nu este posibil, se va realiza ulterior depunerii plângerii, fără întârzieri nejustificate.” **! Procurorul coordonează ancheta penală, dar separat de intervenția socială • se impune prezența procurorului încă de la începutul intervenției pentru o abordare integrată.**	

Integrarea serviciilor destinate copiilor victime ale violenței în sistemul legislativ sau politicile naționale pentru a asigura recunoașterea lor formală: există prevederi explicite care să acopere domeniul, instituțiile responsabile, organizarea și funcționarea lor.	**A. Domeniu: recunoașterea formală a serviciilor pentru copii victime ale violenței** **Legea nr.272/2004** CAPITOLUL VI- Protecţia copilului împotriva abuzului, neglijării, exploatării şi a oricărei forme de violenţă; Art.98 – DGASPC este obligată să: - să verifice şi să soluţioneze toate sesizările privind posibilele cazuri de abuz, neglijare, exploatare şi orice formă de violenţă asupra copilului; - să asigure prestarea serviciilor pentru prevenirea separării copilului de părinţii săi, precum şi pentru realizarea protecţiei speciale a copilului separat, temporar sau definitiv, de părinţii săi, specializate pentru nevoile copiilor, victime ale abuzului, neglijării, exploatării şi oricărei forme de violenţă asupra copilului. Art. 119 - stabilește categoriile de servicii: servicii de zi, servicii de tip familial, servicii de tip rezidențial, și prevede că regulamentele-cadru de organizare și funcționare se aprobă prin HG – (**HG nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum şi a regulamentelor-cadru de organizare şi funcţionare a serviciilor sociale**). Art.146 (2) – recunoaștere distinctă a acestui tip de servicii- se consideră de interes județean, nu se transferă consiliilor locale pe teritoriul cărora acestea funcţionează. - Organizarea și funcționarea serviciilor specializate pentru copilul victimă a violenței: Nomenclatorul serviciilor sociale și standardele minime - HG nr.867/2015 - Ordinul MMJS nr.25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidenţial destinate copiilor din sistemul de protecţie specială - centre de primire în regim de urgenţă pentru copilul abuzat, neglijat sau exploatat, cod 8790CR-C-II; Ordinul nr. 27/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de zi destinate copiilor; Ordonanţa de urgenţă nr. 105/2021 privind aprobarea şi implementarea Programului naţional de suport pentru copii, în contextul pandemiei de COVID-19 - „Din grijă pentru copii" – Telefonul copilului (119); - Violența în familie – Legea nr.217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței; - Victimele infracțiunilor - Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii şi protecţiei victimelor infracţiunilor **B. Instituții responsabile** Nivel central: Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție; Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale; Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați; Ministerul Educației; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne/ Poliția/ Parchetele. Nivel local: Consiliile județene/ sectoare București – organizează și finanțează DGASPC și serviciile specializate. DGASPC – actorul operational central: preia și gestionează cazurile de abuz/ neglijare/ exploatare, inclusiv prin linia 119; administrează centrele de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat/ neglijat/ exploatat; asigură consiliere, management de caz, măsuri de plasament în regim de urgență etc. Serviciile Publice de Asistență Socială (SPAS) – au atribuții de prevenire, identificare și referire către DGASPC; art. 118 din Legea 272/2004 detaliază rolul SPAS și colaborarea cu DGASPC inclusiv pe violență în familie și protecția copilului. Școlile/ unitățile de învățământ – au obligații explicite de prevenire și raportare a violenței, inclusiv obligația personalului de a apela 112 și de a proteja elevii în caz de violență. **C. Organizarea și funcționarea serviciilor** Există nomenclatorul serviciiilor sociale, standarde minime de calitate pentru serviciile sociale pentru copii, inclusiv un mecanism național de raportare și referire (119).	**! România are prevederi explicite care asigură domeniul serviciilor sociale destinate copiilor victime ale violenței, sunt identificate instituțiile responsabile, sunt reglementate organizarea și funcționarea unor tipuri de servicii.** **! Serviciile sociale pentru copii-victime ale violenței au o recunoaștere** dispersată **în mai multe acte normative și politici.** **! Nu există încă o lege unică care să instituie și să reglementeze** în mod expres o rețea națională de centre integrate de tip Barnahus **ca tip distinct de serviciu social (deși aceste centre sunt prevăzute și încurajate la nivel de politici și proiecte).**

Nediscriminare: toți copiii sunt tratați la fel, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinia politică sau de altă natură a copilului sau a părinților acestuia.	**HG nr. 49/2011** **Constituția României** **art.16** - Egalitatea în drepturi Cetăţenii sunt egali în faţa legii şi a autorităţilor publice, fără privilegii şi fără discriminări. **Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului** **"art. 6.** Respectarea şi garantarea drepturilor copilului se realizează conform următoarelor principii: **b)** egalitatea şanselor şi nediscriminarea; **art.7** Drepturile prevăzute de prezenta lege sunt garantate tuturor copiilor fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de naţionalitate, apartenenţă etnică sau origine socială, de situaţia materială, de gradul şi tipul unei deficienţe, de statutul la naştere sau de statutul dobândit, de dificultăţile de formare şi dezvoltare sau de alt gen ale copilului, ale părinţilor ori ale altor reprezentanţi legali sau de orice altă distincţie." **Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene** "Articolul 21 Nediscriminarea **(1)** Se interzice discriminarea de orice fel, bazată pe motive precum sexul, rasa, culoarea, originea etnică sau socială, caracteristicile genetice, limba, religia sau convingerile, opiniile politice sau de orice altă natură, apartenenţa la o minoritate naţională, averea, naşterea, un handicap, vârsta sau orientarea sexuală."	**! Nu există prevederi explicite cu privire la acest aspect.**
Prevenirea contactului cu presupusul autor: locul în care se desfășoară interacțiunea cu copilul este amenajat astfel încât să se evite contactul dintre victimă și presupușii autori.	**HG nr. 49/2011** **Codul de procedură penală** **"art.113.** **1)** Atunci când sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de lege referitoare la statutul de martor ameninţat sau vulnerabil ori pentru protecţia vieţii private sau a demnităţii sau în cazul în care eliberarea sau evadarea autorului infracţiunii **poate pune în pericol viaţa privată sau demnitatea persoanei vătămate**, a părţii civile ori a martorului ameninţat sau vulnerabil sau poate cauza acestora un prejudiciu, indiferent de natura şi întinderea acestuia, organul de urmărire penală dispune faţă de persoana vătămată ori faţă de partea civilă dispoziţiile prevăzute la art. 126[13] şi 127[14], care se aplică în mod corespunzător. **(2)** Sunt prezumate vulnerabile victimele copii, victimele care sunt în relaţie de dependenţă faţă de autorul infracţiunii, victimele terorismului, ale criminalităţii organizate, ale traficului de persoane, ale violenţei în cadrul relaţiilor apropiate, ale violenţei sexuale sau ale exploatării, victimele infracţiunilor săvârşite din ură şi victimele afectate de o infracţiune din cauza prejudecăţilor sau din motive de discriminare care ar putea avea legătură în special cu caracteristicile lor personale, victimele cu dizabilităţi, precum şi victimele care au suferit un prejudiciu considerabil ca urmare a gravităţii infracţiunii. **art.124 (4)** Audierea martorului minor trebuie să evite producerea oricărui efect negativ asupra stării psihice a acestuia."	**! Echipa multidisciplinară abordează copilul în medii diferite și nu integrat, în același loc.**

13 Art.126 (1) În cursul urmăririi penale, odată cu acordarea statutului de martor ameninţat, procurorul dispune aplicarea uneia sau a mai multora dintre următoarele măsuri: d) audierea martorului fără ca acesta să fie prezent, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea şi imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente.

14 Art.127 În cursul judecăţii, odată cu acordarea statutului de martor ameninţat, instanţa dispune aplicarea uneia sau a mai multora dintre următoarele măsuri: d) ascultarea martorului fără ca acesta să fie prezent în sala de judecată, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea şi imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente;

Persoană de sprijin: o persoană instruită este desemnată pentru a se asigura că atât copilul, cât și familia acestuia sunt pe deplin informați și sprijiniți pe tot parcursul procesului. Persoana de sprijin acționează ca punct unic de contact și se asigură că vocea copilului este auzită în toate acțiunile și deciziile luate cu privire la acesta.	**HG nr. 49/2011** **Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii şi protecţiei victimelor infracţiunilor** **"art. 3⁹. (6)** Victima poate fi însoţită pe durata evaluării de către o persoană pe care o consideră de încredere, dacă solicită acest lucru, cu excepţia cazului când acest lucru contravine intereselor sale. **art.4 (6)** Cu ocazia primului contact cu autorităţile, victima poate fi însoţită de către o persoană aleasă de ea în vederea facilitării comunicării cu acestea." **Codul de procedură penală** **"art. 124 - (1)** Audierea martorului minor în vârstă de până la 14 ani are loc în prezenţa unuia dintre părinţi, a tutorelui sau a persoanei ori a reprezentantului instituţiei căreia îi este încredinţat minorul spre creştere şi educare, precum şi în prezenţa unui psiholog, stabilit de organul judiciar. Psihologul va oferi consiliere de specialitate minorului pe toată durata procedurilor judiciare. **(2)** Dacă persoanele arătate la alin. (1) nu pot fi prezente sau au calitatea de suspect, inculpat, persoană vătămată, parte civilă, parte responsabilă civilmente ori martor în cauză ori există suspiciunea rezonabilă că pot influenţa declaraţia minorului, audierea acestuia are loc în prezenţa unui reprezentant al autorităţii tutelare sau a unei rude cu capacitate deplină de exerciţiu, precum şi în prezenţa unui psiholog, stabiliţi de organul judiciar. Psihologul va oferi consiliere de specialitate minorului pe toată durata procedurilor judiciare."	**! Lipsă mecanism clar de desemnare a unei persoane unice de sprijin pe durata întregului proces de intervenție asupra copilului victimă.** **! Intervenţia psihologică este desfășurată în mod paralel cu ancheta penală și nu integrat.** **! Se observă că sprijinul psihologic este asigurat prin intermediul psihologilor din cadrul DGASPC sau din centrele private care oferă servicii copiilor, existând situații în care aceste servicii să fie oferite în paralel cu psihologul numit în ancheta penală, fără a fi un suport psihologic integrat și care să înceapă efectiv cu momentul dezvăluirii.** **! Se recomandă o integrare a acestor servicii prin furnizarea lor de către un singur psiholog pe toată perioada în care este consiliat copilul-victimă a violenței (același psiholog de la DGASPC/ centre private și în cadrul procedurii judiciare și ulterior.** **! Se recomandă modificarea Codului de procedură penală cu mențiunea ca psihologul să însoțească și minorii peste 14 ani.**
Observarea și înregistrarea interviurilor/ audierilor: observarea în direct a interviurilor ar trebui este posibilă dintr-o cameră separată și interviurile sunt înregistrate audio-vizual pentru a evita ca copiii să fie nevoiți să-și repete povestea. Înregistrarea este protejată pentru a preveni accesul neautorizat de către terți și pentru a se asigura că rămâne nealterată.	**HG nr. 49/2011** **Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii şi protecţiei victimelor infracţiunilor** **"Art. 3⁹. (6)** Victima poate fi însoţită pe durata evaluării de către o persoană pe care o consideră de încredere, dacă solicită acest lucru, cu excepţia cazului când acest lucru contravine intereselor sale. **Art.4 (6)** Cu ocazia primului contact cu autorităţile, victima poate fi însoţită de către o persoană aleasă de ea în vederea facilitării comunicării cu acestea." **Codul de procedură penală** **"Art. 124 - (1)** Audierea martorului minor în vârstă de până la 14 ani are loc în prezenţa unuia dintre părinţi, a tutorelui sau a persoanei ori a reprezentantului instituţiei căreia îi este încredinţat minorul spre creştere şi educare, precum şi în prezenţa unui psiholog, stabilit de organul judiciar. Psihologul va oferi consiliere de specialitate minorului pe toată durata procedurilor judiciare. **(2)** Dacă persoanele arătate la alin. (1) nu pot fi prezente sau au calitatea de suspect, inculpat, persoană vătămată, parte civilă, parte responsabilă civilmente ori martor în cauză ori există suspiciunea rezonabilă că pot influenţa declaraţia minorului, audierea acestuia are loc în prezenţa unui reprezentant al autorităţii tutelare sau a unei rude cu capacitate deplină de exerciţiu, precum şi în prezenţa unui psiholog, stabiliţi de organul judiciar. Psihologul va oferi consiliere de specialitate minorului pe toată durata procedurilor judiciare."	**! Nu există un standard referitor la infrastructură dedicată audierii copiilor victime și o procedură unitară la nivel național cu privire la modul de înregistrare a interviurilor/ audierilor copilului.**

Evaluările medicale ar trebui efectuate de personal specializat, inclusiv pediatri și asistente medicale pediatrice: personalul este instruit să efectueze examinări	**HG nr. 49/2011** IV.2.1. Echipa multidisciplinară şi interinstituţională ”3. medicul (de regulă dintr-un serviciu specializat al DGASPC). În cazul copilului victimă se recomandă includerea în echipă a unui medic pediatru specialist; în caz de nevoie, acesta poate solicita examinare medicală de specialitate sau/şi examinare medico-legală, în conformitate cu legislaţia în vigoare. A. Evaluarea medicală Examinarea medicală a copilului/adultului victimă nu trebuie să constituie o traumă în plus, ci o modalitate profesională a consolidării stării lui de bine. Dacă nu există semne de boală acută sau de traumă severă, examinarea medicală poate să mai aştepte câteva ore, până când se ia legătura cu medicul specialist indicat în situaţia respectivă. Formarea profesională reprezintă un factor-cheie în prevenirea primară a violenţei asupra copilului. Pe lângă metodele de disciplinare pozitivă, profesioniştii trebuie să deprindă atitudini, abilităţi şi comportamente nonviolente. Acestea vizează aplicarea profesiei din perspectiva protecţiei copilului împotriva violenţei, atât în ceea ce priveşte relaţia cu copilul, cât şi metodele specifice profesiei.”	**! Examinările medicale trebuie realizate în spații și cu o comunicare prietenoase cu copilul.** **! Nu există o procedură clară care să stabilească implicarea doar a personalului medical cu specializare pediatrică.**
Evaluarea și îmbunătățirea performanței serviciilor de răspuns: sunt stabilite criterii de evaluare a performanței prin decizia privind: ceea ce trebuie măsurat; metodele de măsurare și colectare a datelor; momentul în care rezultatele măsurătorilor ar trebui analizate și evaluate; modul în care rezultatele ar trebui utilizate pentru îmbunătățiri.	**HG nr. 49/2011** ”Managementul de caz este un proces care implică parcurgerea următoarelor etape principale, care sunt particularizate în cele ce urmează pentru situaţiile de violenţă asupra copilului şi violenţă în familie: **5.** monitorizarea şi reevaluarea periodică a progreselor înregistrate, a deciziilor şi a intervenţiilor specializate; **IV.5. Monitorizarea şi reevaluarea periodică a cazului** În situaţia copilului victimă care se constituie ca parte vătămată sau ca martor în cadrul procesului penal, monitorizarea postservicii se prelungeşte pe toată durata procesului şi 6 luni după ce decizia instanţei devine definitivă şi irevocabilă. În cazul în care copilul victimă beneficiază de măsuri speciale de protecţie a martorilor, monitorizarea postservicii se prelungeşte până la decizia Oficiului Naţional pentru Protecţia Martorilor privind înlăturarea oricăror situaţii de pericol.”	**! Criteriile pentru evaluarea și îmbunătățirea performanței serviciilor de răspuns nu există.**

Concluzii preliminare și recomandări

Fragmentare procedurală și instituțională:

- În România, intervenția multidisciplinară este prevăzută normativ, dar nu se realizează într-o manieră consistentă și integrată.
- Fiecare instituție acționează în propriul cadru, fără o procedură unică la nivel național.
- Echipa colaborează cu alți specialiști din "rețea", nu există toate serviciile sub același acoperiș/în aceeași locație, ceea ce presupune ca victima-copil să se prezinte în mai multe locații, și să își spună povestea de mai multe ori/către mai mulți specialiști, ceea ce va accentua retraumatizarea.
- Nu există o procedură clară și detaliată cu privire la modul de lucru în cadrul echipei.
- Resursele de care dispune fiecare membru al echipei diferă de la un specialist la altul (de ex. lipsa resurselor materiale pentru ca asistentul social să se deplaseze la domiciliul copilului).
- Se impune necesitatea unor ghiduri pentru toți membrii echipei, cu rolul fiecăruia în cadrul echipei, inclusiv cu informații despre modul de abordare al copilului-victimă/martor.
- Procurorul coordonează ancheta penală, dar separat de intervenția socială - se impune prezența procurorului încă de la începutul intervenției pentru o abordare integrată.
- Cadrul normativ nu conține prevederi/măsuri cu privire la asigurarea principiilor de nediscriminare și de respectare a principiului interesului superior al copilului în acordarea serviciilor.
- Lipsa unui cadru unitar și obligatoriu de formare a diferitelor categorii de specialiști.

Risc crescut de retraumatizare:

- Copilul-victimă trebuie să repete povestea traumei în fața mai multor specialiști, ceea ce contravine principiului de protecție psihologică prevăzut în standardele internaționale.
- Copilul participă la mai multe audieri, cu fiecare instituție implicată - poate genera situații de retraumatizare.
- Nu există o procedură clară care să stabilească implicarea doar a personalului medical cu specializare pediatrică.

Infrastructură inadecvată:

- Echipa multidisciplinară abordează copilul în medii diferite și nu integrat, în același loc.
- Infrastructura specializată pentru audiere, examinare medicală și terapie adaptată copilului este insuficientă și neuniform distribuită la nivel național, nefiind asigurate spații integrate conform standardelor Barnahus.
- România nu are încă o rețea extinsă de centre specializate (ex. tip Barnahus), dar există inițiative pilot în unele județe.
- Se recomandă evitarea audierilor repetate, dar nu există un mecanism unic de audiere.
- Lipsa unui cadru național unitar pentru crearea acestor spații.

Lipsa unui sistem informatic integrat:

- Informațiile despre caz nu sunt partajate în timp real între membrii echipei multidisciplinare, ceea ce poate duce la sincope în intervenție.
- Inexistența unui sistem informatic care să comunice informații referitoare la caz, în timp real, între toți membrii echipei.
- Nu există un standard referitor la infrastructură și o procedură unitară la nivel național cu privire la modul de înregistrare a interviurilor/audierilor copilului.

Suport psihologic neunitar:

- Intervenția psihologică se desfășoară în paralel cu ancheta penală, nu ca parte a unui flux integrat, ceea ce reduce eficiența sprijinului oferit copilului.
- Se observă că sprijinul psihologic este asigurat prin servicii sociale, dar în paralel cu ancheta penală, fără a fi un suport psihologic integrat și care să înceapă efectiv cu momentul dezvăluirii.
- Lipsă mecanism clar de desemnare a unei persoane unice de sprijin pe durata întregului proces.
- Instanța desemnează psihologul care va oferi consiliere minorului pe parcursul audierii în instanță, ceea ce presupune că intervenția psihologică nu este unitară, ci este realizată de mai multe persoane și în etape diferite.
- Se recomandă modificarea Codului de procedură penală cu mențiunea ca psihologul să însoțească și minorii peste 14 ani.

Nevoie de standardizare:

- Nu există ghiduri clare pentru rolul fiecărui specialist în echipa multidisciplinară.
- Nu sunt stabilite criterii de evaluare a performanței sau mecanisme de feedback pentru îmbunătățirea serviciilor.

Recomandări:

- legislativ:

1. Implementarea unui model tip Barnahus în România**,** prin servicii specializate pentru copiii victime ale oricăror forme de violență, sub forma unui proiect normativ distinct sau prin modificarea HG nr.49/2011.
2. Elaborarea unei proceduri - unitare privind audierea copilului, cu obligativitatea utilizării de camere dedicate, înregistrare video și prezența unui intervievator format special.
3. Elaborarea și implementarea unui mecanism de identificare timpurie a cazurilor de violență asupra copilului neraportate.

- coordonare instituțională

1. Integrarea serviciilor sociale, judiciare și medicale într-un singur proces de intervenție și în aceeași locație prietenoasă cu copilul, pentru a reduce riscul de retraumatizare și a proteja copilul în mod efectiv.
2. Crearea unui sistem informatic interinstituțional securizat pentru gestionarea cazurilor, cu acces în timp real pentru membrii echipei multidisciplinare.

- formare profesională

1. Standardizarea formării profesioniștilor, inclusiv a medicilor, psihologilor și polițiștilor, în tehnici de lucru prietenoase copilului.

IV.3 Analiza cadrului legal național cu privire la definiția conținutului online dăunător copiilor

În legislația română actuală **nu există o definiție unitară, explicită și exhaustivă a «conținutului online dăunător copiilor»**. Protecția copiilor împotriva conținutului online dăunător este tratată printr-un **cadru legislativ și strategic fragmentar**, cu abordare **sectorială**, în diferite acte normative și strategii.

Cu toate acestea, mai multe acte normative abordează, parțial, această problematică, fie prin referire la tipuri specifice de conținut interzis sau reglementat, fie prin stabilirea unor obligații privind protecția minorilor în mediul online.

Cadrul juridic și strategic actual

În România, protecția copiilor împotriva conținutului online dăunător este tratată printr-un **cadru legislativ și strategic fragmentar**, cu abordare sectorială, în diferite acte normative și strategii.

Legislație și documente strategice relevante

ACT NORMATIV	PREVEDERI RELEVANTE
Legea nr. 272/2004 privind protecția copilului	- Consacră principiul interesului superior al copilului. - Prevede protecția împotriva oricărei forme de violență, inclusiv cea online. - Nu conține o definiție specifică a „conținutului online dăunător copiilor”.
Legea nr. 196/2003 privind prevenirea pornografiei *(fără nicio modificare/completare din 2003)*	- Interzice expunerea minorilor la conținut pornografic. - Vizează mai ales mediul offline, dar are aplicabilitate și online prin restricționarea accesului la materiale cu caracter obscen.
Codul Penal (art. 374, 221, 222, 215, 216¹, 211, 226)	- Incriminarea pornografiei infantile, racolarea minorilor, coruperea sexuală, folosirea minorilor în scopuri ilegale. - Prevede sancțiuni pentru hărțuire, șantaj, divulgare de imagini intime fără consimțământ.
Legea nr. 50/2024 (aplicarea DSA - Regulamentul UE 2022/2065)	- Desemnează ANCOM ca autoritate responsabilă pentru monitorizarea serviciilor digitale. - Prevede ordine de eliminare a conținutului ilegal. - Creează premise pentru reglementarea conținutului online periculos, inclusiv pentru minori.
Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar	- Prevede introducerea educației privind siguranța online.
Ordinul ME nr. 6235/2023 (Managementul cazurilor de violență)	- Definiție pentru *cyberbullying* și proceduri pentru intervenție în școli.
Legea nr. 217/2003 privind violența domestică	- Introduce „violența cibernetică” ca formă de violență.
Ghidul CNA – Ministerul Educației	- Reglementează proceduri de eliminare a conținutului dăunător audiovizual (violență, pornografie, provocări periculoase).

Documente strategice conexe

STRATEGIE NAȚIONALĂ	MĂSURI/ȚINTE RELEVANTE
Strategia Națională „Copii protejați, România sigură” 2023-2027	- Identifică riscurile din mediul digital: expunerea la conținut inadecvat, violență, hărțuire, pierderea controlului asupra identității digitale. - Ținta 19: Adoptarea de reglementări pentru protecția copiilor împotriva violenței online până în 2027.
Planul Național de Acțiune pentru Garanția pentru Copii (PNA)	- Obiectiv: Creșterea siguranței utilizării mediului virtual de către copii. - Măsuri pentru instruirea adulților și a copiilor privind riscurile online.
Strategia Națională pentru Susținerea Părinților 2024-2030	- Sprijin pentru părinți în gestionarea situațiilor de violență online (ex: *cyberbullying*, *grooming*, expunere la conținut inadecvat).
Strategia „SINERGIE” 2021-2030	- Recunoaște violența sexuală online ca formă de violență.
Strategia Națională Împotriva Traficului de Persoane	- Include măsuri de prevenire a exploatării sexuale online a minorilor și campanii de conștientizare.
Planul Național de Combatere a Violenței Școlare	- Include prevenirea violenței cibernetice și a *bullyingului* online.

Lacunele și limitările cadrului actual

Problemă	**Reglementările sunt dispersate, fără o definire clară și unitară a conceptului.**
Lipsa unei definiții legale unitare cu privire la „conținutul online dăunător copiilor”	Majoritatea normelor vizează eliminarea conținutului ilegal (pornografie infantilă, trafic), fără a aborda în mod proactiv **conținutul legal dar periculos** (ex: provocări periculoase, tulburări alimentare etc.).
Reglementare reactivă, nu preventivă	Nu există obligația furnizorilor de dispozitive de a implementa filtre preinstalate sau de a garanta un mediu sigur *by design*.
Lipsa unor standarde tehnice pentru control parental	Nu există un observator dedicat pentru monitorizarea riscurilor digitale privind copiii.
Lipsa unui mecanism specializat de monitorizare și intervenție	În ciuda transpunerii DSA, nu există norme detaliate privind protecția copiilor în platformele online (filtrare, algoritmi, verificare vârstă etc.).
Absenta unei reglementări specifice pentru platforme digitale	Nu sunt incriminate specific, ci tratate prin încadrări indirecte în Codul penal sau legislația secundară.
Cyberbullyingul și alte forme de violență online	Reglementările sunt dispersate, fără o definire clară și unitară a conceptului.

V. Evidențe empirice din ancheta sociologică exploratorie pe bază de chestionar și din focus-grupurile cu experți

În cele ce urmează, rezultatele studiului cantitativ (prin chestionar online adresat experților) și rezultatele discuțiilor de grup cu experți sunt prezentate într-o abordare integrată.

Progrese în raport cu legislația cu privire la violența împotriva copilului

- În cadrul grupurilor de discuții, participanții au fost invitați să menționeze **progresele observate în ultimii 3-5 ani în domeniul legislației privind violența împotriva copilului**. Printre răspunsurile oferite se regăsesc: „*Modificarea recentă a Codului Penal cu privire la reglementarea infracțiunii de viol; actul sexual cu un minor nu mai este încadrat ca act sexual cu minor, ci ca viol. Legislația protejează acum mai mult copiii*" (F, domeniu de activitate: apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului). În completare, a fost menționată "*Modificarea Codului de Procedură Penală care presupune prezența unui psiholog la audierile copiilor*" (domeniu de activitate: asistență socială).
- Participanții la discuții amintesc faptul că, deși au fost făcute progrese pe partea de legislație, există încă **norme sociale** care perpetuează practici violente și împiedică aplicarea eficientă a legii. Unul dintre participanții la studiu menționează: "*Unele comunități sunt foarte închise, ceea ce face ca nu toate cazurile de abuz sau viol asupra unui minor să ajungă în atenția autorităților*" (domeniu de activitate: apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului). Drept soluție în acest sens este menționată **prezența asistentului social**: "*Acesta are obligativitatea de a cartografia comunitatea și nu este necesar să aștepți, ca și autoritate, ca cineva să vină la tine ca tu să identifici problema; asistentul social merge în comunitate, vede situația și propune programe de prevenire*" (domeniu de activitate: asistență socială).
- Sunt menționate și situații în care, deși există asistenți sociali în comunitate, există cadru legal pentru a incrimina forma respectivă de violență împotriva copilului, se ajunge la punctul în care copilul victimă refuză să formuleze o plângere, care să conducă la constituirea unui dosar penal. Pentru aceasta, este menționată modificarea viitoare a Legii nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței domestice, "*unde se va introduce posibilitatea ca asistentul social de la DGASPC, din echipa mobilă, să poată să solicite completarea fișei de risc doar în prezența copilului, astfel încât victima copil să nu mai depindă de disponibilitatea părintelui care nu a exercitat violență asupra copilului de a se supune obținerii unui ordin de protecție*" (domeniu de activitate: asistență socială). În acest sens, este menționat și faptul că se lucrează la **adaptarea fișei de risc la nivelul de înțelegere al copilului**.
- Au fost identificate și elemente ce necesită îmbunătățire. Participanții la discuțiile de grup au evidențiat importanța martorilor ca element probatoriu în cazurile de violență, în special în situațiile de viol asupra minorului, întâlnite în comunități unde astfel de practici tind să fie normalizate. În astfel de situații, este foarte important ca "*martorii să aibă această reprezentare a gravității faptei, să fie* ***educați în sensul normelor juridice*** *prevăzute de Codul Penal, conform cărora actul sexual cu*

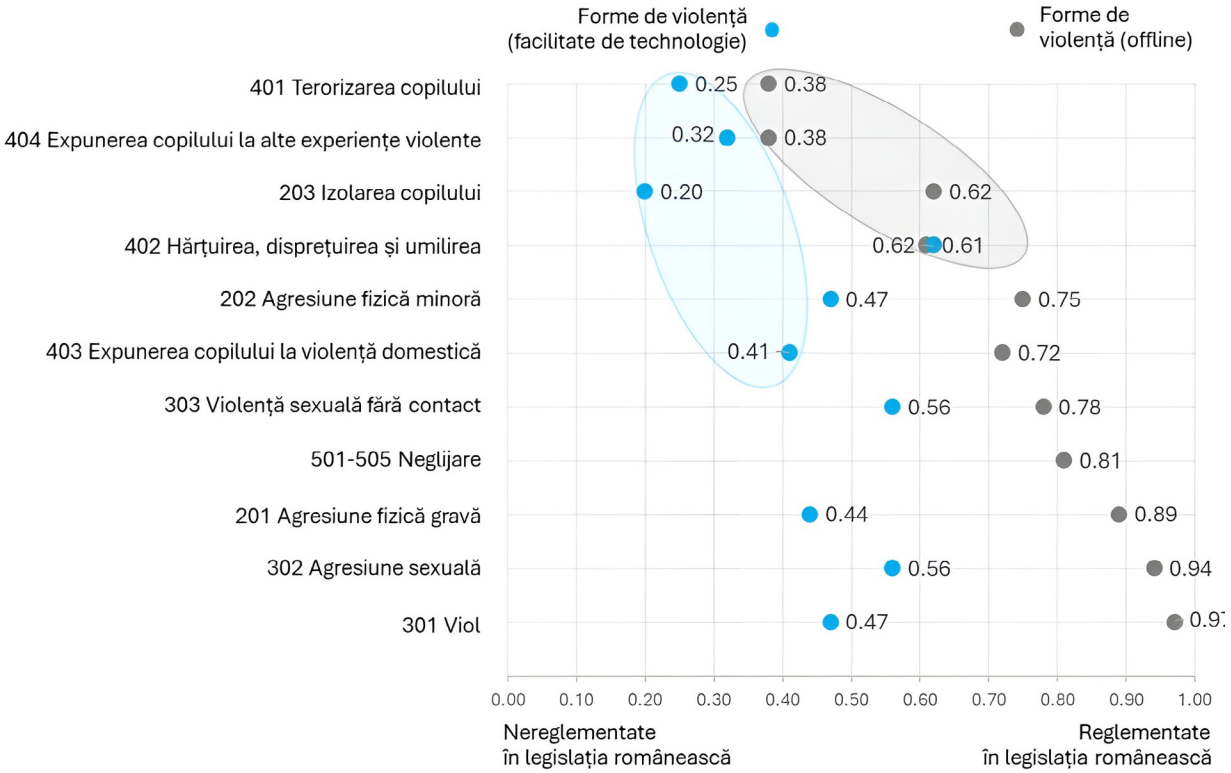
un minor reprezintă viol, și mai ales, acel act sexual constituie infracțiune" (domeniu de activitate: infracțiuni informatice).

Prevederile ICVAC și gradul de reglementare în legislația românească

În general, participanții la cercetare au declarat că **au cunoștințe despre prevederile ICVAC**, chiar și parțial. Acest lucru indică un grad rezonabil de familiarizare în rândul profesioniștilor, însă și necesitatea unei aprofundări sistematice a conținutului acestui instrument internațional în cadrul formărilor de specialitate, în domeniile relevante cazurilor care conțin violență împotriva copiilor.

Participanții la cercetare au fost întrebați în ce măsură formele de violență descrise în ICVAC se regăsesc și în legislația românească. Întrebarea a sondat atât reglementarea formelor de violență offline, cât și reglementarea formelor de violență facilitate de tehnologie. Rezultatele componentei cantitative indică faptul că legislația românească reglementează mai bine anumite forme de **violență offline** - viol, agresiune fizică gravă, agresiune sexuală, neglijare, violență sexuală fără contact - comparativ cu altele, cum ar fi: terorizarea copilului, hărțuirea, disprețuirea și umilirea copilului, izolarea acestuia, expunerea la la alte experiențe violente. În completarea acestor constatări, în cadrul discuțiilor de grup este menționat: "*În general, marea majoritate a formelor de violență împotriva copilului sunt reglementate - nu mă refer la incrimare aici - dar din perspectiva legislației privind protecția copilului, ele sunt reglementate. Hotărârea de Guvern nr. 49/2011 furnizează și definiții operaționale cu care diverși profesioniști să lucreze, pentru forme de violență de la cele minore până la cele mai grave; sunt incluse și forme particulare de violență. La finalul acestui document există un tabel de corespondență - care deși nu este actualizat, profesioniștii se pot ajuta și de noul Cod penal – pentru toate formele de violență împotriva copilului, inclusiv formele de violență domestică. În acest tabel profesioniștii pot să vadă care este forma de violență, pentru că ea nu este formulată în termeni de Cod penal, avem abuz fizic, ciupit, umilire, care nu se regăsesc în Codul Penal, aceasta reprezentând un fel de traducere către Codul penal. Pentru formele ușoare de violență nu este nevoie de incriminare, ci de educație*" (domeniu de activitate: protecția copilului).

Fig. 1 Evaluarea formelor de violență în cercetarea cantitativă



Notă: Scorurile din graficul anterior reprezintă medii cuprinse între 0 (nereglementat) și 1 (reglementat). Un scor mai apropiat de 1 indică o probabilitate mai mare de reglementare. Formele colorate de pe grafic marchează formele de violență mai puțin reglementate, cu valori sub media tuturor formelor de violență din categoria investigată (facilitate de tehnologie/offline).

În ceea ce privește **violența facilitată de tehnologia digitală (inclusiv online)**, următoarele forme sunt percepute ca fiind mai bine reglementate în legislația românească: hărțuirea, disprețuirea și umilirea, violența sexuală fără contact, agresiunea sexuală. Alte forme sunt percepute ca fiind mai degrabă moderat-reglementate: agresiune fizică minoră, agresiune fizică gravă, violul; în timp ce unele forme de violență facilitate de tehnologia digitală sunt percepute ca fiind oarecum slab reglementate: terorizarea copilului, expunerea copilului la violența domestică și la alte experiențe violente, izolarea copilului.

În continuare sunt redate rezultatele colectate în decursul sesiunilor de discuții și prin chestionarul online, rezultate cu privire la forme specifice de violență.

Reglementarea agresiunii fizice minore

- 2/3 dintre cei care au completat chestionarul online (din totalul de 20 experți) apreciază că agresiunea fizică minoră este - chiar și parțial - reglementată în legislația românească, însă 1/2 declară că în legislație nu există (sau nu cunosc dacă există) prevederi cu privire la agresiunea fizică minoră facilitată de tehnologia digitală (ex. prevederi care să facă referire la situațiile în care copilul a fost contactat prin telefon, prin mesaje sau aplicații înainte ca agresiunea să se producă; la situații în care copilul a fost convins prin mesaje/ aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă; persoana a aflat unde se află copilul din postările făcute în mediul online, incidentul a fost filmat și/sau distribuit online, au existat amenințări online înainte sau după situația respectivă etc.).
- În cadrul discuțiilor de grup a fost menționat faptul că legislația din România cuprinde o categorie mai largă de alte violențe: "*Avem infracțiuni de loviri sau alte violențe, care se traduc în ciupiri, atingeri, tras de păr, pentru care se aplică sancțiuni penale*" (domeniu de activitate: investigarea infracțiunilor contra persoanei).
- Într-un procent ridicat, participanții la studiu apreciază totuși că legea cuprinde, chiar și parțial, circumstanțieri sau aspecte/ detalii cu privire la situații specifice în ceea ce privește agresiunea fizică minoră (ex. detalii cu privire la locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea, tipul de agresori – individual, grup. etc.).
- Aproape jumătate din cei 20 de participanți la cercetarea online apreciază că legislația din România prezintă lacune în ceea ce privește agresiunea fizică minoră, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC. Unele lacune sunt raportate în ceea ce privește mecanismul de prevenire și intervenție în mediul digital.

Reglementarea agresiunii fizice grave

- Toți participanții la studiul online apreciază că agresiunea fizică gravă este reglementată, chiar și parțial, în legislația românească. Doar jumătate dintre aceștia consideră însă că legislația din România cuprinde prevederi cu privire la agresiunea fizică gravă facilitată de tehnologia digitală.
- Deși cei mai mulți dintre cei care au completat chestionarul online apreciază că legislația cuprinde referiri cu privire la aspecte de detaliu, în discuțiile de grup apar unele rezerve privind aspectele ce țin de locul incidentului sau identitatea agresorului.
- Jumătate din cei 20 de participanți la studiul online apreciază că legislația din România prezintă lacune în ceea ce privește agresiunea fizică gravă, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC.

Reglementarea izolării copilului

- Aproape jumătate dintre participanții la cercetarea online declară că izolarea copilului este în general reglementată în legislația din România. Destul de puțini - 4 din cei 20 experți - declară că legea cuprinde, fie chiar și parțial, elemente ce vizează izolarea facilitată de tehnologia digitală.

- În ceea ce privește o posibilă referire la circumstanțieri, cadrul legislativ cu privire la izolarea copilului pare să fie, fie și parțial, adaptat pentru elemente de context.
- Puțin peste jumătate din cei 20 de participanți la cercetarea online apreciază că legislația din România prezintă unele lacune, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC, în ceea ce privește izolarea copilului.

Reglementarea violenței sexuale fără contact

- Toți cei 20 experți ce au participat la cercetarea online declară că violența sexuală fără contact este, chiar și parțial, reglementată în legislația românească. În ceea ce privește violența sexuală fără contact, facilitată de tehnologia digitală (inclusiv violență sexuală ce are loc în mediul online), părerile sunt oarecum împărțite: 6 experți apreciază că este reglementată, 8 declară că este parțial reglementată, 4 declară că nu este reglementată și 2 nu furnizează un răspuns.
- Aproape toți participanții la cercetarea online menționează că legislația cuprinde și unele elemente cu privire la situații specifice.
- Puțin peste jumătate din cei 20 de experți apreciază că legislația din România prezintă, chiar și parțial, lacune în ceea ce privește violența sexuală fără contact, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC.

Reglementarea agresiunii sexuale

- Majoritatea celor intervievați declară că agresiunea sexuală este reglementată în legislația românească și doar două persoane declară că reglementarea este parțială (nu se înregistrează răspunsuri negative). Similar, majoritatea celor intervievați declară că legea cuprinde aspecte/ detalii cu privire la situații specifice în ceea ce privește agresiunea sexuală împotriva copilului.
- În ceea ce privește agresiunea sexuală facilitată de tehnologia digitală, jumătate dintre participanții la cercetarea online apreciază că aceasta este, fie și parțial, reglementată.
- Puțin peste jumătate din cei 20 de participanți la cercetarea online apreciază că legislația din România prezintă, chiar și parțial, lacune în ceea ce privește agresiunea sexuală, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC. Printre acestea - în cadrul discuțiilor de grup - sunt enumerate deficiențe legate de adaptarea procedurilor la nevoile copilului victimă și de diferențierea situațiilor de violență online/offline.

Reglementarea violului

- Toți participanții la cercetare au menționat că violul este reglementat în legislația românească (o singură persoană menționând că este parțial reglementat). Aproape jumătate dintre cei chestionați online au declarat că legea cuprinde și prevederi cu privire la violul facilitat de tehnologia digitală.
- Cei mai mulți apreciază că legea cuprinde, fie și parțial, aspecte specifice sau circumstanțieri.
- Patru dintre cei 20 de participanți la cercetarea online apreciază că legislația din România prezintă lacune în ceea ce privește violul și 10 consideră că, parțial, pot fi identificate unele lacune în contextul alinierii cu prevederile ICVAC. 1/3 dintre experți nu s-au pronunțat sau nu au identificat lacune în ceea ce privește reglementarea acestei forme de violență.

Reglementarea terorizării

- Jumătate dintre persoanele care au completat chestionarul online declară că terorizarea copilului este reglementată, chiar și parțial. În ceea ce privește terorizarea facilitată de tehnologie digitală, răspunsul este oarecum negativ (doar șase persoane menționează o reglementare în acest sens, dar mai degrabă parțială).
- Mai puțin de jumătate dintre participanți consideră că legea cuprinde și aspecte specifice/ detalii în ceea ce privește această formă de violență împotriva copilului.

- Mai mult de jumătate din cei 20 de experți apreciază că legislația din România prezintă, fie și parțial, lacune în ceea ce privește terorizarea, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC (9 experți apreciază că există cu certitudine lacune în ceea ce privește terorizarea, în timp ce 5 experți identifică, parțial, astfel de lacune în legislație).

Reglementarea hărțuirii, disprețuirii și umilirii

- Cei mai mulți dintre cei intervievați consideră că hărțuirea, disprețuirea și umilirea se numără printre formele de violență mai degrabă parțial reglementate în legislația românească. Similar, participanții la cercetare sunt de părere că hărțuirea, disprețuirea și umilirea facilitate de tehnologia digitală (inclusiv hărțuire, disprețuire și umilire ce au loc în mediul online) sunt de asemenea mai degrabă parțial reglementate.
- Un număr oarecum ridicat de participanți la studiu (12 din cei 20) menționează că în lege sunt cuprinse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice sau circumstanțieri.
- Aproximativ 2/3 dintre participanții la cercetarea online apreciază că legislația din România prezintă, fie și parțial, lacune în ceea ce privește hărțuirea, disprețuirea și umilirea, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC.

Reglementarea expunerii copilului la violența domestică

- 2/3 dintre cei care au completat chestionarul online menționează că expunerea copilului la violența domestică este reglementată în legislația românească, dar mai puțin de jumătate apreciază că legislația românească cuprinde prevederi cu privire la expunerea copilului la violența domestică, facilitată de tehnologia digitală.
- În general, participanții la studiu consideră că legislația românească cuprinde doar parțial alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice.
- 12 din cei 20 de participanți la cercetarea online apreciază că legislația din România prezintă unele lacune în ceea ce privește expunerea copilului la violența domestică, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC.

Reglementarea expunerii copilului la alte experiențe violente

- Mai puțin de jumătate din cei care au completat chestionarul online menționează că expunerea copilului la alte experiențe violente este reglementată (dar mai degrabă parțial) în legislația românească. Similar, mai puțin de jumătate din cei intervievați apreciază că legea cuprinde și aspecte de detaliu sau circumstanțieri în ceea ce privește expunerea copilului la alte experiențe violente.
- Doar o treime dintre respondenți apreciază însă că legea cuprinde și prevederi cu privire la expunerea copilului la alte experiențe violente, facilitate de tehnologia digitală.
- 12 din cei 20 de experți din cercetarea online apreciază că legislația din România prezintă, chiar și parțial, lacune în ceea ce privește expunerea copilului la alte experiențe violente, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC.

Reglementarea neglijării copilului

- Aproape toți cei chestionați online sunt de părere că neglijarea este reglementată în legislația românească și puțin peste jumătate din totalul respondenților sunt de părere că legea cuprinde și aspecte specifice sau detalii.
- 13 din cei 20 de participanți la cercetarea online apreciază că legislația din România prezintă, fie și parțial, unele lacune în ceea ce privește neglijarea copilului, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC.

Provocări identificate de participanții la cercetare cu privire la alinierea cadrului legislativ din România cu politicile și standardele cuprinse în Clasificarea Internațională a Violenței Împotriva Copilului (ICVAC)

- În ceea ce privește adaptarea cadrului legislativ ce face referire la formele de violență facilitate de tehnologia digitală, unul dintre participanții la cercetare menționează drept posibile dificultăți întâmpinate în alinierea cu ICVAC următoarele: "*dificultatea de a adapta legislația la evoluția rapidă a tehnologiilor; lipsa unei abordări multisectoriale eficiente, între poliție, justiție, servicii sociale și autorități IT, ceea ce conduce la reacții lente sau ineficiente în fața violenței online; slaba înțelegere a impactului psihologic și emoțional al violenței online atât în rândul părinților, cât și al cadrelor didactice*" (domeniu de activitate: justiție).
- Alte mențiuni fac referite la faptul că **nu există la nivel național o legislație specifică cu privire la violența împotriva copilului**: "*Aceasta este reglementată în mai multe acte normative, începând cu Legea nr. 272/2004, completată cu Codul penal și alte acte normative de legislație specifică, respectiv cele vizând ordinul de protecție. În al doilea rând, în ceea ce privește alinierea cadrului legislativ, cu precădere în cazurile de violență online și/sau prin intermediul tehnologiei, am constatat că acestea sunt dificil de gestionat de organele de anchetă cu atât mai mult cu cât implică utilizarea de IP-uri de internet la care, de cele mai multe ori, nu există acces (autor necunoscut). Apreciez că violența nu este suficient de bine definită în legislația națională pentru ca un observator obiectiv să poată aprecia asupra existenței sau inexistenței acesteia, în lipsa unor vătămări fizice. Totodată, lipsa personalului calificat în astfel de cazuri, poate constitui o reală provocare*" (domeniu de activitate: control administrativ și constituțional asupra respectării drepturilor omului). Similară este și mențiunea: "*Nu există la nivel național o legislație specifică împotriva violenței asupra copilului, aceasta fiind cuprinsă în mai multe acte normative care reglementează situațiile privind violența asupra copiilor. Referitor la alinierea cadrului legislativ privind violența online sau prin intermediul tehnologiei există dificultate în privința măsurilor adoptate și aplicate, privind tehnologia informatică, cazurilor specifice*" (domeniu de activitate: control administrativ și constituțional asupra respectării drepturilor omului).
- Alte dificultăți identificate: "*înțelegere limitată din partea părinților, profesioniștilor și copiilor asupra riscurilor și formelor de violență ce pot apărea online, ceea ce limitează raportarea și prevenția; legislația românească actuală nu conține, în mod clar și unitar, definiții specifice pentru formele de violență care se manifestă exclusiv prin mijloace digitale*" (domeniu de activitate: protecția copilului).

Alte opinii exprimate în discuțiile de grup cu privire la reglementarea violenței offline

Forme de violență mai bine reglementate/ incriminate în legislația din România	Forme de violență suficient reglementate/ incriminate în legislația din România
- Infracțiunile sexuale - Lovirea sau alte violențe - Rele tratamente - Nedenunțarea - Trafic de persoane - Violența în familie/domestică - Divulgarea de imagini intime fără consimțământ - "Porn revenge" introdus recent în Codul penal (2023) *Cod penal art.226 (2[1]) Divulgarea, difuzarea, prezentarea sau transmiterea, în orice mod, a unei imagini intime a unei persoane identificate sau identificabile după informaţiile furnizate, fără consimţământul persoanei înfăţişate, de natură să provoace acesteia o suferinţă psihică sau să aducă atingere imaginii sale, se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.* *(2[2]) Prin imagine intimă se înţelege orice reproducere, indiferent de suport, a imaginii unei persoane nude, care îşi expune total sau parţial organele genitale, anusul sau zona pubiană sau, în cazul femeilor, şi sânii, ori care este implicată într-un raport sexual sau act sexual.* - Nedenunţarea cazurilor care implică fapte penale săvârşite faţă de un minor. *Cod penal art.266 alin.(1 indice 1) - (1[1]) Fapta persoanei care, luând cunoştinţă de comiterea unei fapte prevăzute de legea penală, de trafic şi exploatare a persoanelor vulnerabile ori contra libertăţii şi integrităţii sexuale, săvârşite faţă de un minor, nu înştiinţează de îndată autorităţile se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 2 ani.*	- Munca periculoasă - Pornografie infantilă
Soluții identificate în cadrul discuțiilor de grup: - Educație pentru părinți; - Prevenție primară; - Pornografia infantilă trebuie redenumită și incriminată în capitolul CAPITOLUL VII - Traficul şi exploatarea persoanelor vulnerabile, din Codul penal, de asemenea nu reglementează situațiile de imagini cu copii produse/ expuse de alți copii; - Agravarea infracțiunilor în care minorul este martor (completare în Codul penal). - Personal extins în cadrul DIICOT pentru soluționarea cazurilor de violență împotriva copiilor.	
Priorități identificate în cadrul discuțiilor de grup: campanii pentru părinți	
Alte aspecte menționate în cadrul focus-grupului: - Majoritatea formelor grave de violență împotriva copiilor sunt reglementate în legislația din România (inclusiv prin raportare la definițiile din ICVAC); - Formele de violență împotriva copiilor din ICVAC, care nu se regăsesc *expressis verbis* în legislația din România, pot fi încadrate în formele reglementate deja; - În ceea ce privește recenta reglementare cu privire la alienarea parentală (Legea nr.123/2024 pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului), se consideră că această nouă reglementare reprezintă o regresie legislativă, având drept consecință traumatizarea psihică și emoțională a copilului, fără niciun beneficiu pentru acesta.	

Alte opinii exprimate în discuțiile de grup cu privire la reglementarea violenței online

Forme de violență insuficient reglementate/ incriminate în legislația din România
- Conținut realizat prin A.I. – vulnerabilitate pentru copii;
- Nerespectarea verificării vârstei pe platforme – reglementarea furnizorilor care oferă servicii pe platforme;
- Pornografie infantilă online;
- Încercarea de racolare a minorilor (agățat, metoda loverboy);
- Cyberbullying - lipsește sancționarea penală a acestei forme de violență;
- Hărțuirea - nu este definită conform ICVAC;
- Umilirea - nu este definită conform ICVAC.
Soluții identificate în cadrul discuțiilor de grup:
- educație pentru părinți;
- campanii de informare și prevenire;
- identificarea utilizatorului;
- modificarea Codului penal pentru pedepse mai clare la pornografia infantilă;
- verificarea vârstei de acces la conținut online;
- modificarea infracțiunii de exploatare a unei persoane, prin completarea concursului de infracțiuni între traficul de copii în vederea producerii de material pornografic (art. 182 C.P);
- modificarea infracțiunii de exploatare a unei persoane pentru a include și infracțiunile săvârșite online;
- campanii naționale despre conținutul dăunător copiilor online;
- introducerea funcției de control parental pe dispozitivele utilizate de către minori;
- forme noi de violență online - să fie sancționate penal.
Priorități: violența în online; definirea consimțământului minorului;
Alte aspecte menționate în cadrul focus-grupului:
- formele de violență online nu sunt ușor de identificat, autorul este greu de identificat.

Prevederile IWA 49:2025 și gradul de implementare în legislația românească

Participanții la cercetare au fost întrebați despre prevederile ISO IWA 49:2025. Acestea reprezintă cerințe și recomandări privind serviciile de coordonare a anchetei penale și a celei privind protecția copilului în cazurile cu copiii-victime ale violenței, emise de ISO (Organizația Internațională de Standardizare). În principal, aceste cerințe și recomandări au drept obiectiv prevenirea retraumatizării copiilor în timpul procedurilor judiciare.

În cele ce urmează sunt redate rezultatele colectate în decursul sesiunilor de discuții și prin chestionarul online, rezultate cu privire la evaluarea implementării cerințelor și recomandărilor IWA 49:2025 în legislația românească.

În general, participanții la cercetare evaluează ca fiind mai **bine reglementate** în legislația românească următoarele cerințe și recomandări:

- *nediscriminare*, definită prin faptul că toți copiii sunt tratați la fel, indiferent de etnie, culoare, sex, limbă, religie, opinia politică sau de altă natură a copilului sau a părinților acestuia;
- *echipe multidisciplinare*, definite prin implicarea sincronizată a sistemului de protecție a copilului, anchetei penale și a sistemului medical și terapeutic psihologic pentru un răspuns coordonat și coerent;

În cadrul discuțiilor de grup sunt menționate, printre provocările comune, și lipsa de coordonare interinstituțională, resursele insuficiente și formarea inegală a specialiștilor.

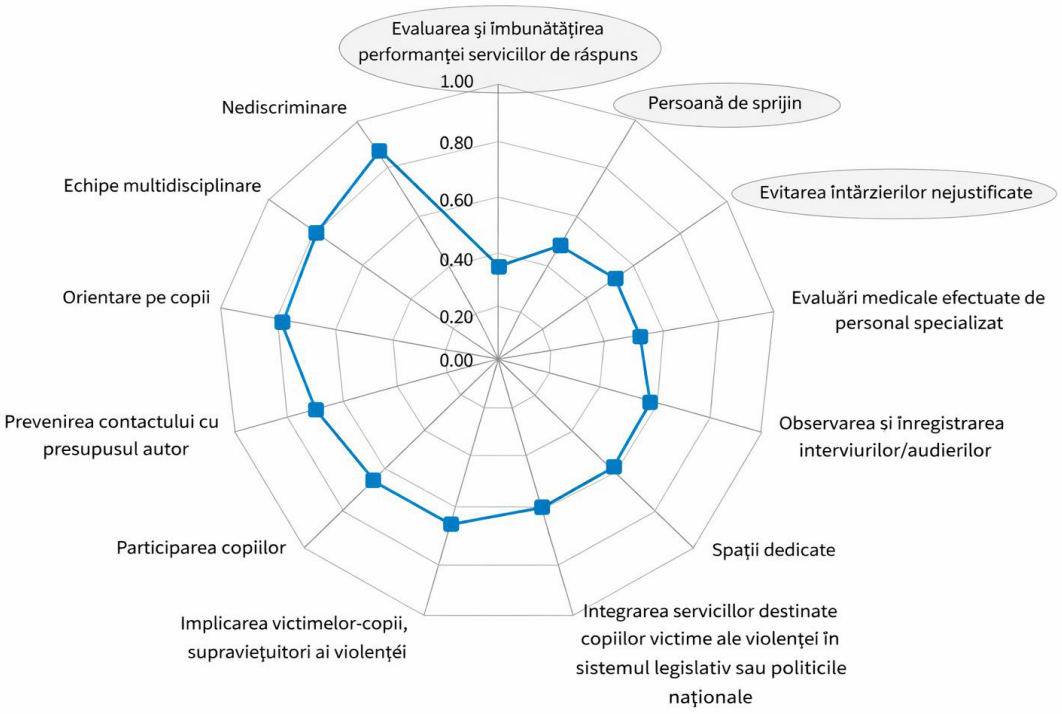
- *orientare pe copil*, definită prin faptul că toate serviciile urmăresc interesul superior al copilului și sunt adaptate nivelului de dezvoltare, nevoilor și drepturilor copilului;

- *prevenirea contactului cu presupusul autor*, definită prin faptul că locul în care se desfășoară interacțiunea cu copilul este amenajat astfel încât să se evite contactul dintre victimă și presupușii autori;
- *participarea copiilor*, definită prin respectarea drepturilor copiilor de a-și exprima opiniile, de a fi ascultați și de a primi informații.

Printre **cerințele și recomandările mai puțin bine reglementate** sunt amintite:

- *evaluarea și îmbunătățirea serviciilor de răspuns*, definită prin faptul că sunt stabilite criterii de evaluare a performanței prin decizia privind: ceea ce trebuie măsurat; metodele de măsurare și colectare a datelor; momentul în care rezultatele măsurătorilor ar trebui analizate și evaluate; modul în care rezultatele ar trebui utilizate pentru îmbunătățiri; Consensul, în cadrul discuțiilor de grup, a fost pe ideea de parțială reglementate în ceea ce privește serviciile de răspuns. Răspunsurile semnalează diferențe semnificative față de cerințele ISO IWA 49:2025, în special privind monitorizarea și utilizarea datelor.
- *persoană de sprijin,* definită drept persoana instruită și desemnată pentru a se asigura că atât copilul, cât și familia acestuia sunt pe deplin informați și sprijiniți pe tot parcursul procesului. Persoana de sprijin acționează ca punct unic de contact și se asigură că vocea copilului este auzită in toate acțiunile și deciziile luate cu privire la acesta;
- *evitarea întârzierilor nejustificate* cu privire la evenimentele care au copii-victime ale violenței: audierile de investigație, evaluările privind protecția copilului, procedurile judiciare și de aplicare a legii, examenele medicale și intervențiile terapeutice psihologice se desfășoară într-un termen rezonabil stipulat;
- *evaluări medicale efectuate de personal specializat,* inclusiv pediatri și asistente medicale pediatrice: personalul este instruit să efectueze examinări într-un mod informat despre traumă și într-un mod prietenos cu copilul. Sunt luate toate măsurile pentru a preveni retraumatizarea in timpul colectării probelor.

Fig. 2 Evaluarea reglementării cerințelor și recomandărilor ISO IWA 49:2025 în cercetarea cantitativă



Notă: Scorurile reprezintă medii cuprinse între 0 (nereglementat) și 1 (reglementat). Un scor mai apropiat de 1 indică o probabilitate mai mare de a fi reglementat în legislația românească.

În cadrul cercetării online au fost obținute și **evaluări mai degrabă intermediare** (considerate nici reglementate, dar nici nereglementate, undeva în zona de mijloc) pentru cerințele și reglementările ISO. Printre acestea se numără:

- *observarea și înregistrarea interviurilor/ audierilor*, ce face referire la faptul că observarea în direct a interviurilor ar trebui să fie posibilă dintr-o cameră separată, interviurile fiind înregistrate audio-vizual pentru a evita ca copiii să fie nevoiți să-și repete povestea. Înregistrarea este protejată pentru a preveni accesul neautorizat de către terți și pentru a se asigura că rămâne nealterată.
- *spații dedicate,* ce face referire la faptul că interviurile, examenele medicale și ședințele de terapie în cazul copilului victimă ar trebui să se desfășoare în spații prietenoase pentru copil.
- *integrarea serviciilor destinate copiilor victime ale violenței în sistemul legislativ sau politicile naționale* pentru a asigura recunoașterea lor formală, cuprinzând prevederi explicite care să acopere domeniul, instituțiile responsabile, organizarea și funcționarea lor.
- *implicarea victimelor - copii, supraviețuitori ai violenței*, definită prin faptul că implicarea supraviețuitorilor, beneficiari ai serviciilor de răspuns, se realizează încă din etapa de evaluare a nevoilor victimei de aceste servicii, precum și pe toată perioada de furnizarea a acestora.

Provocări identificate de participanții la cercetare cu privire la respectarea cerințelor și recomandărilor ISO IWA 49:2025 în țara noastră

- Printre provocările menționate se numără: "*insuficiența personalului calificat care determină o întârziere în intervenția în mod prompt și eficient în cazurile specifice*" (domeniu de activitate: apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului), formulată și sub forma "*o provocare fundamentală o reprezintă insuficiența personalului calificat și din această perspectivă nu se pot stabili termene fixe de intervenție în cazurile de violență*" (domeniu de activitate: apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului).

- Alte aspecte menționate: "*copiii din medii vulnerabile (rural, minorități, dizabilități) au acces limitat la servicii complete conform recomandărilor ISO, precum și fragmentarea responsabilităților și procedurilor, ceea ce duce la răspunsuri inegale și incomplete*" (domeniu de activitate: protecția copilului).
- Este menționată și soluția de tip Barnahus, însă este pusă sub semnul întrebării funcționalitatea sa: "*aducerea sub același acoperiș a instituțiilor menite să răspundă nevoilor copilului și funcționarea efectivă a acestora, în condițiile în care serviciile Barnahus nu par a avea rezultate satisfăcătoare*" (domeniu de activitate: justiție pentru copii).

Alte opinii exprimate în discuțiile de grup cu privire reglementarea serviciilor pentru copiii-victime ale violenței

Standarde bine reglementate	Standarde care nu sunt reglementate
- Barnahus (Sector 6 București); - camere de audiere; - parchete; - abuz sexual – există protocol între profesioniști;	- lipsa unui loc comun pentru oferirea tuturor serviciilor pentru copilul-victimă a infracțiuni („toate serviciile sub același acoperiș"); - lipsa unui timp limitat al procedurii; - pachet integrat, ușor de accesat de către copii; - suport psihologic – sprijin pe tot procesul în care este implicată victima minoră; - persoană de sprijin – are nevoie de formare psihologică; - formarea psihologilor din cadrul serviciilor în lucrul cu copii-victime ale violenței; - norme pentru desfășurarea audierilor; - metodologii de intervenție pe echipă; - psihoterapie - trebuie să fie oferită în cadrul DGASPC; - lipsa serviciilor pentru copii; - lipsa orientării pe copil; - lipsa standardelor pentru servicii adresate copiilor-victimă; - lipsa metodologiilor naționale unitare; - colaborare instituțională deficitară; - lipsa unor reguli și mecanisme clare.
Soluții identificate în cadrul discuțiilor de grup: - formarea profesioniștilor implicați (asistență socială, poliție, medici legiști, magistrați, procurori etc.); - identificarea formelor de violență asupra copiilor; - cunoașterea importanței obligațiilor de informare după situațiile de violență; - utilizarea mecanismului de raportare la 119; - referirea la poliție; - acompaniere realizată de profesioniști formați pentru asemenea situații; - observația medico-legală adaptată pentru copii; - proceduri child-friendly; - sancționarea personalului care nu respectă atribuțiile în ceea ce privește serviciile acordate copiilor – victime ale violenței; - completarea legislației pentru formele nereglementate; - măsuri educativ-sociale; - răspuns integrat și simultan al tuturor instituțiilor implicate; - îmbunătățirea procedurilor de lucru; - îmbunătățirea finanțării serviciilor oferite copiilor-victime ale violenței;	

Alte aspecte:

- Nu există alte programe pentru victime;
- Lipsa protocolului specific pe minor la INML;
- Infracțiuni multiple – neclarități la competența instituțiilor;
- Nu există instrucțiuni cu privire la serviciile oferite copiilor-victime ale traficului;
- Nu există metodologii de lucru în cazul serviciilor oferite copiilor-victime ale traficului;
- Timp prea lung între eveniment și consiliere;
- În centrul Barnahus din Sectorul 6 - profesioniștii nu vin să îl folosească: "*Există o casă Barnahus în București, care înțeleg că nu are doritori, [...] înțeleg că nu vin specialiștii acolo, să folosească facilitățile, E foarte interesant, mă gândesc că este din cauză că trebuie să se deplaseze ei de la serviciu...pentru copil evident ar fi fost minunat, dar deocamdată se pare că – ori nu sunt cunoscute avantajele – înțeleg că pe partea de medicină legală acolo este o problemă pentru că nu găsesc pe cineva care să vină acolo să asigure servicii pe partea asta*" (domeniu de activitate: justiție pentru copii).
- "Călătoria victimei"/"Victim's journey"- aplicarea acestui instrument în abordarea serviciilor pentru copiii-victime ale violenței;
- Stabilirea unui "asistent de sprijin pentru victimă"- coordonează serviciile oferite copilului victimă a violenței;
- Lipsește protocolul pentru examinări medico-legale ale copilului;
- Deși există reglementată în Codul de procedură penală urgența în recoltarea probelor în cazurile de violență sexuală, procedura este greoaie, neclară și de lungă durată, care poate determina anularea/ pierderea sau contaminarea probelor.

Prevederi cu privire la conținut online ilegal și conținut online dăunător în legislația românească

- Există un **consens clar în rândul participanților la cercetare în ceea ce privește diferențierea între conținutul ilegal** (interzis de lege) și cel dăunător (nociv, dar nu neapărat ilegal): "*există o diferență semnificativă între conținutul online ilegal și conținutul online dăunător copiilor, iar în practică, această distincție este importantă atât pentru formularea politicilor publice, cât și pentru intervenția autorităților. Conținutul online ilegal este acel conținut care încalcă legea, fiind sancționat. Conținutul online dăunător copiilor reprezintă acele materiale care nu sunt neapărat ilegale, dar care pot avea efecte negative asupra sănătății mintale, emoționale sau sociale a copiilor*" (domeniu de activitate: elaborarea de politici publice) sau "*conținutul ilegal în mediul online este cunoscut și stipulat în legislație. Conținutul dăunător este însă reprezentat de orice tip de informație care îți poate provoca frică, tristețe, stres, poate lua diverse forme violente, șocante, deranjante, mai ales pe platformele de socializare*" (domeniul de activitate: politici, strategii, standarde, metodologii în protecția drepturilor copilului)
- Totuși, o parte dintre respondenți menționează faptul că definiția conținutului online dăunător nu este reglementată în mod expres în legislația românească, ceea ce poate reprezenta o lacună: "*în prezent, legislația din România nu conține o definiție unitară a conținutului online dăunător copiilor. Există reglementări în domenii precum protecția copilului, audiovizual sau siguranță digitală, dar nu o definiție consacrată legal care să acopere toate formele de conținut cu potențial dăunător. Un astfel de demers, de cuprindere într-o singură definiție a unei noțiuni atât de vaste, își poate dovedi limitările*" (domeniu de activitate: elaborarea de politici publice) sau *"în prezent nu există o lege națională care să cuprindă o definiție a acestui concept, însă sunt stabilite criterii prin care conținutul poate fi încadrat, acesta fiind raportat de către utilizatori*" (domeniu de activitate: apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului).
- În privința mecanismelor de raportare și eliminare a conținutului dăunător, participanții la studiu apreciază că există astfel de inițiative, doar că uneori acestea funcționează fragmentat și au aplicare neuniformă: "*în România există resurse și inițiative relevante pentru raportarea și gestionarea conținutului ilegal și dăunător copiilor. Platforma Safernet, gestionată de Poliția Română, permite raportarea conținutului online ilegal, în special cel care vizează siguranța copiilor. De asemenea, în contextul aplicării Regulamentului privind serviciile digitale (DSA), autoritățile române, inclusiv ANCOM și CNA, au demarat măsuri privind supravegherea și limitarea conținutului ilegal sau dăunător, inclusiv prin elaborarea de ghiduri și mecanisme de semnalare. Totodată, există inițiative sectoriale și colaborări interinstituționale menite să consolideze protecția copiilor în mediul digital*" (domeniu de activitate: elaborarea de politici publice) sau "*există un mecanism de eliminare a conținutului ilegal, reglementat prin Legea nr. 50 din 18 martie 2024 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2022/2.065 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 octombrie 2022 privind o piață unică*

pentru serviciile digitale și de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale), precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 365/2002 privind comerțul electronic" (domeniu de activitate: justiție) sau "*platformele de raportare dezvoltate de societatea civilă*" (domeniu de activitate: protecția copilului).

Alte lacune legislative importante identificate în practică de către participanții la cercetare:

- Sunt menționate unele lacune legislative în ceea ce privește controlul vârstei în online: "*Aș putea adăuga aici inexistența unor acte normative care să impună o verificare reală și eficientă a vârstei utilizatorului, iar modelul francez poate fi exemplificat în acest sens. Acesta presupune existența unei entități terțe care să proceseze, în baza unor reglementări stricte, datele personale ale utilizatorului, în vederea acordării sau nu a accesului la anumite categorii de conținut. În felul aceste copiii sunt protejați cu privire la accesarea conținutului care, deși este legal, nu este recomandat pentru vârsta lor*" (domeniu de activitate: prevenirea și combaterea traficului de persoane).
- Alte aspecte semnalate fac referire la: "*lipsa incriminării cyberbullying-ului; inexistența unei platforme naționale centralizate, accesibilă publicului pentru raportarea directă a conținutului online ilegal sau dăunător copiilor; absența reglementărilor privind deepfake, grooming non-sexual; lipsa unor sancțiuni clare pentru platformele online care nu filtrează conținutul nociv pentru minori*" (domeniu de activitate: justiție).
- Sunt menționate, de asemenea, și situații particulare precum cele în care: "*victima este ademenită să producă material pornografic prin realizarea unor auto filmări și ajunge să fie la rândul său investigată penal pentru producerea de pornografie infantilă, ceea ce este complet irațional și în afara spiritului legii*" (domeniu de activitate: justiție pentru minori).

Recomandări și sugestii din partea participanților la cercetare:

Printre recomandările formulate se numără: *„implementarea unui mecanism de raportare extins și adaptat pentru minori, soluție IT de verificare a vârstei care să contribuie la protejarea minorilor online, interzicerea descărcării sau a capturării de ecran de către conturi a conținutului postat de minori, abordare multidisciplinară a victimelor violenței în mediul online, consolidarea formării practicienilor"* (domeniu de activitate: aspecte de drept penal si procedural penal si drepturile victimelor infracțiunilor); *„actualizarea HG nr. 49/2011 pentru a include și definiții ale altor forme de violență, ținând cont și de ICVAC, plus intervenția în aceste cazuri"* (domeniu de activitate: politici, strategii și cooperare internațională) și *„întărirea componentei de prevenție prin educația permanentă a copiilor cu privire la pericolele atât de numeroase în mediul online și a modalităților prin care aceștia se pot feri"* (domeniu de activitate: justiție pentru minori).

Concluzii preliminare și recomandări

În urma discuțiilor de grup și a rezultatelor obținute prin chestionarul online, rezultă că România dispune de un cadru legislativ relativ cuprinzător pentru sancționarea formelor grave de violență împotriva copiilor, în special în ceea ce privește infracțiunile sexuale, violența fizică severă, traficul de persoane, violența domestică și faptele de nedenunțare, fiind recent consolidate prin introducerea infracțiunilor de viol săvârșit asupra unui minor, agresiunea sexuală săvârșită asupra unui minor, precum și infracțiunea de divulgare de imagini intime fără consimțământ.

Cu toate acestea, există lacune semnificative în reglementarea unor forme de violență mai subtile sau cu impact psihologic major, precum căsătoria forțată, bullying-ul, izolarea copilului, hărțuirea, expunerea la violență domestică sau anumite forme de exploatare online, inclusiv cyberbullying-ul și conținutul generat prin inteligență artificială.

Reglementările actuale nu acoperă integral fenomene emergente din mediul digital și nu oferă mecanisme clare pentru prevenirea și sancționarea acestora, în special prin verificarea vârstei și identificarea autorilor în spațiul online.

Colaborarea interinstituțională rămâne deficitară, accesul la consiliere este adesea întârziat, iar formarea specializată a profesioniștilor este insuficientă.

Concluzia generală este că, pentru a asigura o protecție efectivă și un răspuns integrat la violența împotriva copiilor, România are nevoie de o abordare legislativă unitară care să includă toate formele de violență, de consolidarea mecanismelor de prevenire, de creșterea resurselor umane specializate și de dezvoltarea serviciilor integrate și a echipelor multidisciplinare accesibile și adaptate copiilor, atât offline, cât și online.

Recomandări cu privire la reglementarea/ incriminarea violenței offline:

Propuneri de modificare/completare a legislației penale:

- Introducerea în Codul penal a **infracțiunii distincte de căsătorie forțată** și interzicerea expresă a căsătoriei între minori, cu sancțiuni pentru persoanele și instituțiile implicate, inclusiv pedepsirea cu închisoarea.
- Introducerea unui capitol special în Codul penal privind violența împotriva copilului, care să reunească toate infracțiunile relevante, evitând dispersia actuală în mai multe capitole.
- Definirea și incriminarea „violenței psihologice" asupra minorului, inclusiv izolarea, umilirea, manipularea emoțională, cu sancțiuni adaptate gravității.
- Definirea clară a **izolării copilului** și includerea acesteia ca formă de rele tratamente.
- **Reformularea, inclusiv modificarea denumirii de proxenetism infantil**, mutând responsabilitatea exclusiv asupra adultului exploatator.
- Incriminarea explicită a **bullying-ului** și a **hărțuirii psihologice**, cu definirea lor conform ICVAC.
- Extinderea incriminării inclusiv modificarea denumirii de pornografie infantilă pentru a acoperi **materialele produse de alți minori** și reîncadrarea în capitolul privind traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile.
- Introducerea unei **circumstanțe agravante** pentru orice infracțiune comisă în prezența unui minor.
- Adoptarea unei infracțiuni autonome de „**grooming online**", distinctă de coruperea sexuală, care să incrimineze inițierea de contacte prin internet în scop sexual fără necesitatea întâlnirii fizice.

Alte propuneri de modificări/completări ale cadrului legislativ:

- Introducerea unor obligații legale pentru **platformele online** de a implementa filtre, raportări automate și proceduri de verificare a utilizatorilor minori.
- Crearea unui program național permanent de **educație digitală** privind protecția online a copiilor, inclus în curriculum-ul școlar obligatoriu, dar și pentru familiile cu copii.
- Obligația de **formare profesională periodică** pentru polițiști, procurori și judecători în domeniul protecției minorilor și investigării abuzului online și offline.

Recomandări cu privire la reglementarea/ incriminarea violenței online: se recomandă analizarea oportunității următoarelor modificări și completări legislative:

- Modificarea Codului penal pentru **incriminarea cyberbullying-ului** ca formă distinctă de violență online.
- Reglementarea conținutului online dăunător copiilor;

- Extinderea definiției „grooming-ului” pentru a acoperi și interacțiunile prin platforme de gaming, metaverse și aplicații de mesagerie criptată.
- Mecanisme de plângere adaptate minorilor, inclusiv buton de raportare simplificat și linii telefonice/ chat integrate direct în platformele digitale dedicate minorilor.
- Armonizarea definițiilor de **hărțuire și umilire** cu standardele ICVAC și introducerea lor în legislația penală.
- Introducerea unei **obligații legale pentru furnizorii de servicii care administrează platformele online** de a implementa mecanisme funcționale de verificare a vârstei reale și de identificare a utilizatorilor, conform Digital Services Act – *Regulamentul (UE) 2022/2065 privind o piață unică pentru serviciile digitale* și Directivei serviciilor mass-media audiovizuale (*Audiovisual Media Services Directive*).
- Definirea și incriminarea de **infracțiuni privind conținutul generat de AI** ce exploatează imaginea sau datele copiilor (de ex. *deepfake*, pornografie sintetică).
- Stabilirea unui **mecanism eficient ~~rapid~~ de cooperare** între poliție, DIICOT și furnizorii de servicii online pentru identificarea autorilor violenței împotriva copiilor.
- Campanii naționale integrate de educație digitală și prevenire, implicând școli, părinți și operatorii de platforme.

Recomandări cu privire la reglementarea serviciilor pentru copiii-victime ale violenței:

- Modificarea și/sau completarea HG nr. 49/2011, pentru a introduce (prin lege) **model tip Barnahus** ca standard național, cu centre regionale integrate și colaborare reglementată a tuturor instituțiilor și specialiștilor implicați. Totodată pentru o reglementare aplicabilă realităților societății românești se impune realizarea unei analize bazate pe feedback-ul oferit de copii (obținut prin tehnici psihologice care să nu genereze situații de retraumatizare a acestora), părinți/aparținători, specialiștii implicați în oferirea serviciilor pentru copii-victime ale violenței.
- Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială pentru fiecare copil victimă, cu termene clare și responsabilități nominalizate între instituții.
- Audit anual al serviciilor pentru copii victime, cu raport public și indicatori de performanță (timp de răspuns, rata de acces la consiliere, numărul cazurilor soluționate).
- Includerea psihoterapiei pe termen lung ca serviciu decontat din fonduri publice, nu doar intervenția de urgență.
- Platformă digitală interinstituțională pentru gestionarea cazurilor, partajarea informațiilor și monitorizarea traseului victimei („victim’s journey”).
- Elaborarea unui **set unic de standarde și metodologii naționale** pentru toate serviciile destinate copiilor-victime.
- Crearea unui **protocol medico-legal specific pentru minori**, cu termene pentru fiecare etapă/serviciu.
- Program de formare continuă pentru toți profesioniștii implicați, inclusiv module despre traumă complexă și comunicare adaptată vârstei copilului.
- Campanii naționale de informare despre serviciile disponibile, cu materiale accesibile copiilor, inclusiv în comunități vulnerabile (ex. romi, rural).

Concluzii și recomandări strategice

- Adoptarea unei **legislații unice** privind violența împotriva copiilor, care să reunească toate formele de violență offline și online.
- Creșterea resurselor umane specializate (psihologi, asistenți sociali etc.), în special în mediul rural.
- Consolidarea **cooperării interinstituționale**, care să urmărească interesul superior al copilului, precum și termene reduse pentru fiecare etapă a procedurilor.
- Introducerea **formării obligatorii** pentru toți profesioniștii implicați (poliție, magistrați, medici legiști, asistenți sociali) în vederea furnizării de servicii specifice copiilor victime ale violenței.

VI. Recomandări în ce privește violența online împotriva copilului

A. Exemple de bune practici care pot fi utilizate pentru îmbunătățirea cadrului legal din România:

1. Model de definiție recomandată (inspirată din UK, Danemarca și Germania)

„Conținut online dăunător copiilor reprezintă orice tip de conținut digital, indiferent de formă (text, imagine, video, audio, interactiv), care, prin natura, tematica, frecvența sau modul de prezentare:

- afectează sau are potențialul de a afecta dezvoltarea fizică, emoțională, socială, cognitivă sau morală a copiilor,
- expune copiii la riscuri semnificative de autovătămare, sinucidere, tulburări de alimentație, excludere socială, traumă psihologică, durere fizică, pierderi financiare,
- promovează, incită sau glorifică violența, ura, discriminarea, abuzul sau activitățile extrem de riscante."

Mențiune: Definiția ar trebui să includă o **distincție clară între conținut ilegal (de exemplu: pornografia infantilă - deja incriminată) și conținut legal, dar potențial dăunător (de exemplu: automutilare, provocări periculoase, cyberbullying).**

2. Înființarea unei structuri naționale pentru monitorizare și cercetare

Model: Observatorul francez al urii online

Recomandare:

- Pe termen lung, având în vedere avântul și impactul mediului digital în societatea actuală, se recomandă înființarea unui **Observator Național pentru Siguranța Copiilor în Mediul Digital**, aflat sub coordonarea unui organism independent sau a unei autorități, în parteneriat cu mediul academic, societatea civilă și platformele online.
- Rol: monitorizare, analiză, prevenție, educație digitală, recomandări de politici publice, sprijinirea dezvoltării unor politici publice bazate pe date.
- Observatorul ar trebui să respecte principiile libertății de exprimare și proporționalității, pentru a evita cenzura abuzivă.

3. Obligații pentru platformele digitale

Model: UK & ITALIA

- Evaluarea riscurilor de conținut (periodic, diferențiat pe categorii de vârstă);
- Verificarea eficientă a vârstei (nu doar prin declarație simbolică);
- Algoritmi mai siguri, care să nu recomande conținut periculos copiilor;
- Moderare eficientă și rapidă a conținutului semnalat;
- Transparență și raportare publică privind conținutul dăunător eliminat.

În Italia, **Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (AGCOM)** este desemnată drept coordonator național pentru serviciile digitale. Totodată, **Centrul pentru un Internet Sigur**[15] (cunoscut și sub numele de SIC) a fost creat pentru a oferi informații, consiliere și sprijin copiilor, tinerilor, părinților, profesorilor și educatorilor care au experiențe, inclusiv problematice, legate de internet și pentru a facilita raportarea materialelor ilegale online. Proiectul este coordonat de Ministerul Educației și Meritului în parteneriat cu unele dintre principalele entități italiene care se ocupă de securitatea online: *Autoritatea pentru Protecția Copiilor și Adolescenților, Agenția Națională de Securitate Cibernetică, Președinția Consiliului - Departamentul pentru Familie, Garantul pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Poliția de Stat, Universitățile din Florența și „La Sapienza" din Roma, Save the Children Italia, Telefono Azzurro, cooperativa EDI onlus, Skuola net și Organismul Autonom Giffoni Experience.*

În Regatul Unit, a fost adoptată în 2023 legislația care impune platformelor online obligația de a proteja utilizatorii, în special copiii, de conținut ilegal și dăunător, inclusiv materialele de abuz sexual asupra copiilor, **Office of Communications /OFCOM** fiind desemnat ca autoritate de reglementare, având puterea de a impune amenzi semnificative pentru nerespectarea acestor obligații.

4. Obligații pentru producătorii și distribuitorii de dispozitive conectate

Modelul Legii Studer din Franța:

- Dispozitivele digitale vândute în România să fie echipate cu **sisteme de control parental preinstalate** și ușor de activat.
- Obligativitatea informării utilizatorilor la prima pornire a dispozitivului.

5. Introducerea unei liste oficiale a tipurilor de conținut dăunător (similar modelului german)

- Constituirea unei **Liste Naționale a Conținutului Online Dăunător Copiilor**, administrată de un organism specializat.
- Reguli clare pentru includere/excludere, implicând:
  - » Experți independenți;
  - » Reprezentanți ai societății civile;
  - » Instituții publice relevante
- Criterii clare și transparente pentru includere:
  - » Conținut violent extrem;

15 https://www.generazioniconnesse.it/site/it/home/

- » Conținut cu instigare la ură;
- » Conținut care încurajează sinuciderea, automutilarea sau tulburările de alimentație;
  - o Pornografie accesibilă minorilor.

- Excluderi: Conținut cu valoare artistică, științifică, educativă sau jurnalistică, dacă nu este prezentat într-un mod care prejudiciază interesul superior al copilului.

B. Alte recomandări de îmbunătățire a cadrului național legislativ:

6. Sancțiuni proporționale și respectarea drepturilor fundamentale

- Orice măsură de eliminare de conținut trebuie:
- Să fie supusă unei evaluări de legalitate și proporționalitate;
- Să permită contestarea deciziei (garantarea dreptului la apărare și a libertății de exprimare);
- Să stabilească termene rezonabile pentru intervenție, fără a suprima dreptul la control judiciar.

7. Clarificarea și adaptarea cadrului penal

- Incriminarea specifică a *cyberbullying-ului* și a altor forme de violență online asupra minorilor.
- Reglementarea explicită a fenomenelor precum: *revenge porn*, *sextortion*, provocările online periculoase.

8. Platformă națională prietenoasă cu copiii pentru consiliere și raportare

- Crearea unei platforme dedicate pentru consiliere psihologică, raportarea conținutului dăunător, educație digitală.

9. Educație pentru siguranță online

- Introducerea unor module de **educație pentru siguranță digitală** în curriculumul școlar, în parteneriat cu mediul tehnologic și psihologi specializați.
- Campanii naționale de conștientizare pentru părinți, cadre didactice și copii.

Implementarea unui cadru normativ coerent și modern privind **conținutul online dăunător copiilor** trebuie să țină cont de:

- protejarea interesului superior al copilului;
- respectarea libertății de exprimare;
- proporționalitatea măsurilor;
- necesitatea unui echilibru între prevenție, intervenție și educație digitală;
- introducerea unui **program național de alfabetizare digitală** pentru copii, părinți și cadre didactice (model Italia/ Danemarca);
- crearea unei **platforme digitale de informare și sprijin parental**.

Concluzie

România dispune de un cadru legislativ și strategic **în curs de consolidare**, dar:

- **Lipsesc reglementările unitare și proactive privind conținutul online dăunător copiilor**.
- Este necesară o **reformă coerentă** care să includă:
  - definiții clare;
  - mecanisme de prevenție;
  - reguli pentru platforme;
  - monitorizare instituționalizată;
  - implicarea activă a comunității, părinților și educatorilor.

România are nevoie de o **politică publică integrată privind protecția copiilor în mediul digital**, bazată pe:

- prevenție;
- intervenție rapidă și proporțională;
- responsabilizarea platformelor și a producătorilor de echipamente;
- educație digitală și implicarea părinților.

Bibliografie

Bundesministerium der Justiz. (1949). *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (GG)* [Legea fundamentală a Republicii Federale Germania]. Gesetze-im-Internet. https://www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html.

Bundesministerium der Justiz. (1998). *Strafgesetzbuch (StGB)* [Codul penal german]. Gesetze-im-Internet. https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/englisch_stgb.html.

Bundesministerium der Justiz. (2002). *Jugendschutzgesetz (JuSchG)* [Legea privind protecția tinerilor]. Gesetze-im-Internet. https://www.gesetze-im-internet.de/juschg/BJNR273000002.html.

Bundesministerium der Justiz. (2017). *Netzwerkdurchsetzungsgesetz (NetzDG)* [Legea pentru îmbunătățirea aplicării legii în rețelele sociale]. Gesetze-im-Internet. https://www.gesetze-im-internet.de/netzdg/BJNR335210017.html.

Cabinet Office. (1989). *Children Act 1989* [Legea privind copiii, 1989]. UK Government Legislation. https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1989/41/section/1

Cabinet Office. (2004). *Children Act 2004* [Legea privind copiii, 2004]. UK Government Legislation. https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2004/31/contents

Cabinet Office. (2017). *Children and Social Work Act 2017* [Legea privind copiii și munca socială, 2017]. UK Government Legislation. https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2017/16/contents

Cabinet Office. (2021). *Domestic Abuse Act 2021* [Legea privind violența domestică, 2021]. UK Government Legislation. https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2021/17/part/1

Cabinet Office. (2006). *Safeguarding Vulnerable Groups Act 2006* [Legea privind protejarea grupurilor vulnerabile, 2006]. UK Government Legislation.

https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/47/contents

Cabinet Office. (2023). *Online Safety Act 2023* [Legea privind siguranța online, 2023]. UK Government Legislation. https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2023/50/contents

Consiliul Europei. (2001). *Convenția de la Budapesta privind criminalitatea informatică (Convention on Cybercrime)*.

Consiliul Europei. (2007). *Convenția Consiliului Europei pentru protecţia copiilor împotriva exploatării sexuale şi a abuzurilor sexuale (Convenția de la Lanzarote) (CETS nr. 201)*.

Consiliul Europei. (2018). *Linii directoare pentru respectarea, protejarea și îndeplinirea drepturilor copilului în mediul digital (Recomandarea CM/Rec(2018)7)*.

Comisia Europeană. (2021). *Strategia UE pentru Drepturile Copilului 2021–2024*.

Comisia Europeană. (2024). *Recomandarea (UE) 2024/1238 privind dezvoltarea și consolidarea unor sisteme integrate de protecție a copilului în interesul superior al copilului*.

Comisia Europeană. (2022). *Strategia europeană „Un internet mai bun pentru copii” (BIK+)*.

Comisia Europeană. (2025). *Lupta împotriva abuzului sexual asupra copiilor: reguli actualizate pentru a aborda noile tehnologii*.

Consiliul Național al Audiovizualului & Ministerul Educației și Cercetării. (2025). *Ghidul privind combaterea conținutului ilegal.*

Danmarks Regering. (1995). *Lov om forældremyndighed og samvær, lov nr. 387 af 14. juni 1995* [Legea privind autoritatea părintească, 1995]. Retsinformation.

https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1995/387.

Danmarks Regering. (2025). *Barnets lov, lovbekendtgørelse nr. 282 af 17. marts 2025* [Legea copilului, 2025]. Retsinformation. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/282.

Danmarks Regering. (2015). *Lov om social service, lovbekendtgørelse nr. 150 af 16. februar 2015* [Legea privind serviciile sociale, 2015]. Retsinformation.

https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2015/150.

Die Medienanstalten. (2024). Jugendmedienschutz-Staatsvertrag (JMStV): *Fünfter Medienänderungsstaatsvertrag* [Tratatul de stat privind protecția minorilor în mass-media: Al cincilea tratat de modificare].

Gouvernement Français. (n.d.). *Code de l'action sociale et des familles* [Codul de protecție socială și al familiilor]. Legifrance. https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074069.

Gouvernement Français. (n.d.). *Code pénal* [Codul penal]. Legifrance.

https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070719.

Gouvernement Français. (2020). *Loi n° 2020-766 visant à lutter contre les contenus haineux sur internet* [Legea Avia privind combaterea conținutului instigator la ură pe internet]. Legifrance. https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000042031970/.

Gouvernement Français. (2022). *Loi n° 2022-300 du 2 mars 2022 visant à renforcer le contrôle parental sur les moyens d'accès à internet* [Legea Studer privind consolidarea controlului parental asupra mijloacelor de accesare a internetului].

Legifrance. https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000045287677/.

Governo della Repubblica Italiana. (2023). *Decreto-legge 15 settembre 2023, n. 123: Misure urgenti di contrasto al disagio giovanile, alla povertà educativa e alla criminalità minorile, nonché per la sicurezza dei minori in ambito digitale*. [Decretul-lege nr. 123 din 15 septembrie 2023 privind măsuri urgente pentru combaterea dificultăților în rândul tinerilor, a sărăciei educaționale și a criminalității juvenile, precum și pentru siguranța minorilor în zona digitală]. Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana. https://www.normattiva.it/esporta/attoCompleto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=2023-09-15&atto.codiceRedazionale=23G00135

Governo della Repubblica Italiana. (2017). *Legge 29 maggio 2017, n. 71: Disposizioni a tutela dei minori per la prevenzione e il contrasto del fenomeno del cyberbullismo*. [Legea nr. 71 din 29 mai 2017 privind protecția minorilor pentru prevenirea și combaterea fenomenelor de hărțuire și cibernetică. Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana]. Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana.

https://www.normattiva.it/esporta/attoCompleto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=2017-06-03&atto.codiceRedazionale=17G00085

Guvernul României. (2023). *Planul Național de Acțiune pentru implementarea Garanției pentru Copii 2023–2030*.

Guvernul României. (2011). *Hotărârea de Guvern nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea şi intervenţia în echipă multidisciplinară şi în reţea în situaţiile de violenţă asupra copilului şi*

de violenţă în familie şi a Metodologiei de intervenţie multidisciplinară şi interinstituţională privind copiii exploataţi şi aflaţi în situaţii de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum şi copiii români migranţi victime ale altor forme de violenţă pe teritoriul altor state.

Guvernul României. (2021). *Hotărârea de Guvern nr. 592/2021 privind aprobarea Strategiei naţionale pentru prevenirea şi combaterea violenţei sexuale „SINERGIE" 2021–2030 şi a Planului de acţiuni pentru implementarea Strategiei naţionale pentru prevenirea şi combaterea violenţei sexuale „SINERGIE" 2021–2030*.

Guvernul României. (2022). *Raport cazuistică – 119, Numărul Unic – Din grijă pentru copii*.

Guvernul României. (2023). *Hotărârea de Guvern nr. 969/2023 privind aprobarea Strategiei naţionale pentru protecţia şi promovarea drepturilor copilului „Copii protejaţi, România sigură" 2023–2027*.

Guvernul României. (2024). *Hotărârea de Guvern nr. 1065/2024 privind aprobarea Planului naţional de combatere a violenţei şcolare*.

Guvernul României. (2024). *Hotărârea de Guvern nr. 1353/2024 privind aprobarea Strategiei naţionale pentru susţinerea părinţilor 2024–2030*.

Guvernul României. (2024). *Hotărârea nr. 533/2024 pentru aprobarea Strategiei naţionale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2024–2028*.

International Organization for Standardization. (2025). *Servicii de răspuns multidisciplinare și interinstituționale prietenoase cu copiii, destinate copiilor victime ale violenței – Cerințe și recomandări (IWA 49:2025)*.

Justitsministeriet. (2024). *Bekendtgørelse af straffeloven, lovbekendtgørelse nr. 1145 af 5. november 2024* [Codul penal, 2024]. Retsinformation. https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/1145.

Ministère des Solidarités et de la Santé. (2020). *Stratégie nationale de prévention et de protection de l'enfance 2020–2025* [Planul național de prevenire și protecție a copilului 2020–2025]. https://solidarites.gouv.fr/strategie-nationale-de-prevention-et-de-protection-de-lenfance-2020-2022

Ministerul Educației. (2023). *Ordinul ministrului educației nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violenţă asupra antepreşcolarilor/preşcolarilor/elevilor şi personalului unităţii de învăţământ, precum şi al altor situaţii corelate în mediul şcolar şi al suspiciunii de violenţă asupra copiilor în afara mediului şcolar*.

Ministerul Educației, Inspectoratul General al Poliției Române – Direcția Siguranță Școlară, Unitatea de Cercetare în Educație (Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație) & Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității. (2024). *Siguranța în școală*.

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale. (2023). *Planul Național de Acțiune pentru Implementarea Garanției pentru Copii (PNA)*.

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale. (2023). *Strategia Națională pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului 2023–2027*. Guvernul României.

Ofcom. (2023). *Protecting children from harms online: Guidance on content harmful to children* [Protecția copiilor împotriva riscurilor online: Ghid privind conținutul dăunător copiilor]. https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/consultations/category-1-10-weeks/statement-protecting-children-from-harms-online/main-document/guidance-on-content-harmful-to-children.pdf?v=395445

Ofcom. (2023). *Children's register of risks* [Registrul riscurilor privind copiii]. https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/consultations/category-1-10-weeks/statement-protecting-children-from-harms-online/main-document/childrens-register-of-risks.pdf?v=396667

Ofcom. (2023). *Children's risk assessment guidance and children's risk profiles* [Ghid privind evaluarea riscurilor pentru copii și profilurile de risc].

https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/consultations/category-1-10-weeks/statement-protecting-children-from-harms-online/main-document/childrens-risk-assessment-guidance-and-childrens-risk-profiles.pdf?v=396653

Ofcom. (2023). *Protection of children: Code of practice for user-to-user services* [Protecția copiilor: Cod de bune practici pentru serviciile între utilizatori].

https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/consultations/category-1-10-weeks/statement-protecting-children-from-harms-online/main-document/protection-of-children-code-of-practice-for-user-to-user-services-.pdf?v=395966

Ofcom. (2023). *Protection of children: Code of practice for search services* [Protecția copiilor: Cod de bune practici pentru serviciile de căutare].

https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/consultations/category-1-10-weeks/statement-protecting-children-from-harms-online/main-document/protection-of-children-code-of-practice-for-search-services.pdf?v=395675

Organizația Mondială a Sănătății. (2023*). Clasificarea Internațională a Violenței Împotriva Copiilor (ICVAC).*

Organizația Națiunilor Unite – Comitetul pentru Drepturile Copilului. (2021). *Comentariul general nr. 25 privind drepturile copilului în mediul digital.*

Organizația Națiunilor Unite. (1989). *Convenția ONU privind Drepturile Copilului*.

Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene. (2010). *Directiva 2010/13/UE privind serviciile mass-media audiovizuale (Directiva SMMA)*.

Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene. (2011). *Directiva (UE) 2011/93 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor și a exploatării sexuale a copiilor.*

Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene. (2016). *Regulamentul (UE) 2016/679 privind protecția datelor (Regulamentul general privind protecția datelor – GDPR)*.

Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene. (2012). *Directiva 2012/29/UE de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului*.

Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene. (2022). *Regulamentul (UE) 2022/2065 privind piața unică pentru serviciile digitale (Digital Services Act – DSA)*.

Parlamentul României. (1990). *Legea nr. 18/1990 pentru ratificarea Convenției cu privire la drepturile copilului (republicată)*.

Parlamentul României. (2003). *Legea nr. 196/2003 privind prevenirea şi combaterea pornografiei (republicată, cu modificările și completările ulterioare)*.

Parlamentul României. (2003). *Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice (republicată, cu modificările și completările ulterioare)*.

Parlamentul României. (2004). *Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului (republicată, cu modificările și completările ulterioare)*.

Parlamentul României. (2009). *Codul penal* (Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare).

Parlamentul României. (2023). *Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar (cu modificările și completările ulterioare).*

Parlamentul României. (2003). *Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice*.

Parlamentul României. (2004). *Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor*.

Parlamentul României. (2024). *Legea nr. 50/2024 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2022/2.065 al Parlamentului European şi al Consiliului din 19 octombrie 2022 privind o piaţă unică pentru serviciile digitale şi de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale), precum şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 365/2002 privind comerţul electronic.*

Salvați Copiii. (2023). *Raport cu privire la interacțiunea copilului victimă a abuzului sexual cu instituțiile statului implicate în gestionarea acestor cazuri.*

Salvați Copiii. (2024). *Incidența violenței asupra copilului – rezultatele consultării cu părinții și copiii*.

Salvați Copiii. (2025). *Efectele cyberbullying-ului asupra echilibrului emoțional al copiilor: Raport de cercetare sociologică cantitativă*.

Social- og Boligstyrelsen. (2023). *Bekendtgørelse om børnehuse, bekendtgørelse nr. 1487 af 6. december 2023* [Ordonanța privind casele de copii, 2023]. Retsinformation.

https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1487.

Smahel, D., Machackova, H., Mascheroni, G., Dedkova, L., Staksrud, E., Ólafsson, K., Livingstone, S., & Hasebrink, U. (2020). *EU Kids Online 2020: Survey results from 19 countries*. EU Kids Online.

WePROTECT Global Alliance. (2015). *Modelul de Răspuns Național (Model National Response)*.

Woolley, S. C. (Ed.), & Howard, P. N. (Ed.). (2019). *Computational propaganda: Political parties, politicians, and political manipulation on social media*. Oxford University Press.

Anexa 1. Legislația națională cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online

Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului "Copii protejați. România sigură" 2024-2027[16]

Se identifică problema cu privire la „Siguranţa copiilor în mediul digital", respectiv se menționează faptul că „accesul copiilor la servicii digitale aduce oportunităţi de utilizare a unor resurse globale de cunoaştere şi interconectare, dar implică şi riscuri."

Printre riscurile enunțate: expunerea la conţinut inadecvat vârstei sau contacte inadecvate, inclusiv cu abuzatori, la forme de violenţă, daune de reputaţie asociate cu publicarea de informaţii personale sensibile fie public, fie prin reţele de comunicare inter-personală, pierderea controlului asupra managementului identităţii online, încălcarea confidenţialităţii şi divulgarea informaţiilor despre locaţie sau utilizarea datelor personale ilegală sau cu consecinţe psihologice negative. În acord cu recomandările Strategiei UE privind drepturile copilului 2021-2024, responsabilităţile pentru asigurarea unui mediu digital sigur pentru copii trebuie să fie asumate de companiile care administrează aceste servicii, părinţi şi adulţi cu responsabilităţi de îngrijire a copiilor, profesori, precum şi de stat care reglementează condiţiile pentru funcţionarea serviciilor digitale."

Printre rezultatele așteptate după implementarea Strategiei: Ţinta nr. 19: „Până în anul 2027, vor fi adoptate reglementări pentru toate situaţiile în care copiii devin victime ale violenţei, inclusiv în mediul online."

Obiective din cadrul PLANULUI DE ACȚIUNE pentru implementare:

Dezvoltarea unor mecanisme de protecţie a copiilor împotriva violenţei, având ca obiectiv specific:

- Creşterea gradului de conştientizare a publicului larg în general şi a copiilor în particular cu privire la formele de violenţă şi impactul violenţei asupra copilului.

Măsuri: campaniile naționale cu privire la informaţii privind formele de violenţă asupra copiilor, pe categorii (copii, adulţi), (termen 2027, iar responsabili ANPDCA cu sprijinul Med, MAI, MS).

- Creşterea siguranţei utilizării mediului virtual de către copii.

Măsuri: Includerea elementelor referitoare la securitatea digitală în curriculumul şcolar, responsabil MEd, pentru următorii indicatori: Curriculumul şcolar cuprinde un set de elemente de securitate digitală

16 Hotărârea Guvernului nr. 969/2023 privind aprobarea Strategiei naţionale pentru protecţia şi promovarea drepturilor copilului „Copii protejaţi, România sigură" 2023-2027, din 12.10.2023

(termen de realizare 2024); 500.000 de copii beneficiari de informaţii cu privire la utilizarea în siguranţă a mediului virtual (termen de realizare 2027); Organizare campanii de informare şi conştientizare a beneficiilor dar şi riscurilor utilizării internetului de către copii, responsabil ANPDCA cu sprijinul Med, MAI, pentru următorii indicatori: 2 campanii de informare şi conştientizare (termen de realizare 2027); 500.000 de persoane care se angajează/implică/ răspund la mesajele de informare şi conştientizare ale campaniilor (termen de realizare 2027); Elaborarea unui ghid de utilizare în siguranţă a internetului de către copii, adaptat la diferite niveluri de vârstă, inclusiv în forme accesibilizate pentru copiii cu dizabilităţi – responsabil ANPDCA cu sprijinul MEd, MMSS, MAI, pentru următorii indicatori: Inventar al ghidurilor (manuale, instrucţiuni) de utilizare în siguranţă a internetului de către copii (termen de realizare 2023); Ghid de utilizare în siguranţă a internetului de către copii (termen de realizare 2023); Implementarea unor măsuri de siguranţă pentru copiii care utilizează mediul digital, responsabil ANPDCA cu sprijinul MAI, MCID, CNA, ANCOM, DNSC, pentru următorii indicatori: Analiză legislativă cu privire la măsurile de siguranţă a copiilor utilizatori ai instrumentelor digitale (termen de realizare 2023); Cadrul normativ privind siguranţa utilizării mediului digital de către copii (termen de realizare 2024). MCID cu sprijinul ANPDCA, pentru următorul indicator: Furnizori de servicii online care implementează mecanisme de prevenire a abuzurilor asupra copiilor (termen de realizare 2027); Organizarea şi funcţionarea unei platforme prietenoase cu utilizatorii copii pentru consiliere, responsabil ANPDCA cu sprijinul MCID, pentru următorul indicator: Platformă prietenoasă cu copiii utilizatori ai mediului şi instrumentelor digitale (termen de realizare 2023).

Planul Național de Acțiune pentru Implementarea Garanției pentru Copii (PNA)

Instrument strategic adoptat de Guvernul României în octombrie 2023, ca răspuns la Recomandarea Consiliului Uniunii Europene 2021/C 166/01 privind instituirea Garanției Europene pentru Copii. Are ca obiectiv principal prevenirea și combaterea excluziunii sociale a copiilor, prin garantarea accesului acestora la servicii esențiale.

Printre obiectivele generale: asigurarea accesului copiilor la servicii digitale în condiții de siguranță (ponderea copiilor care raportează că au fost victimele unor forme de violență online în anul anterior (defalcare a indicatorului privind ponderea copiilor care raportează că au fost victimele unor forme de violență)), realizat prin ”creșterea capacității adulților de a sprijini utilizarea în siguranță a mediului virtual de către copii” și ”creșterea siguranței utilizării mediului virtual de către copii”.

Strategia Națională pentru Susținerea Părinților: 2024-2030

Abordează *categoria părinţilor cu copii victime ale violenţei online*:

- violența online împotriva copiilor include o gamă largă de comportament nociv (cyberbullying, hărțuirea online, grooming, expunerea conținutului inadecvat);
- aceste experiențe pot avea efecte devastatoare asupra sănătății mintale și emoționale a copiilor, influențând-le negativ dezvoltarea.
- direcții de acțiune pentru a sprijini eficient acești părinți: organizarea de formări pentru a educa părinții despre riscurile violenței online și despre modul de protecție a copiilor lor (de ex: Salvați Copiii- oferă suport emoțional și sfaturi practice pentru gestionarea situațiilor de violență online).

Legea nr. 18/1990 pentru ratificarea Convenției cu privire la drepturile copilululi

Ratifică Convenţia cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite la data de 20 noiembrie 1989. Este cel mai important tratat internațional în domeniul drepturilor copilului, având 54 de articole și 3 protocoale opționale. Principiile fundamentale sunt: nediscriminarea (art. 2); interesul superior al copilului (art. 3); dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare (art. 6); respectarea opiniei copilului (art. 12).

Prin ratificarea Convenției, România s-a angajat să: transpună prevederile acesteia în legislația națională; asigure aplicarea efectivă a drepturilor copilului; raporteze periodic Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului asupra măsurilor luate.

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Este legea-cadru din România care transpune în dreptul intern prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990. Această lege reglementează cadrul juridic general privind respectarea, promovarea și garantarea drepturilor copilului în România.

Legea, precum și orice alte reglementări adoptate în domeniul respectării şi promovării drepturilor copilului, orice act juridic emis sau, după caz, încheiat în acest domeniu se subordonează cu prioritate principiului interesului superior al copilului.

Determinarea interesului superior al copilului implică o evaluare complexă care ia în considerare: nevoile sale esențiale (dezvoltare fizică, psihologică, educație, sănătate, securitate, stabilitate familială), opinia copilului corelată cu vârsta și maturitatea sa, istoricul personal (in experiențele de abuz sau violență), capacitatea celor responsabilități de creștere să satisfacă nevoile, precum și cele mai bune mențiuni formare nevoi.

Copilul are dreptul la protecție împotriva oricărei forme de abuz, neglijare, exploatare, trafic, migrație ilegală, răpire, violență (inclusiv online), indiferent de mediu în care se află.

Abuzul este definit ca orice act intenționat comis de o persoană aflată într-o poziție de responsabilitate, încredere sau autoritate față de copil, care îi pune în pericol viața, dezvoltarea sau integritatea. Acestea includ forme fizice, emoționale, psihologice, sexuale și economice.

Legea nr. 196/2003 privind prevenirea și combaterea pornografiei

Textul reglementează măsurile de prevenire și combatere a pornografiei, având ca scop protejarea demnității umane, a pudorii și a moralității publice. Sunt definite concepte de:

- Pornografie – acte cu caracter obscen și materialele care le reproduc sau le difuzează;
- Acte cu caracter obscen – comportament sexual explicite (individuale sau în grup), gesturi, imagini, sunete sau cuvinte indecente, mai ales dacă au loc în public;
- Materiale cu caracter obscen – orice formă de exprimare (obiecte, imagini, texte, înregistrări, aplicații etc.) care prezintă sau sugerează explicit activități sexuale.

Scopul acestor măsuri este prevenirea expunerii publice la conținut indecent și protejarea valorilor sociale fundamentale.

Se interzic și se sancționează cu amendă: accesul minorilor în localuri în care se prezintă programe de striptease sau erotice; vânzarea către minori de publicaţii având caracter pornografic; închirierea sau vânzarea către minori a filmelor pornografice, indiferent de suportul pe care sunt realizate.

Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar

Învățământul preuniversitar este reglementat ca prioritate națională și domeniu de interes public, desfășurat în limba română, limbile minorităților naționale, limba semnelor române și limbi de circulație internațională. Idealul educațional constă în formarea unei personalități autonome, dezvoltarea integrală a individului, participarea activă în societate și pregătirea pentru piața muncii.

Se instituie cadrul pentru Planul național de combatere a violenței școlare , destinat prevenirii și reducerii comportamentelor deviante (violente, discriminatorii, periculoase) în toate formele lor: fizică, verbală, psihologică (inclusiv bullying), sexuală, cibernetică etc.

Centrele județene/ale municipiului București de resurse și asistență educațională au rolul de a dezvolta și coordona servicii de informare, consiliere și sprijin pentru prevenirea comportamentelor de risc, inclusiv violența și consumul de droguri.

Bullying-ul (violența psihologică) este definit ca un comportament intenționat și repetat, fizic, verbal, relațional sau online, care are loc într-un context dezechilibrat de putere, având ca efect lezarea.

Hotărârea de Guvern nr. 1065/2024 privind aprobarea Planului național de combatere a violenței școlare

Documentul vizează:

a. cazuri de violenţă între preşcolari/ elevi[17];

b. cazuri de violenţă exercitată de personalul şcolii asupra antepreşcolarilor/ preşcolarilor/elevilor;

c. cazuri de violenţă a elevilor asupra personalului şcolii;

d. cazuri de violenţă a părinţilor în spaţiul şcolii, asupra personalului şcolii şi asupra antepreşcolarilor/ preşcolarilor/ elevilor;

e. cazuri de violenţă anti-şcoală.

Hotărârea de Guvern nr. 592/2021 privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030

Conform Glosarului de termeni extraşi din secţiunea privind bazele programării şi din secţiunea privind monitorizarea şi evaluarea PNUD, 2012, 60 UN Women[18], violenţa sexuală este definită ca fiind „orice act sexual, încercarea de a obţine un act sexual, comentarii sau avansuri sexuale nedorite sau acte desfăşurate pentru exploatarea sexuală, folosind constrângeri, ameninţări de vătămare sau forţă fizică, de către orice persoană, indiferent de relaţia cu victima, în orice cadru, inclusiv, dar fără a se limita la casă şi la serviciu".

O caracteristică importantă a acestui fenomen, în zilele noastre, vizează prezenţa violenţei sexuale, atât off-line, cât şi on-line - cybercrimes, iar, de cele mai multe ori, aceste forme se întrepătrund.

Obiective specifice:

OS I. Prevenire primară - acţiunile şi mijloacele care vizează împiedicarea apariţiei manifestărilor de violenţă sexuală (în general prin intermediul acţiunilor educative şi de informare a copiilor, fetelor/ femeilor, băieţilor/bărbaţilor).

OS II. Prevenire secundară - măsuri menite să diminueze evoluţia negativă/creşterea cazurilor de violenţă sexuală şi să prevină recidiva. Prevenirea secundară are ca scop identificarea timpurie a factorilor de risc pentru violenţa sexuală, în general acţiuni de consiliere a copiilor, fetelor/femeilor şi agresorilor şi prevenirea dezvoltării ulterioare a situaţiilor de acest gen.

OS III. Prevenire terţiară/Măsuri de combatere a violenţei sexuale - măsurile ce au drept scop combaterea violenţei sexuale şi limitarea fenomenului. Prevenirea terţiară are ca scop reducerea posibilităţilor de repetare a situaţiei de violenţă sexuală şi a consecinţelor acesteia, care de regulă sunt pe termen lung.

OS IV. Capacitate instituţională şi infrastructură socială.

---

17 printre care: bullyingul, cyberbullyingul; vătămarea corporală/ lovirea/ aruncarea cu obiecte; imobilizarea; obligarea copiilor cu alergii alimentare sau intoleranţe alimentare de a mânca/ingera alimente declanşatoare de reacţii alergice/ intoleranţe alimentare; ameninţarea, şantajul, hărţuirea, calomnia, terorizarea, lipsirea de libertate; atingeri nedorite, ciupiturile sau mângâierile fără consimţământ; solicitările care pun elevii în posturi foarte asemănătoare sau identice cu expunerea sexuală; instigarea/incitarea la violenţă/ură /discriminare; determinarea sau înlesnirea sinuciderii; ademenirea minorilor în scopuri sexuale; agresiunea sexuală, actul sexual cu un minor, violul, coruperea sexuală, racolarea minorilor în scopuri sexuale, exploatarea sexuală, pornografia infantilă; uciderea/ omorul; traficul de minori; alte acţiuni care pot provoca traume emoţionale şi care au drept consecinţă atingerea demnităţii ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare.

18 http://publichealth.ro/wpcontent/uploads/2015/09/implement_training-anual_RO_web.pdf

Hotărârea nr. 533/2024 pentru aprobarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2024-2028

Rezultate așteptate:

1. Măsuri solide de prevenire a victimizării şi revictimizării;

2. Măsuri integrate de finanţare a proiectelor de protecţie şi asistenţă a victimelor traficului de persoane;

3. Numărul şi calitatea serviciilor acordate victimelor traficului de persoane crescut;

4. Mecanism Naţional de Identificare şi Referire a victimelor traficului de persoane cunoscut şi aplicat la nivel integrat;

5. Resurse umane şi logistice necesare instituţiilor cheie în desfăşurarea acţiunilor investigative anti-trafic şi pentru sprijinirea suportului de orice fel acordat victimelor traficului de persoane;

6. Traininguri specializate adresate practicienilor anti-trafic;

7. Victime identificate pro-activ;

8. Mecanism Naţional de Coordonare a Victimelor pe parcursul procedurilor pen.ale actualizat şi funcţional.

Printre acțiunile de implementat se numără și:

1.2.1. Realizarea de activităţi de informare cu privire la abuzul şi exploatarea copiilor în online, desfăşurate în unităţi de învăţământ, cât şi în rândul copiilor aflaţi în sistem.

1.2.3. Implementarea, atât în mediul rural, cât şi în cel urban, de campanii/ acţiuni de informare şi conştientizare privind traficul de minori adresate copiilor şi adolescenţilor, în special în rândul grupurilor vulnerabile.

1.2.5. Formarea cadrelor didactice în vederea derulării de activităţi de informare a părinţilor şi copiilor cu privire la riscurile traficului de persoane.

1.2.6. Activităţi de informare privind traficul de minori adresate copiilor instituţionalizaţi.

1.4.3.Organizarea şi derularea în mediul online de campanii de prevenire a traficului de persoane, traficului de minori şi pornografiei infantile, adresate în mod specific grupurilor ţintă.

1.5.8. Înfiinţarea şi operaţionalizarea Observatorului Naţional al Copilului, baza naţională de date privind copiii care prezintă cazuri de vulnerabilitate (abuz, neglijare, sărăcie extremă).

2.2.4. Extinderea metodelor electronice/ tehnologice/ moderne de investigare în raport cu evoluţia tehnologică prin pilotarea unui soft de investigaţii online (OSINT) în cadrul a două unităţi de poliţie.

3.2.1. Activităţi de informare/instruire privind identificarea proactivă a situaţiilor de trafic de copii.

3.4.1. Analiză şi propuneri de modificare şi completare a prevederilor privind asistenţa şi protecţia copiilor victime ale traficului de persoane în contextul evaluării întregii legislaţii din domeniul victimelor traficului de persoane.

3.4.3. Instruirea asistenţilor sociali responsabili cu efectuarea de anchete sociale în contextul cazurilor privind copii, posibile, prezumate sau identificate victime ale traficului de persoane.

3.4.4. Efectuarea unei evaluări adecvate a riscurilor înainte de reintegrarea copiilor în familiile lor, ţinând seama de interesul superior al copilului.

3.4.5. Evaluarea sprijinului emoţional şi a asistenţei psihologice acordate de specialiştii furnizorilor publici şi privaţi de servicii pentru copii victime ale traficului de persoane.

3.4.6. Monitorizarea pe termen lung a reintegrării copiilor victime ale traficului de persoane.

Hotărârea nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state

Scop și obiective:

- Asigurarea unei intervenții eficiente și unitare, multidisciplinare și interinstituționale.
- Promovarea activităților de prevenire a violenței.
- Stabilirea responsabilităților instituționale și a procedurilor de colaborare.

Principii de intervenție:

- Interesul superior al copilului.
- Evitarea revictimizării.
- Participarea copilului și familiei la procesul de intervenție.
- Respectarea confidențialității și a eticii profesionale.

Intervenție și colaborare:

- Echipe multidisciplinare (asistenți sociali, medici, psihologi, polițiști, educatori).
- Necesitatea formării continue a profesioniștilor.
- Colaborare instituțională prin convenții de parteneriat.

Definiții relevante:

- Violența asupra copilului: orice formă de abuz fizic, emoțional, sexual, economic sau neglijare.
- Violența în familie: orice act de violență între membrii familiei, inclusiv asupra copilului, soțului/soției, concubinilor.
- Echipă multidisciplinară: grup de profesioniști din diferite domenii care colaborează în evaluarea și soluționarea cazului.
- Alte definiții cu privire la: abuz, neglijare, exploatarea copiilor, traficul de copii, forme particulare ale violenţei asupra copilului.

Etapele intervenției:

- Sesizarea cazului – poate fi făcută de orice persoană/instituție.
- Evaluarea inițială – realizată de DGASPC în 24-48 de ore.
- Evaluarea complexă – identificarea nevoilor victimei.
- Planul de intervenție – măsuri concrete (protecție, consiliere, reintegrare).
- Monitorizarea cazului – urmărirea evoluției și eficienței intervenției.

Rolul comunității și prevenirea:

- Implicarea comunității în prevenirea violenței (campanii, educație).
- Măsuri de sprijin pentru familiile aflate în dificultate.
- Identificarea timpurie a situațiilor de risc.

Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor

Reglementează măsurile de informare, de sprijin şi de protecţie acordate victimelor infracţiunilor.

Transpune în dreptul intern Directiva 2012/29/UE privind drepturile victimelor.

Orice persoană victimă a unei infracţiuni are dreptul de a fi recunoscută ca atare din momentul identificării, de a fi tratată cu respect, profesionalism, de a beneficia de protecţie şi sprijin individualizate, de a obţine compensaţii financiare şi de a i se restabili drepturile. De aceleaşi drepturi beneficiază şi membrii familiei acesteia.

Principii generale:

- Activitatea de informare și sprijin se bazează pe:
  - respectarea **nevoilor victimei** și a demnității umane;
  - **evitarea victimizării secundare**;
  - **siguranța victimei** și a familiei sale;
  - **nediscriminarea** (criterii: rasă, sex, vârstă, cetățenie, religie, orientare sexuală etc.);
  - **confidențialitatea** datelor;
  - **celeritatea** acordării măsurilor;
  - **interesul superior al copilului** – pentru victime minore;
  - **abordarea integrată** și cooperarea interinstituțională.

Instituții și structuri responsabile:

- La nivelul fiecărei **direcții generale de asistență socială și protecția copilului (DGASPC)** funcționează un **Compartiment pentru sprijinirea victimelor infracțiunilor**, format dintr-un asistent social, psiholog și consilier juridic.
- În cazurile speciale:
  - copii – conform Legii 272/2004 și HG 49/2011;
  - violență domestică – conform Legii 217/2003;
  - trafic de persoane – conform Legii 678/2001.
- Serviciile pot fi acordate și de **furnizori privați** acreditați.

Etapele procesului de sprijin:

1. Identificarea victimei;
2. Referirea către serviciul specializat;
3. Informarea inițială asupra drepturilor;
4. Evaluarea nevoilor (psihologice, sociale, juridice, medicale);
5. Acordarea serviciilor;
6. Monitorizarea cazului.

Evaluarea se finalizează printr-un **referat de evaluare**, păstrat maximum 1 an (sau pe durata sprijinului). DGASPC ține un **Registru special al victimelor**, cu date statistice transmise semestrial Ministerului Justiției.

Servicii de sprijin și protecție:

Victimele pot beneficia **gratuit** de:

- consiliere psihologică și juridică;
- sprijin emoțional și social;
- informare privind drepturile și procedurile;
- reintegrare socială;
- cazare temporară în centre de urgență.

Serviciile se acordă **confidențial, cu birocrație redusă**, în centre de zi sau centre rezidențiale.

Ordinul ministrului educației nr. 6235/2023 pentru aprobarea Procedurii privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar

Procedura reglementează modalităţile de lucru, regulile aplicabile şi responsabilităţile persoanelor implicate în managementul interinstituţional şi multidisciplinar al cazurilor de violență din spațiul școlii.

Conține definiția *cyberbullying* - o formă de bullying manifestat asupra unui copil/adult, prin mijlocirea tehnologiei digitale în mediul online, prin diverse reţele de socializare, prin intermediul platformelor de telefonie mobilă pentru schimburi de mesaje sau prin platformele de jocuri interactive şi de reţea desfăşurate online. Spre deosebire de caracterul repetitiv al violenţei psihologice - bullying manifestate în mediul offline de către un copil în relaţie cu unul sau mai mulţi copii, cyberbullyingul are un caracter permanent şi are scopul de a speria, înfuria sau umili pe cei vizaţi, făcând ca impactul negativ asupra victimei să fie foarte mare.

În identificarea cazurilor de bullying şi cyberbullying, personalul unității de învățământ şi elevii utilizează fişa de identificare din anexa nr. 3 la Ordin.

Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice

Statul român, prin autorităţile competente, elaborează şi implementează politici şi programe destinate prevenirii şi combaterii violenţei domestice, precum şi protecţiei victimelor violenţei domestice.

”Violenţa domestică” înseamnă orice inacţiune sau acţiune intenţionată de violenţă fizică, sexuală, psihologică, economică, socială, spirituală sau cibernetică, care se produce în mediul familial sau domestic ori între soţi sau foşti soţi, precum şi între actuali sau foşti parteneri, indiferent dacă agresorul locuieşte sau a locuit împreună cu victima.

”Violenţa cibernetică” - hărţuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, ameninţări online, publicarea nonconsensuală de informaţii şi conţinut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicaţiilor şi datelor private şi orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informaţiei şi a comunicaţiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicaţiile sau se pot conecta la internet şi pot transmite şi utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de ruşine, umili, speria, ameninţa, reduce la tăcere victima.

Include obligaţia Ministerului Transporturilor, Infrastructurii şi Comunicaţiilor, „prin organismele aflate în coordonare responsabile de prevenirea, analiza, identificarea şi reacţia la incidente în cadrul infrastructurilor cibernetice” de a oferi „asistenţă practică autorităţilor centrale şi locale în prevenirea şi răspunsul la violenţa cibernetică” (art. 9).

În România, cyberbullyingul nu este vizat de o legislaţie specifică, putând fi încadrat după caz, în diverse prevederi ale Codului Penal la infracţiunea de hărţuire, violarea vieţii private, şantaj, ameninţare, corupere sexuală a minorilor.

Codul Penal

- Art. 226 - violarea vieţii private – (21) divulgarea, difuzarea, prezentarea sau transmiterea, în orice mod, a unei imagini intime a unei persoane identificate sau identificabile după informaţiile furnizate, fără consimţământul persoanei înfăţişate, de natură să provoace acesteia o suferinţă psihică sau să aducă atingere imaginii sale, se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.
- Art. 374 - pornografie infantilă (infracțiune gravă)
- Art. 221 - coruperea sexuală a minorilor
- Art. 222 - racolarea minorilor în scopuri sexuale
- Art. 215 - folosirea minorului în scop de cerșetorie
- Art. 2161 - folosirea prostituţiei infantile
- Art. 211 - Traficul de minori

Legea nr. 50/2024 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2022/2.065 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 octombrie 2022 privind o piață unică pentru serviciile digitale și de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale), precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 365/2002 privind comerțul electronic

Legea are 3 obiective: desemnarea ANCOM ca și coordonator al serviciilor digitale, conform Regulamentului (UE) 2022/2.065, stabilirea regimului sancţionator aplicabil în cazul nerespectării obligaţiilor stabilite prin Regulament sau prin lege; stabilirea altor măsuri necesare pentru aplicarea adecvată a Regulamentului.

Se aplică serviciilor intermediare oferite destinatarilor acestora care sunt stabiliţi sau situaţi în Uniunea Europeană, furnizate de furnizorul de servicii intermediare al cărui loc principal de stabilire se află în România ori care îşi are reşedinţa în România ori al cărui reprezentant legal este stabilit în România.

Autoritățile naționale/judiciare pot emite:

- ordine de eliminare a conținutului ilegal (art. 9 DSA);
- ordine de furnizare de informații (art. 10 DSA);
- aceste ordine pot fi contestate la Curtea de Apel București, conform Legii nr. 554/2004.

Ghid privind combaterea conținutului ilegal- CNA & Ministerul Educației

Ghid[19] practic emis de CNA și Ministerul Educației, cu detalii referitoare la conținutul audiovizual, procedurile de sesizare a CNA, modalitățile de eliminare a conținutului ilicit de către CNA și sfaturi pentru protecția copiilor împotriva acestuia.

Printre tipurile de conținut ilegal care pot face obiectul unui ordin de eliminare de către CNA se numără și:

- Conținut dăunător pentru minori: Videoclipuri cu violență excesivă sau care promovează auto-vătămarea; conținut sexual explicit sau obscen accesibil minorilor; provocări periculoase, consum de droguri sau substanțe interzise; conținut care promovează tulburări alimentare (ex: anorexie); expunerea minorilor în mod inadecvat în videoclipuri.

19 https://cna.ro/IMG/pdf/MIN_ED_COMBATEREA_CONT_INUTULUI_ILEGAL_I_N_ONLINE_-_GHID_PRACTIC_CNA.pdf

- Discurs instigator la ură sau violență Incitare la ură pe criterii de gen, vârstă, rasă, etnie, naționalitate, cetățenie, credințe religioase, orientare sexuală, nivel de educație, categorie socială, afecțiuni medicale sau caracteristici fizice. Promovarea violenței fizice sau psihice. Amenințări directe la adresa unei persoane sau a unui grup de persoane.
- Conținut interzis de alte legi: pornografie infantilă.

CNA poate solicita eliminarea conținutului ilegal de pe orice platformă digitală care permite publicarea sau distribuirea de materiale, inclusiv: Platforme de social media: Exemple: Facebook, Instagram, TikTok, "X" - unde postările, imaginile și videoclipurile pot fi distribuite rapid și pot avea un impact major. Platforme de partajare a materialelor video (video-sharing): Exemple: YouTube, Vimeo – unde videoclipuri cu conținut ilegal pot ajunge la un public extins.

Ordinul de eliminare nu reprezintă cenzură, ci este o măsură legală aplicată exclusiv asupra materialelor care încalcă normele legale și pun în pericol drepturile fundamentale ale cetățenilor, ordinea publică sau siguranța națională.

CNA emite ordinul de eliminare imediat după ce Consiliul constată, pe baza raportului de monitorizare redactat după primirea unei petiții, că un material audiovizual disponibil pe o platformă digitală încalcă legislația europeană sau națională în vigoare. Platformele online foarte mari (VLOPs) au un timp de reacție variabil, în general 24 de ore, în funcție de complexitatea cazului și de măsurile interne de moderare.

Se recomandă ca părinții să: instaleze software de control parental pe dispozitivele utilizate de copii; creeze un mediu digital sigur acasă prin discuții regulate, prin stabilirea unor reguli clare (intervale de timp pentru utilizarea internetului, zone fără dispozitive electronice (ex.: în timpul meselor sau înainte de culcare)) și acordarea atenției activităților online ale copiilor; încurajeze copiii să informeze dacă întâlnesc conținut suspect sau îngrijorător și să folosească mecanismele de raportare puse la dispoziție de platforme pentru a semnala rapid conținutul dăunător sau ilegal.

Anexa 2. Legislația internațională și europeană relevante cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online

Convenția ONU privind Drepturile Copilului (United Nations Convention on the Rights of the Child, 1989)

Principalul instrument internațional cu forță juridică obligatorie care reglementează drepturile copilului. A fost adoptată de Adunarea Generală a ONU la 20 noiembrie 1989, iar România a ratificat-o prin Legea nr. 18/1990, fiind unul dintre primele state care au făcut acest lucru.

Art. 19 CRC – Protecția împotriva tuturor formelor de violență (violența psihologică, hărțuirea (cyberbullying), abuzul sexual online, grooming-ul)

Art. 16 CRC – Dreptul la viață privată (protecția datelor personale ale copiilor, dreptul la intimitate în comunicări (de ex. pe platformele sociale), limitarea supravegherii invazive sau a profilării comportamentale)

Art. 17 CRC – Accesul la informații și mass-media (obligația de filtrare a conținutului dăunător (pornografie infantilă, discurs instigator la ură, provocare la suicid etc.) și educarea copilului în utilizarea responsabilă a internetului)

Art. 34 CRC – Protecția împotriva exploatării sexuale (grooming, livestreaming abuziv, sextortion, distribuirea de materiale pornografice cu minori)

Comentariul general nr. 25 (2021) al Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului (General Comment No. 25 (2021) on children's rights in the digital environment)

- explică modul în care statele părți ar trebui să implementeze Convenția în ceea ce privește mediul digital și oferă îndrumări cu privire la măsurile legislative, de politică și de altă natură relevante pentru a asigura respectarea deplină a obligațiilor care le revin , având în vedere oportunitățile, riscurile și provocările legate de promovarea, respectarea, protejarea și îndeplinirea tuturor drepturilor copiilor în mediul digital.
- garantarea realizării drepturilor copiilor în raport cu mediul digital se bazează pe: nediscriminare, interesul superior al copilului, dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare, respect pentru opiniile copilului.

Măsuri generale de implementare:

- Legislație: Statele trebuie să adopte legi conforme cu standardele internaționale privind drepturile copilului în mediul digital.
- Politici publice: Integrarea protecției online în politicile naționale pentru copil.

- Coordonare instituțională: Stabilirea unei autorități coordonatoare cu competențe în drepturile copilului în mediul digital.
- Alocare de resurse: Finanțarea infrastructurii și a incluziunii digitale.
- Date și cercetare: Colectarea de date dezagregate, respectând confidențialitatea.
- Monitorizare independentă: Instituțiile naționale pentru drepturile omului trebuie să aibă competență și în domeniul digital.
- Informare și educare: Campanii și formare pentru copii, părinți, profesori și actori privați.
- Sectorul privat: Impunerea de obligații companiilor pentru respectarea drepturilor copilului și evaluări de impact.
- Publicitate digitală: Interzicerea profilării comerciale și a publicității manipulative adresate copiilor.
- Acces la justiție: Mecanisme de plângere legate de mediul digital gratuite, confidențiale, accesibile și adaptate copiilor.

Protecția copilului:

- Violența în mediul digital: Prevenirea și sancționarea abuzurilor online, inclusiv exploatarea sexuală.
- Mediul familial și îngrijirea alternativă: Sprijin și îndrumare pentru părinți în gestionarea echilibrată a expunerii digitale.
- Copiii cu dizabilități: Accesibilitate și adaptare tehnologică.
- Sănătatea și bunăstarea: Promovarea accesului sigur la servicii medicale digitale, combaterea dezinformării și publicității pentru produse nesănătoase.
- Educația: Infrastructură digitală echitabilă, alfabetizare digitală și protecție a datelor în context educațional.
- Cultură, joc și recreere: Promovarea unui echilibru între activitățile digitale și cele offline.

Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale Lanzarote, 25 octombrie 2007 (Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse – CETS nr. 201)

- primul instrument[20] internațional obligatoriu care impune statelor părți să incrimineze toate formele de abuz sexual asupra copiilor, inclusiv cele comise în mediul familial, de autorități sau prin mijloace digitale (inclusiv internet).
- Avocatul Poporului este desemnat ca instituţie naţională independentă responsabilă cu apărarea drepturilor copilului până la înfiinţarea unei alte instituţii naţionale independente;
- Ministerul Muncii, Familiei şi Protecţiei Sociale este instituţia naţională responsabilă cu promovarea drepturilor copilului până la înfiinţarea unei instituţii naţionale independente care să promoveze şi să apere drepturile copilului.
- Domenii reglementate: infracțiuni (art. 18–23), prevenire (art. 4–17), asistență și protecție (art. 30–39), justiția penală (art. 27–33), cooperare internațională și monitorizare (art. 38–46).

Convenția de la Budapesta (2001) privind criminalitatea informatică (Convention on Cybercrime, Budapest 2001)

- primul tratat[21] internațional obligatoriu care reglementează în mod cuprinzător criminalitatea informatică și cooperarea internațională în acest domeniu.
- oferă instrumente de protecție penală împotriva exploatării copiilor online;

20 România a semnat Convenția la 25 octombrie 2007 și a ratificat-o prin Legea nr. 252/2010
21 România este stat parte încă din 2004, prin Legea nr. 64/2004.

- facilitează cooperarea internațională în cazuri transfrontaliere (grooming, live-streaming abuziv etc.);
- este complementar Convenției de la Lanzarote și Convenției ONU privind drepturile copilului (CG 25/2021).

Domenii reglementate:

- Infracțiuni în domeniul tehnologiei informației: infracțiuni contra confidențialității, integrității și disponibilității sistemelor informatice (art. 2–6); Infracțiuni legate de fraude și falsuri informatice (art. 7–8); infracțiuni informatice legate de conținut (art. 9); infracțiuni legate de drepturile de autor (art. 10);

"Guidelines to respect, protect and fulfil the rights of the child in the digital environment" (Linii directoare pentru respectarea, protejarea și îndeplinirea drepturilor copilului în mediul digital- Recomandarea CM/Rec(2018)7 a Comitetului de Miniștri- Consiliul Europei)

Recomandarea vizează sprijinirea statelor membre în adoptarea unei abordări strategice coerente, în conformitate cu standardele internaționale (ex. Convenția ONU privind Drepturile Copilului, CEDO), pentru a asigura exercitarea deplină a drepturilor copilului în mediul digital, inclusiv online.

Principiile fundamentale pe care trebuie să se bazeze liniile directoare:

- Interesul superior al copilului – primordial în orice acțiune legată de mediul digital.
- Capacitățile evolutive – recunoașterea dezvoltării progresive a copilului.
- Nediscriminarea – toate drepturile sunt garantate fără discriminare.
- Dreptul de a fi ascultat – copilul trebuie consultat în chestiuni care îl privesc.
- Implicarea actorilor relevanți – obligația statului de a coopera cu părțile interesate (familie, școală, sector privat).

Principii operaționale și măsuri aferente a fi implementate:

- Accesul la mediul digital: Asigurarea accesului echitabil, inclusiv pentru copiii vulnerabili & Conținut și servicii digitale prietenoase, sigure și adaptate vârstei.
- Libertatea de exprimare și informare: Protejarea dreptului copilului de a primi și difuza informații & Educație privind exprimarea responsabilă în mediul online.
- Participare, joc, asociere: Sprijinirea participării civice a copiilor prin mijloace digitale & Promovarea jocului și a recreerii în spațiul online.
- Viața privată și protecția datelor: Aplicarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal & Interzicerea profilării automate a copiilor, cu excepții limitate și bine reglementate.
- Dreptul la educație: Promovarea alfabetizării digitale încă din primii ani & Acces egal la resurse educaționale digitale.
- Protecție și siguranță: Prevenirea exploatării, abuzului, discursului instigator la ură & Sisteme de control parental și verificare a vârstei conforme cu principiile protecției datelor.
- Remedii: Mecanisme accesibile, adaptate copilului pentru reclamații și reparații (inclusiv instanțe, autorități administrative, Ombudsman).

Organizarea cadrului național:

- Cadrul juridic: Armonizarea legislației naționale cu standardele europene/internaționale (ex. Convenția Lanzarote, Convenția de la Budapesta) & Prevenirea incriminării copilului în cazuri de abuz între egali.

- Politici și instituții: Elaborarea unei strategii naționale integrate & Implicarea copiilor și a actorilor relevanți în procesul de elaborare.
- Cooperare națională: Crearea unui mecanism de coordonare interinstituțională & Promovarea cooperării public-privat și implicarea societății civile.

Clasificarea Internațională a Violenței Împotriva Copiilor (ICVAC) - International Classification of Violence against Children (ICVAC), 2023

Unitatea de clasificare a ICVAC[22] este un act violent comis împotriva unui copil sau a mai multor copii. Prin urmare, actele violente sunt clasificate în seturi de categorii diferite, reciproc exclusive și exhaustive, folosind drept criterii natura actului, precum și gravitatea și frecvența acestuia.

Obiectivele ICVAC sunt următoarele:

- La nivel internațional: să măsoare într-un mod consecvent și cuprinzător diferitele forme de violență împotriva copiilor, indiferent de diferențele legislative dintre țări; să îmbunătățească comparabilitatea statisticilor între țări;
- La nivel național: să fie utilizat ca model pentru a oferi structuri și a organiza date statistice privind violența împotriva copiilor din diferite surse de date; să îmbunătățească consecvența și comparabilitatea în cadrul și între sectoare din cadrul țărilor; să contribuie la creșterea capacităților birourilor naționale de statistică și la îmbunătățirea calității datelor privind violența împotriva copiilor; să schimbe baza statisticilor naționale privind violența împotriva copiilor, de la definiții bazate pe lege la definiții bazate pe acte; să creeze date care vor conduce la politici și programe publice mai bune pentru a preveni și a răspunde la violența împotriva copiilor, inclusiv pentru cei care sunt deosebit de vulnerabili la violență;
- Violența împotriva copiilor se referă la orice act deliberat, nedorit și neesențial, fie că este comis în mod amenințat sau este real, împotriva unui copil sau împotriva mai multor copii, care are ca rezultat sau are o probabilitate mare de a avea ca rezultat decesul, vătămarea corporală sau alte forme de suferință fizică și psihologică.
- Actele dăunătoare includ orice act care are ca rezultat sau are o probabilitate mare de a avea ca rezultat decesul, vătămarea corporală sau alte forme de suferință fizică și psihologică. Consecințele dăunătoare ale actelor violente pot fi imediate sau pot duce la consecințe pe tot parcursul vieții asupra sănătății fizice și mintale a copilului.

Clasificarea este ierarhică:

Nivelul 1: 6 categorii mari de violență:

- Omorul violent al unui copil
- Violență fizică
- Violența sexuală
- Violență psihologică
- Neglijarea copilului
- Alte acte de violență neclasificate altfel

Nivelul 2: subcategorii în funcție de gravitație, frecvență, etc.

”Weprotect Global Alliance Model National Response” (2015)

- cadru comprehensiv pentru statele membre în vederea dezvoltării și consolidării capacităților de prevenire și combatere a exploatării și abuzului sexual al copiilor în mediul online.

22 https://data.unicef.org/resources/international-classification-of-violence-against-children/

- modelul reprezintă o structură strategică alcătuită din 6 domenii cheie: politici și guvernanță, legislație și justiție penală, suport pentru victime, prevenire și sensibilizare, capacitate și resurse, cooperare și parteneriate.

Directiva serviciilor mass-media audiovizuale - Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale

Protecția minorilor și a demnității umane (ART. 6 ȘI 6A[23]):

- se interzic conținuturile care incită la ură sau violență.
- serviciile care pot afecta dezvoltarea fizică, mintală sau morală a minorilor trebuie restricționate tehnic (ex: orare speciale, verificare vârstă sau alte măsuri tehnice).
- conţinutul cel mai dăunător, cum ar fi violenţa nejustificată și porno grafia, face obiectul celor mai stricte măsuri.

Norme privind platformele video (ex: YouTube):

- să protejeze minorii;
- să reglementeze conținutul incitator la ură;
- să colaboreze la coduri de conductă și să ofere utilizatorilor mecanisme de raportare a conținutului nociv.

Directiva (UE) 2011/93 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor

- stabilește[24] norme minime privind definirea infracțiunilor și sancțiunile în domeniul abuzului sexual și al exploatării sexuale a copiilor, al pornografiei infantile și al solicitării copiilor în scopuri sexuale. De asemenea, introduce dispoziții pentru a consolida prevenirea acestor infracțiuni și protecția victimelor acestora.
- impune incriminarea următoarelor categorii de fapte: abuzul sexual (art. 3), exploatarea sexuală (art. 4), pornografia infantilă (art. 5), ademenirea copiilor online/grooming (art. 6).

Prevenție și intervenție

Obligația statelor de a implementa campanii de informare și formare pentru profesioniști (polițiști, magistrați, personal medical etc.).

Programe voluntare de intervenție pentru potențialii infractori – art. 22–24.

Măsuri tehnice de blocare/eliminare a conținutului cu pornografie infantilă – art. 25.

Directiva a fost transpusă în legislația națională prin modificarea Codului penal și altor acte normative conexe (ex. Legea 272/2004 privind protecția copilului).

Regulamentul (UE) 2022/2065 – Digital Services Act (DSA)

Conține o serie de dispoziții relevante din perspectiva protecției și promovării drepturilor copilului în mediul online, în concordanță cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și Convenția ONU privind drepturile copilului.

Furnizorii de servicii intermediare care vizează în principal minorii, de exemplu prin proiectarea sau comercializarea serviciului, sau care sunt utilizate în mod predominant de minori, ar trebui să depună eforturi deosebite pentru a face ca explicația condițiilor lor generale de utilizare să fie ușor de înțeles de către minori.

23 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02010L0013-20250208
24 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02011L0093-20111217

O platformă online este accesibilă minorilor atunci când condițiile sale generale de utilizare le permit minorilor să utilizeze serviciul, când serviciul său este direcționat către minori sau este utilizat în mod predominant de aceștia sau când furnizorul are cunoștință în alt mod de faptul că unii dintre destinatarii serviciului său sunt minori, de exemplu, deoarece prelucrează deja în alte scopuri date cu caracter personal ale destinatarilor serviciului său din care reiese vârsta acestora. Furnizorii de platforme online utilizate de minori ar trebui să ia măsuri adecvate și proporționale pentru a proteja minorii, de exemplu, proiectându-și interfețele online sau unele părți ale acestora astfel încât să aibă în mod implicit un maxim de confidențialitate, siguranță și securitate pentru minori, dacă este cazul, sau adoptând standarde de protecție minorilor sau coduri de conduită pentru protecția minorilor.

Atunci când evaluează riscurile pentru drepturile copilului, furnizorii de platforme online foarte mari și de motoare de căutare online foarte mari ar trebui să ia în considerare, de exemplu, cât de ușor este pentru minori să înțeleagă proiectarea și funcționarea serviciului, precum și modul în care minorii pot fi expuși prin intermediul serviciului lor la conținuturi care pot afecta sănătatea și dezvoltarea fizică, mentală și morală a minorilor.

Furnizorii de platforme online foarte mari și de motoare de căutare online foarte mari instituie măsuri de atenuare rezonabile, proporționale și eficace, adaptate la riscurile sistemice specifice

Protecția minorilor în mediul online - Furnizorii de platforme online accesibile minorilor instituie măsuri adecvate și proporționale pentru a asigura un nivel ridicat de confidențialitate, siguranță și securitate a minorilor în cadrul serviciului lor (art.28).

Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) - Regulamentul– GDPR

În ceea ce privește oferirea de servicii ale societății informaționale în mod direct unui copil, prelucrarea datelor cu caracter personal ale unui copil este legală dacă copilul are cel puțin vârsta de 16 ani. Dacă copilul are sub vârsta de 16 ani, respectiva prelucrare este legală numai dacă și în măsura în care consimțământul respectiv este acordat sau autorizat de titularul răspunderii părintești asupra copilului.

Statele membre pot prevedea prin lege o vârstă inferioară în aceste scopuri, cu condiția ca acea vârstă inferioară să nu fie mai mică de 13 ani.

Operatorul depune toate eforturile rezonabile pentru a verifica în astfel de cazuri că titularul răspunderii părintești a acordat sau a autorizat consimțământul, ținând seama de tehnologiile disponibile[25].

Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Strategia UE pentru Drepturile Copilului 2021–2024

Strategia[26] propune noi acțiuni pentru o mai bună protecție, promovare și realizare a drepturilor copilului.

Reunește toate instrumentele legislative, politice și de finanțare noi și existente ale UE privind drepturile copilului într-un cadru cuprinzător.

Se propun acțiuni specifice în 6 domenii tematice prioritare:

- participarea la viața politică și democratică;
- incluziunea socio-economică, sănătatea și educația;
- combaterea violenței împotriva copiilor și asigurarea protecției copiilor;

25 https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj?locale=ro
26 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex%3A52021DC0142

- justiție favorabilă copiilor;
- societatea digitală și societatea informațională;
- dimensiunea globală – sprijinirea, protejarea și responsabilizarea copiilor la nivel mondial, inclusiv în situații de criză și de conflict.

Prezența online a copiilor crește expunerea acestora la conținuturi dăunătoare sau ilegale, cum ar fi materialele care prezintă abuzuri sexuale asupra copiilor sau scene de exploatare sexuală a copiilor, materialele pornografice și conținutul destinat adulților, mesajele cu caracter sexual (sextingul), discursurile online de incitare la ură, informații eronate sau acțiuni de dezinformare, din cauza lipsei unor sisteme eficace de control parental sau de verificare a vârstei.

Expunerea online prezintă, de asemenea, riscuri de contacte dăunătoare și ilegale, cum ar fi manipularea și acostarea copiilor pe internet în scopuri sexuale (cyber-grooming), ademenirea copiilor în scopuri sexuale, hărțuirea pe internet, abuzul și hărțuirea online.

Expunerea excesivă la ecrane și la activitățile online reprezintă un motiv de preocupare pentru sănătatea și bunăstarea mintală a copiilor, întrucât acestea duc la creșterea nivelului de stres, la deficit de atenție, la probleme de vedere și la lipsa activității fizice și sportive.

Recomandarea (UE) 2024/1238 a Comisiei din 23 aprilie 2024 privind dezvoltarea și consolidarea unor sisteme integrate de protecție a copilului în interesul superior al copilului

Statele membre ar trebui să ia măsuri eficace, adecvate și proporționale pentru a dezvolta și a consolida în continuare sistemele integrate de protecție a copilului, cu scopul de a proteja copiii împotriva oricărei forme de violență, și anume împotriva tuturor formelor de violență fizică sau mentală, a vătămărilor sau a abuzurilor, a neglijenței sau a tratamentului neglijent, a maltratării sau a exploatării, inclusiv a abuzurilor sexuale, fizice, online sau în lumi virtuale („violența împotriva copiilor”)[27].

Strategia europeană „Un internet mai bun pentru copii”(37) (BIK+)

Adoptată în mai 2022, cu scopul de a îmbunătăți serviciile digitale adecvate vârstei și de a asigura că fiecare copil este protejat, autonomizat și respectat online.

Opinia referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic şi Social European şi Comitetul Regiunilor - Un deceniu digital pentru copii şi tineri: noua strategie europeană „Un internet mai bun pentru copii” (BIK+) COM (2022) 212 a fost adoptată de Camera deputaților în septembrie 2022.

Conține trei piloni cheie:

- Asigurarea unor experiențe digitale sigure: protejarea copiilor și tinerilor de conținutul, comportamentul și riscurile online dăunătoare și îmbunătățirea bunăstării acestora într-un mediu digital adecvat vârstei. Comisia Europeană se va concentra pe un cod UE pentru o proiectare adecvată vârstei, un standard european privind verificarea vârstei online și pe sprijinirea sistemelor de raportare a conținutului ilegal și dăunător, precum și a hărțuirii cibernetice.
- Împuternicirea digitală: copiii și tinerii trebuie să dobândească abilitățile și competențele necesare pentru a face alegeri în cunoștință de cauză și pentru a se exprima în mediul digital în mod sigur și responsabil. Acest lucru se va realiza prin campanii de alfabetizare mediatică și module didactice destinate copiilor, profesorilor și părinților, prin intermediul rețelei de Centre pentru un Internet Sigur (SIC).
- Participare activă: copiii și tinerii trebuie respectați, oferindu-le un cuvânt de spus în mediul digital, prin mai multe activități conduse de copii pentru a promova experiențe digitale inovatoare și creative, sigure. Acest lucru se va realiza prin sprijinirea copiilor cu mai multă experiență în a-și învăța colegii

27 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401238

despre oportunitățile și riscurile online și prin organizarea unei evaluări a strategiei, condusă de copii, la fiecare doi ani.

Lupta împotriva abuzului sexual asupra copiilor: reguli actualizate pentru a aborda noile tehnologii (Fight against child sexual abuse: updated rules to address new technologies)

Pe 17 iunie, Parlamentul UE și-a adoptat poziția[28] cu privire la proiectul legislativ (propunere de Directivă reformată privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a materialelor care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului)[29] menit să îmbunătățească capacitatea țărilor UE de a combate eficient abuzul sexual asupra copiilor.

A fost susținută actualizarea definițiilor la nivelul Uniunii Europene privind infracțiunile ce vizează abuzul sexual asupra copiilor (ASC) și exploatarea acestora. Propunerea legislativă urmărește adaptarea cadrului normativ la noile realități tehnologice, incluzând, spre exemplu, materialele generate artificial (deepfake), dar care prezintă un grad ridicat de realism, în vederea asigurării posibilității de urmărire penală a actelor de abuz și de abordare, indiferent dacă acestea s-au produs în mediul online sau în mediul fizic.

Textul propus include amendamente privind înăsprirea pedepselor, inclusiv pentru faptele constând în activități sexuale comise asupra copiilor care au depășit vârsta legală a consimțământului, dar care nu și-au exprimat în mod valid și liber consimțământul.

De asemenea, se propune eliminarea termenelor de prescripție aplicabile infracțiunilor reglementate de cadrul normativ actual, având în vedere datele statistice care indică faptul că victimele minorilor dezvăluie abuzurile suferite abia după o perioadă considerabilă de timp de la comiterea faptelor. În acest context, se susține și dreptul victimelor de a solicita despăgubiri fără limită temporală.

În plus, propunerea introduce o nouă definiție juridică a consimțământului aplicabilă minorilor care au depășit vârsta consimțământului sexual, stabilind că interacțiunile între egali, bazate pe consimțământ reciproc, nu ar trebui incriminate, cu excepția situațiilor care implică raporturi de dependență sau abuz de încredere.

În ceea ce privește sprijinul oferit victimelor minore, acesta ar trebui să fie acordat în mod gratuit și să includă examinări medicale și medico-legale, sprijin în obținerea probelor, îngrijiri medicale sensibile la dimensiunea de gen, precum și acces la servicii de sănătate sexuală și reproductivă. Eurodeputații susțin implementarea acestui sprijin în conformitate cu modelul Barnahus, care presupune integrarea tuturor serviciilor relevante sub un singur cadru instituțional, în beneficiul minorilor victime.

Parlamentul European și-a exprimat poziția prin adoptarea propunerii legislative cu un număr de 599 voturi pentru, 2 voturi împotrivă și 62 de abțineri. Demararea negocierilor interinstituționale între Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, în vederea convenirii asupra formei finale a actului legislativ, este programată pentru data de 23 iunie.

Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului

Directiva urmărește:

- să asigure **recunoașterea, respectul și protecția victimelor infracțiunilor** în toate statele membre;
- să stabilească **standarde minime comune** privind drepturile, sprijinul și protecția acestora;

28 https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20250613IPR28905/fight-against-child-sexual-abuse-updated-rules-to-address-new-technologies

29 https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2024/0035(COD)

- să faciliteze **cooperarea judiciară și polițienească** între statele membre pe baza recunoașterii reciproce a hotărârilor.

Principii fundamentale

- Victimele trebuie tratate cu **respect, demnitate, profesionalism și fără discriminare**, indiferent de statutul lor juridic sau de reședință.
- Se impune **evitarea victimizării secundare și repetate**, a intimidării și răzbunării.
- Se acordă **atenție specială copiilor**, victimelor cu dizabilități și victimelor violenței bazate pe gen.
- Se asigură o **abordare individualizată**, centrată pe nevoile fiecărei victime.

Se aplică: tuturor infracțiunilor săvârșite pe teritoriul UE; procedurilor penale desfășurate în statele membre; cetățenilor și rezidenților UE, inclusiv în cazul infracțiunilor cu caracter transfrontalier.

Protecția specială a copiilor:

- evaluarea individuală a nevoilor fiecărui copil-victimă;
- posibilitatea de a fi audiat într-o **cameră specială**, înregistrarea declarațiilor video, evitarea contactului cu inculpatul;
- copilul trebuie informat și implicat, în funcție de vârstă și maturitate.

Formarea și cooperarea instituțiilor

- Statele membre trebuie să asigure **formare inițială și continuă** pentru polițiști, procurori, judecători și personalul din serviciile de sprijin.
- Se încurajează **cooperarea cu ONG-uri** și crearea de „**ghișee unice**” pentru victime.
- Se solicită **colectarea de date statistice** pentru evaluarea aplicării directivei.

Servicii de răspuns multidisciplinare și interinstituționale prietenoase cu copiii, destinate copiilor victime ale violenței - Cerințe și recomandări (IWA 49:2025 Child-friendly multidisciplinary and interagency response services for children who are victims of violence - Requirements and recommendations)

Documentul stabilește cerințe și recomandări internaționale pentru serviciile multidisciplinare și interinstituționale (MDIA) care sprijină copiii victime ale violenței. Acesta oferă o bază globală consistentă pentru a asigura servicii prietenoase cu copiii, informate despre traume și eficiente. Inspirat de modele de succes precum Barnahús (Casa Copiilor) din Islanda, cadrul integrează serviciile de protecție a copilului, investigații penale, medicale și terapeutice sub un sistem coordonat. Cerințele promovează un mediu de susținere care prioritizează bunăstarea și drepturile copiilor, reducând la minimum traumele ulterioare, asigurând în același timp accesul la justiție și îngrijire.

Beneficiile standardelor:

- Asigurarea protecției integrate a copilului:

Măsurile propuse vizează furnizarea unei protecții cuprinzătoare, incluzând servicii de îngrijire, asistență și acces la justiție, într-o manieră care diminuează riscul de victimizare secundară și de retraumatizare a copilului.

- Îmbunătățirea eficienței actului de justiție:

Se promovează utilizarea interviurilor medico-legale special adaptate caracteristicilor de vârstă și vulnerabilitate ale minorilor, cu scopul de a obține depoziții credibile, menținând, totodată, principiul interesului superior al copilului.

- Uniformizarea implementării la nivelul Uniunii Europene:

Contribuie la instituirea unei abordări armonizate privind serviciile centrate pe nevoile copilului, reducând astfel inegalitățile sistemice între statele membre în ceea ce privește protecția minorilor.

- Consolidarea conformității cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD):

Aliniate cu ODD 16.2 (eliminarea tuturor formelor de violență împotriva copiilor) și ODD 16.3 (promovarea statului de drept și asigurarea accesului egal la justiție), precum și cu ODD 5 (egalitatea de gen), prin integrarea dimensiunii de gen în combaterea violenței împotriva copiilor.

Destinatarii standardelor:

Guvernele și serviciile de protecție a copilului din prima linie, cum ar fi agențiile de asistență socială, organele de aplicare a legii, profesioniștii din domeniul sănătății și experții juridici, pot utiliza aceste cerințe pentru a implementa răspunsuri eficiente și coordonate pentru copiii victime ale violenței.

Anexa 3. Legislația relevantă cu privire la violența împotriva copiilor, cu accent pe violența online, în 5 țări europene

Germania

Cadru general

În Germania, protecția copilului este reglementată într-o manieră sistemică și interinstituțională, conform standardelor internaționale și europene privind drepturile copilului, cu accent pe prevenție, sancționare proporțională și intervenție instituțională eficientă.

Legislația penală și de protecție a copilului conturează un cadru juridic complex și coerent destinat apărării integrității fizice, psihice și morale a minorilor. Atât Codul Penal german, cât și legile speciale reflectă o abordare integrată și progresivă privind prevenirea și sancționarea abuzurilor, neglijării, exploatării și expunerii copiilor și tinerilor la conținuturi dăunătoare.

Legea privind protecția tinerilor (JuSchG)[30]

În sensul acestei legi, copiii sunt persoane care nu au încă 14 ani, iar tinerii sunt persoane care au 14 ani, dar încă nu împlinesc 18 ani.

Alte reglementări: clasificarea de vârstă a filmelor sau identificarea furnizorului; protecția minorilor în public (restaurante, evenimente de dans, săli de jocuri, jocuri de noroc, evenimente și afaceri care sunt dăunătoare tinerilor, locuri dăunătoare tinerilor, băuturi alcoolice, fumatul în public, produsele din tutun).

Protecția minorilor în mediul media (offline și online):

- Clasificarea obligatorie a filmelor și jocurilor video (sisteme FSK / USK);
- Obligația de etichetare pentru aplicații și platforme digitale.

La art.18 (1) sunt definite mijloacele media care pot pune în pericol dezvoltarea copiilor sau tinerilor sau creșterea lor în indivizi independenți și competenți sociali vor fi incluse într-o listă (Lista mijloacelor media dăunătoare tinerilor) de către Centrul Federal, în urma unei decizii a Comisiei de Evaluare a Mijloacelor Media Dăunătoare Tinerilor.

Aceasta include, în special, mijloacele media care sunt imorale, brutalizante sau incită la violență, criminalitate sau ură rasială, precum și mijloacele media în care:

1. acte de violență, cum ar fi scenele de crimă și masacru, sunt descrise în detaliu și apreciate sau

30 https://www.gesetze-im-internet.de/juschg/BJNR273000002.html

2. vigilantismul[31] (caracter justițiar) este sugerat ca singurul mijloc dovedit de a impune o presupusă justiție.

Un mediu nu poate fi inclus în listă:

1. exclusiv din cauza conținutului său politic, social, religios sau ideologic,

2. dacă servește artei sau științei, cercetării sau predării,

3. dacă este în interes public, cu excepția cazului în care modul în care este prezentat este inacceptabil.

În cazuri de importanță minoră, un mediu poate fi omis din listă.

Mijloacele media vor fi incluse în listă dacă o instanță a stabilit printr-o hotărâre definitivă și obligatorie că respectivele mijloace media conțin unul dintre conținuturile specificate în Secțiunea 86, Secțiunea 130, Secțiunea 130a, Secțiunea 131, Secțiunea 184, Secțiunea 184a, Secțiunea 184b sau Secțiunea 184c din Codul penal. Dispozițiile articolului 21 alineatul (5) punctul (2) rămân neafectate.

Mijloacele media se elimină de pe listă dacă nu mai sunt îndeplinite condițiile de includere. După 25 de ani, includerea pe listă își încetează efectele.

Componența Comisiei de Revizuire pentru Mass-media dăunătoare tinerilor:

Comisia de revizuire pentru materialele media dăunătoare tinerilor este formată din: președinte; câte un evaluator numit de fiecare guvern de stat; alți evaluatori care vor fi numiți de Ministerul Federal pentru Afaceri Familiei, Persoane Vârstnice, Femei și Tineret.

Președintele este numit de Ministerul Federal pentru Afaceri Familiale, Persoane Vârstnice, Femei și Tineret.

Șeful agenției propune o persoană angajată de Oficiul Federal care este calificată să ocupe o funcție judiciară în temeiul Legii judecătorilor germani. Șeful agenției poate, de asemenea, să își asume funcția de președinte. Cel puțin câte un adjunct trebuie numit pentru fiecare dintre președinte și evaluatori. Guvernul landului respectiv își poate delega competențele de numire unei autorități supreme de stat.

Evaluatorii care vor fi numiți de Ministerul Federal pentru Familie, Persoane Vârstnice, Femei și Tineret sunt reprezentanți din domenii precum: artă, literatură, comerț și editare de carte, furnizori de suporturi de stocare a imaginilor și servicii digitale, furnizori de servicii independente de asistență socială pentru tineri, furnizor de servicii publice de asistență socială pentru tineri, personal didactic și ale bisericilor, comunități religioase evreiești și ale altor comunități religioase care sunt organizații de drept public.

Președintele și evaluatorii sunt numiți pentru o perioadă de trei ani. Aceștia pot fi demiși anticipat de către organismul care i-a numit dacă nu își îndeplinesc obligația de a coopera cu Comisia de Evaluare a Conținutului Media Dăunător Minorilor.

Membrii Comisiei de revizuire pentru materiale media dăunătoare minorilor sunt independenți- nu sunt obligați să respecte instrucțiuni în deciziile lor.

Comisia de Evaluare a Mijloacelor Media Dăunătoare Tinerilor își ia deciziile într-o componență de doisprezece membri, formată din președinte, trei evaluatori din partea landurilor și câte un evaluator din fiecare dintre grupurile menționate mai sus.

În cazul în care evaluatorii sau adjuncții acestora convocați la ședință nu se prezintă, Comisia de Evaluare a Mijloacelor Media Dăunătoare Tinerilor are, de asemenea, cvorum, având o componență de cel puțin nouă membri, dintre care cel puțin doi trebuie să aparțină grupurilor menționate mai sus.

31 Dexonline: 1. Atitudine de observare atentă și susținută, de supraveghere continuă a ceea ce se întâmplă în jurul său (pentru a preveni, a descoperi sau a combate acțiuni reprobabile, ostile, dușmănoase). sinonime: atenție grijă
2. Comportare plină de grijă, de atenție, de conștiinciozitate. 3. Calitate politică care constă în a veghea, a recunoaște cu pricepere dușmanul de clasă sub orice formă s-ar ascunde și a-l face inofensiv.

Comisia de Revizuire pentru Materiale Media Dăunătoare Tinerilor:

Acționează, de regulă, la cerere.

O majoritate de 2/3 din membrii Comisiei de Revizuire pentru Materiale Media Dăunătoare Minorilor care participă la luarea deciziei este necesară pentru a dispune includerea pe listă.

Instituții/entități abilitate să solicite revizuirea listei: Ministerul Federal pentru Afaceri Familiale, Persoane Vârstnice, Femei și Tineret; cele mai înalte autorități ale tineretului la nivel de stat; autoritatea centrală de supraveghere a statelor pentru protecția minorilor în mass-media; birourile de stat pentru protecția tinerilor; birourile pentru protecția tinerilor; organismele recunoscute de autoreglementare voluntară; organismele de reclamații privind internetul finanțate de Uniunea Europeană, guvernul federal, landurile sau autoritățile media de stat.

Pentru cererea de eliminare de pe listă și pentru cererea de declarare a faptului că un mediu nu este în întregime sau în mare parte identic ca și conținut cu un mediu deja inclus în listă, organismele de reclamații privind internetul finanțate de Uniunea Europeană, guvernul federal, landurile sau autoritățile media de sta au, de asemenea, dreptul de a face acest lucru.

Procedură simplificată:

Într-o procedură simplificată, Comisia de revizuire pentru mass-media dăunătoare minorilor poate decide includerea mass-media în lista mass-media dăunătoare minorilor dacă:

1. mediul este evident susceptibil să pună în pericol dezvoltarea copiilor sau a tinerilor sau creșterea lor pentru a deveni indivizi independenți și responsabili social sau

2. în cazul unui serviciu digital, decizia se ia la cerere sau în urma unui aviz din partea autorității centrale de supraveghere a statelor pentru protecția minorilor în mass-media.

P Presupune rotecția împotriva riscurilor de conținut (pornografie, violență, ură), contact (grooming, bullying) și consum (dependență).

Centrul Federal pentru Protecția Copiilor și Tineretului în Mass-media[32]

- organism de inspecție pentru mass-media dăunătoare minorilor, care decide cu privire la includerea în lista mass-media a conținutului dăunător minorilor și cu privire la limitarea accesului minorilor la acestea;
- exemple de media includ: DVD-uri, cărți, jocuri pe calculator, televiziune și internet. Informațiile, divertismentul sau cunoștințele sunt transmise oamenilor prin intermediul mass-media, computerului sau al telefonului mobil;
- dacă un conținut se află pe index, doar adulții îl pot obține.
- scopul este de a preveni contactul copiilor și tinerilor cu materiale media dăunătoare tinerilor.
- indexul este, de asemenea, un ghid important pentru părinți. Ei pot recunoaște care medii au o influență bună sau rea asupra dezvoltării copiilor lor;
- este subordonat Ministerului Federal pentru Afaceri Familiale, Persoane Vârstnice, Femei și Tineret;
- condus de un Director;
- site-ul organismului are secțiune pentru ”limbajul semnelor” și pentru ”limbaj ușor”.

Legea fundamentală – Grundgesetz (Constituția Germaniei)

Obligația constituțională[33] de a proteja copiii împotriva violenței , atât în familie cât și în societate.

Articolele 1, 2 și 6 cuprind:

32 https://www.bzkj.de/bzkj/ueberuns
33 https://www.gesetze-im-internet.de/gg/BJNR000010949.html

- Articolul 1 - Demnitatea umană este inviolabilă (inclusiv pentru copii);
- Articolul 2 - Dreptul la viață și integritate fizică;
- Articolul 6 - Protecția specială acordată familiilor și copiilor de către stat.

Codul Social (SGB) - Cartea VIII (VIII) - Servicii pentru Copil și Tineret

Obligația[34] autorităților locale de a proteja copiii împotriva abuzului, neglijării și violenței; măsuri de intervenție urgentă (ex: retragerea temporară a copilului din familie).

Lege pentru îmbunătățirea aplicării legii în rețelele sociale - Gesetz zur Verbesserung der Rechtsdurchsetzung in sozialen Netzwerken (NetzDG)

Obiectivul principal al acestei legi[35] este combaterea conținutului ilegal pe platformele de socializare și protejarea utilizatorilor (inclusiv minorii).

Legea se aplică furnizorilor de servicii digitale care operează platforme pe internet în scop lucrativ, care au ca scop permiterea utilizatorilor de a partaja orice conținut cu alți utilizatori sau de a-l pune la dispoziția publicului (rețele sociale). Exemple de platforme vizate: Facebook, Instagram, YouTube, Twitter (X), TikTok. Serviciile de mesagerie personală (ex: WhatsApp) nu intră în domeniul NetzDG.

Platformele cu conținut jurnalistic și editorial, care sunt în responsabilitatea furnizorului de servicii însuși, nu sunt considerate rețele sociale în sensul acestei legi. Același lucru este valabil și pentru platformele destinate comunicării individuale sau diseminării unui conținut specific.

NetzDG a fost adoptată ca răspuns la proliferarea urii online, incitării la violență și distribuției de conținut ilegal, cu accent deosebit pe protecția minorilor împotriva abuzului digital.

NetzDG vizează eliminarea conținuturilor definite ca ilegale prin Codul Penal German (StGB), inclusiv: Secțiunea 86 - Difuzarea de materiale de propagandă ale organizațiilor neconstituționale și teroriste; Secțiunea 86a- Utilizarea simbolurilor organizațiilor neconstituționale și teroriste; Secțiunea 91 - Instrucțiuni pentru comiterea unor infracțiuni grave cu violență care pun în pericol statul; Secțiunea 100a - Fals prin trădare; Secțiunea 111 - Incitarea publică la comiterea de infracțiuni; Secțiunea 126 - Tulburarea liniștii publice prin amenințarea cu comiterea de infracțiuni; Secțiunea 129 - Constituirea de organizații criminale; Secțiunea 129a - Constituirea de organizații teroriste; Secțiunea 129b - Organizații criminale și teroriste străine; confiscare; Secțiunea 130 - Incitarea la manifestații în masă; Secțiunea 131 - Reprezentări ale violenței; Secțiunea 140 - Recompensarea și aprobarea infracțiunilor; Secțiunea 166 - Denigrarea credințelor religioase și a comunităților religioase și ideologice; Secțiunea 184b - Diseminarea, procurarea și deținerea de conținut pornografic infantil; Secțiunea 185 – Insultă; Secțiunea 186 - Bârfă rău intenționată; Secțiunea 187- Defăimare; Secțiunea 189 - Profanarea memoriei morților; Secțiunea 201a - Încălcarea intimității și a drepturilor personalității prin fotografierea sau alte imagini; Secțiunea 241 - Amenințarea cu săvârșirea unei infracțiuni grave; Secțiunea 269 - Falsificarea datelor cu valoare probatorie.

Tratatul de stat privind protecția demnității umane și protecția minorilor în radio-difuziune și telemedia (Tratatul de stat privind protecția mass-media pentru tineri – JMStV) în versiunea celui de-al Cincilea Tratat de stat de modificare a Tratatelor de stat privind legislația mass-media (Al cincilea Tratat de modificare a mass-media) în vigoare de la 1 octombrie 2024

Scopul Tratatului[36] de stat este de a asigura o protecție uniformă a copiilor și tinerilor împotriva ofertelor din medii electronice de informare și comunicare care sprijină dezvoltarea sau educația lor deterioreze sau pună în pericol, precum și împotriva ofertelor din mediile electronice de informare și comunicare care încalcă demnitatea umană sau alte interese juridice protejate de Codul penal.

34 https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_8/BJNR111630990.html
35 https://www.gesetze-im-internet.de/netzdg/BJNR335210017.html
36 https://www.die-medienanstalten.de/service/rechtsgrundlagen/jugendmedienschutz-staatsvertrag/

Oferte inadmisibile sunt considerate, printre altele, următoarele situații:

- descriu acte de violență crude sau altfel inumane împotriva persoanelor, într-un mod care glorifică sau trivializează astfel de acte de violență sau care prezintă cruzimea sau lipsa de umanitate a evenimentului într-un mod care încalcă demnitatea umană; acest lucru se aplică și reprezentărilor virtuale,
- încalcă demnitatea umană, în special prin reprezentarea unor persoane care mor sau care sunt sau au fost supuse unor suferințe fizice sau mentale grave, prin care un eveniment real este reprezentat fără un interes legitim pentru această formă particulară de reprezentare sau relatare; consimțământul este irelevant,
- prezintă copii sau tineri în posturi nenaturale, explicite din punct de vedere sexual; acest lucru se aplică și reprezentărilor virtuale, sunt pornografice infantile în sensul articolului 184b alineatul 1 din Codul penal sau pornografice juvenile în sensul articolului 184c alineatul 1 din Codul penal, sau sunt pornografice și prezintă violență sau acte sexuale între oameni și animale; acest lucru se aplică și reprezentărilor virtuale, sau
- sunt incluse în lista mijloacelor de comunicare dăunătoare minorilor în temeiul articolului 18 alineatul 1 din Legea privind protecția tinerilor și s-a luat o decizie în temeiul articolului 18 alineatul 5 din Legea privind protecția tinerilor sau s-a făcut o evaluare afirmativă în temeiul articolului 18 alineatul 6 din Legea privind protecția tinerilor, sau sunt în întregime sau în esență identice ca și conținut cu o operă inclusă în această listă pentru care s-a luat o decizie în temeiul articolului 18 alineatul 5 din Legea privind protecția tinerilor sau s-a făcut o evaluare afirmativă în temeiul articolului 18 alineatul 6 din Legea privind protecția tinerilor.

Codul penal (Strafgesetzbuch - StGB)[37]

Dispoziție	Infracțiune reglementată
§ 225 StGB – Maltratarea persoanelor aflate sub protecție	Incriminarea relelor tratamente aplicate minorilor aflați sub îngrijirea, paza sau educația unei persoane.
§ 223 StGB – Vătămarea corporală	Orice formă de vătămare corporală asupra copilului este sancționată.
§ 224 StGB – Vătămarea corporală gravă	Agravante în cazul utilizării de: otravă sau alte substanțe dăunătoare sănătății; arme sau a altor instrumente periculoase pentru viață;
§ 176 StGB – Abuzul sexual asupra copiilor § 176a - Abuz sexual asupra copiilor fără contact fizic cu copilul § 176b - Pregătirea abuzului sexual asupra copiilor § 176c - Abuz sexual agravat asupra copiilor § 176d - Abuz sexual asupra copiilor care a dus la deces § 176e - Diseminarea și deținerea de instrucțiuni pentru a comite abuzuri sexuale asupra copiilor	Acte sexuale asupra sau în fața unui copil sub 14 ani sunt incriminate, inclusiv manipularea sexuală (*grooming*).
§ 184b StGB – Pornografia infantilă	Producerea, distribuirea, deținerea de materiale pornografice cu copii (sub 14 ani).
§ 184c - Diseminarea, achiziționarea și deținerea de conținut pornografic pentru tineri	Diseminarea, achiziționarea și deținerea de conținut pornografic pentru tineri - peste 14 ani, dar sub 18 an.
§ 184l - Punerea în circulație, procurarea și deținerea păpușilor sexuale cu aspect de copil	Se pedepsește cu închisoare de până la cinci ani sau cu amendă.
§ 238 StGB – Urmărirea (*Stalking*)	Inclusiv hărțuirea repetată a minorilor în mediul online sau fizic.

37 https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/englisch_stgb.html

Franța

Cadrul general

Legislația franceză oferă un cadru juridic cuprinzător și coerent pentru protecția minorilor împotriva tuturor formelor de abuz, inclusiv fizic, psihologic, sexual și digital. Codul penal sancționează explicit faptele de violență, hărțuire, corupere, provocare la suicid, precum și producerea și difuzarea de conținuturi ilicite cu minori. Codul de protecție socială și al familiilor consolidează acest cadru prin orientarea intervențiilor statului spre interesul superior al copilului și impune obligații de raportare și intervenție activă autorităților și profesioniștilor.

În sfera digitală, reglementările precum Legea Avia și Legea Studer reflectă eforturile statului francez de a adapta protecția minorilor la noile riscuri asociate mediului online, prin măsuri de supraveghere, control parental și prevenție. Totuși, echilibrul între protejarea minorilor și respectarea drepturilor fundamentale, în special libertatea de exprimare, rămâne o provocare constantă, aspect evidențiat de intervenția Consiliului Constituțional în materia cenzurii online.

Codul de Protecție Socială și al Familiilor (Code de l'action sociale et des familles)

În cadrul capitolului cu privire la "Politica familială" se definește scopul protecției copilului, respectiv, asigurarea satisfacerii nevoilor fundamentale ale copilului, sprijinirea dezvoltării sale fizice, emoționale, intelectuale și sociale și păstrarea sănătății, siguranței, moralității și educației sale, respectând în același timp drepturile sale (art.L112-3). Intervenții pot fi destinate și adulților sub 21 de ani care se confruntă cu dificultăți care le pot compromite grav echilibrul.

Articolul L112-4 - Interesul copilului, luarea în considerare a nevoilor sale fundamentale fizice, intelectuale, sociale și emoționale și respectarea drepturilor sale trebuie să ghideze toate deciziile care îl privesc.

Capitolul "Serviciul de protecție a copilului", Art. L221-1 și următoarele[38]:

- Reglementează intervenția serviciilor de PROTECȚIE A COPILULUI ("PROTECTION DE L'ENFANCE");
- Stabilirea procedurilor pentru protecția copiilor expuși riscului de abuz, neglijare sau violență;
- Obligativitatea raportării cazurilor suspecte de către profesioniști

Autoritatea de protecție este AIDE SOCIALE À L'ENFANCE (ASE).

- **Planul Național de Protecție a Copilului 2020–2025**[39]
- strategie publică de prevenire a abuzului și violenței asupra copiilor;
- Printre măsurile cheie se numără și: asigurarea siguranței copiilor protejați și prevenirea riscului de abuz, până în 2022, prin elaborarea unui cadru național de monitorizare a centrelor de primire pentru protecția copilului, cu criterii comune care să obiectiveze calitatea îngrijirii.

Legislația privind protecția minorilor împotriva abuzului online

Legea Avia nr. 2020-766 privind combaterea conținutului instigator la ură pe internet[40] - este o lege franceză al cărei conținut inițial a fost în mare parte declarat neconstituțional de către Consiliul Constituțional franceză, însă unele prevederi au rămas în vigoare, respectiv:

38 https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074069?init=true&page=1&query=CODE+DE+L%27ACTION+SOCIALE+ET+DES+FAMILLES&searchField=ALL&tab_selection=all

39 https://solidarites.gouv.fr/strategie-nationale-de-prevention-et-de-protection-de-lenfance-2020-2022

40 https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000042031970?dateVersion=10%2F05%2F2025&etatArticle=ABROGE_DIFF&etatArticle=VIGUEUR&etatTexte=ABROGE_DIFF&etatTexte=VIGUEUR&page=1&pageSize=10&query=Loi++2020-766+&searchField=ALL&searchType=ALL&sortValue=SIGNATURE_DATE_DESC&tab_selection=lawarticledecree&typePagination=DEFAUT&typeRecherche=date

- Înființarea unui observator online al urii monitorizează și analizează evoluția conținutului online. Acesta reunește operatori, asociații, administrații și cercetători preocupați de combaterea și prevenirea acestor infracțiuni și ia în considerare diversitatea publicului, în special a minorilor. Este înființat pe lângă Autoritatea de Reglementare în Domeniul Audiovizualului și Comunicațiilor Digitale, care îi asigură secretariatul. Misiunile și componența sa sunt stabilite de Autoritatea de Reglementare în Domeniul Audiovizualului și Comunicațiilor Digitale.

Legea adoptată în forma inițială avea ca scop eliminarea conținutului terorist și pedopornografic de pe orice site, precum și a conținutului instigator la ură și pornografic de pe principalele rețele sociale, platforme de colaborare și motoare de căutare, în termen de 24 de ore.

Consiliul Constituțional francez a decis că această lege încălca **dreptul fundamental la libertatea de exprimare**, motivele de neconstituționalitate[41] invocate fiind:

- „în stadiul actual al mijloacelor de comunicare și având în vedere dezvoltarea pe scară largă a serviciilor de comunicare publică online și importanța pe care o au aceste servicii pentru participarea la viața democratică și exprimarea ideilor și opiniilor, acest drept implică libertatea de a accesa aceste servicii și de a se exprima în acestea";
- „libertatea de exprimare și comunicare este cu atât mai prețioasă cu cât exercitarea ei este o condiție a democrației și una dintre garanțiile respectării celorlalte drepturi și libertăți. Rezultă că încălcările exercitării acestei libertăți trebuie să fie necesare, adecvate și proporționale cu obiectivul urmărit";
- „difuzarea de imagini pornografice care înfățișează minori, pe de o parte, și incitarea la acte de terorism sau glorificarea unor astfel de acte, pe de altă parte, constituie abuzuri ale libertății de exprimare și comunicare care subminează grav ordinea publică și drepturile terților";
- „termenul de o oră acordat editorului sau gazdei pentru a elimina sau a face inaccesibil conținutul în cauză nu le permite să obțină o decizie din partea judecătorului înainte de a fi obligați să îl elimine. În cele din urmă, gazda sau editorul care nu se conformează acestei solicitări în acest termen poate fi condamnat la un an de închisoare și o amendă de 250.000 de euro";
    - » „din aceste motive, Consiliul Constituțional consideră că legiuitorul a încălcat libertatea de exprimare și comunicare într-un mod care nu este adecvat, necesar sau proporțional cu scopul urmărit";
    - » „având în vedere dificultățile de evaluare a naturii vădit ilicite a conținutului raportat în termenul limită, sancțiunea aplicată în urma primei încălcări și absența unei cauze specifice de exonerare de răspundere, dispozițiile contestate nu pot decât să încurajeze operatorii platformelor online să elimine conținutul raportat, indiferent dacă acesta este sau nu vădit ilicit. Prin urmare, acestea constituie o încălcare a exercitării libertății de exprimare și comunicare, care nu este necesară, adecvată sau proporțională".

Legea Studer nr. 2022-300 din 2 martie 2022 care vizează consolidarea controlului parental asupra mijloacelor de accesare a internetului42 obligațiile au intrat în vigoare pe 13 iulie 2024)

Echipamentele terminale destinate utilizării serviciilor de comunicații publice online (computere personale, smartphone-uri, tablete, televizoare inteligente, ceasuri inteligente, cititoare electronice și console de jocuri) care oferă acces la servicii și conținuturi susceptibile de a dăuna dezvoltării fizice, mentale sau morale a minorilor trebuie să fie echipate cu un dispozitiv ușor accesibil și ușor de înțeles care să permită utilizatorilor să restricționeze sau să controleze accesul acestor persoane la aceste servicii și conținuturi.

Dispozitivul de control parental trebuie oferit utilizatorului la prima punere în funcțiune a echipamentului.

Dispozitivele de control parental trebuie să blocheze aplicațiile (preinstalate sau descărcabile) care oferă acces la conținut interzis minorilor, pentru a-i proteja de jocurile de noroc sau pariuri, de conținutul

41 https://www.conseil-constitutionnel.fr/decision/2020/2020801DC.htm
42 https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000045287677/

violent și pornografic. De asemenea, acestea protejează datele personale ale copiilor colectate atunci când dispozitivul este activat.

La nivelul Franței, s-au pus în discuție aspecte cu privire la faptul că această lege ar avea un domeniu de aplicare care ar depăși cu mult teritoriul național francez, deoarece producătorii, distribuitorii și piețele din Europa care intenționează să își vândă produsele pe teritoriul francez ar fi obligați să respecte prevederile acestei legi, ceea ce ar reprezenta o restricție asupra libertății comerțului.

Obligații urmărite de l'Agence nationale des fréquences[43].

"Îmi Protejez Copilul" - Platforma digitală de informații și sprijin pentru părinți - "Je protège mon enfant" - la plateforme d'information et d'accompagnement à la parentalité numérique

Campanie[44] online care ajută părinții să susțină copiii în utilizarea inteligentă a ecranelor, dezvoltată ca parte a unui parteneriat național care vizează reunirea actorilor publici și privați, această platformă oferă instrumente, sfaturi și resurse practice pentru a informa și sprijini mai bine părinții, astfel încât aceștia să își poată proteja copiii.

Codul Penal (Code pénal)[45]

Articol	Dispoziție	Relevanță
Art. 222-13	Violențe asupra minorului sub 15 ani	Incriminarea violenței fizice sau psihice asupra copilului
Art. 227-22	Coruperea minorilor	Incriminarea determinării minorilor la comportament sexual (inclusiv online)
Art. 227-23	Pornografie infantilă	Producerea, posesia, difuzarea de imagini pornografice cu minori
Art. 227-24	Difuzarea către minori de mesaje violente, incitând la terorism sau pornografice	Aplicabil inclusiv în mediul online
Art. 222-33-2-2	Hărțuirea prin cuvinte sau comportamente repetate care au ca scop sau efect degradarea condițiilor sale de viață, având ca rezultat afectarea sănătății sale fizice sau mentale,	Cyberbullying-ul minorilor este acoperit expres
Art. 223-13	Provocarea sinuciderii	Incriminarea îndemnării unui minor la autovătămare sau suicid prin internet

Codul penal sancționează atât **violența fizică**, cât și **violența psihologică** și **digitală** împotriva minorilor. Conform Codului civil francez[46], un minor este o persoană de ambele sexe care nu a împlinit încă vârsta de 18 ani.

43 https://www.anfr.fr/accueil - Agenția Națională pentru Frecvențe, o instituție publică administrativă, creată prin legea de reglementare a telecomunicațiilor din 26 iulie 1996, cu misiunea de a asigura planificarea, gestionarea și controlul utilizării domeniului public al frecvențelor radioelectrice în Franța.
44 https://jeprotegemonenfant.gouv.fr/
45 https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070719/?isSuggest=true
46 https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070721/?isSuggest=true

Italia

Cadrul general

Legislația italiană oferă un cadru juridic extins și coerent pentru protecția minorilor, integrând prevederi din Codul penal, acte normative speciale și reglementări europene. Italia incriminează explicit formele grave de exploatare a minorilor, precum prostituția și pornografia infantilă (inclusiv cea virtuală), folosirea minorilor în activități ilicite (ex. cerșetorie), precum și coruperea și abuzul sexual asupra acestora. Prin **Decretul-Lege nr. 123/2023** (Decretul Caivano), statul italian consolidează măsurile de protecție digitală, aliniindu-se la **Regulamentul UE 2022/2065 (DSA)**, stabilind responsabilități clare pentru platformele online și instituind filtre de vârstă și mecanisme de alfabetizare digitală.

Decretul-lege nr. 123/2023 (Decretul Caivano) – Măsuri urgente pentru combaterea dificultăților în rândul tinerilor, a sărăciei educaționale și a criminalității juvenile, precum și pentru siguranța minorilor în zona digitală[47]

Acest decret, intrat în vigoare din 2024, desemnează **Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (AGCOM)** drept coordonator național pentru serviciile digitale, în conformitate cu Regulamentul UE 2022/2065 (DSA). Acesta prevede:

- Blocarea accesului minorilor (persoane sub 18 ani) la conținut legat de pornografie, jocuri de noroc, arme, grupuri care instigă la ură, droguri, violență, sinucidere și culte religioase.
- Înregistrarea telefoanelor mobile ale copiilor pe numele lor pentru a facilita filtrarea conținutului în funcție de vârstă de către furnizorii de servicii.
- Promovarea alfabetizării digitale și media prin intermediul unor ghiduri și campanii de conștientizare adresate educatorilor, familiilor și minorilor înșiși.

Legea nr. 71/2017 - privind protecția minorilor pentru prevenirea și combaterea fenomenelor de hărțuire și cibernetică (Legge Ferrara)[48]

Are ca scop prevenirea și combaterea fenomenelor de bullying și cyberbullying în toate formele lor demonstrații, în special cu acțiuni preventive și cu o strategie de atenție și protecție față de minori, atât în poziția victimelor, cât și în cea a celor responsabili, care prioritizează acțiuni de natură formativă și educativă și asigurarea implementării intervențiilor, indiferent de vârstă, în cadrul instituțiilor de învățământ, al organizațiilor organisme locale, sportive și din sectorul terțiar care desfășoară activități educaționale, chiar și non-formale, și în ceea ce privește subiecții care exercită responsabilitatea părintească, care au obligația de a îndruma copiii să utilizeze corect tehnologia și să supravegheze utilizarea acesteia.

„Cyberbullying" este definit ca orice formă de presiune, agresiune, hărțuire, șantaj, insultă, denigrare, defăimare, furt de identitate, alterare, dobândire ilicită, manipulare, prelucrare ilicită a datelor cu caracter personal în detrimentul minorilor, efectuată pe cale electronică, precum și difuzarea de conținut online care vizează, de asemenea, unul sau mai mulți membri ai familiei minorului, al cărui scop intenționat și predominant este izolarea unui minor sau a unui grup de minori prin săvârșirea de abuzuri grave, a unui atac dăunător sau prin ridiculizarea acestora.

Fiecare minor cu vârsta peste 14 ani, precum și fiecare părinte sau persoană care își exercită responsabilitatea pentru minorul care a suferit unul dintre actele menționate, poate transmite operatorului de date sau administratorului site-ului web sau al rețelelor de socializare o cerere de ascundere, eliminare sau blocare a oricăror alte date cu caracter personal ale minorului, difuzate pe internet.

47 https://www.normattiva.it/esporta/attoCompleto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=2023-09-15&atto.codiceRedazionale=23G00135

48 https://www.normattiva.it/esporta/attoCompleto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=2017-06-03&atto.codiceRedazionale=17G00085

Dacă, în termen de 24 de ore de la primirea solicitării, partea responsabilă nu a comunicat că și-a asumat sarcina de a asigura închiderea, eliminarea sau blocarea solicitată și nu a făcut acest lucru în termen de 48 de ore sau, în orice caz, în cazul în care nu este posibilă identificarea operatorului de date sau a administratorului site-ului web sau al rețelelor de socializare, partea interesată poate adresa o solicitare similară, prin intermediul unei sesizări sau plângeri, Garantului pentru protecția datelor cu caracter personal.

Se înființează un comitet tehnic din cadrul Ministerului Educației pentru dezvoltarea strategiilor de prevenire.

Sunt identificate mecanisme prin care minorii pot solicita eliminarea conținutului online dăunător.

Regulament de punere în aplicare a art. 41, paragraful 9, din Decretul legislativ din 8 noiembrie 2021, nr. 208 privind programele, videoclipurile generate de utilizatori sau comunicările comerciale audiovizuale adresate publicului italian și transmise prin intermediul unei platforme de partajare video al cărei furnizor este stabilit într-un alt stat membru - Rezoluția 298/23/CONS

În urma transpunerii Directivei privind dispozitivele video (AVMSD), Autoritatea de Reglementare în Comunicații / *L'Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni* (AGCOM) a adoptat reglementări care impun platformelor de partajare video să:

- implementeze sisteme de verificare a vârstei pentru a împiedica accesul minorilor la conținut dăunător.
- asigure o moderare transparentă a conținutului și să ofere mecanisme de raportare pentru utilizatori.

Acțiuni întreprinse:

- În 2024, autoritatea italiană pentru concurență a amendat TikTok[49] cu 10 milioane de euro pentru neluarea măsurilor adecvate de protejare a minorilor și pentru promovarea de conținut potențial dăunător, cum ar fi „provocarea cicatricilor franceze", care încuraja autovătămarea în rândul adolescenților.
- **Platforma „Percorsi di tutela"[50]**: Un spațiu online dezvoltat pentru a sprijini organizațiile și instituțiile în protejarea copiilor împotriva abuzurilor, oferind resurse, cursuri și materiale informative.
- **Centrul pentru un Internet Sigur[51]** (cunoscut și sub numele de SIC) a fost creat pentru a oferi informații, consiliere și sprijin copiilor, tinerilor, părinților, profesorilor și educatorilor care au experiențe, inclusiv problematice, legate de internet și pentru a facilita raportarea materialelor ilegale online. Proiectul este coordonat de Ministerul Educației și Meritului în parteneriat cu unele dintre principalele entități italiene care se ocupă de securitatea online: *Autoritatea pentru Protecția Copiilor și Adolescenților, Agenția Națională de Securitate Cibernetică, Președinția Consiliului - Departamentul pentru Familie, Garantul pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Poliția de Stat, Universitățile din Florența și „La Sapienza" din Roma, Save the Children Italia, Telefono Azzurro, cooperativa EDI onlus, Skuola net și Organismul Autonom Giffoni Experience.*

Protecția datelor și era consimțământului digital:

- Conform Regulamentului general privind protecția datelor (RGPD)[52], Italia a stabilit vârsta consimțământului digital la **14 ani**. Sub această vârstă, este necesar consimțământul părinților pentru prelucrarea datelor cu caracter personal.

49 https://www.lemonde.fr/en/international/article/2024/03/14/italy-fines-tiktok-10-million-for-failing-to-protect-minors_6618466_4.html
50 https://percorsiditutela.savethechildren.it/
51 https://www.generazioniconnesse.it/site/it/home/
52 https://www.normattiva.it/esporta/attoCompleto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=2018-09-04&atto.codiceRedazionale=18G00129#

Codul penal (Codice Penale)

Se incriminează[53]: prostituția infantilă; pornografia infantilă; deținerea de materiale pornografice realizate cu minori sub vârsta de 18 ani; pornografia virtuală folosind imagini ale unor minori sub vârsta de 18 ani sau părți ale acestora; inițiativele turistice care vizează exploatarea prostituției infantile; folosirea minorilor în cerșetorie; actele sexuale cu o minor; coruperea de minori (grooming), inclusiv prin utilizarea internetului sau a altor rețele sau mijloace de comunicare etc.

Regatul Unit Al Marii Britanii și al Irlandei de Nord

Cadrul general

Departamentul pentru Educație (DfE[54] este responsabil pentru serviciile și educația copiilor în Anglia, inclusiv pentru primii ani de viață, școli, politicile în învățământul superior și continuu, uceniciile și programele de competențe mai ample. Regatul Unit este semnatar al Convenției ONU privind Drepturile Copilului, care impune obligația de a proteja copiii împotriva tuturor formelor de violență. De asemenea, Domestic Abuse Act 2021 a fost adoptată pentru a facilita ratificarea Convenției de la Istanbul.

În Regatul Unit, infracțiunile de violență împotriva copiilor sunt reglementate printr-un cadru legislativ complex, care acoperă abuzul fizic, psihologic, sexual, neglijența și alte forme de maltratare.

Children Act 1989 și Children Act 2004 (Anglia și Țara Galilor)

Aceste acte legislative constituie fundamentul sistemului de protecție a copilului în Anglia și Țara Galilor. Children Act 1989[55] introduce principiul conforme a interesului superior al copilului este primordial în toate deciziile care îl privesc. Children Act 2004[56] consolidează acest cadru, impunând autorităților locale obligația de a coopera în vederea protejării și promovării bunăstării copiilor.

Children and Social Work Act 2017

Are patru obiective principale[57]:

- îmbunătățirea procesului decizional și sprijinirea copiilor aflați în îngrijire și a celor care au fost anterior în îngrijire în Anglia și Țara Galilor;
- îmbunătățirea activității comune la nivel local pentru protejarea copiilor și facilitarea unei învățări mai bune la nivel local și național pentru a îmbunătăți practicile în domeniul protecției copilului;
- promovarea protejării copiilor prin asigurarea educației privind relațiile și sexualitatea în școli;
- permiterea stabilirii unui nou regim de reglementare specific pentru profesia de asistent social din Anglia.

A înființat ”Panelul Național pentru Revizuirea Practicilor de Protecție a Copilului”[58] - grup independent care comandă evaluări ale cazurilor grave de protecție a copiilor. Evaluările naționale și locale se concentrează pe îmbunătățirea învățării, a practicilor profesionale și a rezultatelor pentru copii. Grupul se întrunește periodic pentru a decide dacă să comande evaluări naționale ale cazurilor de protecție a copilului care îi sunt notificate. Deciziile grupului se bazează pe posibilitatea de a identifica îmbunătățiri în cazurile pe care le consideră complexe sau de importanță națională.

Panelul este responsabil pentru:

53 https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:regio.decreto:1930-10-19;1398#
54 https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-education
55 https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1989/41/section/1
56 https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2004/31/contents
57 https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2017/16/contents
58 https://www.gov.uk/government/organisations/child-safeguarding-practice-review-panel

- supravegherea recenziilor pe care le comandă;
- asigurându-se că acestea sunt de o calitate satisfăcătoare;
- asigurarea finalizării rapoartelor într-un interval de timp adecvat;
- identificarea îmbunătățirilor care ar trebui făcute de către partenerii responsabili de protejarea persoanelor.
- Panelul:
- are propriile puteri statutare;
- este independent de guvern;
- își poate lua propriile decizii.

Conține un capitol referitor la educația privind relațiile și sexualitatea, respectiv reglementează:

- **Educația obligatorie în școli**: se introduce obligativitatea educației privind relațiile în școlile primare și educația privind relațiile și sexualitatea în școlile secundare din Anglia. Conținutul trebuie să fie adecvat vârstei și contextului religios al elevilor și să includă aspecte precum siguranța în relații, caracteristicile relațiilor sănătoase și impactul acestora asupra sănătății fizice și mentale.

Legea privind violența domestică din 2021- Domestic Abuse Act 2021

Acest act[59] oferă o definiție legală a abuzului domestic și recunoaște copiii care sunt martori la astfel de abuzuri ca fiind victime în sine. Totuși, abuzul între persoane sub 16 ani nu este clasificat ca abuz domestic, ci ca abuz asupra copilului, fiind tratat în conformitate cu procedurile de protecție a copilului.

Comportamentul este „abuziv" dacă constă în oricare dintre următoarele: (a) abuz fizic sau sexual; (b) comportament violent sau amenințător; (c) comportament de control sau coercitiv; (d) abuz economic; (e) abuz psihologic, emoțional sau de altă natură; și nu contează dacă comportamentul constă dintr-un singur incident sau e în formă continuă.

Legea privind protejarea grupurilor vulnerabile din 2006 - Safeguarding Vulnerable Groups Act 2006

Acest act[60] stabilește un sistem de verificare și interzicere pentru persoanele care lucrează cu copii și adulți vulnerabili, prevenind astfel ca indivizii considerați nepotriviți să aibă acces la aceste grupuri.

Născută din necesitatea de a aborda deficiențele și problemele sistemelor de verificare existente, legea a stabilit un cadru robust pentru a împiedica persoanele considerate nepotrivite să lucreze sau să facă voluntariat cu grupuri vulnerabile. A introdus un sistem de verificare și interzicere a accesului persoanelor care reprezintă un risc pentru persoanele vulnerabile, acestea fiind identificate și li se interzice să se implice în activități reglementate.

Mandatează organizațiile să promoveze bunăstarea copiilor și a adulților vulnerabili și să asigure siguranța acestora în diverse contexte.

A înființat Autoritatea Independentă de Protecție (ISA) care supraveghea executarea Schemei de verificare și interdicții. Rolul său principal era de a împiedica accesul persoanelor nepotrivite la persoanele vulnerabile. Aceasta implica menținerea și gestionarea a două liste de persoane interzise: una pentru persoanele cărora li se interzice să lucreze cu copii și o alta pentru cele cărora li se interzice să lucreze cu adulți vulnerabili.

În 2012, ISA a fuzionat cu Biroul de Caziere Judiciare (CRB) pentru a forma Serviciul de Dezvăluire și Interdicție (DBS). Această integrare a avut ca scop eficientizarea procesului de verificare și crearea unui sistem de protecție mai eficient. DBS îndeplinește acum funcțiile preluate anterior de ISA, inclusiv

59 https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2021/17/part/1
60 https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/47/contents

menținerea listelor de persoane interzise și efectuarea verificărilor antecedentelor. DBS funcționează independent pentru a asigura un proces decizional imparțial.

Obligația de raportare a abuzului asupra copilului

În prezent, nu există o obligație legală generală pentru indivizi de a raporta abuzul asupra copilului în Anglia. Cu toate acestea, guvernul a anunțat intenția de a introduce o obligație de raportare obligatorie pentru profesioniștii care lucrează cu copiii, cum ar fi profesorii și lucrătorii din domeniul sănătății, în cadrul Crime and Policing Bill. Nerespectarea acestor obligații ar putea atrage sancțiuni penale și profesionale.

"Orientările guvernamentale legale privind protecția copiilor"[61] prevăd că „oricine are îngrijorări cu privire la bunăstarea unui copil ar trebui să ia în considerare dacă este necesară o sesizare către autoritatea locală de asistență socială pentru copii și ar trebui să facă acest lucru imediat dacă există îngrijorarea că respectivul copil suferă daune semnificative sau este probabil să sufere astfel de daune".

Pedeapsa corporală și apărarea „pedepsirii rezonabile"

În Anglia, părinții pot invoca apărarea de „pedepsire rezonabilă" în cazurile de pedeapsă corporală, conform secțiunea 58 din Children Act 2004, fără a exista o definiție reglementată. Totuși, această apărare nu este aplicabilă în cazurile care implică vătămare corporală reală sau gravă. Pălmuirea a fost interzisă în Scoția în 2020 și a fost urmată în Țara Galilor în 2022, ceea ce a determinat noi apeluri către guvernul britanic de a interzice această practică în Anglia și Irlanda de Nord.

Este ilegal ca profesorii, personalul de la creșe și personalul de îngrijire a copiilor să lovească copilul altei persoane. Dacă o persoană este angajată în mod privat de către un părinte, cum ar fi o bonă sau o bonă, părintele poate da permisiunea acelei persoane să își lovească copilul, atâta timp cât este rezonabil și nu constituie o infracțiune.

Un părinte poate fi acuzat de o infracțiune dacă își rănește copilul în baza următoarelor infracțiuni: rănire și vătămare corporală gravă, agresiune care a cauzat vătămări corporale reale, cruzime față de persoanele sub 16 ani.

Directorul Procuraturii Publice din Anglia și Țara Galilor a elaborat un standard de acuzare pentru a ajuta procurorii să determine infracțiunea adecvată într-un caz. Aceste îndrumări au sugerat că agresiunea obișnuită este atunci când vătămările corporale nu depășesc următoarele valori: zgârieturi; abraziuni; vânătăi minore; umflături; înroșirea pielii; tăieturi superficiale; un ochi „învinețit".

Legea privind siguranța online din 2023 - Online Safety Act 2023

Concepută pentru a proteja copiii și adulții online, reglementează conținutul online.

Această legislație[62] impune platformelor online obligația de a proteja utilizatorii, în special copiii, de conținut ilegal și dăunător, inclusiv materialele de abuz sexual asupra copiilor.

Office of Communications/OFCOM este desemnat ca autoritate de reglementare, având puterea de a impune amenzi semnificative pentru nerespectarea acestor obligații.

Pentru a atinge acest scop, legea impune obligații care, în termeni largi, impun furnizorilor de servicii reglementați să identifice, să atenueze și să gestioneze riscurile de vătămare (inclusiv riscurile care afectează în mod special persoanele cu o anumită caracteristică) din - (i) conținut și activitate ilegală și (ii) conținut și activitate care dăunează copiilor și (iii) conferă noi funcții și atribuții autorității de reglementare OFCOM.

Obligațiile impuse furnizorilor prin lege urmăresc să asigure (printre altele) că serviciile reglementate de lege sunt: (a) sigure din punct de vedere al concepției și (b) proiectate și operate astfel încât: (i) este asigurat un standard de protecție mai ridicat pentru copii decât pentru adulți, (ii) drepturile utilizatorilor

61 https://www.gov.uk/government/publications/working-together-to-safeguard-children--2
62 https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2023/50/contents

la libertatea de exprimare și confidențialitate sunt protejate și (iii) sunt asigurate transparența și responsabilitatea în legătură cu aceste servicii.

O „evaluare a riscurilor pentru copii”/“children’s risk assessment” a unui serviciu de un anumit tip înseamnă o evaluare a următoarelor aspecte, ținând cont de profilul de risc care se referă la serviciile de acest tip:

(a) baza de utilizatori, inclusiv numărul de utilizatori care sunt copii în diferite grupe de vârstă;

(b) nivelul de risc ca copiii care sunt utilizatori ai serviciului să întâmpine următoarele prin intermediul serviciului: (i) fiecare tip de conținut prioritar primar care este dăunător pentru copii (cu fiecare tip evaluat separat), (ii) fiecare tip de conținut prioritar care este dăunător pentru copii (cu fiecare tip evaluat separat) și (iii) conținut nedesemnat, care este dăunător pentru copii, luând în considerare diferite grupuri de vârstă (în special) algoritmii utilizați de serviciu și cât de ușor, rapid și pe scară largă poate fi diseminat conținutul prin intermediul serviciului;

(c) nivelul de risc de prejudiciu pentru copii prezentat de diferite tipuri de conținut care este dăunător copiilor, luând în considerare separat copiii din diferite grupe de vârstă;

(d) nivelul de risc de prejudiciu pentru copii prezentat de conținut care este dăunător copiilor, care afectează în mod special indivizii cu o anumită caracteristică sau membrii unui anumit grup;

(e) măsura în care proiectarea serviciului, în special funcționalitățile acestuia, afectează nivelul de risc de prejudiciu care ar putea fi suferit de copii, identificând și evaluând acele funcționalități care prezintă niveluri mai mari de risc, inclusiv: (i) permițând adulților să caute alți utilizatori ai serviciului (inclusiv copii) sau (ii) permițând adulților să contacteze alți utilizatori (inclusiv copiii);

(f) diferitele moduri în care este utilizat serviciul, inclusiv funcționalitățile sau alte caracteristici ale serviciului care afectează cât de mult folosesc copiii serviciul (de exemplu, o caracteristică care permite redarea automată a conținutului) și impactul unei astfel de utilizări asupra nivelului de risc de prejudiciu care ar putea fi suferit de copii;

(g) natura și gravitatea prejudiciului care ar putea fi suferit de copii din problemele identificate în conformitate cu alin. (b)-(f), luând în considerare separat copiii din diferite grupe de vârstă;

(h) modul în care proiectarea și funcționarea serviciului (inclusiv modelul de afaceri, guvernanța, utilizarea tehnologiei proactive, măsurile de promovare a alfabetizării media a utilizatorilor și utilizarea în siguranță a serviciului și a altor sisteme și procese) pot reduce sau crește riscurile identificate.

OFCOM trebuie să elaboreze îndrumări pentru furnizorii de servicii, care să conțină exemple de conținut sau tipuri de conținut pe care OFCOM le consideră a fi sau le consideră a nu fi: (a) conținut prioritar care dăunează copiilor sau (b) conținut prioritar care este dăunător copiilor.

Conținut dăunător pentru copii: revizuirea și raportul OFCOM

(1) OFCOM trebuie să efectueze analize privind: (a) incidența asupra serviciilor reglementate de la utilizator la utilizator a conținutului care este dăunător copiilor, (b) incidența asupra serviciilor de căutare reglementate și a serviciilor combinate de conținut de căutare care este dăunător copiilor și (c) gravitatea prejudiciului pe care copiii din Regatul Unit le pot suferi ca urmare a conținutului respectiv. (2) OFCOM trebuie să întocmească și să publice un raport cu privire la rezultatul fiecărei revizuiri. (3) Raportul trebuie să includă aviz cu privire la dacă, în opinia OFCOM, este oportun să se facă modificări la articolele 61 și 62, specificând modificările pe care le recomandă OFCOM. (4) Rapoartele trebuie publicate la cel mult trei ani. (5) Primul raport trebuie publicat înainte de sfârșitul perioadei de trei ani începând cu data adoptării prezentei legi. (6) OFCOM trebuie să trimită o copie a fiecărui raport secretarului de stat.

„**Conținut care este dăunător copiilor**” înseamnă:

Categoria conținutului	Scurtă descriere
Conținut prioritar care este dăunător copiilor[63]:	Conținut pornografic Conținut care încurajează, promovează sau oferă instrucțiuni pentru sinucidere. Conținut care încurajează, promovează sau oferă instrucțiuni pentru un act de autovătămare deliberată. Conținut care încurajează, promovează sau oferă instrucțiuni pentru o tulburare de alimentație sau comportamente asociate cu o tulburare de alimentație.
Conținut prioritar care dăunează copiilor	este abuziv și care vizează oricare dintre următoarele caracteristici: (a) rasă, (b) religie, (c) sex, (d) orientare sexuală, (e) dizabilitate sau (f) schimbare de gen. incită la ură împotriva persoanelor – (a) de o anumită rasă, religie, sex sau orientare sexuală, (b) care au o dizabilitate sau (c) care au caracteristicile reatribuirii genului. încurajează, promovează sau oferă instrucțiuni pentru un act de violență gravă împotriva unei persoane. conținut de intimidare/ bullying. conținut care: (a) descrie violență gravă reală sau realistă împotriva unei persoane; (b) prezintă în detaliu grafic vătămarea gravă reală sau realistă a unei persoane. conținut care: (a) descrie violență gravă reală sau realistă împotriva unui animal; (b) prezintă în detaliu grafic rănirea gravă reală sau realistă a unui animal; (c) descrie în mod realist violența gravă împotriva unei creaturi fictive sau rănirea gravă a unei creaturi fictive în detaliu. conținut care încurajează, promovează sau oferă instrucțiuni pentru o provocare sau cascadorie foarte probabil să aibă ca rezultat rănirea gravă a persoanei care o face sau a altcuiva. conținut care încurajează o persoană să ingereze, să injecteze, să inhaleze sau să se autoadministreze în orice alt mod - (a) o substanță dăunătoare fizic; (b) o substanță într-o astfel de cantitate încât să fie dăunătoare fizic. „dizabilitate” înseamnă orice deficiență fizică sau psihică; (b) „rasa” include culoarea, naționalitatea și originile etnice sau naționale; (c) referirile la religie includ referiri la lipsa religiei.
Conținut nedesemnat care prezintă un risc material de vătămare a copiilor	Tipuri de conținut care nu se încadrează în cele două categorii de mai sus

În aprilie 2025[64], OFCOM a publicat peste 40 de măsuri[65] practice pentru ca firmele de tehnologie să își îndeplinească obligațiile în temeiul Legii privind siguranța online. Acestea se vor aplica site-urilor și aplicațiilor utilizate de copiii din Regatul Unit în domenii precum *rețelele sociale*, *căutarea* și *jocurile*. Aceasta urmează consultărilor și cercetărilor care au implicat zeci de mii de copii, părinți, companii și experți.

Printre regulamentele adoptate de OFCOM în aprilie 2025 se numără:

63 Conținutul se încadrează în această subsecțiune dacă: (a) constă numai din text sau (b) constă numai din text însoțit de: (i) conținut de identificare care constă numai din text, (ii) alt conținut de identificare care nu este el însuși conținut pornografic, (iii) un GIF care nu este în sine conținut pornografic, (iv) un emoji sau alt simbol sau (v) orice combinație de conținut menționat la sub-paragraf (iv). (7) În această secțiune și secțiunea 62, „vătămarea” include otrăvirea.

64 https://www.ofcom.org.uk/online-safety/illegal-and-harmful-content/statement-protecting-children-from-harms-online

65 https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/consultations/category-1-10-weeks/statement-protecting-children-from-harms-online/main-document/codes-at-a-glance.pdf?v=395791

- Protecting Children from Harms Online Guidance on Content Harmful to Children[66] - sprijină furnizorii de servicii în interpretarea diferitelor categorii de conținut dăunător;
- Children's Register of Risks[67] - oferă informații despre modul în care riscurile de vătămare a copiilor se manifestă online;
- Children's Risk Assessment Guidance and Children's Risk Profiles[68] - care încorporează Children's Risk Profiles, sprijină furnizorii de servicii să evalueze riscul de vătămare a copiilor prezentat de conținutul dăunător copiilor pe serviciul/serviciile lor;
- Protection of Children Code of Practice for user-to-user services[69];
- Protection of Children Code of Practice for search services[70].

Măsurile includ prevenirea accesului minorilor la cel mai dăunător conținut legat de sinucidere, autovătămare, tulburări de alimentație și pornografie. Serviciile online trebuie, de asemenea, să acționeze pentru a proteja copiii de materialele misogine, violente, instigatoare la ură sau abuzive, de hărțuirea online și de provocările periculoase.

Furnizorii de servicii online care intră sub incidența obligațiilor privind copiii trebuie să finalizeze și să înregistreze evaluările riscurilor pentru copii până la 24 iulie 2025. Sub rezerva finalizării procesului parlamentar, începând cu 25 iulie 2025, aceștia vor trebui să ia măsurile de siguranță prevăzute în Coduri sau să utilizeze alte măsuri eficiente pentru a proteja utilizatorii copii de conținutul care le este dăunător.

După finalizarea evaluărilor de risc ale copiilor, serviciile trebuie să implementeze măsuri de siguranță pentru a atenua riscurile pentru copii identificate în aceste evaluări.

Codurile de protecție a copiilor (Codurile) includ măsuri pe care serviciile să le ia pentru a aborda riscurile pentru copii, care includ:

- verificări robuste ale vârstei: în prezent, este mult prea ușor pentru copii să acceseze conținut care este dăunător pentru ei online. Serviciile cele mai riscante trebuie să folosească asigurarea vârstei foarte eficientă pentru a proteja copiii de conținutul dăunător. Dacă serviciile au cerințe de vârstă minimă și nu folosesc asigurarea de vârstă extrem de eficientă pentru a preveni copiii sub această vârstă să folosească serviciul, aceștia ar trebui să presupună că, copiii mai mici sunt în serviciul lor și să ia măsurile adecvate pentru a-i proteja de vătămări.
- algoritmi mai siguri: recomandările personalizate sunt în prezent calea principală a copiilor de a întâlni conținut dăunător online. Furnizorii de servicii care au identificat un risc mediu sau ridicat de conținut dăunător vor trebui să își configureze algoritmii pentru a se asigura că copiilor nu li se prezintă cel mai dăunător conținut și să ia măsurile adecvate pentru a-i proteja de alte conținuturi dăunătoare.
- moderare eficientă: toate serviciile trebuie să aibă sisteme de moderare a conținutului pentru a lua măsuri rapide împotriva conținutului dăunător copiilor atunci când devin conștiente de acest lucru.

66 https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/consultations/category-1-10-weeks/statement-protecting-children-from-harms-online/main-document/guidance-on-content-harmful-to-children.pdf?v=395445
67 https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/consultations/category-1-10-weeks/statement-protecting-children-from-harms-online/main-document/childrens-register-of-risks.pdf?v=396667
68 https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/consultations/category-1-10-weeks/statement-protecting-children-from-harms-online/main-document/childrens-risk-assessment-guidance-and-childrens-risk-profiles.pdf?v=396653
69 https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/consultations/category-1-10-weeks/statement-protecting-children-from-harms-online/main-document/protection-of-children-code-of-practice-for-user-to-user-services-.pdf?v=395966
70 https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/consultations/category-1-10-weeks/statement-protecting-children-from-harms-online/main-document/protection-of-children-code-of-practice-for-search-services.pdf?v=395675

- raportarea utilizatorilor și reclamații. Furnizorii de servicii trebuie să se asigure că procesele lor sunt ușor de accesat și utilizat, să sporească transparența și să ia măsurile adecvate atunci când utilizatorii raportează conținut dăunător.
- termeni și condiții: furnizorii de servicii să se asigure că termenii și condițiile lor sunt clare și ușor de înțeles pentru copii.
- mai multe opțiuni și sprijin pentru copii: Pe lângă procesele de raportare și reclamații ușor de utilizat, copiii au nevoie de instrumente și sprijin care să îi ajute să rămână în siguranță online. Acestea includ informații de sprijin pentru copiii care ar fi putut fi expuși la conținut dăunător și setări implicite de siguranță pentru cele mai mari servicii de căutare. Copiii se pot aștepta să aibă posibilitatea de a alege să accepte sau să refuze invitațiile la chat-uri de grup în care ar putea întâlni conținut dăunător.
- o guvernare mai puternică: Menținerea în siguranță a copiilor începe cu o bună guvernare. Toate serviciile ar trebui să aibă o persoană numită responsabilă pentru siguranța copiilor. Alte măsuri includ o revizuire anuală de către organele de conducere a tuturor activităților de gestionare a riscurilor legate de siguranța copiilor și un Cod de conduită a angajaților care stabilește standarde pentru angajați în ceea ce privește protecția copiilor.
- serviciile pot lua măsuri alternative pentru a proteja copiii față de cele prevăzute în Coduri. Dacă o fac, trebuie să fie pregătite să demonstreze că alegerile pe care le-au făcut îndeplinesc obligațiile de siguranță ale copiilor. Serviciile nu pot refuza să ia măsuri pentru a proteja copiii pentru că este prea scump sau incomod – protejarea copiilor este o prioritate. Toate serviciile, chiar și cele mai mici, vor trebui să ia măsuri.

OFCOM declară că va actualiza regulamentele pe măsură ce apar noi dovezi privind riscurile emergente pentru copii și măsurile care vor menține cel mai bine siguranța copiilor online. Vor analiza cu atenție evaluările de risc ale copiilor efectuate de furnizorii de servicii și vor menține o colaborare strânsă cu serviciile respective pentru a consolida înțelegerea modului în care aceștia își îndeplinesc obligațiile legate de siguranța copiilor. Vor continua să consolideze baza de dovezi, bazându-se pe surse precum cercetările lor continue cu copiii și raportul OFCOM privind utilizarea și eficacitatea asigurării vârstei.

Următoarele etape fac parte din strategia OFCOM:

- Furnizorii de servicii care este probabil să fie accesate de copii trebuie să finalizeze evaluările riscurilor pentru copii până la 24 iulie 2025.
- Începând cu 25 iulie 2025, atâta timp cât propunerile de Coduri vor finaliza procesul parlamentar, furnizorii vor trebui să ia măsurile prevăzute în Coduri sau să utilizeze alte măsuri eficiente pentru a proteja copiii.
- Vor extinde setul digital de instrumente pentru furnizorii de servicii, pentru a-i sprijini în finalizarea evaluărilor de risc pentru copii și în îndeplinirea obligațiilor privind siguranța copiilor.

Danemarca

Cadrul general

În Danemarca, legislația privind violența împotriva minorilor este una dintre cele mai riguroase din Europa, având la bază principiul normelor naționale, cât și angajamente internaționale și europene. Protecția copiilor este reglementată printr-un cadru legislativ complex, care vizează prevenirea, sancționarea și intervenția în cazurile de abuz fizic, psihologic și sexual.

Protecția copilului în Danemarca este o competență descentralizată, dar bine coordonată, cu roluri clare pentru autoritățile municipale, autoritățile naționale, poliție, Barnahus etc.

Legea privind autoritatea părintească (Lov om forældremyndighed og samvær, Act No. 387 of 14.06.1995)

Legea[71] prevede în mod explicit că: titularul autorității părintești trebuie să aibă grijă de copil și poate lua decizii cu privire la circumstanțele sale personale, pe baza intereselor și nevoilor copilului. Autoritatea părintească implică obligația de a proteja copilul de violența fizică și psihologică și de alte tratamente abuzive. Această prevedere a fost introdusă în 1997 și avea scopul de a aboli în mod clar dreptul nereglementat de a lovi copiii.

Dreptul la "a da o palmă" însemna că părinții, sub rezerva anumitor limite, își puteau pedepsi copiii fără a risca o condamnare pentru violență. Prin această modificare a legii s-a reglementat pedepsirea violenței împotriva copiilor în același mod ca violența împotriva altor persoane.

Legea copilului (Barnets Lov)

Printre scopurile acestei legi[72], se află ajutorul și sprijinul acordate pe baza perspectivei, resurselor și nevoilor copilului sau ale tânărului, în vederea asigurării interesului superior al copilului sau al tânărului. Ajutorul și sprijinul trebuie, în măsura în care sunt relevante pentru fiecare copil sau tânăr în parte, să fie organizate având în vedere următoarele:

1) Pentru a asigura copilului sau tânărului oportunități de dezvoltare personală și de dezvoltare a abilităților, inclusiv de participare la relații și rețele sociale.
2) Pentru a promova sănătatea și bunăstarea copilului sau tânărului.
3) Pentru a sprijini școlarizarea copilului sau tânărului și oportunitatea de a-și finaliza studiile.
4) Să pregătească copilul sau tânărul pentru o viață adultă independentă.
5) Pentru a asigura continuitatea în creșterea copiilor și un mediu de îngrijire sigur, care oferă relații strânse și stabile cu adulții, inclusiv prin sprijinirea relațiilor familiale și a altor rețele ale copilului sau tânărului.

De asemenea, adulții din jurul unui copil sau tânăr sunt responsabili pentru asigurarea interesului superior al copilului sau tânărului și pentru acordarea sprijinului și asistenței de care are nevoie copilul sau tânărul, pe baza unei evaluări a motivelor care stau la baza nevoii de sprijin.

Legea privind serviciile sociale (Serviceloven)

Legea[73] stabilește, printre altele, că sprijinul pentru copii trebuie să fie timpuriu și holistic, astfel încât problemele să poată fi prevenite și remediate pe cât posibil acasă sau în mediul imediat. În fiecare caz, sprijinul trebuie planificat pe baza unei evaluări specifice a circumstanțelor individuale ale copilului sau tânărului și ale familiei sale.

De asemenea, legea stabilește faptul că, sprijinul pentru copii trebuie să se bazeze pe resursele proprii ale copilului sau tânărului, iar opiniile copilului sau tânărului trebuie întotdeauna luate în considerare cu o pondere adecvată, în funcție de vârstă și maturitate. Dificultățile copilului sau ale tânărului trebuie, pe cât posibil, rezolvate în colaborare cu familia și cu participarea acesteia.

Ordonanța privind casele de copii (Bekendtgørelse om børnehuse)

Børnehus/ Barnahus (Casa Copilului)

Ordonanța[74] definește *Børnehus* prin aceea că trebuie să contribuie la investigația profesională privind copilul, în cazurile în care există suspiciuni sau cunoștințe că un copil sau un tânăr sub 18 ani a fost supus abuzurilor și în cazul în care este relevant ca municipalitatea să implice serviciul spitalicesc sau

71 https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1995/387
72 https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/282
73 https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2015/150#Kap11
74 https://boernehuse.dk/lovgivning/

poliția. Prin urmare, consiliul municipal din municipiul de reședință al copilului sau tânărului deține în continuare autoritatea și responsabilitatea pe parcursul întregului proces în cazurile în care se utilizează *Børnehus*.

Børnehus sau reprezentanții acestora trebuie să fie disponibili telefonic non-stop, astfel încât, în cazuri urgente, managerul de caz din municipalitatea în care se află copilul sau tânărul să poată primi consiliere cu privire la investigațiile, examinările etc., care trebuie efectuate de urgență, precum și să primească asistență în contactarea autorităților competente în vederea inițierii de către aceste autorități a unor investigații urgente. Consilierea, îndrumarea și coordonarea în cazurile non-urgente au loc în timpul programului normal de funcționare al căminelor de copii.

Aceste centre, înființate în Danemarca în anul 2023, reunesc sub acoperiș servicii de poliție, justiție, asistență socială și medicală, asigurând o intervenție coordonată și centrată pe nevoile copilului.

Definirea „conținutului dăunător" și a „caracteristicilor dăunătoare" pentru copii și tineri pe rețelele de socializare și alte servicii digitale.

Centrul Danez pentru Siguranța Internetului

Acest centru[75] (SIC DK) este rezultatul parteneriatului format între Consiliul Media pentru Copii și Tineri (*coordonator și centru de conștientizare*), Salvați Copiii Danemarca (*linie telefonică directă daneză*) și Centrul pentru Îngrijirea Digitală a Tinerilor (*funcționează ca linie telefonică de asistență*). Scopurile SIC DK este de consolidare a alfabetizării media în rândul copiilor și tinerilor, de a preveni și combate conținutul digital ilegal și de a proteja copiii prin experiențe și medii digitale sigure.

SIC DK a dezvoltat ghiduri[76] educaționale, inclusiv despre prima utilizare a unui telefon/unei tablete de către un copil, despre jocurile online pentru copii sau despre rețelele sociale.

Propunerile primite la proiectul înaintat de Ministerul Culturii cu privire la definirea „conținutului dăunător" și a „caracteristicilor dăunătoare" pentru copii și tineri, pe rețelele de socializare și alte servicii

În Danemarca a fost semnat în anul 2023, un "Acord media pentru perioada 2023-2026: Colectare pentru media gratuită și conținut danez major", prin care, printre altele, a fost asumat de către Ministerul Culturii reglementarea cadrului conținutului dăunător din online pentru copii.

Astfel, acordul se referă la faptul că, copiii și tinerii din Danemarca trebuie să aibă parte de o "educație digitală sigură, cu un echilibru sănătos între comunitățile fizice și cele digitale, care să le susțină bunăstarea, emanciparea și curajul în viață". Pe rețelele de socializare și alte servicii digitale, aceștia riscă, printre altele: să fie expuși la conținut dăunător – dar nu neapărat ilegal – (de exemplu, sinucidere, autovătămare, dezinformare).

Se impune elaborarea unei definiții mai detaliate a ceea ce constituie "conținut dăunător" și identificarea informațiilor despre efectele acestuia asupra bunăstării copiilor și tinerilor.

Trebuie investigat modul în care copiii și tinerii pot fi mai bine protejați de conținutul online dăunător și neadecvat vârstei, de mecanismele de retenție și de modelele comportamentale, de exemplu prin verificarea vârstei.

Prin acord se stabilește și formularea de propuneri de măsuri concrete care pot consolida protecția copiilor și tinerilor online, inclusiv o posibilă reglementare. În acest sens se stabilește implicarea părților interesate relevante, inclusiv a organizațiilor și cercetătorilor care se ocupă de condițiile digitale aferente copiilor și tinerilor. De asemenea, trebuie integrată experiența altor țări în gestionarea conținutului și a funcțiilor dăunătoare, în special în ceea ce privește copiii și tineri.

75 https://www.sikkerdigital.dk/
76 https://www.sikkerdigital.dk/borger/laer

În acest sens, Ministerul Culturii din Danemarca a solicitat opinia entităților implicate în protecția copiilor, cu privire la modalitatea de reglementare a ”conținutului dăunător” din online, respectiv menționăm următoarele opinii:

Opinia Consiliului de Etică a Datelor din Danemarca:

- Consideră esențială adoptarea unei definiții precise și bine fundamentate a „conținutului dăunător”. Consiliul propune următoarea definiție: „Conținutul dăunător este conținutul care dăunează unei persoane. Conținutul înseamnă orice conținut online, inclusiv text, imagini, audio, video și elemente interactive. Prejudiciul înseamnă o reducere a bunăstării persoanei, de exemplu, prin expunerea la conținut, care duce la durere fizică, suferință psihologică, pierderi financiare, reducerea stimei de sine, excluziune socială sau pierderea abilităților fizice, sociale sau cognitive.”
- Consideră că, în acest context, poate fi relevant să se evalueze i) riscul ca un tip de conținut să provoace daune, ii) amploarea și natura daunelor cauzate de conținut, iii) apariția tipului de conținut în cauză în cadrul serviciilor digitale, iv) efectele cumulative ale expunerii repetate și v) modul în care riscurile de daune variază în funcție de grupurile relevante.
- Propune ca un tip de conținut să fie clasificat drept dăunător atunci când expunerea utilizatorului mediu la conținut este susceptibilă de a provoca daune.
- ”Tip de conținut” poate fi definit în diferite moduri, de exemplu prin teme, mesaje, formate sau efecte. Prin urmare, tipurile de conținut trebuie clasificate drept dăunătoare în măsura în care riscul de vătămare face probabil ca utilizatorii expuși să sufere prejudicii.

Opinia Institutului Danez pentru Drepturile Omului:

- ”Conținutul online este protejat de libertatea de exprimare și informare prevăzută la articolul 10 din Convenția europeană a drepturilor omului și la articolul 11 din Carta drepturilor fundamentale a UE. Evaluarea caracterului ilegal al unui conținut și a motivului pentru care furnizorul de servicii ar trebui să îl blocheze sau să îl elimine implică adesea un echilibru dificil între libertatea de exprimare și informare și drepturile afectate.”
- ”Dacă furnizorii sunt încurajați să gestioneze conținutul dăunător și pot fi trași la răspundere pentru acesta, alături de conținutul ilegal, există riscul ca aceștia să elimine mai mult conținut decât este necesar din prudență. Acest risc este bine documentat și poate avea un impact negativ asupra libertății de exprimare și informare. În plus, lista brută nu evaluează neapărat funcțiile în contextul lor adecvat, dar ar putea duce la interzicerea funcțiilor care nu încalcă în mod specific drepturile fundamentale (și, prin urmare, nu sunt proporționale) și la acceptarea funcțiilor care încalcă în mod specific drepturile fundamentale, dar care nu apar pe listă.”

Opinia Red Barnet - Crucea Roșie Danemarca:

- În general, ”conținutul dăunător” poate fi dificil de definit, deoarece va fi adesea relevant să se facă distincția între diferitele moduri în care conținutul poate fi dăunător, de exemplu conținut transgresiv (individual), violent (individual, dar poate fi și dependent de vârstă) sau de alte tipuri în care cineva experimentează consecințe care îi afectează semnificativ gândurile/ emoțiile/ comportamentul/ reacțiile fizice. Vor exista diferențe în ceea ce privește tipul de conținut dăunător, în funcție de vârstă, dezvoltare cognitivă, context etc.
- Abuzul digital (atât abuzul digital sexualizat, discriminarea și hărțuirea) are consecințe la fel de mari ca abuzul și criminalitatea.
- Exemple de conținut violent care poate fi dăunător (nu doar pentru copii, ci pentru toată lumea) includ materiale cu autovătămare, sinucidere, crimă, imagini violente de război, abuz și îndemnuri generale la activități extrem de riscante.
- Definiția noțiunii de „dăunător” să ia în considerare faptul că efectele dăunătoare pot varia în funcție de vârstă, dezvoltare cognitivă și context. În ceea ce privește copiii și tinerii, este deosebit de

important că un conținut care nu este dăunător în sine poate avea efecte nocive asupra acestui grup din cauza vârstei și a dezvoltării cognitive.

Opinia Consiliului Danez pentru Prevenirea Criminalității (DKR)[77]:

- Definițiile ”conținutului dăunător” și ale ”caracteristicilor dăunătoare” ar trebui să țină cont de faptul că tinerii și copiii sunt diferiți, la fel ca și capacitățile lor de a naviga în siguranță online. Copii vulnerabili, de exemplu copiii cu autocontrol scăzut, copiii cu îngrijire limitată din partea adulților, copiii din sistemul de plasament și copiii cu deficiențe cognitive pot fi, de asemenea, mai expuși riscului decât alți copii în contexte online. Definiția ar putea include în mod util exemple specifice despre ce este dăunător, când este dăunător și pentru ce grupe de vârstă este dăunător.
- Conținutul dăunător nu este o entitate statică, la fel cum infrastructura digitală, cu platforme, grupuri de chat deschise și închise și servicii criptate, este în continuă evoluție (Facebook, Instagram, Messenger, Snapchat, TikTok, Discord, Telegram, WhatsApp etc.).
- În ceea ce privește definiția conținutului dăunător, Consiliul observă că aceasta ar trebui specificată, astfel încât să devină posibilă legiferarea în domeniu și că platformele media digitale trebuie să fie capabile să pună în aplicare legislația în practică.
- Recomandă o concentrare mai mare pe măsurile preventive. Consiliul recomandă ca școlile să acorde prioritate educației digitale încă de la clasa 0, unde predarea trebuie să fie sistematică și continuă. Capacitatea copiilor de a evalua critic conținutul, tehnologia, algoritmii și infrastructura digitală este crucială pentru ca aceștia să se poată naviga în siguranță în online.
- Când se elaborează definițiile conținutului dăunător și ale definițiilor dăunătoare, să se ia în considerare și alte țări europene/occidentale care au legiferat în acest domeniu și este, de asemenea, important să ne asigurăm că definițiile sunt în conformitate cu normele, definițiile și legislația (și viitoarele) din acest domeniu din UE.

Codul Penal (Straffeloven)

Codul[78] conține următoarele reglementări cu privire la infracțiuni împotriva copilului: infracțiuni sexuale; distribuire de materiale cu caracter sexual, cum ar fi fotografii, filme, alte reprezentări vizuale etc., ale persoanelor sub 18 ani; deținere gratuită sau, contra cost sau prin intermediul internetului sau al unui sistem similar de difuzare a informațiilor, reprezentând materiale cu caracter sexual, cum ar fi fotografii, filme, alte reprezentări vizuale etc., aparținând unor persoane sub 18 ani.

Circumstanțe deosebit de agravante sunt considerate cazurile în care viața copilului este pusă în pericol, în care se utilizează violență gravă, în care copilului i se cauzează vătămări grave sau în care există o răspândire de natură sistematică sau organizată.

77 https://dkr.dk/hoeringssvar/2024/jun/skadeligt-indhold-for-boern
78 https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/1145

Anexa 4. Reglementarea formelor de violență (definire conform ICVAC): comparație România-Germania

Tipologia violenței regle-mentate	Definiții (ICVAC)	Posibile aspecte specifice asociate tipologiilor identificate & observații România	Legislație 1 România (0-nereglementat, 1-reglementat; elemente de reglementare care pot fi considerate bune practici/ lacune de reglementare) - detaliere	Legislație 2 Germania (0-nereglementat, 1-reglementat; elemente de reglementare care pot fi considerate bune practici/ lacune de reglementare) - detaliere	Posibile aspecte specifice asociate tipologiilor identificate & observații Germania
Agresiune fizică minoră (202)	Aplicarea intenționată sau imprudentă a unei forțe fizice minore aplicată asupra corpului unui copil, care nu are ca rezultat vătămări fizice imediate sau vătămări minore.	Circumstanță agravantă, dacă **victima este copil**: - Vătămarea corporală (art. 194 alin.2 indice 1 lit.b) Cod penal); Circumstanță agravantă dacă este săvârșită de un **membru de familie**: art. 193 Cod penal – Loviri sau alte violențe, art. 194 Cod penal - Vătămarea corporală, art.195 Cod penal - Lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte	**1**: - art. 208 Cod penal - Hărțuirea, art. 193 Cod penal – Loviri sau alte violențe, art. 194 Cod penal - Vătămarea corporală, art. 197 Cod penal – Rele tratamente aplicate minorului- *Punerea în primejdie gravă, prin măsuri sau tratamente de orice fel, a dezvoltării fizice, intelectuale sau morale a minorului, de către părinţi sau de orice persoană în grija căreia se află minorul, se pedepseşte cu închisoarea de la 3 la 7 ani şi interzicerea exercitării unor drepturi.*; art. 193 Cod penal – Loviri sau alte violențe, art. 197 Cod penal – Rele tratamente aplicate minorului - art. 95 Legea nr. 272/2004	**1** - art. 223 Codul penal – Vătămarea corporală, art.1631 Codul civil- Conținutul și limitele îngrijirii persoanei copilului - (2) *Copiii au dreptul la o creștere non-violentă a lor. Pedepsele fizice, vătămările psihologice și alte măsuri degradante sunt inadmisibile.*	**Cyberbullying-ul** poate provoca traume psihologice comparabile cu violența fizică.

Agresiune fizică gravă (201)	Aplicarea intenționată sau imprudentă a forței fizice grave aplicate corpului unui copil rezultând vătămări grave.	Circumstanță agravantă, dacă **victima este copil**: - Lipsirea de libertate în mod ilegal (art. 205 alin.(3) lit.b) Cod penal); - Violența în familie (art. 199 Cod penal) - Circumstanță agravantă dacă este săvârșită de un **membru de familie**: art.195 Cod penal - Lovirile sau vătămările cauzatoare de moarte	**1**: art. 194 Cod penal – vătămarea corporală, art. 182 lit. e) Cod penal – Exploatarea unei persoane, art. 188- Omorul Cod penal – dacă survine deces (omor), art. 199 - Violența în familie Cod penal – dacă este săvârșită în familie, art. 282 Cod penal – tortură; art. 440–442 Cod penal – infracțiuni de război împotriva persoanelor, art. 439 lit. g Cod penal – vătămarea integrității fizice sau psihice a unor persoane, art. 193 Cod penal – loviri sau alte violențe; - art. 110 (2) - Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului	**1-** art. 226 Codul penal- Vătămarea corporală gravă art. 224 Cod penal – Gefährliche Körperverletzung (Vătămare corporală periculoasă) – dacă se folosește o armă, un obiect periculos sau se acționează cu cruzime. art. 225 Cod penal – Rele tratamente aplicate persoanelor aflate în grija sa art. 229 Cod penal - Vătămare corporală din culpă Persoana care, din neglijență, cauzează vătămări corporale altei persoane	Vătămare corporală periculoasă – dacă se folosește o **armă**, un **obiect periculos** sau se acționează cu cruzime. Se sancționează mai grav dacă **agresorul** avea **obligația de îngrijire** asupra copilului. **Repetitivitatea faptelor**: Dacă violența este continuă sau face parte dintr-un tipar de abuz, se agravează pedeapsa.(art.46 Cod penal). **Observație:** Pedeapsa este mai severă în Germania (până la 10 ani)
Izolarea copilului (203)	Separarea unui copil de alți copii sau adulți cu care are legătură, inclusiv în timp ce se află în centre rezidențiale, în custodia poliției sau în detenție.	Este circumstanțiată la acte ale funcționarilor - art.296 Cod penal	**0.** - Nu este reglementată în mod expres în Codul penal ca infracțiune autonomă, dar se poate circumscrie: art.205 Cod penal - Lipsirea de libertate în mod ilegal; art. 282 Cod penal – Tortura, art. 197 Cod penal – Rele tratamente aplicate minorului, art. 296 Cod penal – Purtare abuzivă, dacă este comisă de un funcționar (educator, polițist, asistent social), art. 95 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului; Abuz psihologic, în accepțiunea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, art. 94 alin. (1), care prevede dreptul copilului la un mediu lipsit de abuz;	**1** - art. 239 Cod penal – Freiheitsberaubung (Privarea de libertate) art. 171 Cod penal- Încălcarea obligației de îngrijire sau de educare Persoana care își neglijează grav obligația de îngrijire sau educare a unei persoane sub 16 ani, creând astfel pericolul ca dezvoltarea fizică sau mentală a persoanei aflate în grija sa să fie grav afectată sau ca aceasta să se angajeze în infracțiuni sau prostituție, se pedepsește cu închisoarea de până la trei ani sau cu amendă. art. 1684 Cod civil - Contactul copilului cu părinții săi art.1631 Codul civil- Conținutul și limitele îngrijirii persoanei copilului art. 225 Cod penal – Rele tratamente aplicate persoanelor aflate în grija sa	Privarea de acces la rețelele de sprijin sau izolarea socială prin controlul accesului la comunicații poate constitui o formă de abuz psihologic, inclusiv în mediul online.

Violența sexuală fără contact (303)	Orice formă de comportament verbal sau non-verbal, non-fizic, fie izolat sau persistent, care implică referințe nedorite la orice parte a corpului utilizată pentru activitate sexuală sau la sexualitatea copilului, inclusiv comportamentul facilitat prin tehnologie.	**art. 221** Cod penal – Coruperea sexuală a minorilor – alin. (4) **Determinarea de către un major a unui minor care nu a împlinit vârsta de 16 ani** să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiţionist ori la spectacole sau reprezentaţii în cadrul cărora se comit acte sexuale de orice natură, precum şi punerea la dispoziţia acestuia de materiale cu caracter pornografic art.221 (4 inidce 1) Fapta unui major de a incita un minor care nu a împlinit vârsta de 16 ani, **prin mijloacele de transmitere la distanţă**, prin intermediul comunicării electronice sau al reţelelor sociale, la comiterea oricărui act de natură sexuală asupra sa, asupra unei persoane sau împreună cu o persoană, inclusiv atunci când actul de natură sexuală nu este comis, se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă. **agresorul membru de familie - Legea nr.217/2003**	**0. -** Nu este reglementată în mod expres în Codul penal ca infracțiune autonomă, dar se poate circumscrie: art. 223 Cod penal – hărțuirea sexuală; art. 206 Cod penal – amenințarea; art. 374 Cod penal – Pornografie infantilă; art. 221 Cod penal – Coruperea sexuală a minorilor – alin. (4) art. 221 Cod penal – Coruperea sexuală a minorilor – alin. (4); art.207 – șantaj Cod penal, art. 221 (alin.4) indice 1 - Fapta unui major de a incita un minor care nu a împlinit vârsta de 16 ani, prin mijloacele de transmitere la distanţă, prin intermediul comunicării electronice sau al reţelelor sociale; art. 219 indice 1 Cod penal - Agresiunea sexuală săvârşită asupra unui minor alin.(3) lit.d) - fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice; Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice, dacă agresorul este membru de familie - art.4 alin.(1) lit.h) violenţa cibernetică,	**1. -** art. 176 Cod penal - Abuz sexual asupra copiilor; **art.176a Cod penal - Abuz sexual asupra copiilor fără contact fizic cu copilul; 176b Cod penal - Pregătirea abuzului sexual asupra copiilor; art.184a Cod penal- Difuzarea de conținut pornografic care prezintă acte de violență sau acte sexuale cu animale; art. 184b Cod penal - Diseminarea, procurarea și deținerea de conținut pornografic infantil;** **art. 238 - Urmărirea - inclusiv prin intermediul telecomunicațiilor sau al altor mijloace de comunicare** **art. 241 - Amenințarea cu săvârșirea unei infracțiuni grave**	Cazuri de „**cybergrooming**" (de exemplu, adulți care trimit mesaje cu conotație sexuală minorilor pe rețele sociale sau prin jocuri online) sunt sancționate constant în Germania pe baza art. 176b Cod penal. Nu există o incriminare expresă a cyber-bullying-ului în Codul penal german. Online: Include sexting neconsensual, grooming, trimiterea de mesaje cu conținut sexual către copii.
Agresiune sexuală (302)	Atingerea părților intime ale unui copil (fără a include penetrarea) sau obligarea unui copil să atingă părțile intime ale altcuiva, cu sau fără utilizarea forței și fără consimțământ, deoarece copilul este prea mic pentru a-și da consimțământul sau consimțământul nu este dat.	**infracțiune distinctă** pentru victime minori Dacă faptele sunt **comise de părinți sau rude**: agravante speciale - art. 2191 alin. (3) lit. a) și b).	**1.** art. 219 indice 1 Cod penal - Agresiunea sexuală săvârşită asupra unui minor; art. 218 indice 1 alin. (2) Cod penal – Violul săvârşit asupra unui minor. Tentativa se pedepseşte.	**1.** - art. 176 Cod penal - Abuz sexual asupra copiilor; art.176a Cod penal - Abuz sexual asupra copiilor fără contact fizic cu copilul; infracțiuni conexe (posibil concurs): art. 225 Cod penal – Rele tratamente aplicate persoanelor aflate în grija sa; art. 184b Cod penal - Diseminarea, procurarea și deținerea de conținut pornografic infantil;	Germania are prag de vârstă clar: sub 14 ani – lipsă consimțământ

Viol (301)	Penetrarea vaginală, anală sau orală de natură sexuală a corpului unui copil cu orice parte a corpului sau obiect, cu sau fără utilizarea forței și fără consimțământ, deoarece copilul este prea mic pentru a-și da consimțământul sau consimțământul nu este dat.	infracțiune distinctă pentru victime minori Dacă făptuitorul **administrează substanțe** pentru a facilita fapta, aceasta poate fi încadrată și în art. 193 Cod penal (loviri) sau art. 192 (vătămare din culpă), în concurs. Fapta săvârșită de **2 sau mai multe persoane** Dacă faptele sunt **comise de părinți sau rude**: agravante speciale – art. 218 indice 1 alin. (4) lit. a) și b).	**1.** - art. 218 indice 1 alin. (2) Cod penal Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului art. 110 (2) Instituţiile şi autorităţile publice, potrivit atribuţiilor lor, adoptă reglementări specifice şi aplică măsuri corespunzătoare pentru prevenirea, între altele: e) implicării copiilor în conflicte armate; art. 218 indice 1 alin. (4) Cod penal – Violul săvârşit asupra unui minor - se pedepseşte cu închisoarea de la 3 la 10 ani dacă: lit. e) fapta a fost săvârşită de două sau mai multe persoane împreună şi alin. (52) lit.a).	**1. -** art. 177 - Agresiune sexuală; constrângere sexuală; viol art. 176 Cod penal - Abuz sexual asupra copiilor; art. 176c Cod penal - Abuz sexual agravat asupra copiilor	
Terorizarea (401)	A face un copil să se simtă speriat în mod repetat prin amenințarea că îl va ucide, răni sau abandona.	art. 197 Cod Penal - Relele tratamente aplicate minorului se agravează: dacă este **comisă cu armă**, aceasta constituie circumstanță agravantă (art. 77 lit. d) C.pen.); - Legea nr.217/2003, art.4 lit. b, dacă agresorul este **membru de familie.**	**1.**- art. 206 Cod Penal – Amenințarea art. 197 Cod Penal- Relele tratamente aplicate minorului violenţă psihologică (Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice, art. 4 lit. b) - dacă agresorul este membru de familie.	**1.** - art. 241 - Amenințarea cu săvârșirea unei infracțiuni grave art. 225 Cod penal – Rele tratamente aplicate persoanelor aflate în grija sa- Maltratarea fizică sau psihică a unui copil aflat sub îngrijirea, supravegherea sau tutela autorului.	se ia in considerare **relația de dependență** a față de autor părinte, tutore, îngrijitor etc.
Hărțuirea, disprețuirea și umilirea (402)	Interacțiuni repetate cu un copil care transmit faptul că este lipsit de valoare, imperfect, neiubit, nedorit, pus în pericol sau valoros doar în satisfacerea nevoilor altora.	agresorul este **membru de familie**; dacă e comisă **în școală**;	**1**. art. 197 Cod Penal - Relele tratamente aplicate minorului; art.208 Cod penal – hărțuirea; art. 206 C.pen. – amenințare; art. 207 C.pen. – Șantajul, dacă copilul este manipulat ori forțat emoțional; - Violenţă psihologică – art. 4 lit. b) Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice, dacă agresorul este membru de familie; art. 374 Pornografia infantilă; art. 375 Ultrajul contra bunelor moravuri; - **bullying** - dacă e comisă în școală – (Ordinul nr. 4.342/2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (11), art. 561 şi ale pct. 61 din anexa la Legea educaţiei naţionale nr. 1/2011, privind violenţa psihologică; Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului Protecţia copilului împotriva abuzului, neglijării, exploatării şi a oricărei forme de violenţă – art.89, art.94;	**1** - art. 225 Cod penal – Rele tratamente aplicate persoanelor aflate în grija sa- Maltratarea fizică sau psihică a unui copil aflat sub îngrijirea, supravegherea sau tutela autorului. Art. 171 Cod penal - Încălcarea obligației de îngrijire sau de educare art. 1666 Codul civil - Măsuri judiciare în cazul punerii în pericol a interesului superior al copilului	Se referă la **copiii aflați sub îngrijirea autorului**: părinți, tutori, îngrijitori, cadre didactice, educatori. Agravante: 1. deces sau vătămare gravă a sănătății sau 2. afectare substanțială a dezvoltării lor fizice sau mentale. Acțiuni de tip: „Ești lipsit de valoare” „Nu te iubește nimeni” „Există doar pentru a face ce vreau eu” repetate și sistematice, față de un copil, sunt calificate în Germania drept maltratare psihică a unei persoane aflate în grijă (Schutzbefohlene) .

Expunerea copilului la violență domestică (403)	Expunerea unui copil la un act de violență fizică, sexuală sau psihologică care are loc în cadrul familiei sau al unității domestice între parteneri intimi, care are ca rezultat sau cu o probabilitate mare de a avea ca rezultat probleme psihologice, sociale, emoționale și comportamentale.	art. 197 C.pen. – dacă are efect de degradare psihică severă	**1.** Violența fizică art. 193 C.pen. – Lovirea sau alte violențe art. 194 C.pen. – Vătămarea corporală art. 197 C.pen. – Rele tratamente aplicate minorului Violența psihologică - Nu este reglementată ca infracțiune autonomă, dar poate fi încadrată prin: art. 197 C.pen. – dacă are efect de degradare psihică severă art. 206 C.pen. – Amenințarea art. 208 C.pen. – Hărțuirea art. 207 C.pen. – Șantajul, dacă copilul este manipulat ori forțat emoțional Violența sexuală art. 2181 C.pen. – Violul săvârșit asupra unui minor art. 2191 C.pen. – Agresiunea sexuală săvârșită asupra unui minor art. 221 C.pen. – Coruperea sexuală a minorilor art. 374–375 C.pen. – Pornografie infantilă, Ultrajul contra bunelor moravuri Dacă faptele sunt comise de părinți sau rude: agravante speciale – art. 218¹ alin. (4) lit. a) și b) și art. 2191 alin. (3) lit. a) și b). Violența domestică Art.4 – Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței domestice (dacă agresorul este membru de familie) – alin. (1) lit. a)violența verbală, b) violența psihologică, c) violența fizică, d) violența sexuală.	**1** - art. 225 Cod penal – Rele tratamente aplicate persoanelor aflate în grija sa- Maltratarea fizică sau psihică a unui copil aflat sub îngrijirea, supravegherea sau tutela autorului. art. 223 Codul penal – Vătămarea corporală, art. 224 Cod penal – Gefährliche Körperverletzung (Vătămare corporală periculoasă) – dacă se folosește o armă, un obiect periculos sau se acționează cu cruzime. Codul civil - 1666 - Măsuri judiciare în cazul punerii în pericol a interesului superior al copilului	art.1666 Cod civil - Măsurile judecătorești luate în conformitate cu subsecțiunea (1) includ în special: 1. instrucțiuni de a solicita asistență publică, cum ar fi beneficii pentru protecția copilului și tinerilor și asistență medicală, 2. instrucțiuni de a asigura respectarea obligației de a frecventa școala, 3. interdicții de a utiliza temporar sau pe o perioadă nedeterminată reședința familiei sau o altă locuință, de a se afla într-o anumită rază a reședinței sau de a vizita anumite alte locuri unde copilul își petrece timpul în mod regulat, 4. interdicții de a stabili contact cu copilul sau de a solicita o întâlnire cu acesta, 5. înlocuirea declarațiilor persoanei care deține custodia părintească, 6. ridicarea parțială sau completă a custodiei părintești.
Expunerea copilului la alte experiențe violente (404)	Expunerea unui copil la violență sau delincvență în comunitate care are ca rezultat sau este cu o probabilitate mare de a avea ca rezultat probleme psihologice, sociale, emoționale și comportamentale.		**0. - Nu este reglementată în mod expres în Codul penal ca infracțiune autonomă, dar se poate circumscrie:** Violența psihologică - Nu este reglementată ca infracțiune autonomă, dar poate fi încadrată prin: art. 206 C.pen. – Amenințarea art. 197 Cod Penal - Relele tratamente aplicate minorului Violența fizică Art. 193 C.pen. – Lovirea sau alte violențe Art. 194 C.pen. – Vătămarea corporală Art. 197 C.pen. – Rele tratamente aplicate minorului Nu există o reglementare specifică pentru „school shooting" în România, dar se poate încadra la Violența psihologică.	**1.** Art. 171 Cod penal - Încălcarea obligației de îngrijire sau de educare; art. 225 Cod penal – Rele tratamente aplicate persoanelor aflate în grija sa- Maltratarea fizică sau psihică a unui copil aflat sub îngrijirea, supravegherea sau tutela autorului. Codul civil - 1666 - Măsuri judiciare în cazul punerii în pericol a interesului superior al copilului	

Neglijarea copilului (501-505)	Eșecul continuu de a proteja un copil de vătămări, inclusiv prin lipsa supravegherii, sau eșecul continuu de a oferi unui copil necesități de bază, inclusiv hrană, adăpost și îmbrăcăminte adecvate, atunci când cei responsabili de îngrijirea copilului au mijloacele, cunoștințele și accesul la servicii pentru a face acest lucru.	Eșecul continuu de a proteja un copil de vătămări, inclusiv prin lipsa supravegherii, sau eșecul continuu de a oferi unui copil necesități de bază, inclusiv hrană, adăpost și îmbrăcăminte adecvate, atunci când cei responsabili de îngrijirea copilului au mijloacele, cunoștințele și accesul la servicii pentru a face acest lucru.	**0. - Nu este reglementată în mod expres în Codul penal ca infracțiune autonomă, dar se poate circumscrie:** art. 197 Cod penal – Rele tratamente aplicate minorului; art. 378 Cod penal - Abandonul de familie; Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului, art. 94 (2) - neglijarea copilului; art. 97. - (1) - obligaţia de a supraveghea copilul şi de a lua toate măsurile în vederea prevenirii înlesnirii sau practicării cerşetoriei de către copil; art. 94 (1) - abuz asupra copilului; Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice, dacă agresorul este membru de familie, art. 4 (4) lit.a) violenţa verbală, b) violenţa psihologică, c) violenţa fizică Abandonul „secret” (anonimizat) la naștere – NU este reglementat de dreptul român. În România nu există un sistem legal de naștere anonimă sau de cutii pentru bebeluși („baby box”).	1. Art. 171 Cod penal - Încălcarea obligației de îngrijire sau de educare; art. 225 Cod penal – Rele tratamente aplicate persoanelor aflate în grija sa- Maltratarea fizică sau psihică a unui copil aflat sub îngrijirea, supravegherea sau tutela autorului. Codul civil - 1666 - Măsuri judiciare în cazul punerii în pericol a interesului superior al copilului	

Standarde ISO			Codul civil – art. 263 alin. (1) Principiul interesului superior al copilului; Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului - art. 2. - (1); art.2 (6); art. 6; art. 29. (1); art.32 (2); art. 34 alin. 1; HG nr. 49/2011 Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii şi protecţiei victimelor infracţiunilor -art.33; art. 3 indice 9 (6); art.4 (6) Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor şi procurorilor- art. 270. - (1); art. 271 lit g) şi s); art. 272; Codul civil - art.263 (4) Codul de procedură penală - art.111 (6); art.111 (9); art.113; art.124 (1), (2), (4); Codul de procedură civilă -art. 226. (1) Constituţia României- art.16 (1); art. 6; art.7; Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene	Codul civil - 1666 - Măsuri judiciare în cazul punerii în pericol a interesului superior al copilului Codul Social (SGB) - Cartea VIII (VIII) - Servicii pentru Copil şi Tineret Codul de procedură penală (StPO) - reglementează **audierea minorilor, protejarea victimelo**r- art. 58a Înregistrarea interogatoriului în imagine şi sunet (1) Audierea unui martor poate fi înregistrată video şi audio. Aceasta se înregistrează după luarea în considerare a circumstanţelor relevante şi se desfăşoară ca audiere judiciară dacă: 1. pentru ca interesele legitime ale persoanelor sub 18 ani şi ale persoanelor care, în calitate de copii sau tineri, au fost prejudiciate de una dintre infracţiunile prevăzute la articolul 255a alineatul (2) să poată fi mai bine protejate. **Echipa multidisciplinară**: Cooperare între Poliţie, Parchet, Jugendamt, medici, psihologi forensi; sunt stabilite protocoale locale sau regionale (de ex., Landesjugendamt) -(Legea privind protecţia copilului (Bundeskinderschutzgesetz – BKiSchG) - **Orientare spre copii -** SGB VIII,art. 8 – Dreptul copilului de a fi ascultat; art.8a SGB VIII – Protecţia împotriva pericolelor **Spaţii prietenoase pentru copil-** În multe landuri există Case de Interviu pentru Copii (Kinderschutza-mbulanzen, Kinderschutzzentren); unele folosesc modelul Barnahus (ex.: Köln, München). **Participarea copilului -** art. 8 SGB VIII – Dreptul copilului de a participa şi de a fi informat în deciziile ce îl privesc.	Landurile Bayern, Baden-Württemberg, Renania de Nord-Westfalia folosesc Kinderschutzambulanzen şi echipe de intervenţie integrată. Proiecte tip **Barnahus** sunt în fază de pilotare în Köln şi Hamburg. Germania are obligaţia legală de a proteja copilul de **retraumatizare**. **Kinderschutzambulanzen** - **Clinicile regionale pentru protecţia copilului** consolidează protecţia medicală a copilului şi contribuie astfel la îmbunătăţirea în continuare a sistemului de protecţie a copilului. Sarcina lor este de a investiga **formele acute şi cronice de abuz fizic sau psihologic sau neglijare, precum şi violenţa sexuală împotriva copiilor**, uneori prin intermediul profesioniştilor din domeniul protecţiei tinerilor şi al asistenţei medicale. https://www.berlin.de/sen/jugend/familie-und-kinder/kinderschutz/netzwerk-kinderschutz/#ambulanzen Germania are dispoziţii mai clare cu privire la **evitarea contactului cu agresorul**. **Evaluare şi monitorizare multidisciplinară**: Germania prevede obligativitatea colaborării între autorităţi.

Notă:
GERMANIA
Cod penal: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/englisch_stgb.html
Cod civil: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_bgb/englisch_bgb.html
Codul de procedură penală: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stpo/englisch_stpo.html
Codul social: https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_8/

Anexa 5. Grilă de criterii pentru analiza gradului de aliniere a prevederilor legislației naționale cu instrumentele și standardele internaționale în ceea ce privește drepturile copilului și protecția acestuia împotriva violenței (în special facilitată de tehnologie, inclusiv online)

Tipologia violenței reglementate	Definiții (ICVAC)	Posibile aspecte specifice asociate tipologiilor identificate - detaliere	Legislație 1 România (0-nereglementat, 1-reglementat; elemente de reglementare care pot fi considerate bune practici/ lacune de reglementare) - detaliere	Legislație 2 Altă țară (0-nereglementat, 1-reglementat; elemente de reglementare care pot fi considerate bune practici/ lacune de reglementare) - detaliere	Observații
Agresiune fizică minoră (202): pălmuit, ciupit, tras de urechi, tras de păr, împins sau agresat fizic cu intenție în orice mod, fără a fi rănit grav, bătutul la fund, zgârierea, forțarea unui copil să stea într-o poziție inconfortabilă	...	facilitată de tehnologia digitală (inclusiv online)/ offline, sexul copilului, vârsta copilului, status de migrație, etnie, relația cu presupusul autor, sexul și vârsta presupusului autor, locul desfășurării, istoric de agresiune, etc.	...	...	...
Agresiune fizică gravă (201): lovire puternică cu pumnul, piciorul sau cu obiecte dure, ars, mutilat, strâns de gât, otrăvit sau rănit cu un cuțit sau alt obiect ascuțit, lovitură puternică la cap sau în altă parte a corpului, provocând o durere foarte mare, rânind și punând sănătatea copilului în pericol		facilitată de tehnologia digitală (inclusiv online)/ offline, sexul copilului, vârsta copilului, status de migrație, etnie, relația cu presupusul autor, sexul și vârsta presupusului autor, locul desfășurării, istoric de agresiune, etc.			

Izolarea copilului (203): închiderea copilului singur într-o cameră sau alt loc, fără să poată vorbi cu nimeni; izolare în condiții grele sau rușinoase (fără lumină, toaletă, mâncare etc.); copil ținut forțat într-un loc închis, în mod repetat, împotriva voinței sale; impunerea de limitări nerezonabile libertății mișcare sau interacțiunilor sociale (fără ca aceste restricții să fie justificate de siguranța sau bunăstarea copilului)	...	facilitată de tehnologia digitală (inclusiv online)/ offline, sexul copilului, vârsta copilului, status de migrație, etnie, relația cu presupusul autor, sexul și vârsta presupusului autor, locul desfășurării, istoric de agresiune, etc.	...	...	...
Violența sexuală fără contact (303): avansuri sexuale verbale, inclusiv cyber-grooming, injurii cu conotație sexuală, comentarii, amenințări sau cereri cu caracter sexual, expunerea unui copil la abuzuri sexuale sau pornografie, expunerea organelor sexuale, priviri lascive persistente, urmărire de natură sexuală, sexting nedorit, transmiterea în direct a abuzului sexual asupra unui copil, extorcare sexuală, constrângerea și șantajul unui copil în scopuri sexuale, fotografierea fără consimțământ a organelor sexuale ale unui copil	...	facilitată de tehnologia digitală (inclusiv online)/ offline, sexul copilului, vârsta copilului, status de migrație, etnie, relația cu presupusul autor, sexul și vârsta presupusului autor, locul desfășurării, istoric de agresiune, etc.	...	...	...
Agresiune sexuală (302): pipăirea, mângâierea sau alte atingeri nedorite ale părților intime ale unui copil, inclusiv tentativa de viol, sau forțarea unui copil să atingă părțile intime ale unei persoane, cu sau fără utilizarea forței și fără consimțământ (inclusiv deoarece copilul este prea mic pentru a-și da consimțământul)					
Viol (301): penetrarea vaginală, anală sau orală de natură sexuală a corpului unui copil cu orice parte a corpului sau obiect, cu sau fără utilizarea forței și fără consimțământ (inclusiv deoarece copilul este prea mic pentru a-și da consimțământul)					
Terorizarea (401): a face un copil să se simtă speriat în mod repetat prin amenințarea cu abandonul, vătămarea sau rănirea unui copil, a persoanelor dragi ori a obiectelor unui copil		facilitată de tehnologia digitală (inclusiv online)/ offline, sexul copilului, vârsta copilului, status de migrație, etnie, relația cu presupusul autor, sexul și vârsta presupusului autor, locul desfășurării, istoric de agresiune, etc.			
Hărțuirea, disprețuirea și umilirea (402): umilirea, degradarea, ridiculizarea repetată a unui copil; identificarea repetată a unui copil pentru a-l critica sau pedepsi; umilirea repetată a unui copil, inclusiv în public; excluderea repetată a unui copil și ignorarea acestuia; insultarea, jignirea și rănirea repetată a sentimentelor unui copil; hărțuirea psihologică (directă și indirectă), inclusiv hărțuirea cibernetică; urmărirea, inclusiv în online/ prin intermediul tehnologiei					
Expunerea copilului la violență domestică (403): expunerea unui copil în cadrul familiei sau gospodăriei la acte de violență fizice, sexuale și psihologice care au loc între părinți, îngrijitori sau alți membri ai familiei					

Expunerea copilului la alte experiențe violente (404): a fi martor la acte de violență grave petrecute în afara mediului familial - în comunitate, în spațiul public, la școală sau în alte locuri, a fi martor la crime împotriva umanității, crime de război și agresiune, expunerea unui copil la activități violente ale crimei organizate; expunerea nedorită a unui copil la utilizarea armelor de foc; a fi martor la răpirea, abuzul sexual sau tortura unui membru al familiei; expunerea unui copil la atacuri cu arme de foc în școli sau în comunitate		facilitată de tehnologia digitală (inclusiv online)/ offline, sexul copilului, vârsta copilului, status de migrație, etnie, relația cu presupusul autor, sexul și vârsta presupusului autor, locul desfășurării, istoric de agresiune, etc.			
Neglijarea copilului (501-505): copilul este lipsit, în mod repetat, de cele necesare pentru o dezvoltare sănătoasă - cum ar fi hrană, îmbrăcăminte, locuință adecvată, îngrijire medicală sau de specialitate, sprijin emoțional sau acces la educație - deși persoanele responsabile au posibilitatea să i le ofere		facilitată de tehnologia digitală (inclusiv online)/ offline, sexul copilului, vârsta copilului, status de migrație, etnie, relația cu presupusul autor, sexul și vârsta presupusului autor, locul desfășurării, istoric de agresiune, etc.			
Standarde ISO: echipe multidisciplinare; orientare pe copil; spații de lucru dedicate; participarea copiilor; implicarea victimelor-copii, supraviețuitori ai violenței; evitarea întârzierilor nejustificate cu privire la evenimentele care au copii-victime ale violenței; integrarea serviciilor destinate copiilor victime ale violenței în sistemul legislativ sau politicile naționale; nediscriminare; prevenirea contactului cu presupusul autor; persoană de sprijin; observarea și înregistrarea interviurilor/audierilor; evaluări medicale efectuate de personal specializat; evaluarea și îmbunătățirea performanței serviciilor de răspuns etc.	...	...	...	...	...
Alte concepte/ dimensiuni/ elemente relevante: ...	...	...	...	...	...

Anexa 6. Chestionar pentru evaluarea gradului de aliniere a prevederilor legislației naționale cu instrumentele și standardele internaționale în ceea ce privește drepturile copilului și protecția acestuia împotriva violenței (în special facilitată de tehnologie, inclusiv online)

Acest chestionar se înscrie într-un context mai larg de evaluare a măsurii în care recomandările cuprinse în standardele internaționale sunt reflectate în legislația și politicile publice din România. Ne dorim ca acest demers să ajute la verificarea gradului de aliniere a legislației naționale cu conceptele și categoriile din Clasificarea Internațională a Violenței împotriva Copilului (ICVAC) și cu cerințele și recomandările ISO (Organizația Internațională de Standardizare), pentru a sprijini monitorizarea și prevenirea tuturor formelor de violență asupra copiilor. Chestionarul vizează autorități și instituții cu rol în dezvoltarea, implementarea și supravegherea implementării legislației în domeniul respectării şi promovării drepturilor copilului, respectiv din perspectiva protecției copilului, educație și siguranță digitală, servicii psihologice, audiovizual și reglementarea conținutului online etc. Scopul chestionarului este de a identifica bune practici, dar și eventuale lacune de reglementare sau de implementare, în vederea armonizării cadrului normativ românesc cu standardele internaționale în domeniul drepturilor copilului în mediul online. Rezultatele vor fi utilizate pentru formularea unor propuneri concrete de îmbunătățire a cadrului legal, în vederea asigurării protecției copilului împotriva violenței (în special, prin intermediul tehnologiei, inclusiv online). Răspunsurile vor fi tratate cu confidențialitate și utilizate exclusiv în scop analitic.

Vă mulțumim pentru disponibilitate și pentru sprijinul acordat.

D1. Instituția în care vă desfășurați activitatea: _____

D2. Care este domeniul Dvs. principal de activitate? _____

D3. Aveți atribuții în ceea ce privește respectarea şi promovarea drepturilor copilului?

❑ Da, chiar și doar parțial/ tangențial ❑ Nu

Alinierea legislației românești cu ICVAC (Clasificarea Internațională a Violenței împotriva Copilului)

Pentru mai multe detalii cu privire la ICVAC, vă rugăm să accesați: **https://data.unicef.org/resources/international-classification-of-violence-against-children/**

Q1. Cunoașteți prevederile ICVAC (Clasificarea Internațională a Violenței împotriva Copilului)?

❏ Da, chiar și doar parțial ❏ Nu

Q2. În cele ce urmează sunt redate forme de violență împotriva copilului, cuprinse în ICVAC. *V*ă rugăm să indicați corespondența cu categoriile reglementate în legislația românească și să ne semnalați dacă există diverse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice incluse în reglementare.

AGRESIUNE FIZICĂ MINORĂ (202): pălmuit, ciupit, tras de urechi, tras de păr, împins sau agresat fizic cu intenție în orice mod, fără a răni grav copilul, bătutul la fund, zgârierea, forțarea unui copil să stea într-o poziție inconfortabilă

Q2a. Este **agresiunea fizică minoră** reglementată în legislația românească?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q2b1. Există în legislația românească prevederi cu privire la **agresiunea fizică minoră** facilitată de tehnologia digitală?

*Aceste prevederi pot face referire la: copilul a fost **contactat prin telefon, prin mesaje sau aplicații** înainte de situație; copilul a fost **convins prin mesaje/ aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă**; persoana a aflat unde se află copilul din **postările făcute în mediul online**, incidentul a fost **filmat și/sau distribuit online**, au existat **amenințări online** înainte sau după situația respectivă etc.*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q2b2. Există în legislația românească alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice? *Aspecte/ detalii cu privire la situații specifice pot fi: **sexul copilului**, **vârsta copilului**, **locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea** (acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social, etc.), **istoric** (copilul s-a mai confruntat cu astfel de situații și în trecut), **agresor individual** (membru al familiei, coleg de școală, profesor, antrenor, medic etc.) sau **grup de agresori** (parte a unui grup organizat).*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q2c. Legislația românească prezintă lacune în ceea ce privește **agresiunea fizică minoră**, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q3. În cele ce urmează sunt redate forme de violență împotriva copilului, cuprinse în ICVAC. *V*ă rugăm să indicați corespondența cu categoriile reglementate în legislația românească și să ne semnalați dacă există diverse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice incluse în reglementare.

AGRESIUNE FIZICĂ GRAVĂ (201): lovire puternică cu pumnul, piciorul sau cu obiecte dure, ars, mutilat, strâns de gât, otrăvit sau rănit cu un cuțit sau alt obiect ascuțit, lovitură puternică la cap sau în altă parte a corpului, provocând o durere foarte mare, rânind și punând sănătatea copilului în pericol.

Q3a. Este **agresiunea fizică gravă** reglementată în legislația românească?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q3b1. Există în legislația românească prevederi cu privire la **agresiunea fizică gravă** facilitată de tehnologia digitală? *Aceste prevederi pot face referire la: copilul a fost **contactat prin telefon, prin mesaje sau aplicații** înainte de situație; copilul a fost **convins prin mesaje/ aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă**; persoana a aflat unde se află copilul din **postările făcute în mediul online**, incidentul a fost **filmat și/sau distribuit online**, au existat **amenințări online** înainte sau după situația respectivă etc.*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q3b2. Există în legislația românească alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice? *Aspecte/ detalii cu privire la situații specifice pot fi: **sexul copilului**, **vârsta copilului**, **locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea** (acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social,*

etc.), ***istoric*** *(copilul s-a mai confruntat cu astfel de situații și în trecut),* ***agresor individual*** *(membru al familiei, coleg de școală, profesor, antrenor, medic etc.) sau* ***grup de agresori*** *(parte a unui grup organizat).*

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q3c. Legislația românească prezintă lacune în ceea ce privește **agresiunea fizică gravă**, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q4. În cele ce urmează sunt redate forme de violență împotriva copilului, cuprinse în ICVAC. *V*ă rugăm să indicați corespondența cu categoriile reglementate în legislația românească și să ne semnalați dacă există diverse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice incluse în reglementare.

IZOLAREA COPILULUI (203): închiderea copilului singur într-o cameră sau alt loc, fără să poată vorbi cu nimeni; izolare în condiții grele sau rușinoase (fără lumină, toaletă, mâncare etc.); copil ținut forțat într-un loc închis, în mod repetat, împotriva voinței sale; impunerea de limitări nerezonabile libertății mișcare sau interacțiunilor sociale (fără ca aceste restricții să fie justificate de siguranța sau bunăstarea copilului).

Q4a. Este **izolarea copilului** reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q4b1. Există în legislația românească prevederi cu privire la **izolarea copilului,** facilitată de tehnologia digitală? *Aceste prevederi pot face referire la: copilul a fost* ***contactat prin telefon, prin mesaje sau aplicații*** *înainte de situație; copilul a fost* ***convins prin mesaje/ aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă****; persoana a aflat unde se află copilul din* ***postările făcute în mediul online****, incidentul a fost* ***filmat și/sau distribuit online****, au existat* ***amenințări online*** *înainte sau după situația respectivă etc.*

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q4b2. Există în legislația românească alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice? *Aspecte/ detalii cu privire la situații specifice pot fi:* ***sexul copilului****,* ***vârsta copilului****,* ***locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea*** *(acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social, etc.),* ***istoric*** *(copilul s-a mai confruntat cu astfel de situații și în trecut),* ***agresor individual*** *(membru al familiei, coleg de școală, profesor, antrenor, medic etc.) sau* ***grup de agresori*** *(parte a unui grup organizat).*

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q4c. Legislația românească prezintă lacune în ceea ce privește **izolarea copilului**, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q5. În cele ce urmează sunt redate forme de violență împotriva copilului, cuprinse în ICVAC. *V*ă rugăm să indicați corespondența cu categoriile reglementate în legislația românească și să ne semnalați dacă există diverse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice incluse în reglementare.

VIOLENȚA SEXUALĂ FĂRĂ CONTACT (303): avansuri sexuale verbale, inclusiv cyber-grooming, injurii cu conotație sexuală, comentarii, amenințări sau cereri cu caracter sexual, expunerea unui copil la abuzuri sexuale sau pornografie, expunerea organelor sexuale, priviri lascive persistente, urmărire de natură sexuală, sexting nedorit, transmiterea în direct a abuzului sexual asupra unui copil, extorcare sexuală, constrângerea și șantajul unui copil în scopuri sexuale, fotografierea fără consimțământ a organelor sexuale ale unui copil.

Q5a. Este **violența sexuală fără contact** reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q5b1. Există în legislația românească prevederi cu privire la **violența sexuală fără contact,** facilitată de tehnologia digitală? *Aceste prevederi pot face referire la: copilul a fost* ***contactat prin telefon, prin mesaje sau aplicații*** *înainte de situație; copilul a fost* ***convins prin mesaje/ aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă****; persoana a aflat unde se află copilul din* ***postările făcute în mediul online****, incidentul a fost* ***filmat și/sau distribuit online****, au existat* ***amenințări online*** *înainte sau după situația respectivă et; copilul a* ***intrat în contact cu conținut sexual nedorit*** *pe platforme de media sociale, pe platforme de jocuri, pe forumuri, dark web etc.*

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q5b2. Există în legislația românească alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice? *Aspecte/ detalii cu privire la situații specifice pot fi:* ***sexul copilului****,* ***vârsta copilului****,* ***locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea*** *(acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social, etc.),* ***istoric*** *(copilul s-a mai confruntat cu astfel de situații și în trecut),* ***agresor individual*** *(membru al familiei, coleg de școală, profesor, antrenor, medic etc.) sau* ***grup de agresori*** *(parte a unui grup organizat).*

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q5c. Legislația românească prezintă lacune în ceea ce privește **violența sexuală fără contact**, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q6. În cele ce urmează sunt redate forme de violență împotriva copilului, cuprinse în ICVAC. *V*ă rugăm să indicați corespondența cu categoriile reglementate în legislația românească și să ne semnalați dacă există diverse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice incluse în reglementare.

AGRESIUNEA SEXUALĂ (302): pipăirea, mângâierea sau alte atingeri nedorite ale părților intime ale unui copil, inclusiv tentativa de viol, sau forțarea unui copil să atingă părțile intime ale unei persoane, cu sau fără utilizarea forței și fără consimțământ (inclusiv deoarece copilul este prea mic pentru a-și da consimțământul)

Q6a. Este **agresiunea sexuală** reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q6b1. Există în legislația românească prevederi cu privire la **agresiunea sexuală,** facilitată de tehnologia digitală? *Aceste prevederi pot face referire la: copilul a fost* ***contactat prin telefon, prin mesaje sau aplicații*** *înainte de situație; copilul a fost* ***convins prin mesaje/ aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă****; persoana a aflat unde se află copilul din* ***postările făcute în mediul online****, incidentul a fost* ***filmat și/sau distribuit online****, au existat* ***amenințări online*** *înainte sau după situația respectivă etc.*

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q6b2. Există în legislația românească alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice? *Aspecte/ detalii cu privire la situații specifice pot fi:* ***sexul copilului****,* ***vârsta copilului****,* ***locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea*** *(acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social, etc.),* ***istoric*** *(copilul s-a mai confruntat cu astfel de situații și în trecut),* ***agresor individual*** *(membru al familiei, coleg de școală, profesor, antrenor, medic etc.) sau* ***grup de agresori*** *(parte a unui grup organizat).*

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q6c. Legislația românească prezintă lacune în ceea ce privește **agresiunea sexuală**, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q7. În cele ce urmează sunt redate forme de violență împotriva copilului, cuprinse în ICVAC. *V*ă rugăm să indicați corespondența cu categoriile reglementate în legislația românească și să ne semnalați dacă există diverse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice incluse în reglementare.

VIOL (301): **penetrarea vaginală, anală sau orală de natură sexuală a corpului unui copil cu orice parte a corpului sau obiect, cu sau fără utilizarea forței și fără consimțământ (inclusiv deoarece copilul este prea mic pentru a-și da consimțământul)**

Q7a. Este **violul (asupra copilului)** reglementat în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q7b1. Există în legislația românească prevederi cu privire la **viol,** facilitat de tehnologia digitală? *Aceste prevederi pot face referire la: copilul a fost* ***contactat prin telefon, prin mesaje sau aplicații*** *înainte de situație; copilul a fost* ***convins prin mesaje/ aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă****; persoana a aflat unde se află copilul din* ***postările făcute în mediul online****, incidentul a fost* ***filmat și/sau distribuit online****, au existat* ***amenințări online*** *înainte sau după situația respectivă etc.*

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu ști

Q7b2. Există în legislația românească alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice? *Aspecte/ detalii cu privire la situații specifice pot fi:* ***sexul copilului****,* ***vârsta copilului****,* ***locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea*** *(acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social, etc.),* ***istoric*** *(copilul s-a mai confruntat cu astfel de situații și în trecut),* ***agresor individual*** *(membru al familiei, coleg de școală, profesor, antrenor, medic etc.) sau* ***grup de agresori*** *(parte a unui grup organizat).*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q7c. Legislația românească prezintă lacune în ceea ce privește **viol**, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q8. În cele ce urmează sunt redate forme de violență împotriva copilului, cuprinse în ICVAC. *V*ă rugăm să indicați corespondența cu categoriile reglementate în legislația românească și să ne semnalați dacă există diverse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice incluse în reglementare.

TERORIZAREA (401): a face un copil să se simtă speriat în mod repetat prin amenințarea cu abandonul, vătămarea sau rănirea unui copil, a persoanelor dragi ori a obiectelor unui copil

Q8a. Este **terorizarea** reglementată în legislația românească?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q8b1. Există în legislația românească prevederi cu privire la **terorizare** facilitată de tehnologia digitală? *Aceste prevederi pot face referire la: copilul a fost* ***contactat prin telefon, prin mesaje sau aplicații*** *înainte de situație; copilul a fost* ***convins prin mesaje/ aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă****; persoana a aflat unde se află copilul din* ***postările făcute în mediul online****, incidentul a fost* ***filmat și/sau distribuit online****, au existat* ***amenințări online*** *înainte sau după situația respectivă etc.*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q8b2. Există în legislația românească alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice? *Aspecte/ detalii cu privire la situații specifice pot fi:* ***sexul copilului****,* ***vârsta copilului****,* ***locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea*** *(acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social, etc.),* ***istoric*** *(copilul s-a mai confruntat cu astfel de situații și în trecut),* ***agresor individual*** *(membru al familiei, coleg de școală, profesor, antrenor, medic etc.) sau* ***grup de agresori*** *(parte a unui grup organizat).*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q8c. Legislația românească prezintă lacune în ceea ce privește **terorizarea**, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q9. În cele ce urmează sunt redate forme de violență împotriva copilului, cuprinse în ICVAC. *V*ă rugăm să indicați corespondența cu categoriile reglementate în legislația românească și să ne semnalați dacă există diverse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice incluse în reglementare.

HĂRȚUIREA, DISPREȚUIREA ȘI UMILIREA (402): umilirea, degradarea, ridiculizarea repetată a unui copil; identificarea repetată a unui copil pentru a-l critica sau pedepsi; umilirea repetată a unui copil, inclusiv în public; excluderea repetată a unui copil și ignorarea acestuia; insultarea, jignirea și rănirea repetată a sentimentelor unui copil; hărțuirea psihologică (directă și indirectă), inclusiv hărțuirea cibernetică; urmărirea, inclusiv în online/ prin intermediul tehnologiei

Q9a. Este **hărțuirea, disprețuirea și umilirea** reglementată în legislația românească?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q9b1. Există în legislația românească prevederi cu privire la **hărțuirea, disprețuirea și umilirea,** facilitată de tehnologia digitală? *Aceste prevederi pot face referire la: copilul a fost* ***contactat prin telefon, prin mesaje sau aplicații*** *înainte de situație; copilul a fost* ***convins prin mesaje/ aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă****; persoana a aflat unde se află copilul din* ***postările făcute în mediul online****, incidentul a fost* ***filmat și/sau distribuit online****, au existat* ***amenințări online*** *înainte sau după situația respectivă; copilul a fost* ***hărțuit, disprețuit sau umilit pe platforme de media sociale, pe platforme de jocuri, pe forumuri, dark web*** *etc.*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q9b2. Există în legislația românească alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice? *Aspecte/ detalii cu privire la situații specifice pot fi:* ***sexul copilului****,* ***vârsta copilului****,* ***locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea*** *(acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social, etc.),* ***istoric*** *(copilul s-a mai confruntat cu astfel de situații și în trecut),* ***agresor individual*** *(membru al familiei, coleg de școală, profesor, antrenor, medic etc.) sau* ***grup de agresori*** *(parte a unui grup organizat).*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q9c. Legislația românească prezintă lacune în ceea ce privește **hărțuirea, disprețuirea și umilirea**, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q10. În cele ce urmează sunt redate forme de violență împotriva copilului, cuprinse în ICVAC. *V*ă rugăm să indicați corespondența cu categoriile reglementate în legislația românească și să ne semnalați dacă există diverse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice incluse în reglementare.

EXPUNEREA COPILULUI LA VIOLENȚĂ DOMESTICĂ (403): expunerea unui copil în cadrul familiei sau gospodăriei la acte de violență fizice, sexuale și psihologice care au loc între părinți, îngrijitori sau alți membri ai familiei

Q10a. Este **expunerea copilului la violența domestică** reglementată în legislația românească?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q10b1. Există în legislația românească prevederi cu privire la **expunerea copilului la violența domestică,** facilitată de tehnologia digitală? *Aceste prevederi pot face referire la: copilul a fost* ***contactat prin telefon, prin mesaje sau aplicații*** *înainte de situație; copilul a fost* ***convins prin mesaje/ aplicații să se întâlnească cu persoana respectivă****; persoana a aflat unde se află copilul din* ***postările făcute în mediul online****, incidentul a fost* ***filmat și/sau distribuit online****, au existat* ***amenințări online*** *înainte sau după situația respectivă etc.*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q10b2. Există în legislația românească alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice? *Aspecte/ detalii cu privire la situații specifice pot fi:* ***sexul copilului****,* ***vârsta copilului****,* ***locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea*** *(acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social, etc.),* ***istoric*** *(copilul s-a mai confruntat cu astfel de situații și în trecut),* ***agresor individual*** *(membru al familiei, coleg de școală, profesor, antrenor, medic etc.) sau* ***grup de agresori*** *(parte a unui grup organizat).*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q10c. Legislația românească prezintă lacune în ceea ce privește **expunerea copilului la violența domestică**, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC?

❏ Da P ❏ arțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q11. În cele ce urmează sunt redate forme de violență împotriva copilului, cuprinse în ICVAC. *V*ă rugăm să indicați corespondența cu categoriile reglementate în legislația românească și să ne semnalați dacă există diverse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice incluse în reglementare.

EXPUNEREA COPILULUI LA ALTE EXPERIENȚE VIOLENTE (404): a fi martor la acte de violență grave petrecute în afara mediului familial - în comunitate, în spațiul public, la școală sau în alte locuri, a fi martor la crime împotriva umanității, crime de război și agresiune, expunerea unui copil la activități violente ale crimei organizate; expunerea nedorită a unui copil la utilizarea armelor de foc; a fi martor la răpirea, abuzul sexual sau tortura unui membru al familiei; expunerea unui copil la atacuri cu arme de foc în școli sau în comunitate

Q11a. Este **expunerea copilului la alte experiențe violente** reglementată în legislația românească?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q11b1. Există în legislația românească prevederi cu privire la **expunerea copilului la alte experiențe violente,** facilitată de tehnologia digitală? *Aceste prevederi pot face referire la faptul că copilul* ***a primit sau a văzut filmări cu acte violente****, a primit* ***mesaje cu conținut violent****, a participat la* ***conversații sau grupuri online*** *în care s-au discutat aceste evenimente, etc.*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q11b2. Există în legislația românească alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice? *Aspecte/ detalii cu privire la situații specifice pot fi:* ***sexul copilului****,* ***vârsta copilului****,* ***locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea*** *(acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social, etc.),* ***istoric*** *(copilul s-a mai confruntat cu astfel de situații și în trecut),* ***agresor individual*** *(membru al familiei, coleg de școală, profesor, antrenor, medic etc.) sau* ***grup de agresori*** *(parte a unui grup organizat).*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q11c. Legislația românească prezintă lacune în ceea ce privește **expunerea copilului la alte experiențe violente**, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q12. În cele ce urmează sunt redate forme de violență împotriva copilului, cuprinse în ICVAC. *V*ă rugăm să indicați corespondența cu categoriile reglementate în legislația românească și să ne semnalați dacă există diverse aspecte/ detalii cu privire la situații specifice incluse în reglementare.

NEGLIJAREA COPILULUI (501-505): copilul este lipsit, în mod repetat, de cele necesare pentru o dezvoltare sănătoasă - cum ar fi hrană, îmbrăcăminte, locuință adecvată, îngrijire medicală sau de specialitate, sprijin emoțional sau acces la educație - deși persoanele responsabile au posibilitatea să i le ofere

Q12a. Este **neglijarea copilului** reglementată în legislația românească?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q12b2. Există în legislația românească alte prevederi legate de aspecte/ detalii cu privire la situații specifice? *Aspecte/ detalii cu privire la situații specifice pot fi:* ***sexul copilului****,* ***vârsta copilului****,* ***locul/ instituția în care s-a întâmplat agresiunea*** *(acasă, la școală, într-o unitate medicală, într-un serviciu social, etc.),* ***istoric*** *(copilul s-a mai confruntat cu astfel de situații și în trecut),* ***agresor individual*** *(membru al familiei, coleg de școală, profesor, antrenor, medic etc.) sau* ***grup de agresori*** *(parte a unui grup organizat).*

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q12c. Legislația românească prezintă lacune în ceea ce privește **neglijarea copilului**, în contextul alinierii cu prevederile ICVAC?

❏ Da ❏ Parțial ❏ Nu ❏ Nu știu

Q13. Care ar fi principalele provocări în alinierea cadrului legislativ din România cu politicile și standardele conținute în Clasificarea Internațională a Violenței Împotriva Copilului?

Vă rugăm să vă argumentați răspunsul prin corelare în special cu situațiile privind violența online sau prin intermediul tehnologiei. Dacă vă puteți pronunța, vă rugăm să introduceți „Nu știu" în spațiul de mai jos.

Alinierea legislației românești la cerințele și recomandările ISO (Organizația Internațională de Standardizare) privind serviciile de coordonare a anchetei penale și a celei privind protecția copilului în cazurile cu copiii - victime ale violenței

ISO (Organizația Internațională de Standardizare) a emis o serie de cerințe și de recomandări privind serviciile de coordonare a anchetei penale și a celei privind protecția copilului, destinate copiilor victime ale violenței și abuzului, scopul fiind acela de a preveni re-traumatizarea copiilor în timpul procedurilor judiciare. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să accesați: **https://www.iso.org/standard/89302.html.**

Q14. Care dintre standardele de mai jos se regăsesc și în legislația românească?

Dacă nu cunoașteți răspunsul pentru oricare dintre întrebările de mai jos, vă rugăm să introduceți „Nu știu" în spațiul destinat completării.

Q14a. Echipe multidisciplinare: implicarea sincronizată a sistemului de protecție a copilului, anchetei penale și a sistemului medical și terapeutic psihologic pentru un răspuns coordonat și coerent.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14b. Orientare pe copil: toate serviciile urmăresc interesul superior al copilului și sunt adaptate nivelului de dezvoltare, nevoilor și drepturilor copilului.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14c. Spații de lucru dedicate: interviurile, examenele medicale și ședințele de terapie în cazul copilului victimă se desfășoară în spații prietenoase pentru copil.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14d. Participarea copiilor: sunt respectate drepturile copiilor de a-și exprima opiniile, de a fi ascultați și de a primi informații.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14e. Implicarea victimelor-copii, supraviețuitori ai violenței: implicarea supraviețuitorilor, beneficiari ai serviciilor de răspuns, se realizează încă din etapa de evaluare a nevoilor victimei de aceste servicii, precum și pe toată perioada de furnizarea a acestora.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14f. Evitarea întârzierilor nejustificate cu privire la evenimentele care au copii-victime ale violenței: audierile de investigație, evaluările privind protecția copilului, procedurile judiciare și de aplicare a legii, examenele medicale și intervențiile terapeutice psihologice se desfășoară într-un termen rezonabil stipulat.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știuu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14g. Integrarea serviciilor destinate copiilor victime ale violenței în sistemul legislativ sau politicile naționale pentru a asigura recunoașterea lor formală: există prevederi explicite care să acopere domeniul, instituțiile responsabile, organizarea și funcționarea lor.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14h. Nediscriminare: toți copiii sunt tratați la fel, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinia politică sau de altă natură a copilului sau a părinților acestuia.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14i. Prevenirea contactului cu presupusul autor: locul în care se desfășoară interacțiunea cu copilul este amenajat astfel încât să se evite contactul dintre victimă și presupușii autori.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14j. Persoană de sprijin: o persoană instruită este desemnată pentru a se asigura că atât copilul, cât și familia acestuia sunt pe deplin informați și sprijiniți pe tot parcursul procesului. Persoana de sprijin acționează ca punct unic de contact și se asigură că vocea copilului este auzită în toate acțiunile și deciziile luate cu privire la acesta.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14k. Observarea și înregistrarea interviurilor/audierilor: observarea în direct a interviurilor ar trebui este posibilă dintr-o cameră separată și interviurile sunt înregistrate audio-vizual pentru a evita ca copiii să fie nevoiți să-și repete povestea. Înregistrarea este protejată pentru a preveni accesul neautorizat de către terți și pentru a se asigura că rămâne nealterată.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14l. Evaluările medicale ar trebui efectuate de personal specializat, inclusiv pediatri și asistente medicale pediatrice: personalul este instruit să efectueze examinări într-un mod informat despre traumă și într-un mod prietenos cu copilul. Sunt luate toate măsurile pentru a preveni retraumatizarea în timpul colectării probelor.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q14m. Evaluarea și îmbunătățirea performanței serviciilor de răspuns: sunt stabilite criterii de evaluare a performanței prin decizia privind: ceea ce trebuie măsurat; metodele de măsurare și colectare a datelor; momentul în care rezultatele măsurătorilor ar trebui analizate și evaluate; modul în care rezultatele ar trebui utilizate pentru îmbunătățiri.

Este această recomandare reglementată în legislația românească?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Există lacune/ diferențe față de prevederile ISO?

❑ Da ❑ Parțial ❑ Nu ❑ Nu știu

Q15. Care ar fi principalele provocări legate de respectarea cerințelor și recomandărilor ISO în țara noastră? *Dacă nu vă puteți pronunța în această privință, vă rugăm să introduceți „Nu știu" în spațiul de mai jos.*

_____

Alte întrebări

Q16a. În opinia Dvs., există vreo diferență între conținut online ilegal și conținut online dăunător copiilor? Dacă da, care ar fi aceea?

_____

Q16b. Din câte știți Dvs., este reglementată în România definiția conținutului online dăunător copiilor?

_____

Q16c. Din câte știți Dvs., există în România un mecanism de raportare și eliminare a conținutului ilegal și a celui dăunător?

_____

Q17. Există și alte lacune legislative importante pe care le-ați identificat în practica Dvs. (în special în ceea ce privește violența online împotriva copiilor) și care nu au fost enumerate anterior? Le puteți menționa?

_____

Q18. Aveți alte recomandări sau sugestii pentru îmbunătățirea cadrului legal și al practicilor ce vizează copiii - victime ale violenței (în special în mediul online)?

_____

Q19. Ați dori să participați la un focus-grup pe același subiect în perioada următoare (cel mai probabil, pe data de 7 august, sediul UNICEF)? Dacă da, vă rugăm să ne furnizați adresa Dvs. de e-mail.

_____

Vă mulțumim pentru timpul acordat!

Anexa 7. Ghid de focus-grup pentru evaluarea aprofundată a gradului de aliniere a prevederilor legislației naționale cu instrumentele și standardele internaționale în ceea ce privește drepturile copilului și protecția acestuia împotriva violenței (în special facilitată de tehnologie, inclusiv online)

I. Introducere

Prezentarea participanților și solicitarea acordului pentru înregistrarea discuției

Scurt[prezentare a prevederilor ICVAC și ISO

II. Intrebări introductive

1. Dacă ar fi să vă gândiți la ultimii 3-5 ani, ați observat progrese în legislația din România cu privire la drepturile copilului și protecția acestuia împotriva violenței (în special în mediul online)? Ne puteți da câteva exemple? Am vorbit de legislație, dar în practică, ați remarcat progrese în ultimi iani?

III. Despre ICVAC (Clasificarea Internațională a Violenței împotriva Copilului)

1. Fără a intra încă în detalii (ci mai degrabă într-o notă generală), cum apreciați, în linii mari, gradul de aliniere a legislației din România la prevederile ICVAC (Clasificarea Internațională a Violenței împotriva Copilului)?

2. O să vă rugăm să ne concentrăm în primă fază pe formele de violență împotriva copilului. După Dvs., dacă ar fi să le separați în două categorii, care ar fi **formele de violență care sunt oarecum bine reglementate/ incriminate** în România și **formele de violență care mai degrabă nu sunt rglementate/ incriminate** la noi? Vă rugăm să vă gândiți, în primă fază, la formele asociate mediului offline.

Adăugarea formelor **violență offline** identificate deja: Sunteți de acord cu aceasta? Ați avea ceva de modificat/ adăugat aici?

Oarecum bine reglementate/incriminate	Mai degrabă slab reglementate/incriminate
ce funcționează bine, unde apar blocaje?	care sunt principalele ambiguități, ce modificări legislative ar fi necesare?
	sub ce formă ar trebui să fie gândite aceste modificări - elaborarea unei legi unice cu privire la violența împotriva copilului, modificări/completări ale celor existente, crearea unui nou cadru de reglementare (prin abrogarea celui actual), alte sugestii? care sunt barierele majore în a avea un cadru de reglementare mai clar? ce exemple de bune practici din alte țări ar putea fi adaptate la noi?

3. Haideți să ne mutăm acum la formele de violență din mediul online. După Dvs., dacă ar fi să le separați în două categorii, care ar fi **formele de violență online care sunt oarecum bine reglementate/ incriminate** în România și care sunt **formele de violență online care mai degrabă nu sunt rglementate/incriminate** la noi?

Adăugarea formelor de **violență online identificate deja:** Sunteți de acord cu aceasta? Ați avea ceva de modificat/ adăugat aici?

Oarecum bine reglementate/ incriminate	Mai degrabă slab reglementate/ incriminate
ce funcționează bine, unde apar blocaje?	care sunt principalele ambiguități, ce modificări legislative ar fi necesare?
	sub ce formă ar trebui să fie gândite aceste modificări - elaborarea unei legi unice cu privire la violența împotriva copilului, modificări/completări ale celor existente, crearea unui nou cadru de reglementare (prin abrogarea celui actual), alte sugestii? care sunt barierele majore în a avea un cadru de reglementare mai clar? ce exemple de bune practici din alte țări ar putea fi adaptate la noi?

4. Dacă ne uităm acum la aceste liste, ce ați selecta de aici să fie prioritar în vederea reglementării/ îmbunătățirii reglementării? Care ar fi principala formă de violență (atât online, cât și offline) ce necesită o reglementare/ modificare imediată? Dar a doua?

5. Dacă ar fi să vă uitați la partea aceasta de tabel unde avem formele de violență slab reglementate/ incriminate (atât online, cât și offline). Cunoașteți situații în care avem, să spunem, un cadru normativ slab/ inexistent, dar cu toate acestea există diverse instituții sau organizații care contribuie/ au servicii/ acțiuni pentru a preveni/ sancționa/ incrimina această formă de violență? Ne puteți da exemple?

6. Sau dacă vă gândiți la formele de violență oarecum bine reglementate/incriminate. Cunoașteți instituții/ organizații care pot fi date drept exemplu de bună practică în ceea ce privește serviciile/ activitățile desfășurate pentru prevenirea și/sau combaterea acestei forme de violență?

7. Ce acțiuni rapide ar putea fi implementate fără modificări legislative majore (adică având cadrul normativ actual, ce am putea face concret pentru a îmbunătăți situația? Ex. să îmbunătățim conlucrarea între profesioniști, pregătirea/ formarea acestora cu privire la formele variate de violență împotriva copiilor, disponibilitatea serviciilor destinare prevenirii/sprijinului copiilor-victime ale violenței)?

8. Ce ar ajuta implementat sau ce acțiuni ar trebui desfășurate pentru a întări colaborarea dintre instituțiile implicate (DGASPC, poliție, educație, sănătate (fizică & mentală/psihologică)?

9. Ce tipuri de formare sau resurse sunt necesare pentru a îmbunătăți aplicarea legii de către profesioniștii din domeniile conexe?

IV. Despre Standardele ISO IWA 49:2025

1. Fără a intra încă în detalii (ci mai degrabă într-o notă generală), cum apreciați, în linii mari, gradul de aliniere a legislației din România la prevederile ISO?

2. Dacă ar fi să vă uitați pe lista aceasta cu recomandări ISO, care dintre acestea ați spune că sunt oarecum reglementate/implementate în legislația românească și care ați spune că mai degrabă nu sunt reglementate/implementate?

Adăugarea recomandărilor ISO identificate deja: Sunteți de acord cu aceasta? Ați avea ceva de modificat/adăugat aici?

Oarecum bine reglementate	**Mai degrabă slab reglementate/ implementate**
ce funcționează bine, unde apar blocaje?	care sunt principalele ambiguități, ce modificări legislative ar fi necesare?
	sub ce formă ar trebui să fie gândite aceste modificări - elaborarea unei legislații unice cu privire la serviciile oferite copiilor- victime ale violenței, modificări/completări ale celor existente, , crearea unui nou cadru de reglementare (prin abrogarea celui actual), alte sugestii? care sunt barierele majore în a avea un cadru de reglementare mai clar? ce exemple de bune practici din alte țări ar putea fi adaptate la noi?

3. Dacă ne uităm acum la această listă, ce ați selecta de aici să fie prioritar în vederea reglementării/îmbunătățirii reglementării? Care ar fi principalele 2-3 recomandări ISO ce necesită o reglementare/modificare/implementare imediată?

V. Alte diferențe și lacune legislative

1. Ce alte lacune legislative ați identificat (inclusiv în practică), în special în ceea ce privește violența asupra copiilor în mediul online sau prin intermediul tehnologiilor digitale?

2. Există confuzii sau suprapuneri între conceptele de conținut online ilegal și conținut online dăunător copiilor?

3. Ce alte recomandări concrete ați avea pentru armonizarea legislației românești cu legislația sau/și standardele internaționale în ceea ce privește violența împotriva copilului și în special violența online?

4. Ce instituții sau mecanisme ar trebui implicate mai activ în acest proces? Există în prezent o colaborare bună între instituțiile amintite?

5. Doriți să adăugați alte observații importante care nu au fost acoperite în discuție?

Vă mulțumim pentru timpul acordat!

Finanțat de Uniunea Europeană

Ministerstwo Sprawiedliwości

Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție

unicef pentru fiecare copil

Editura **VANEMONDE**

ISBN 978-973-1733-70-8